

T.C
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RADYO TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI
RADYO TELEVİZYON VE SİNEMA BİLİM DALI

31 MART YEREL SEÇİMLERİNE İLİŞKİN SİYASET
HABERLERİNİN SÖYLEM ANALİZİ İLE
İNCELENMESİ: FOX TV VE STAR TV ÖRNEĞİ

Mine AKAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Sırrı YILMAZ

KONYA 2020

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mine Akar
	Numarası	174223001007
	Ana Bilim / Bilim Dalı	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tezin Adı	31 Mart Yerel Seçimlerine İlişkin Siyaset Haberlerinin Söylem Analizi İle İncelenmesi: Fox Tv Ve Star Tv Örneği

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Mine AKAR
Öğrencinin imzası

Teşekkür

Türkiye’de medya siyaset ilişkisi üzerine yapılan bu çalışmaya katkı sağlayan, danışmanım ve hocam Sayın Dr. Öğretim Üyesi Süleyman Sırrı Yılmaz’a, çalışmanın gerek teorik gerekse uygulama aşamalarında çok değerli katkılar sunan hocalarım Prof. Dr. Vedat Çakır’a, Doç. Dr. Abdülkadir Gölcü’ye, Dr. Öğretim Üyesi Selman Selim Akyüz’e ve Öğretim Görevlisi Salih Keskin’e, manevi destekleri için sevgili aileme, çalışma sürecinde desteğini esirgemeyen sevgili eşim Melih Eren’e şükranlarımla...

İÇİNDEKİLER

Özet	III
Abstract.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
KISALTMALAR	IV
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KİTLE İLETİŞİM KURAMLARI VE HABER

1. KİTLE İLETİŞİM KURAMLARI.....	2
1.1.Egemen Yaklaşımlar	2
1.1.1. Eşik Bekçiliği Kuramı	4
1.1.2. Haber Değeri Kuramı	5
1.2.Eleştirel Yaklaşımlar	6
1.2.1.Frankfurt Okulu	7
1.2.2.Gramsci ve Hegemonya	8
1.2.3.Yapısalcılık.....	9
2. HABER.....	10
2.1.Haber Kavramı	10
2.2. Haber İçeriklerini Etkileyen Faktörler	11
2.2.1 İdeolojik Eğilimlerin Etkileri	12
2.2.2. Medya Çalışanlarından Kaynaklanan Etkiler	12
2.2.3. Çalışma Düzeninden Kaynaklanan Etkiler.....	13
2.2.4. Kurumsal Amaçlardan Kaynaklanan Etkiler	13
2.2.5. Kurum Dışından Gelen Etkiler	14
2.3. Haber İnşa Stratejileri	14
2.4. Haberde Yorum.....	15
3. Televizyon Haberciliği	17
3.1. Türkiye’de Televizyon Haberciliği	19

İKİNCİ BÖLÜM

SÖYLEM VE İDEOLOJİ

1.İDEOLOJİ.....	24
1.1.İdeoloji Kavramı	24
1.2.Medya ve İdeoloji İlişkisi.....	26
1.3.Haberde İdeolojik Yanlılık.....	27
2.SÖYLEM	29
2.1. Söylem Nedir?.....	30
2.2.Haberde Söylem	31
2.3. Söylem Analizinin Temel Kavramları	33
2.4. Eleştirel Söylem Çözümlemesi	35

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FOX TV VE STAR TV ANA HABER BÜLTENLERİNDE YER ALAN SEÇİM HABERLERİNİN İNCELEMESİ

1.METODOLOJİ	40
1.1.ARAŞTIRMANIN KONUSU	40
1.2.AMAÇ.....	40
1.3.ÖNEM	41
1.4.VARSAYIMLAR	41
1.5.SINIRLILIKLAR.....	41
1.5.YÖNTEM.....	42
2.BULGULAR VE SÖYLEM ANALİZİ.....	43
2.1.18 Mart 2019 Fox TV Ana Haber	43
2.2.18 Mart 2019 Star TV Ana Haber	73
2.3.19 Mart 2019 Fox TV Ana Haber	87
2.4 19 Mart 2019 Star TV Ana Haber	116
2.5. 20 Mart 2019 Fox TV Ana Haber	129
2.6. 20 Mart 2019 Star TV	155
2.7. 21 Mart 2019 Fox Ana Haber	167
2.8. 21 Mart 2019 Star TV Ana Haber	194
2.9. 22 Mart 2019 Fox TV Ana Haber	204
2.10. 22 Mart 2019 Star TV Ana Haber	216

2.11. 23 Mart 2019 Fox TV Ana Haber	220
2.12. 23 Mart 2019 Star TV Ana Haber	242
2.13. 24 Mart 2019 Fox TV Ana Haber	251
2.14. 24 Mart 2019 Star TV Ana Haber	265
SONUÇ	275
KAYNAKÇA	282

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mine Akar
	Numarası	174223001007
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Radyo Televizyon ve Sinema / Radyo Televizyon ve Sinema
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Dr. Öğretim Üyesi Süleyman Sırrı YILMAZ
	Tezin Adı	31 Mart Yerel Seçimlerine İlişkin Siyaset Haberlerinin Söylem Analizi İle İncelenmesi: Fox TV Ve Star TV Örneği

ÖZET

Televizyon, haber almak amacıyla en sık kullanılan kitle iletişim araçlarından biri konumundadır. Haberler toplumları, bilgilendirmekle birlikte kanaat oluşumunu da etkilemektedir. Dolayısıyla siyasal iktidar sahiplerinin önemli etki alanını oluşturmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de haber bültenlerinin siyasal iktidarlara yönelik tutumları ve izleyicilere verdikleri mesajlar incelenmektedir. 31 Mart 2019 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Seçimleri’ne ilişkin siyaset haberleri söylem analizi yöntemi ile incelenmiştir. Araştırmada siyasi ideolojileri farklı iki kanal arasından seçilen Star TV ve Fox TV’de yayınlanan ana haber bültenlerinde seçim tarihine yaklaşan bir haftalık süreçte yer alan siyaset haberleri ele alınmıştır. Araştırmada iki kurumun haberleri işleyiş yöntemlerinin tamamen farklı olduğu, siyasi görüşleri ile aynı doğrultuda seçimin taraflarına yer ayırdıkları ve bazı durumlarda aynı haberleri bile yayınlamadıkları ortaya konmuştur.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mine Akar
	Numarası	174223001007
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Radyo Televizyon ve Sinema / Radyo Televizyon ve Sinema
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Dr. Öğretim Üyesi Süleyman Sırrı YILMAZ
	Tezin İngilizce Adı	Examining of Political News on March 31 Local Elections with Discourse Analysis: The Case of Fox TV and Star TV

ABSTRACT

Television is one of the most frequently used mass media for news. News societies, while informing, affect the formation of opinion. Therefore, it constitutes the important influence area of political power holders. In this study, attitudes and messages they give to the audience for the news bulletins of political power in Turkey is examined. Political news about the Local Administrations Elections held on March 31, 2019 were analyzed with the method of discourse analysis. In the research, political news that took place in the one week period approaching the election date were discussed in the main news bulletins published on Star TV and Fox TV, whose political ideologies were chosen from two different channels. In the study, it was revealed that the methods of processing the news of the two institutions are completely different, they allocate places for the election in line with their political views and in some cases they do not even publish the same news.

KISALTMALAR

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

Ak Parti: Adalet ve Kalkınma Partisi

CHP: Cumhuriyet Halk Partisi

DEAŞ: Irak ve Şam İslam Devleti (Arapça)

DHKP-C: Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi

FETÖ: Fetullahçı Terör Örgütü

HDP: Halkların Demokratik Partisi

İBB: İstanbul Büyükşehir Belediyesi

MGK: Milli Güvenlik Kurulu

MHP: Milliyetçi Hareket Partisi

PKK: Kürdistan İşçi Partisi (Kürtçe)

PYD: Demokratik Birlik Partisi (Kürtçe)

SP: Saadet Partisi

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

YPG: Halk Koruma Birlikleri (Arapça)

GİRİŞ

Dil; toplumlara göre farklı şekiller alan, iletişimin temel etkenlerinden biri olmasının yanı sıra, düşüncenin oluşumunda da bireyleri yönlendiren iletişime etkisinden ziyade düşünce üretiminde de etkili bir kavramdır. Haber alma ihtiyacı ise toplumların temel iletişim ihtiyaçları arasında yer almaktadır. Haber, kitle iletişim araçlarının tamamının temelini oluşturur. Günümüzde insanların haber alma imkânları genişledikçe, insanlar da önlerindeki seçenekler arasında tercih yapmaktadır. Zaman içinde haber verme durumu siyasi ideolojilere göre şekillenmeye başlamıştır. Dolayısıyla bireyler haber alma tercihlerini ideolojik tercihlerine göre yapmaktadır. Bu kapsamda yapılan bu çalışmanın ilk bölümünde kitle iletişim kuramlarına genel bir bakış oluşturulmuştur. Daha sonra aynı bölümde haber kavramı tanımlanmış ve haberlerin oluşturulmasında kullanılan ideoloji inşa stratejileri açıklanmıştır.

Sosyal bilimlerde haberler farklı yöntemlerle incelemeye alınmaktadır. Söylem çözümlemesi bu alanda sıklıkla kullanılan araştırma yöntemlerinden biridir. Bu yöntemin bu denli yoğun olarak tercih edilmesinin en önemli nedenleri arasında; insan ve dil olgusunun birbirinden ayrılmaz bir bütün oluşu ve birbirlerini tamamlaması yer almaktadır (Gür, 2011).

Çalışmanın ikinci bölümünde söylem kavramının literatürdeki tanımlarına ve söylem analizinin temel kavramlarına yer verilmiştir. Çalışmanın araştırma yöntemini oluşturan söylem analizinde kullanılan genel yöntemler açıklanmıştır.

Son olarak çalışmanın üçüncü bölümünü oluşturan uygulama bölümünde ise siyasi ideoloji olarak muhalif görünen FOX TV ve ona göre daha tarafsız bir duruş sergileyen Star TV'nin ana haber bültenleri incelenmiştir. Çalışmada, 31 Mart 2019 Mahalli İdareler Seçimleri sürecinde ana haber bültenlerine siyasi ideolojilerin yansımalarının ortaya konması amaçlanmıştır. Örneklem olarak seçilen kanallarda özellikle seçim rekabetinin yoğunlaştığı son günlerde hükümet ve muhalefet partilerinin haberlerine ne kadar yer verildiği araştırılmıştır. Bu nedenle çalışmada, 18-24 Mart tarihleri arasında yapılan siyaset haberleri incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KİTLE İLETİŞİM KURAMLARI VE HABER

1. KİTLE İLETİŞİM KURAMLARI

İnsanlığın oluştuğu ilk andan itibaren iletişim de başlamıştır. Bilim ve iletişim üzerine çalışmalar genellikle siyasal, ekonomik ve teolojik güç sahiplerinin ve onlar için çalışanların kontrol ihtiyaçlarını karşılamak için vardır (Alemdar, 2009: 780). İletişim araştırmaları, sosyoloji, siyaset bilimi, psikoloji, dil bilimi, tiyatro ve drama, film, radyo ve televizyon, gazetecilik gibi bölümlerden geçerek gelişmiştir. Alanda ilk çalışmaların genellikle siyasal ikna üzerine kurulu olduğu görülürken zaman içinde başka şekillere de girerek 1990’lardan sonra içerik bir kenara bırakılarak izleyici bireyin bağımsızlığı “alımlama” çalışmalarıyla ilan edildi (Alemdar, 2009: 786-289). Bu alandaki ilk çalışmalar, 1920’li yıllarda ABD’de ortaya çıkmıştır, ancak bu çalışmalar iletişim çalışmasından ziyade disiplinler arası bir duruş ortaya koymaktadır. Bu araştırmaların sonucunda iletişim kuramları belirlenmiştir. Medya alanındaki çalışmalar genellikle iki başlıkta toplanır. Bunlar, eleştirel ve egemen (ana akım) yaklaşımlardır. Eleştirel yaklaşımı temel alan araştırmalarda ideolojik üretim ve ideolojinin alımlanması değer taşımaktadır. Egemen yaklaşıma göre ise iletişim, iletileri aktarma aracıdır (Akyüz, 2018: 23- 24).

1.1.Egemen Yaklaşımlar

Sosyal bilimlerde egemen gündem oluşturma süreci incelendiğinde 1920’li yıllarda Avrupa ve Amerika’da kullanılan yöntemlerin temel alındığı görülmektedir. Egemen yaklaşımlar, medyanın gayesini ya da mesajlarını tüm toplumsal süreçlerden soyutlar. İletişimin, içinde ürettiği toplumsal, ideolojik, ekonomik, kültürel ve siyasi, sistemle ilişkisini kurmaz. İletişim araştırmaları, toplumsal kontrol, davranışlardaki değişimler ve iknaya ilişkin verileri toplamayı amaçlamaktadır. Bu tip araştırmaların temel yönelimi niceliksel, davranış şekillerinin yöntemlerini kullanmaktır (Yaylagül, 2010: 30).

Egemen iletişim araştırmalarının başlıca sorunsalı medya etkileri olmuştur. Egemen görüş tarafından beslenen ve kamu ya da özel kaynaklar tarafından finansal destek gören bu araştırmalar, kitle iletişim araştırmalarıyla aynı anlamı taşır hale gelmiştir (Sever, 1998: 45). Etki araştırmaları konusu ilk olarak Amerikan iletişim araştırmacıları tarafından psikoloji, sosyoloji, siyaset bilimi gibi toplumsal disiplinlerden ve bunların merkezindeki davranışçı düşüncelerden yararlanılarak yapılmıştır. Bu araştırmacılar, çalışmalarını genellikle insan davranışına ve medya etkisine yönelik uyaran- tepki modelini kullanarak yapmıştır (Aktaran Sever, 1998: 45).

Uyaran-Tepki Kuramı'na göre izleyiciler pasif konumdadır. 1927 yılında Harold Laswell, kitle iletişimi alanındaki ilk önemli araştırmayı yayınlamıştır. Siyasal iletişimde psikolojiden faydalanılması gerektiğini savunan Lasswell, devletin savaş dönemlerinde toplumları, medya aracılığıyla ikna ettiğini ne sürmüştür (Erdoğan, 2014: 52).

Alanda ortaya atılan bir diğer kuram olan “İki aşamalı akış” kuramında Lazarsfeld ve Elihu Katz, bireylerin yesi olduğu gruptaki kanaat önderlerinden etkilendiklerini anlatmaktadır. Bu kuramda ilk olarak olaylardan haberdar olan bilgili kişiler yer alır ve bu kişiler kendilerine bağımlı olan daha az ilgili ve bilgili kişilere medya mesajlarını aktarır (Yaylagül, 2010: 57). Katz'ın ortaya koyduğu Kullanımlar ve Doyumlar Kuramı ise, izleyicilerin medya mesajlarını alımlarken aktif olduğunu savunur. Bu yaklaşım, klasik paradigmanın dışında değerlendirilmektedir (Yavuz, 2005: 8). McQuail, Blumler ve Brown, 1972 yılında televizyon izleyicileri üzerine yaptıkları çalışmalarıyla yaklaşımın geliştirilmesine katkıda sağlamışlardır. Buna göre, bireylerin televizyon izleme nedenleri dört doyuma bağlanmaktadır; kendini takdir etme, toplumsal etkileşim, heyecan ve eğitim (er, 2016: 5).

Sosyoloji temelli kuramlar ise Suskunluk Sarmalı, Medya Bağımlılığı, Gündem Koyma ve Bilgi Gediğidir.

Suskunluk Sarmalına göre, toplum içinde farklı görüşteki bireyler, diğerleri tarafından bastırılmaktadır. Toplum, farklı görüşteki bu insanları dışlamakla tehdit eder ve bireyler bu nedenle dışlanma korkusu yaşar (Akyüz, 2018: 12).

Gündem Koyma modeline göre ise medya, bireylere düşünmesi gerekenleri söylemekte başarılı değildir, ancak ne hakkında düşünmesi gerektiğini söyleme görevini üstlenir. Medyanın olaylar karşısında sergilediği tutum izleyicilerin de olaylara verdiği önem ile aynı doğrultudadır. Gündem belirleme, daha çok siyasal olaylar, özellikle seçimler ve seçim kampanyalarında enformasyon açlığı hissedilen konu ve dönemleri temel almaktadır (Ural, 2010: 73).

Medyaya yönelik egemen yaklaşımlara, yukarıda kısaca yer verilmiştir. Özellikle haber çalışmalarında hangi olayın nerede ve ne şekilde yer alacağı konusundaki çalışmalar eşik bekçiliği kuramı ile açıklanabilmektedir.

1.1.1. Eşik Bekçiliği Kuramı

Basın çalışanları, gündelik hayatta bir anda birçok haberle karşılaşabilmektedir. Karşılaştıkları bu olayların hangilerinin haber olabileceğini, bültenlerde yer alması gerektiğini seçim yaparak belirleyebilmektedirler. Bu durum eşik bekçiliği kuramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Öte yandan medya kuruluşlarında görev yapan haberciler, editörler, genel yayın yönetmenleri, medya sahipleri, fotoğrafçılar, yorumcular, yazı işleri müdürleri yayınlanacak haberlerin seçimi konusunda eşik bekçisi görevi görürler.

Çebi'ye (aktaran, Candikmen, 2014: 21) göre olayları haber öyküsü haline getirerek hedef kitleye aktaran medya çalışanlarının, dünyadaki tüm olayları aktarması imkansız olduğundan seçim yapma zorunlulukları vardır. Eşik bekçilerinin hedef kitleye gönderilecek haberleri değerlendirme işlevi de en önemli görevleri arasında yer almaktadır.

Sözen, (1997: 38) bu kuramının medya kurumları açısından oldukça önemli olduğunu belirterek, haber seçiminin çok dikkatli yapılması gerektiğini vurgular. Medyanın, gündem belirleme ve kamuoyu oluşturma konusunda, toplumsal ve siyasi yapılanmayı büyük ölçüde etkilediğini savunmaktadır. Her medya kurumunda eşik bekçisi olarak görev yapan yani haberlerin seçimini, yapım sürecini ve yayınlanmasını etkileyen kişiler mevcuttur. Bu çalışanlar, haberlerde yer alan

mesajları seçerek değiştiren, reddeden, hedef kitlesinin bilgi almasında önemli rol oynayan kişilerdir.

1.1.2. Haber Değeri Kuramı

Kitle iletişim araçları gün içinde çok sayıda farklı olay ya da sorunla karşılaşabilmektedir. Ancak bunların tamamını belirli zaman aralığında yayınlanan haberlerde paylaşmak mümkün değildir. Bu nedenle, kitle iletişim araçları, bir olayın haber olabilmesi için belirli kriterler çerçevesinde değerlendirerek seçim yapar. Bu kriterler, haber değeri etmenleri, ideolojileri, bağlı oldukları yayın politikası olarak sıralanabilir. Gün içinde elde edilen bilgilerin işlenerek haber haline getirilmesi sürecinde söz konusu kriterler olayın haber olmasında önemli rol oynamaktadırlar. Bu kriterler bağlamında zamanlılık, yakınlılık, önemlilik, sonuç ve insanın ilgisini çekme olarak adlandırılabilen haber değer etmenleri, muhabir, gazeteci ve editörler tarafından ölçüt olarak ele alınırlar ve haberin sayfalarda ya da görüntünün televizyon ekranlarında yer bulmasında ana faktör olurlar (Candikmen, 2014: 23). Haber değer etmenleri izleyiciler açısından daha güvenilir, daha doğru ve ilgi çekici metin oluşturmada önemli rol oynamaktadır.

Başta muhabirler olmak üzere, medya organlarının hedefinde meydana gelen olayların içeriğinde, ‘olumsuzluk’ ögesini bulunduran haberler daha değerlidir. Bu nedenle haber yapan kuruluşlar, toplumsal faydayı geri planda tutarak elde ettikleri bilgileri kitle iletişim araçlarına pazarlamaktadırlar. Böylece bu kurumlar, habere ticari bir kimlik yükleyen, sahip oldukları güçle bilgi akışını etkileyen kuruluşlar olarak tanımlanabilir.

Medya kuruluşları arasında sıkça kullanılan, “Bir köpek adamı ısırırsa, bu haber değildir, bir adam köpeği ısırırsa bu haberdur” görüşü, haberde ilginçliği ön plana çıkarırken, olumsuz haberler, yeni ve güncel haberler ve ünlü kişilerle ilgili olan haberler, tercih edilme sırasında ilk basta yer almaktadır (Tokgöz, 1981: 62).

Egemen yaklaşım, haber değerini olayların toplum faydası açısından öneminin belirlenmesi şeklinde açıklama ile birlikte, ağır basan yanında kamunun yer aldığını savunmaktadır. Eleştirel yaklaşımda ise haberin değerinin medya kuruluşları

tarafından belirlenebileceği görüşünü kabul etmektedir. Bir başka ifadeyle haberin medya erklerinin yönlendirmesine göre şekil aldığı belirtilmekte ve bu görüşlere göre, hangi bilgilerin verileceği, hangi bilgilerin yararlı ya da doğru olduğuna karar verilirken egemen gücün çıkarları ve medyanın önceliklerinin etkin olduğu vurgulanmaktadır.

1.2.Eleştirel Yaklaşımlar

Eleştirel yaklaşım, Marksist ve sol söylemlerden etkilenmiştir. Yaklaşımın temsilcileri, medyanın toplumsal gerçekliği yansıtmadığını savunmaktadır ve izleyicinin aktif olduğu görüşüne de karşı çıkmaktadır. Medya mesajları işlem görmüş bir üründür (Özer, 2011: 81). Bu mesajların görünen içeriğinden ziyade verilmek istenen gizli mesajlarının incelenmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Mutlu, 2010: 38).

Bu görüşteki araştırmacıların temel yaklaşımı medyanın konuşma özgürlüğünü geliştirdiğini savunan egemen yaklaşımların aksine Kitle İletişim Araçlarının var olan durumun yeniden üretilmesinde kullanıldığını belirtmeleridir (Yaylagül, 2010: 82).

İdeolojik yaklaşımların önde gelen savunucularından Althusser'e göre özneler söylemleri değil, söylemler özneleri oluşturmaktadır. İdeolojinin, haberler aracılığıyla kalıcı hale getirilmesi günlük metaforların kullanılmasıyla gerçekleştirilmektedir. Haberler oluşturulurken anlaşılır olmasına ve haberin etkisinin artmasına dikkat edilerek belli klişelere bağlı kalınmaktadır. Medya alanında egemen güçler, haber akışını kontrol altına alarak manipülasyonu daha basit gerçekleştirmektedir (Aktaran Akyüz, 2018: 15).

Eleştirel akımın temel iddialarından biri de "*Yanlış Bilinç*"tir. Bu yaklaşıma göre, bireyler medya mesajları aracılığıyla "kandırıldıklarının" farkında değildir. Medya bu yanlış bilinci, gerçeği yeniden şekillendirerek, halka hizmet ettiği görüşüne ve dördüncü güç olduğuna inandırarak oluşturmaktadır (Erdoğan, 2014: 10).

Eleştirel yaklaşımlar içinde farklı düşünce okulları, yorumcular tarafından farklı bakış açılarıyla ele alınır. Bu alanda birbirleriyle mücadele eden üç temel paradigma olduğu savunulmaktadır; Yapısalcılık, Kültürel Çalışmalar ve Ekonomi Politik yaklaşımlarıdır (Aktaran Yaylagül, 2010: 82).

Eleştirel gelenekte ekonomi politikçiler ideolojiyi ekonomik altyapıya bağlı olarak görürler. Murdock (1982), ekonomi politik yaklaşımında medyanın gücünü üretim yapmasına ve ekonomik oluşuma bağlı olarak sunar. Medyanın ekonomik kontrolü ve sahip olmak, mesajların kontrolünü etkileyen temel unsur olarak kabul edilir. Kültürel çalışmalar geleneği, etki araştırması yapar. Araştırması yapılan toplumsal grubun görüşünü ve yaşam tarzlarını da göz ardı etmeden çizgisel modelin egemen anlayışını ortadan kaldırmayı amaçlar. Bu yaklaşım, kültürel özelliklerin, medya mesajlarının nasıl alımlandığını, yorumlandığını ve davranışa dönüşürken ortaya çıkan etkenleri inceler. Bu çalışmalar, medya mesajlarının dilbilimsel incelemesini ve toplumu oluşturan yapıların, kendilerine sunulan anlamlar üzerinde mücadele ederek medyadaki temsilleri nasıl yeniden yorumladıklarını gösterir (Aktaran Yaylagül, 2010: 82)

Medyaya yönelik eleştirel çalışmalar, Marksist geleneği taşıyan Frankfurt Okulu'nun kültürel incelemeleri ile başlamıştır. Bu yaklaşımın temel sorunsalının egemen görüşün medya aracılığıyla kendisini yeniden üretmesi olduğu görülmektedir (Aydın, 2013: 83). Egemen yaklaşımın aksine, eleştirel yaklaşımlar, sosyoloji, antropoloji, ekonomi, dilbilim, göstergebilim gibi alanlardan beslenen çok sayıda araştırma yöntemini birlikte kullanmaktadır (Karaduman, 2009: 25).

1.2.1.Frankfurt Okulu

Medya çalışmaları ile adından söz ettiren ve Frankfurt Okulu bilinen kurumun tam adı Frankfurt Üniversitesi Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'dür. Kapitalist düzene eleştirel yaklaşan bu okul, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulmuştur. Marksizm'den etkilenen bu kurum, ilk yıllarında ekonomi politik alanda çalışmalar üretse de zamanla üyelerin ilgi alanları çeşitlenmiştir. Eleştirel alandaki medya

araştırmalarına öncülük eden okul, Marksizm’den farklı olarak kültür ve ideoloji kavramlarına da odaklanmıştır (Aydın, 2013: 83).

1923 yılında savaş ortamlarına ve devrimlere tepki olarak ortaya çıkan Frankfurt Okulu, Marksizm’den etkilenmesine karşın, Ortodoks Marksizm’i eleştirmiştir. 1931 yılından itibaren, Max Horkheimer’in önderliğinde okul, ilgi alanını felsefe, medya ve kültüre çevirmiştir (Yaylagül, 2010: 95). Frankfurt Okulu’nun önde gelen üyeleri arasında Max Horkheimer (1895-1973), Theodor W. Adorno (1903-1969), Herbert Marcuse (1898-1979), Walter Benjamin (1892-1940) bulunmaktadır. Frankfurt Okulu, ekonomik etkenler ve ideoloji üzerine odaklanmaktadır. Ancak okulun son temsilcilerinden olan Jürgen Habermas, dil ve dilin düşünme sürecinde teknolojik-kültür arasında yaptığı aracılığa vurgu yaparak medya eleştirilerinde yadsınamayacak seviyede kopuş ortaya koymuştur (Aydın, 2013: 84).

1.2.2.Gramsci ve Hegemonya

İtalyan asıllı Antonio Gramsci, Avrupalı ikinci kuşak Marksistler arasında sayılmaktadır ve ideoloji kuramına “hegemonya” kavramını kazandırmıştır (Aydın, 2013: 77).

Gramsci, sınıfsal şekillenmelerde kültürün ve kültürel pratiklerin rolünün kavramsallaştırılmasında farklı bir yaklaşım sergilemiştir. Gramsci, var olan kültür ve ideolojiyi kabul görmemek yerine, bu ideolojinin parçacı niteliğini ortaya koyacak şekilde eleştirmek gerektiğini vurgulamıştır. Gramsci’ye göre kitle iletişim araçları egemen kültürün kendi varoluş koşullarını güçlendirmeye ve kendi değerlerini yaymaya hizmet etmektedir (Ergül, 2005: 70).

Çoban (2013: 55), hegemonyanın ideolojiyi kapsayan ama ona indirgenemeyecek şekilde daha geniş bir kavram olduğunu savunur. İktidarların gücünü koruyabilmek ve yeniden üretebilmek için başvurduğu stratejiler alanı olarak tanımlamaktadır.

Hegemonya kavramının özellikle iletişim çalışmalarında çoğunlukla kullanılır olmasının nedeni, kitle iletişim araçlarının gerek özerk toplumsal aktörler, gerekse

baskın ideolojilerin veya görüş birliğinin yansımaları olmamalarıdır. Tersine bu araçlar rızanın üretimindeki ana etkenlerdendir. İletişim açısından kıymetli olan bir diğer madde, hegemonya için toplumun her kesiminde, hatta devlet müdahalelerine en kapalı görünen alanlarda bile savaş veriliyor olmasıdır (Mutlu, 2008:127). Dolayısıyla popüler iletişim araçları metinleri de dahil, haber metinleri bu mücadelenin sürdürüldüğü önemli alanlardandır.

1.2.3.Yapısalcılık

Yapısalcılık, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Roland Barthes ve Levi-Strauss'un çalışmaları ile popüler hale gelmiştir. Farklı yapısalcı yaklaşımlar olsa da diğer yaklaşımların tamamının temelinde sosyal hayatın oluşmasını sağlayan yapıların varlığı görüşüne dayanmaları yer almaktadır (Yaylagül, 2010:119). Dil bilim alanında yapısalcı yaklaşımların temelini Ferdinand de Saussure atmıştır. Saussure'nin dilbilimsel anlayışı ve Strauss'un antropolojik yaklaşımı bu ifadenin altını çizmektedir: “*Kategoriler, dünyamızın farklılıklarını ihtiva eder*”. De Saussure, “*bütün diller farklıdır ve onların kelime hazineleri dünyayı farklı kategorilere böler*” şeklindeki teziyle yapısalcı dilbilimin öncülüğünü üstlenmekte; ancak eserlerinde yapı kavramını kullanmamaktadır. De Saussure, dil sistemindeki tüm ilişkilerin gösteren ve gösterilenlere bağlı olduğunu ortaya koymaya çalışmaktadır. “*Dilin dil olarak ne olduğu*” sorusunu soran ve daha sonra dili bir nesne olarak tanımlayan de Saussure, dilin kendine özgü bir göstergeler sistemi olarak bazı yapıcı öğelerden meydana geldiğini ifade etmektedir (Sözen, 1999: 45).

Eleştirel yaklaşımın ana sorunsalları arasında yer alan ideoloji konusunu yapısalcı çalışmalar, “*medyanın ideolojik bir güç olduğu*” görüşüyle ifade eder. Bu yaklaşım, medyanın ideolojik yapısını ön plana çıkarmaktadır. İlk yapısalcı çalışmalar anlamlandırma ve temsil üzerine yoğunlaşırken, daha sonraki çalışmalarda medya metinleri de incelenmiştir. Yapısalcı yaklaşımın ekonomi politik temelli araştırmalardan farklılaştığı kısım ise alt yapı üst yapı etkileşiminde yatmaktadır. Yapısalcı yaklaşım dilin oluşturuca yönüne de dikkat çekerken, medyadaki temsillere ve medya metinlerinin analizine ağırlık vermektedir (Karaduman, 2009:26). Yapısalcılar için önemli olan, metni belirleyen dilsel yapılardır.

2. HABER

2.1.Haber Kavramı

Haberle ilgili pek çok tanımlama yapılabilir. İletişim araştırmalarında yapılan bu tanımlamalardan hareketle genel olarak haberin toplumu ilgilendiren her şey olduğunu söylemek mümkündür (Civelekler; 2017: 4). Haber, günlük yaşamın akışı içinde değişikliğe neden olan veya olacak gelişmeler zinciri olarak değerlendirilmektedir. Bir başka deyişle, sıradan insanların yaptığı önemli; önemli insanların yaptığı sıradan şeyler haberdır (Baca; 2015: 2). Bir olayın haber olabilmesi için belli işlemlerden geçmesi gerekmektedir. İnsanlar haber almak için kitle iletişim araçlarından yararlanmaktadır. Günümüzde haber almak için en sık kullanılan kitle iletişim araçlarından biri televizyondur. İzleyiciler, birden fazla televizyon kanalı sayesinde aynı anda farklı bilgi ve yorumlara ulaşabilmektedir. Bu yönüyle demokratik bir kitle iletişim aracı olan televizyon, aynı zamanda hızıyla da zaman zaman internet ve radyodan da önde gelmektedir (Seyhan, 2012: 18). Bunun yanında televizyonun kamuoyu üzerinde bazı işlevleri bulunmaktadır. Bunlar televizyonun kitle iletişim araçları arasındaki yerini belirlemektedir. Haber verme, eğitme, eğlendirme, kamuoyu oluşturma, mal ve hizmetlerin tanıtılması gibi maddeler televizyonun sahip olduğu etki alanını göstermektedir (Kazaz, 2002: 41). Haberler, daha fazla izlenip dikkat çekmek için zaman zaman içeriklerini ticari kaygılarla değiştirmektedir. Bu nedenle televizyon haberciliğindeki bazı olgular değişmediği sürece izleyiciler bazı gerçeklerle karşılaşacaktır. Bunlar:

1. Televizyon, uyumayan bir para makinasıdır.
2. Muhabirler, haber niteliğindeki olayları takip ederken, iş anlayışlı yönetim sık sık ticaretin önemine dayanan kararlar almaktadır.
3. Haber programlarının biçim ve içeriği ile ilgili kararlar, izleyiciye ilişkin bilgiler doğrultusunda alınmaktadır. Bunun amacı izleyicileri reklamlarla karşı karşıya bırakmak için onların izlemesini sağlamaktır (Aktaran Baca, 2015).

Prime-time kuşağının başında yayınlanan bir ana haber bültenin izlenme oranı kendisinden sonra yayınlanacak içerikleri de etkilemektedir. Bunun yanında haber

izleyicisi, diğer programlara kıyasla daha nitelikli bir kitleyi oluşturmaktadır. Bu da reklam verenler için ihtiyaç duyulan tüketici grubunu göstermektedir (Şeker, 2014). Ana haber bültenleri, genellikle başlangıçta siyaset haberlerine yer verir, ülkenin farklı şehirlerinden gelen kaza, cinayet gibi güvenlik haberleriyle devam eder. Bültenlerin sonuna doğru ise hayatın içinden ve halkın sorunlarını ele alan özel haberler ve magazin haberlere yer verilir (Akyüz, 2018: 55). Günlük hayatta yaşanan olayın haber olmasında bazı belirleyiciler vardır. Olay, haber haline geldiğinde ilk yaşandığı zamanın aksine belli bir ürün olarak adlandırılır. Olaya ait içerik, kamusal yayın yapılan bir kuruluştaki kullanılıyorsa devlet ideolojisine bağlılık, ticari yayın kuruluşlarında kullanılıyor ise maddi kazanç taşımalıdır. Haberin yapısal bazı özellikleri vardır. Bu özellikler haberin inşa, yönlendirme, yansıtma, taklit ve birer gösteri işi olduğunu göstermektedir. Bu özelliklere yakından bakmak gerekirse haber inşadır. Haber, metin, müzik ve kurguyla şekillendirilerek yeni bir biçim olarak ortaya çıkmaktadır. Bu da olayı temsilden çok yeniden inşa etmektir. Haber aynı zamanda yönlendirmez. Olayın ürün olarak tasarlanmış hali olan haber, belirli bir bakış açısının ve yorumlamanın ortaya konmasıdır. Haber ayrıca bir yansıtmadır. Dünyayı gösteren bir ayna ve penceredir. Haber taklittir. Olay, haber haline dönüştürülürken televizyonun bazı araçlarından yararlanmaktadır. Haber televizyonda yayınlanırken olay hikayeleştirilir ve orijinal hali değişime uğrar. Haber bir gösteri işidir. Son yıllarda habercilik de eğlence alanları gibi gösteri dünyasının bir ürünü olarak algılanmaktadır. Haberlerin de amacı diğer içerikler gibi izler kitlenin dikkatini çekebilmektir. Bu nedenle haberin içeriklerinde değişiklikler yapılmaktadır. Bu durum da haberlerin gösteri olarak algılanmasına neden olmaktadır (Orhon, 2002: 6- 7).

2.2. Haber İçeriklerini Etkileyen Faktörler

Haber kuruluşları, tıpkı diğer kuruluşlar gibi patron ve maaşlı çalışanlardan oluşmaktadır. Farklı ürünler ortaya koymalarına rağmen para kazanma amaçları gütmektedirler. Bu nedenle medya etiği çerçevesinde hareket etmek durumundadırlar. Hem ticari kaygıların hem de mesleki kaygıların yasal

düzenlemelerle ele alınarak dengede tutulması gerekmektedir. Haber kuruluşu çalışanlarının da diğer kuruluşların çalışanları gibi belli görevleri ve kimlikleri vardır. Çalışanlar arasında örgütsel bir yapı mevcuttur. Gazete ve televizyonlarda bunlar; genel müdür, genel yayın müdürü ya da yönetmen, editör, muhabir gibi isimlerle belirli bir iş düzenine sahiptir. Bu görevlilerin, elde ettikleri içerikleri kamuoyuyla en doğru ve yansız şekilde paylaşmaları istenmektedir. Çalışanlar haberleri oluştururken içeriğe bunların nasıl yansıtıldığına dikkat etmektedir. Bu çalışanların haberleri hazırlarken özenli olmaları gerekmektedir. Bu nedenle haber içerikleri oluşturulurken dikkat edilmesi gereken belli noktalar bulunmaktadır. Haber içeriklerini, medya çalışanları, bu çalışanların içinde bulunduğu çalışma düzeni, kurumsal amaçlar, kurum dışından gelen etkiler ve ideolojik eğilimler etkilemektedir (Yüksel ve Gürcan, 2005: 90).

2.2.1 İdeolojik Eğilimlerin Etkileri

Habercilerin çalıştığı yayın kuruluşu içerisinde toplumsallaşma süreci profesyonel gazetecilik ideolojisinin yerleşmesinde önemli bir paya sahiptir. İletişim sürecinin tarih boyunca siyasal güç sahiplerinin kontrolünde olduğu gerçeği göz ardı edilememektedir. İletişim, iktidar oluşturmanın ve bunu kontrol etmenin temel aracıdır. Ancak teknolojik gelişmeler, maliyetleri nedeniyle bu gücün büyük sermayelerin denetimi altına girmesine neden olmaktadır (Alemdar, 2009: 749). Haberciler, toplumsallaşma sürecinde haber değeri ile ilgili ölçütleri, yapıları öğrenmekte ve içselleştirmeye çalışmaktadır. Bu ölçütler, genellikle egemen ideolojiyi destekler niteliktedir. Haberciler haberleri, çalıştıkları kuruluşun gelişen olaylara ve değer yargılarına yaklaşımını temel alarak hazırlamaktadır. Böyle durumlarda haberlerin metni ve görüntüsü çoğu durumda editörün ya da haber müdürünün müdahalesine gerek kalmadan yayın kuruluşunun ideolojisine göre şekillenmektedir (Altun, 2007: 27). Araştırmanın merkezini oluşturan ideoloji kavramı çalışmanın ikinci bölümünde detaylı olarak incelenecektir.

2.2.2. Medya Çalışanlarından Kaynaklanan Etkiler

Haber metinlerinin, medya kuruluşlarında çalışanlar tarafından hazırlanması, çalışanların tutumlarını önemli hale getirmektedir. Medya çalışanlarının kişisel farklılıkları, inançları, manevi değerleri, olaylara karşı duruşları, haber içeriklerini etkiler. Olaylar ilk aşamada haber çalışanlarının kurgusundan geçirilerek ürün haline getirilirler. Bu nedenle bu çalışanlar, haber içeriklerinin oluşturulmasında büyük önem taşımaktadır (Kılıç, 2005: 132). Profesyonelliğin bir ihtiyacı olarak kişisel görüşlerini, değer yargılarını açıklamaması gerektiğini düşünen gazeteci ya da muhabir bu kaygıyla haberini doğrudan haber kaynağına dayanarak oluşturabilir. Bu durumda da muhabir ve kaynak ilişkisi nedeniyle gazetecinin özerkliği ortadan kalmakta, haberin içeriği biçimi sadece haber kaynaklarınca belirlenmiş olmaktadır. Bu da sorunlu bir yapıyı ortaya çıkartmaktadır (Göktaş, 2006: 66).

2.2.3. Çalışma Düzeninden Kaynaklanan Etkiler

Çalışma hayatının mevcut koşulları da haber içeriklerini etkileyebilmektedir. Haber programlarının yayın dönemi, haber yazım kuralları, kısıtlı zaman, sınırlı alan, haber kaynağına olan bağlılıktan doğan etkiler de haberleri etkilemektedir (Yüksel ve Gürçan, 2005: 91). Çalışma düzeninde özellikle kısıtlı zaman büyük önem taşımaktadır. Araştırma ya da birden fazla kişiye söz hakkı tanınması gerektiren bazı haberlerde muhabirler, ulaşımın zorluğu ya da haberini zamanında yetiştirme çabasıyla haber kişiliklerinin tamamına ulaşamamaktadır. Bu da haberin eksik ya da yanlış olarak yayınlanmasına yol açmaktadır.

2.2.4. Kurumsal Amaçlardan Kaynaklanan Etkiler

Haber kuruluşları da diğer kuruluşlar gibi hiyerarşik bir yapıya sahip olup, kurum içi iş bölümünün gerçekleştiği ekonomik amaçları doğrultusunda hareket eden bir yapıya sahiptir. Bu nedenle elde edilen ya da edilecek olan gelir, haberlerin içeriğine de yansımaktadır. Temelde ticari amaç taşıyan medya kuruluşlarının bu kurumsal amaçları haberin üretim sürecini oldukça fazla etkilemektedir (Kılıç, 2005: 132).

Tüm kurumlar gibi maaş ödemesi yapılan çalışanları bulunan, ekonomik olarak gelir getirmesi beklenen yayın kuruluşları, ticari kazanç sağlayabilmek için bazen belli kuralları atmaktadır. Ortaya çıkan bu ticari kaygılar, haberlerin içeriğini etkilemektedir.

2.2.5. Kurum Dışından Gelen Etkiler

Medyada yer bulmak isteyen çıkar grupları ya da hukuki gerekçeler nedeniyle oluşabilecek hükümet baskılarının oluşturduğu etkiler kurum dışından kaynaklanan etkilerdir(Yüksel ve Gürcan, 2005: 91). Haber mecraları gün içerisinde yaşanan farklı konulardaki çeşitli olayları bültenlerine aktarmaktadır. Olayları mümkün olduğunca net yayınlamaya çalışan televizyon kanallarının zaman zaman habere konu olan ya da haberin içeriğinden olumsuz etkilenebilecek kişiler, kurumlar tarafından baskı görebilmektedir. Bu baskıyı kuranlar, kurum içerisinden değil, kurum dışından da haberlerin içeriklerine yaptırım uygulamaktadır.

2.3. Haber İnşa Stratejileri

Yayın kuruluşlarının herhangi bir ideolojiye olan yakınlığı, habercilikte en önemli noktalardan birini oluşturmaktadır. Haber üretimi egemen ideolojinin, iktidarın, lehine olacak şekilde yapıldığında gerçeğin gizlenmesi veya çarpıtılması gibi durumlar ortaya çıkmaktadır. Nesnelliği olumsuz yönde etkileyecek bu durumlara büyük özen gösterilmesi gerekmektedir (Şeker, 2003: 4). Haber inşa stratejilerinin anlatılacağı bu bölümde ideoloji kavramını tanımlamak gerekmektedir. İdeoloji, en genel tanımı ile belirli bir sınıf ya da gruba özgü inançlar sistemidir. Anlam ve fikir üretiminin genel sürecidir. Bu kavram sık sık nesnel olmayan bir düşünce ürünü olarak tanımlanmaktadır(Kazancı, 2006: 2). Bireyler dünyayı, ideolojik yönlendirme sonucu oluşan bakış açısıyla yorumlamaktadır. Bu düzen bireyin günlük yaşantısı, düşünce sistemleri, inançları gibi pek çok insani faaliyeti etkilemektedir.

Medya, yer verdiği olaylara bir takım anlamlar yükleyerek şekil vermektedir. Bu şekilde egemen sınıfın ideolojisinin topluma yayılması sağlanmaktadır. Yani, haber

kuruluşları, olayların seçilmesi, çerçevelenmesi, tanımın oluşturulması ve karşıtların belirlenmesini sağlar. Bir başka deyişle medya, seçme, ön plana çıkarma, çerçeveleme, dışarıda bırakma gibi haber üretim sürecini oluşturan rutin işlemlerle var olan gerçekleri ideolojik olarak yeniden üretir.

Bu ideolojik süreçte bireyler, özgür ve tarafsız düşünme yeteneğinden yoksun kalmaktadır (Sucu, 2012: 31) Egemen olanın meşruluk kazanabilmesi için ideoloji, belli işleyiş stratejileri izlemektedir (Çoban, 2009: 37). İdeolojinin işleyişinde meşrulaştırma, gizleme/saklama, birleştirme, parçasallaştırma/bölme, şeyleştirme/somutlaştırma gibi beş temel inşa stratejisi mevcuttur. Kazancı (2002: 74- 76) inşa stratejilerini şöyle tanımlamaktadır:

a) *Meşrulaştırma: Toplumda var olan problemli yani haksız oluşumları ve eşit olmayan ilişkileri doğal varsayıp bu durumu benimsemektir.*

b) *Gizleme/ Saklama: Burada egemen ideolojik düşünce oldukça önemlidir. Olay egemen ideolojik düşünce tarafından gerçekleştirilmekte ve doğal sayılması için çaba harcanmaktadır. Sorunun, olayın özü saklanarak ilginin başka alanlara itilmek istenmesidir.*

c) *Birleştirme: Bir problem karşısında aralarında hiçbir bağlantı bulunmayan, herhangi bir çıkar ilişkisi bulunmayan kişileri bir kavram altında bir çatı altında toplamaktır. Birleştirmede “biz” olgusu ön plana çıkmaktadır. Ülke, bayrak, milli birlik gibi kavramlarla ideolojik platformlara ulaşılmakta olup, yapılacak olan çalışmalar için en uygun yöntemin propaganda olduğu bilinmektedir.*

d) *Parçasallaştırma/ Bölme: Birleştirme yönteminin tam tersi olarak karşımıza çıkmaktadır. Var olan büyük ana sistem subjektif ölçülere dayanarak parçalara bölünür. Belirli bir görüş altında toplananlar merkezi oluşturup, dışında kalanlar ise hain, düşman ve yabancı sıfatlarıyla adlandırılır.*

e) *Şeyleştirme/ Somutlaştırma: Burada doğallaştırma ve edilgen hale getirme stratejisi işlenir. Tarihsel durumların doğallığı vurgulanmaktadır. Örneğin; kadınların erkeklere göre geride kalmasının tarihsel açıklamaları ve gerekçeleri günümüze taşınmaktadır. Kadının fiziksel eksikliği eşitsizliğin doğal gerekçesi olarak gösterilip, toplumda bu yönde bir algı oluşması istenmektedir.*

2.4. Haberde Yorum

Yorum; gerçekleşen olayda düşünürün, yazarın, ilgilinin ya da yetkilinin kendi görüşünü fikirlerini açıklaması anlamını taşımaktadır. Haberlerin doğrudan tarafsız bir şekilde aktarılması gerektiği düşüncesi haberde yoruma yer olmadığı görüşünü baskın kılmıştır. Ancak son yıllarda “açıklayıcı haber” kavramından söz edilmeye başlanması, yorumu ön plana çıkarmaktır. Haberde yorum kavramı kişisel görüş ve düşüncelerin aktarılması değil, haberin öncesinde ya da sonrasında daha fazla bilgi ve ayrıntı vermek olarak değerlendirilmektedir. Burada “nesnellik ” ve “doğruluk” kavramları daha da önem kazanmaktadır (Baca, 2015: 29). Kişisel görüş ve değerlendirmelerin haberin içeriğinden uzak tutulması gerekmektedir(Bülbül, 2001: 279).

Haberin inandırıcılığı ve güvenilirliği açısından ilk aşamadan yayınlanacağı ana kadar her aşamada görev yapan çalışanların tarafsızlığı ve kendi yorumlarından arındırılmış bir haber hazırlamaları son derece önem taşımaktadır. Haberlin en son aşamasında görev alan haber spikerleri haberde yorum konusunda özellikle son yıllarda dikkat çeker hale gelmiştir. Bu kavram, Türk Dil Kurumu tarafından “Radyo ve televizyonda programları, haberleri sunan kimse” olarak tanımlanır (sozluk.gov.tr). Spiker olarak adlandırılan bu kişiler, haber içerikleri kadar önem taşımaktadır. Haber serüveninin ilk aşamasından sonuna kadar korunan tarafsızlık, spiker tarafından atlanırsa bu durum bozulmuş olur. Bu noktada hazırlanan haberin spiker tarafından nasıl aktarıldığı, izleyiciyle nasıl buluşturulduğu büyük önem taşımaktadır. Sunucunun içten davranışları, hassaslığı, ses tonu ve jest, mimikleri izleyicinin habere olan bakışını etkileyebilmektedir (Aktaran Baca, 2015: 27).

Ülkemizde spiker dendiğinde akla ilk olarak haber spikerleri gelmektedir. Program içerisindeki karar verici rolleri, zaman zaman konuk aldıkları isimler ve kamuoyunu bilgilendirme gibi işlevleri düşünüldüğünde bu kişilerin oldukça önemli oldukları görülmektedir. Haber spikerleri gündem dışı konulara da programlarında yer verip kendi gündemlerini de belirleyebilmektedir. Bununla birlikte aktardıkları haberlerle ilgili kendi görüşlerini de belirterek kamuoyunun yönlendirilmesinde önemli bir role sahip olmaktadır (Demir, 2012: 149).

Haberin sunumunu yapan spikerler ve haber konularını olumlama/olumsuzlama, hakkında görüş bildirme yetkisinin bulunduğu kabul gören kişi ve kurumlar başvuru gücünü elinde bulunduran otoritelerdir. Haberin sunum şekline yönelik otoriter bütünlük ve yayıncılık tecrübesi, izleyicinin güven duymasına neden olur. Haber spikerlerinin otoriter söylemi haber anlatısının itibarı için önemlidir(Yılmaz, 2013: 40).

Habere yorum katmak, izleyicilerin düşüncelerini etkileyeceği için iyi karşılanmamaktadır. Haber kişinin kendisinin ya da yayın kuruluşunun ideolojik görüşünü yansıtan yorumlarda bulunması izleyicinin tarafsız haber alma hakkına engel olacaktır(Öztürk, 2004: 98).

Gazetecinin gerçeklik yorumu “tarafli” olmakla birlikte, diğ er haber aktörlerinin gündeme taşıdıkları sorulara ve rasyonel tartışmaya samimiyetle açık olmalıdır. Gazetecilik, ilgililerin meşruluğunu zayıflatan stratejiler yoluyla rasyonel tartışmayı engellediği zaman kendi gerçek iddiasını çürütmüş olur (Aktaran Yılmaz, 2013: 42).

3. Televizyon Haberciliği

Televizyonun bir kitle iletişim aracı olduğu düşünöldüğünde yerine getirmesi gereken en temel işlev haber vermektir (Aksakal, 2011: 33). Gelişen teknoloji ile birlikte televizyon yayıncılığının en önemli kısmını haberler oluşturmaktadır. Haberin izler kitleye; doğrudan, hızlı bir şekilde aktarılmasıyla ve gündem belirlemede etkin bir hale gelmesiyle kamuoyu için bir ihtiyaca dönüşmüştür (Işıklar, 2011: 118). Televizyon diğ er kitle iletişim araçlarına kıyasla daha farklı özelliklere sahiptir. Dolayısıyla “televizyon haberi” de radyo ve gazete haberlerinden farklı özelliklere sahiptir. Bu farklılıklar, haberin seçimiyle başlayıp, haber üretim sürecinin tamamında yer almaktadır (Şeker, 2003: 53). Televizyon haberciliğinin temelinde görsellik bulunmaktadır. Görüntü, olayın haber olup olamayacağını, sıralanışını ve süresini belirlemektedir. Bu nedenle haberciler, en iyi görüntüyü yakalayabilmek için yarış halindedir (Bal, 2007: 19). Televizyonda görsel ve ses öğelerinin yanında kişilikler de izleyiciler açısından önem taşımaktadır. Sunucular, içinde bulundukları televizyon içeriği ile özdeşleştirilmektedir. Televizyon

haberciliğinde haberlerin konuşur gibi verilmesi, sunucuların izleyicilerin evine gelen misafir gibi algılanmasına neden olur. Televizyon haberciliğinde ayrıca anilik faktörü de ön planda bulunur. Bu nedenle “bu sabah” , “az önce” gibi ifadelerle sıklıkla yer verilmektedir. Televizyonun görsel ve işitsel bir kitle iletişim aracı olması okuma–yazma zorunluluğunun ortadan kalkması durumunu beraberinde getirmektedir. Okuma–yazma bilmeyen herkes rahatlıkla istediği haberi izleyebilmektedir (Turgay, 2006: 9). Televizyon haberciliğinde en önemli faktörlerden biri de süredir. Daha fazla habere yer verebilmek için her habere belirli bir süre tanınmaktadır. Burada önemli olan haberi en kısa sürede ve en net biçimde aktarabilmektir. Televizyon haberciliğinde görüntünün etkisiyle kamuoyunun güvenini kazanmak daha kolay olmaktadır. Bu etkenin üzerine bir de canlı yayın eklendiğinde izleyicilerin güveni daha da artmaktadır. Canlı yayınlar televizyonun gücünü sağlayan etkenlerden biri olarak değerlendirilmektedir (Turgay, 2006: 10).

Bilginin doğrudan ve içeriğinde değişime uğramadan aktarılması süreci olan haber bültenleri ve programları, televizyon programları içinde kitle iletişim araçlarının işlevleri açısından da, programcılık açısından da farklı bir öneme sahiptir (Aktaran Bal, 2007: 19).

İlk haberin en önemli haber olarak kabul edildiği televizyon haberlerinde görsel öğeler, çok önemlidir. Haberin son kelimesi son görüntü ile biter (Yüksel ve Gürcan, 2005:217).

Televizyon haberlerinde gazete haberlerinde olduğu gibi alttan çıkartılabilecek önemsiz kısımlara yer verilmez. Bu da haberlerin, dramatik bir bütünlük içinde yazılması gerektiği içindir. Dramatik bütünlük içinde sunulan televizyon haberleri, başı, ortası ve sonu anlamlı bir şekilde düzenlenerek oluşturulmalıdır (Rigel, 1995:19).

Televizyon haberciliğinin temelini görsellik oluşturur. Bu nedenle, görüntüler, olayın haber olup olamayacağını belirler. Görüntünün kalitesi, ait olduğu haberin seçilmesini, sıralanmasını ve süresini etkiler. Bu nedenle haberciler, en iyi görüntüleri yayınlatabilmek için büyük çaba harcayarak birbirleriyle yarışmaktadır.

Haberlerde toplanan görüntülerin güncel bir şekilde aktarılabilmesi için bülten öncesi akış düzeni değiştirilebilmektedir (Bal, 2007: 20).

Televizyon haberciliğinin en önemli özelliklerinden biri yayınlanan haberlerin ulaştığı kitlenin sayısal verisidir. Gazete ve internete oranla ulaşılması daha ucuz olduğundan izler kitleyi etkileme gücü de daha büyük olmaktadır. Ana haber bültenlerinin “primetime” olarak adlandırılan, televizyonun en çok izlendiği düşünülen kuşakta yayınlanması, televizyon haberlerinin ayrıcalıklı bir öneme sahip olduğunun da bir göstergesidir. Bu zaman dilimi içerisinde yer alan programların daha çok izlenmesi yayınlanan içeriğin daha ilginç ve dikkat çekici olmasına bağlıdır. Bu nedenle aynı haber havuzlarından beslenen televizyon kanallarında haber bülteninin gerek içerik, gerek görsellik ve gerekse sunum biçiminin farklılık sergilemesi gerektiği düşünülmektedir (Aktaran Bal, 2007: 20).

Televizyon haberleri, yapısal olarak radyo ve dergi haberleriyle benzeşmektedir. Ancak televizyon haberlerinin görsel barındırması bu iki türden ayıran en önemli özelliğidir (Tokgöz, 2003:377).

Televizyon haberciliğinde kullanılan dil, konuşma biçiminde olduğundan verilen haberler izleyiciye kolay bir şekilde ve görüntüye dayalı olarak aktarılmaktadır. Bu nedenle televizyon haberlerini yazmak daha fazla dikkat ve yaratıcılık gerektirmektedir. Televizyon haberinin en temel özelliği olan görüntü ve sesin eşzamanlı ve anında iletilebilmesi nedeniyle televizyonda verilen haber, hedef kitle üzerinde diğer kitle iletişim araçlarında verilen haberlerden çok daha etkili ve ikna edici olmaktadır. (Aktaran Bal, 2007: 21).

3.1. Türkiye’de Televizyon Haberciliği

Günümüzde medyanın haber verme işlevini karşılayan internet ciddi oranda yaygınlaşmış olsa da özellikle sayısı artan tematik kanallar aracılığıyla televizyon ve televizyon haber bültenleri hala en önemli bilgi kaynakları arasında yer almaktadır. Bunun nedeni de televizyonların sunduğu bilginin ulaşması kolay ve ucuz olması olarak gösterilmektedir.

Televizyon haberciliği, Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmıştır. 1941 yılında başlayan ilk haber yayınları günde 15 dakika olarak, 1948 yılında ise akşam haberleri bir program türü olarak CBS televizyonunda başlamıştır (Aktaran Kazaz, 2007: 148). Ardından NBC ve ABC kanalları da haber yayınına başlamış, haberin televizyonda kullanılmaya başlaması Avrupa ülkelerinde de 1950'li yıllardan sonra ortaya çıkmıştır (Şeker, 2007: 38).

Radio haberlerinin ön plana çıktığı İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra 1960'lı yıllarda uyduların ortaya çıkması, alıcı sayısının artması ve önemli olayların televizyonlardan yayınlanmaya başlaması televizyon haberciliğinin gelişimine büyük ölçüde fayda sağlamıştır. Bu sırada etki gücü de oldukça artan televizyon haberleri, politikaya yön verme eğilimiyle de belirmiştir.

1980 yılında yayın hayatına başlayan CNN, sadece haber yayını yapan bir televizyon kanalının da izlenebileceğini kanıtlamıştır. Tematik yayıncılığı yaygınlaştıran bu adım, dünyanın farklı yerlerinde ulusal ve uluslararası yayın yapan haber kanallarının sayısının artmasına neden olmuştur (Şeker, 2007: 38).

Tematik haber kanalları izleyicilere günün her saati haber izleyebilme imkanı sunarken daha çok anlık sıcak gelişmeler, dosya ve araştırma haberler ve canlı yayınlarla izleyiciyi ekrana bağlamaya çalışmaktadır. Tecimsel yayın yapan ulusal televizyon kanalları ise haberleri genellikle akşamları ana haber bültenleriyle izleyiciye ulaştırmakta ve bu bültenlerde tüm gelişmeleri özetleyici ve daha dikkat çekici bir üslupla aktarmaktadır.

Türkiye'de televizyon haberciliği kamusal yayıncılık yapan TRT ile başlamıştır. İlk televizyon haber bülteni, 1968 yılında TRT'nin deneme yayınına başlamasıyla gerçekleştirilmiştir. BBC'de yapım kursu almış, gazeteci kökenli TRT çalışanları tarafından hazırlanan haberler 1971 yılına dek tek haber bülteni içinde yayınlanmıştır (Aktaran Kazaz, 2007: 151-152).

1990 yılına kadar “televizyon ve TRT” kelimeleri birlikte anılırken bu tarihten sonra ticari televizyon yayınlarının başladığı görülmektedir. 1 Mayıs 1991'de Magic Box şirketinin televizyonu olarak “Star1” uydu aracılığıyla deneme yayınlarına başlamış, böylece yasa boşluğu nedeniyle devletin yayın kuruluşları üzerindeki

hakimiyeti sona ermiştir. Magic Box'ın Türkiye'nin ilk özel televizyonu olarak yayına başlamasının ardından, onu Teleon, Show TV, Kanal6, HBB, TGRT, SATEL, Kanal D gibi birçok özel televizyon kanalı izlemiş, ayrıca ülkenin dört bir tarafında yerel yayın yapan pek çok radyo ve televizyon kurulmuştur (Aktaran Bal, 2007, 25).

1990 ile 1994 yılları arasında yasa dışı bir şekilde yayın yapan özel radyo ve televizyonlar, 20 Nisan 1994 tarihinde yürürlüğe giren yeni Radyo Televizyon Kanunu ile artık yayınlarına yasal bir zeminde devam etmişlerdir (İspirli, 2000:112).

Türkiye'de ki tecimsel televizyon kanallarının, yayıncılık anlayışı olarak TRT'den oldukça farklı bir yapıda oldukları söylenebilmektedir. Bu kuruluşların yayınlarının içerikleriyle TRT'nin yayınları birbirlerinden tamamen farklı değildir, hatta program türleri itibariyle benzer yapımlar da vardır (Özer, 2004:256).

Televizyon yayınlarının, kamu ve özel olarak örgütlenen kuruluşlarca gerçekleştirildiği Türkiye'de televizyon haberciliği anlayışı da kamu ve özel girişimcilik arasındaki farklılık doğrultusunda şekillenmektedir. Özel kanallar, daha çok izleyiciye ulaşmak, daha çok reklâm geliri elde etmek amacını öne çıkaran genel yayıncılık anlayışı ile haber bültenlerinin içeriklerini de buna göre biçimlendirmektedirler. Türkiye'de 90'lı yıllarla birlikte yayınlarına başlayan özel televizyon kanalları, televizyon habercisinde de yapısal bir değişimin başlamasına neden olmuştur. Tecimsel kanalların genel olarak eğlence içeriğinin baskın olduğu magazinел bir yapıya sahip olması, aynı bütünün parçası olan haberlerde de, televizyonunun eğlendiriciliğinin sürdürülmesi gerektiği anlayışını beraberinde getirmiştir (Bal, 2007: 26). Bu yeni habercilik anlayışına göre; daha hafif, halkın ilgisini çekecek konulara yönlendirmekte ve bu konuların da magazin yönü öne çıkarılarak eğlenceli haber bültenleri hazırlanmaktadır (Kars, 2004:562).

Haber bültenleriyle ülke ve dünya gündeminde yer alan sorunları hedef kitleye aktarmak ve bu sorunlara karşı izleyicinin duyarlı olması amaçlanmaktadır. Yani televizyon haberlerinde eğitim ve kamuoyunu aydınlatma işlevlerinin ön planda olması gerekir. Ancak özellikle Türkiye'de özel televizyon yayıncılığının başlamasıyla, artan kanal sayısına ve artan haber bültenlerine rağmen, haberlerin eğitim, bilgilendirme ve kamuoyunu aydınlatma işlevini pek yerine getiremediği

geniş çevrelerce dillendirilmektedir. Özel televizyon yayıncılığıyla birlikte televizyonda meydana gelen değişimden en fazla haber bütlenlerinin etkilendiği bir gerçektir.(Bal, 2007: 26)

Özel televizyonların yayına başladığı 1990 yılından itibaren farklılaşan televizyon haberleri, Amerika ve Avrupa'dakine benzer şekilde kamu hizmeti anlayışından uzaklaşarak bir pazar mantığına dönüşmüştür. Yaşanan bu değişim, televizyon haberlerinin içeriğini haber seçimini ve üslubu ciddi oranda değiştirmiştir (Cankaya, 1997: 121).

Özel televizyonların yayın hayatına başladığı ilk yıllarda haber bütlenlerinin içerikleri yalnızca reklam odaklı bir şekilde belirlenirken reyting sonuçlarının canlı yayında açıklanarak rakiplerine meydan okuduğu bir dönem olarak 2000'li yılların ortalarına kadar sürmüştür. Anchorman sunucu ve yapımcıların haberleri olabildiğince ilginç hale getirebilmek için her türlü yola başvurduğu bu dönemde bütlenlerde suçlulara ve tanıklara canlı yayınlarda yer verildiği magazin ve komedi unsurlarının birlikte kullanıldığı "melez" haberler ortaya çıkarmıştır (Akyüz, 2018: 37).

Zaman içinde etkisini kaybeden bu haber yayıncılığı 2011 yılında yürürlüğe giren 6112 sayılı "radyo ve televizyonların kuruluş ve yayın hizmetleri hakkında kanun" ile haberlerde müzik ve efekt kullanımının RTÜK tarafından yasaklanmasıyla bugünkü magazin el unsurlardan önemli ölçüde arınmış halini almıştır (Yıldız, 2013: 232).

Ana haber bütlenleri, televizyonların prime-time adı verilen ve izleyicinin en çok ekran başında bulunduğu saatlerin başında yayınlanmakta, insanları günlük gelişmelerden haberdar ederken eğlence ağırlıklı içeriklerin olduğu saat dilimine girişte reytinglerin düşmemesine de özen gösterilmektedir. Ana haber bütlenleri ağırlıklı olarak siyaset haberleriyle başlamakta, ülkenin farklı bölge ve şehirlerinden güvenlik (kaza, cinayet vs) haberleriyle devam etmekte, yaşama dair ya da halkın sorunlarıyla ilgili özel haberler ve magazin el haberlerle son bulmaktadır.

Türkiye'de ilk haber temalı televizyon kanalı olan NTV 1996 yılında kurulmuştur (Kırhan, 2007: 24). Bu kanalı takiben Haber Türk ve CNN Türk gibi kanallar yayına

başlamış, 2000’li yıllarla birlikte özellikle haber yayıncılığında çok sayıda kanal, dijital platformlar ve uydu aracılığıyla yayın hayatına başlamıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

SÖYLEM VE İDEOLOJİ

1.İDEOLOJİ

1.1.İdeoloji Kavramı

İdeoloji günlük hayatın hemen her alanında yer almaktadır. Bireylerin verdiği kararlardan yaşam alanlarının oluşturulup biçimlendirilmesine kadar günlük hayatta ve sayılamayacak kadar çok alanda ideolojinin belirleyici olduğunu söylemek mümkündür. İdeolojinin hayatın tamamında etkili olması farklı tanımlarla da ele alınmasına neden olmaktadır (Orhon, 2004: 35).

İdeoloji kavramının da haber kavramı gibi tek bir tanımı bulunmamaktadır. Terry Eagleton ideoloji kavramını şu ifadelerle tanımlamıştır:

“Toplumsal yaşamda anlam, gösterge ve değerlerin üretim sürecidir; bir egemen siyasi iktidarı meşrulaştırmaya yarayan fikirlerdir; bir egemen siyasi iktidarı meşrulaştırmaya hizmet eden yanlış fikirlerdir; sistematik olarak çarpıtılan iletişimidir; özneye belirli bir konum sunan şeydir; toplumsal çıkarlar tarafından güdülenen düşünme biçimleridir; özdeşlik düşüncesidir, toplumsal olarak zorunlu yanılsamadır; söylem ve iktidar konjonktürüdür; bilinçli toplumsal aktörlerin kendi dünyalarına anlam verdikleri ortamdır; eylem amaçlı inançlar kümesidir, dilsel ve olgusal gerçekliğin birbirine karıştırılmasıdır; anlamsal kapanımdır; içinde, bireylerin, toplumsal yapıyla olan ilişkilerini yaşadıkları vazgeçilmez ortamdır; toplumsal yaşamın doğal gerçekliğe dönüştürüldüğü süreçtir (Eagleton’dan aktaran Çoban, 2009:33).

Eagleton, ideoloji kavramını dil meselesinden daha ziyade bir söylem meselesi olarak tanımlamaktadır. İdeoloji, belirli bir söz ile bu sözün imkanları arasındaki ilişkiye dair şeyler ortaya koymayı amaçlamaktadır (Diktaş, 2001: 10).

Gramsci’ye göre ise bu kavram, sistemin devamlılığını sağlayan, ana yapılar arasında olduğu gibi dönemler arasında da bağlantıyı kuran dokudur (Kazancı, 2006:

70). James Lull ideolojiyi, iletişim ortamında ifade edilen görüşler sistemi olarak adlandırır (Aktaran Çoban, 2009:34).

Althusser'e göre ideoloji, kişinin zihnindeki manevi bir varoluş şekli olarak ifade edilmelidir. İdeoloji, toplumsal yapının çeşitli seviyeleri arasındaki ilerleyişin tekil zihinlerde oluşturduğu bir şekillenmedir. Buna göre ideoloji bireylere yabancıdır, özne tarafından üretilmeyen, fakat özneyi üretendir (Aktaran Çoban, 2009: 35). Metin Kazancı(2003), Althusser'in ideolojisinin en anlaşılır tanımı için “balığın içinde yaşadığı su” benzetmesini yapmaktadır.

“Su balığın ayrılmaz ya da varlık nedenidir. Su olduğu için balık vardır ama balık başka yerde olamadığı için suyun içindedir. Balık için su her yerdedir ve her yerdir. Ama o, içinde yaşadığı suyun farkında değildir. Onula ilgili her şey aynı zamanda suyla da ilgilidir. Sanır ki, bütün dünya sudur. Yalnız suyu bilir ve tanır. Çünkü su kendisi ile birliktedir ve o, suyun içinde var olmuştur. Var oluşu suya bağlıdır. Suyun dışına çıktığında suyun ne olduğunu anlayabilir. Ama hiçbir zaman (çıkarılmadığı sürece) suyun dışına çıkamaz. Suda yaşayabilmesi için yaratılmış, adlandırılmıştır. Suyun dışında yaşayabilmesi için balıktan başka, farklı bir şey olması gerekir (Kazancı, 2003: 48- 49).”

Althusser'in ideolojiyle ilgili üzerinde önemle durulması gereken düşüncesi “Devletin ideolojik Aygıtları” düşüncesidir. İdeolojinin materyal bir anlam taşıdığını, insan çalışmalarında somutlaşan sosyal bir süreç olduğunu ve insanın kendi bilinçsel sürecinde üretilmeyeceğini; yalnızca bireylere “özgür” ve “özerk” olduğu hissi verebileceğini savunmaktadır. Althusser'in ortaya attığı bu aygıtların büyük rolü bulunmaktadır. Bu aygıtların ise medya, okullar, ibadethaneler, sendikalar gibi kurum ve kuruluşlardan oluştuğunu ideolojik üretimin de bu aygıtlar yardımıyla gerçekleştirildiğini söylemektedir (Yaylagül, 2008: 102-103).

Althusser'e göre ideoloji, toplumsal yaşamı her zaman her aşamada ancak farklı şekillerde etkiler yani toplumsal yaşam ile ideoloji birbirinden ayrı düşünülemeyecek şekilde iç içe geçmiş iki yapıdır (Kazancı, 2006: 72).

Toplumsal düşüncede oldukça tartışmalı konulardan biri olan ideoloji kavramı en detaylı haliyle Marksist düşünce geleneğinde incelenmiştir (Mutlu, 1998:161). Marx bu düşüncüyü diğerlerinden ayırmış ve yalnızca egemen maddi ilişkilerin devamını

mümkün kılan düşünceye ideolojik tanımını yapmıştır. Bir başka deyişle, ideoloji ancak güç ilişkilerinin asimetrikleştirdiği toplumsal ilişkiler arasında gerçekleşen toplumsal bilinçtir ve devamlı güç ilişkilerinin bozduğu bilinç biçimlerinin dikkate alınmasını öngörmektedir (Aktaran Çoban, 2009: 34). Şerif Mardin (1992), ideolojinin bu tanımlarından farklı olarak özellikle günümüzde gerçekleri değiştirerek yansıtan doğruları maskeleyen bir sistem olarak açıklanabileceğini savunmuştur. İdeoloji kavramının gerçeği topluma aktarmada içinden geçtiği durumların etkisiyle değişime uğrayarak yanlış izlenimler oluşturabileceğini yani, doğru olarak bilinenin aslında daha derin ve farklı bir gerçeği maskeleyediği düşüncesini yaratmaktadır (Mardin, 1992: 24).

1.2. Medya ve İdeoloji İlişkisi

Liberal anlayışın hakim olduğu günümüz dünyasında tarafsız ve bağımsız medya yapısından söz etmek pek mümkün olmamaktadır. Medya kuruluşlarının, çıkar ilişkilerinden dolayı yayın hayatlarını bazı güçlerin kontrolünde sürdürmektedir. Bazı kuruluşların da belirli güç dengeleri arasında yer değiştirdikleri görülmektedir. Bu medya kuruluşları, kendilerini düşünsel olarak tarafı oldukları güce yakın bir şekilde konumlandırmaktadır. Günümüzde ekonomik veya siyasi gücü arkasına almadan yayın yapan bir medya kuruluşundan söz etmek mümkün değildir. Bu açıdan bakıldığında medya kuruluşlarının belirli politikaları benimsedikleri anlaşılmaktadır. İdeoloji politikaları, “medyanın tarafsızlığını” zayıflatmaktadır. Kuruluşların “yayın politikaları” olarak da adlandırılabilir bu yanlılığın toplumda “kutuplaşma” yaşanmasına da neden olmaktadır (Candikmen, 2014: 34).

Erdoğan (1997: 120-121) medya kuruluşlarının politikalarının ideolojik olduğunu ve yayın içeriklerinin bu politikalara göre belirlendiğini savunmaktadır. Aynı şekilde haber politikaları da ideolojiktir. Stuart Hall de Erdoğan ile benzer şekilde, medya içeriğinin, toplumdaki güç ilişkilerinin kabaca bir haritası olduğunu söylemektedir. Bu görüşe göre medya kendi ideolojisini tüm toplumsal uygulamalar içinde yeniden oluşturur.

Van Dijk'a (1998:33) göre, muhabir söylemiyle haberlerde, kendi düşüncelerini ve kendi ideolojisini sunar. Bu işlemi, savundukları güç temsilcilerinin olumlu eylemlerini genişçe verirken, olumsuz durumları kısaca, genel ve pasif cümlelerle anlatarak yapmaktadır. Bu çalışmada da incelenen televizyon kanallarının özellikle seçim sürecinde kendi görüşlerine yakın partilerin görüşlerini daha belirgin bir şekilde sunarken, diğer tarafların seslerini duyurmalarına daha az imkan tanıdıkları görülmektedir. Van Dijk bu durumu "ideolojik kare" olarak adlandırdığı dört ilke ile özetlemektedir:

Kendi olumlu yanlarının ve eylemlerinin vurgulanması

Ötekinin kötü, olumsuz nitelik ve eylemlerinin vurgulanması

Kendi olumsuz eylemlerinin önemszenmemesi veya fazla üzerinde durulmaması

Ötekinin olumlu ve başarılı eylemlerinin küçümsenmesi ve üzerinde fazla durulmaması

1.3.Haberde İdeolojik Yanlılık

Haberde yanlılık ile ilgili yapılan pek çok tanım "olguların" aktarımına "yorumların" sızması olarak yapılmaktadır. "Eğer bir öyküde yazarın yorumları ile anlatılan bilgiler arasında bir ayrım yapılmıyorsa bu yanlı bir yazım biçimidir(Çev. İnal, 1985: 35). "

Haber metinlerinde yer alan bu yanlılığı ortaya çıkarmak için yapılan çalışmalar, "yanlılık" kavramının göreceli olduğunu ortaya koymuştur. İzleyiciler, kendi görüşlerinden zıt bir şekilde yapılan haberleri inandırıcı bulmayarak yanlı olarak değerlendirebilir (Kılıç, 2011: 78). Hackett, (Aktaran Kılıç, 2011: 78) yanlılık araştırmalarında ortaya çıkan farklılıklara karşın belirli maddelerin kabul gördüğünü belirtmiştir:

1. Medya gerçek dünyayı doğru ve dengeli bir biçimde yansıtabilir ve yansıtmalıdır. Gazetecilerin nötr bir dil kullanarak ve haber yazma tekniklerine uyarak okuyucularına doğruları veya aktarmak istedikleri anlamı iletecekleri varsayılır.

2. Doğru ve dengeli bir haberciliğin önündeki en büyük engel, değerlerin habere girmesine izin veren ve sunumunda seçici davranmaya yol açan, siyasal önyargılar ve toplumsal tutumlardır.

3. Haber içeriğinde ortaya çıkan yanlılık, bu konuda var olan araştırma yöntemleri kullanılarak ortaya çıkarabilir.

4. Medyadaki en önemli siyasal ve ideolojik yanlılık, belirli bir siyasal aday, parti veya grubu öne çıkararak ve diğerlerine tercih etmektir.

Birçok kişinin dünyaya kendi siyasi görüşüyle bakması ve bu görüşe uymayan yaklaşımları mantıksız olarak yorumlaması önyargı sorununu karmaşıklştırmaktadır. Kamuoyunda neredeyse her alanda yaygın olan farklı görüşlerin var olmasından kaynaklı, dengeli, dürüst ve nesnel habercilik çalışmaları yok denecek kadar az bulunabilmektedir. (Aktaran Karahan, 2007: 60).

Haberde yanlılık, medyanın egemen ideolojiyi yeniden üretmesini sağlar. Bu görüşü savunan Özer, (2009: 60) ideolojik yanlılık kavramı ile ilgili şunları aktarmaktadır:

“Medyada ya da haberde ideolojik olmayan içeriğe yer kalmamaktadır. ‘Bir şey ideolojik değilse nedir? İdeolojik olan haber bağlamında aynı zamanda yanlılığı da beraberinde taşımaktadır. Ancak ideolojik üretim medya kurumları açısından sabitken bu üretimin boyutu, biçimi, görünümü her bir medya kurumu için değişebilir.’”

Siyasetle ilişkisini büyük ölçüde doğru bir dengeye oturtamayan medya kuruluşlarıyla ilgili sübjektif yayıncılık, özellikle seçim dönemlerinde de gündeme taşınmaktadır. Yapılan kamuoyu araştırmaları da Avrupa’da da Türkiye’de de seçim süreçlerinde haberlerde belli siyasi parti ve bu partilerin görüşlerine ağırlıklı yer verildiğini ortaya koymaktadır (Yılmaz, 2013: 41).

2.SÖYLEM

Söylem kavramı, bir veya birçok cümleden oluşan, başı ve sonu olan bir iletinin tüm boyutlarıyla irdelenmesini kapsar. Bu iletilerin yalnızca içerikleri değil, kim tarafından, nasıl, neden ve kime söylendiği de incelenmektedir (Karaduman: 2017:3).

Söylem konusunda çalışma yürüten araştırmacıların ortaya attığı tanımlamalara bakmak gerekirse; Hartley, söylem kavramının iki kişinin karşılıklı diyalogunu, dil bilimsel kuralları ve gelenekleri kapsadığını savunmaktadır (Devran; 2010;25). Jorgensen ve Phillips'e göre ise söylem dünyayı belli bir biçimde anlama ve hakkında konuşma biçimidir. Platon'un etkili söz söyleme sanatı olarak tanımladığı söylemi bir dil pratiği şeklinde tanımlamak da mümkündür (Yılmaz:2013;26). Medya çalışmaları alanında da sıklıkla kullanılan söylem kavramı, egemen ideolojinin güç ve iktidar ilişkilerinin oluşturulmasında büyük bir önem taşımaktadır (Karaduman: 2017:3).

Söylem bir meta eylemdir ve ideoloji, diyalog, güç ve gücün değişimiyle eyleme dönüşen dil pratikleri ile ilgili oluşumdur. Söylem; siyasi, kültürel ve ekonomik alanlar gibi, sosyal hayatın tüm yönleriyle ilişkilidir (Sözen, 1999).

Söylem Analizi ise 1970'lerden sonra özellikle akademik olarak yaygınlaşan bir yaklaşım haline gelmiştir. Söylem analizi, konuşma ve önermeler tarafından oluşan anlam ürünlerini inceleyen sosyal ve kültürel araştırmalarda kullanılan bir çözümleme yöntemi olarak da tanımlanabilir.

Söylem çözümlemesi dilin, "*fenomeni*" nasıl oluşturduğunu inceleyen bir yöntem olarak söylemi, sosyal dünyanın en önemli ögesi olarak görür ve sosyal dünyanın ancak söylemin incelenmesi ile anlaşılabilirliğini savunur (Phillips ve Hardy, 2002).

Foucault'nun söylem üzerindeki görüşlerini temel alan söylem analizi, geleneksel düşünme ve yazma yöntemlerinin kültürel yapı içinde siyasi ve ideolojik çıkarlara hizmet etme yöntemini, benzer şekilde insanların sosyal bir varlık olarak eylemlerini nasıl kısıtlandığına yönelik açıklamalar getirmeyi amaç edinir (Wooffitt, 2005).

İdeolojik şekillenmeler, çoğunlukla dil kullanımına yerleşerek doğallaşır ve ideoloji görünmez bir hal alır. Dil kullanımındaki ideolojik etkenleri belirlemek için söylemin çeşitli yöntemlerle incelenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu durumun sonucu olarak söylem analizi çalışmalarını ortaya çıkarmıştır.

2.1. Söylem Nedir?

Söylemin kavramsal olarak gelişimi Saussure'ın "Genel Dilbilim Dersleri" adlı eseri ile başlar. Dilin eşzamanlı yapıda olduğunu ifade eden Saussure'la birlikte kavramının da temelleri atılmış olur. Saussure aracılığıyla toplumsal uzlaşmaya varılan bir "göstergeler dizgesi" olarak dil, kendisinin dışında kalan dünyayı da düzenleyen yapı olarak görülmeye başlanmıştır. Ancak Saussure, dil ile dil-dışı dünya arasındaki ilişkiyi incelememiştir. Dil içinde göstergelerin dizilişini ve bu yolla anlamın nasıl inşa edildiğini çalışmıştır (Uçan, 2012: 161).

Barthes ise gösteren ile gösterilen arasındaki nedensiz ilişkiden yola çıkarak dilbilimi göstergebilimin ilkeleri ile besleyerek farklı bir oluşum yapmıştır (İnal, 1996: 56). Gerçeğin dil aracılığıyla oluşturulan toplumsal bir kurgu olduğunu ve ideolojilerin etkilediği bu sürecin nasıl örtülü olarak yapıldığını düz anlam / yan anlam kavramları ile açıklamıştır (Uçan, 2012: 162).

Derrida göstergenin anlamının da başka göstergelerin izleyebileceği bir yolda ilerlediğini ve bir döngü içinde oluştuğunu söylemektedir. Göstergelerin yokluğu gösterdiğini ve anlamları olmadığını savunur. Anlamın devamlı bir şekilde gösterenler zinciri içinde dolaştığını, anlamın tek bir göstergeye bağlı kalmayacağından kesin konumundan hiçbir zaman emin olunamayacağını belirtir (Sarup, 1997: 57).

Derida'nın çalışmasından ilham alan Yorumsamacı Gelenek de açık anlamı reddederek, çalışma alanını değişim içindeki gizli anlama çevirmiştir. Yorumsama toplumsal pratiklerin söylemselliğini kabul ederek, bu pratiklerin kendilerini toplumsal olguya dönüştüren anlamları açıklamaya ve anlamaya çalışır (Aktaran Uçan, 2012: 164).

Laclau ve Mouffe, söylem içinde süren hegemonik mücadele sonunda oluşturulan iktidarı, "olumsallık" mantığı ile birlikte düşünürler (Üşür, 1997: 56). "Olumsallık",

söylemin inşasında oluşturulan söylemsel pratiklerin içinden birinin iktidar olabileceğini anlatır. Bir başka deyişle söylem mücadelesine katılan her uygulamanın kendi anlamlarını iktidarlaştırma şansı aynıdır. Laclau ve Mouffe, gerçeğin ideolojiyle nasıl çarpıtıldığı ile ilgilenmeyi bırakarak söylem kavramı ile tanımladıkları hegemonik anlam mücadelesine ağırlık vermişlerdir. Söylem, ideoloji kavramının taşıdığı pozitif ve negatif anlamları aşarak inşa edildiği anlamlar alanında egemen olma mücadelesi şeklinde üretken bir tanımına bürünmüştür (Üşür, 1997: 58).

İnal(1996), egemen toplum pratiklerinin medya alanında yaptığı çalışmalarda iki farklı yaklaşım olduğunu dile getirmektedir. Bunların ilki İngiliz Kültürel Çalışmaları'nın savunucularından Stuart Hall'ün oluşturduğu söylemsel oluşumlar üzerine yoğunlaşan sosyoloji ağırlıklı yaklaşımdır. İkincisi de Hollandalı dilbilimci van Dijk'in haber analizlerinde kullandığı dilin gramerine bağlı olarak haberi makro ve mikro yapılarda inceleyen yaklaşımdır. Makro yapı incelenirken öncelikle haberde kullanılan başlıklar, spot ve haber girişleri incelenerek tematik çözümleme yapılır. İkinci aşamada şematik yapı incelemesi yapılan makro yapı incelemesinde olaya ve olayın arka planına ilişkin bilgiler yer alır. Durum bölümü ve haber aktörlerinin görüşlerinin incelendiği yorum bölümünün incelenmesiyle tamamlanır. Mikro yapı incelemesinde ise ilk olarak sentaks çözümlemesi yani cümle yapıları incelemesi yapılır. İkinci aşamada kelime yapıları incelenir. Kelimelerin barındırdığı ideolojik ve kültürel anlamlar haberin söylemine ilişkin önemli ipuçlarını verir. Üçüncü ve son aşamada ise haberin retoriği incelenir. Bu aşamada haberde kullanılan görsel ve işitsel mesajlar, yapılan mecaz, abartı, kıyas, zıtlıkların vurgulanması gibi anlatım özellikleri incelenir (Şeker, 2009: 98).

2.2.Haberde Söylem

Haber metinleri kurgusaldır, dolayısıyla haberlerin de bir söylemi vardır. Haber söylemindeki anlatımda olaylar kurularak aktarılmaktadır. Öte yandan, haber söylemi içinde egemen ideoloji yeniden kurularak, egemen söylemler doğallaştırılmaktadır (Tokgöz, 2003:185). “Haberin söylemi el altında bulunan söylemlerin bir ürünüdür” diyen van Dijk, haberin kendine özgü bir söylemi

olduğunu düşünür. Ancak bu söylemler, kaynak kişi ya da kuruluşların söylemleriyle aynı doğrultuda olmak zorundadır (İnal, 1995: 116). Haberlerde belirli egemen düşünceler, öne çıkarılmakta ve belli dünya görüşlerini taşıyan ideolojik metinler oluşturulmaktadır. Haber söylemi oluşturulurken, toplumsal iktidarın söylemine, iktidar söyleminin üretiminde kullanılan kaynaklara, hangi aktörlerin kamuya sunulacağına, haberdeki başlıklarının seçimine, ne ve nasıl söyleneceğine dikkat edilir (Şeker, 2009: 96). Kelimeler, haber söyleminde olayın aktörleri ile ilgili görüş belirtecek şekilde kullanılır. Bu durumu örnek vererek açıklamak gerekirse; “söyledi, vurguladı, belirtti” gibi aktarma yüklemeleri haberin aktörlerinin desteklendiğini yansıtırken, “iddia etti, ileri sürdü, savundu” şeklindeki ifadeler izleyicilerde olayın aktörünün sorgulanması gerektiği düşüncesini oluşturur (Aydın, 2013: 56). Ayrıca haber metinlerinde kullanılan hemen her kelimenin ideolojik bir anlamı vardır. Kullanılan tanımlamalar ya da sıfatlar birbirinden çok farklı ideolojik görüşleri öne çıkarmaktadır.

Kitle iletişim araçlarının kontrolünün belirli güç odaklarında toplanması, medya ürünlerinin de aynı güç sahipleri tarafından kontrol edileceğini göstermektedir. Bu bilgiler ışığında; seçim sürecinde yayınlanan siyasal söylemleri kültürel mesajlarda aramak mümkün olacaktır (Şeker, 2009: 95). Bu çalışmada incelenen seçim sürecinde yayınlanan haberlerde de toplumun siyasal söylemlerle ilgili bilgi alması sağlanmaktadır. Burada da temel sorun, söylemlerin olması gerektiği gibi değil de siyasal güç sahiplerinin istediği şekilde olmasıdır. Söylem dil pratiği, haberlerin söylemi de günlük dil pratikleri şeklinde tanımlanırsa, haber söylemi ideolojik bir söylemi de barındırdığını ifade etmek gerekir. Siyasi söylemler oluşturulurken yayın kuruluşları, bu ideolojik söylemleri şifrelenmiş kodlar aracılığıyla izleyicilerine ulaştırmaktadır.

İçerik çözümlemesinden farklı olarak söylem çözümlemesinde anlamlı en küçük parça cümle değildir. Haberin söylemi yalnızca yazılı ya da sözlü metinlerden oluşmamaktadır; haber metni görsel öğeler ve bağlamla birlikte bir bütün olarak incelenmelidir. Haber analizi üzerine çalışmalar yapan Van Dijk, ortaya attığı modelinde haberin makro ve mikro yapılarından bahseder. Haberin makro özellikleri haberin oturduğu bağlam ile ele alınırken mikro özellikler ise sözcük seçimleri,

cümle yapıları, cümleler arasında kurulan ilişkiler, haberin ikna yolları, metindeki özel anlamlar, yan anlamlar ve kodları içerir (Parlak, 2009: 97- 98). İktidar seçkini grupların haber tanımı ve yapısı üzerindeki etkisi yapılan çalışmalarda da egemen ideolojiyi olumlayan bir bilgi aktarımının haberde nasıl gerçekleştiği, hangi gramer yapılarıyla desteklendiği, sözcük seçimlerinin ne yönde olduğu üzerinde durularak van Dijk tarafından gösterilmiştir (Aktaran Gölcü, 2009:211).

Bu araştırmanın kapsamını oluşturan seçim süreçlerinde de toplumu siyasal söylemlerden haberdar eden medyadır. Çalışmanın temel sorunu, söylemlerin yansıtılması gerektiği gibi değil, siyasi partilerin istediği şekilde oluşturulmasıdır. Toplumun ve medyanın içinde bulunduğu koşulların yanı sıra, medyayı kontrol altında tutan egemen güçlerin tutumları da bunda etkili olabilmektedir. Özellikle, kitle iletişim araçlarının kontrolünün belli güçlerin elinde toplanması, kitle iletişim araçlarının ve ürünlerinin de söz konusu güçler tarafından kontrol edildiği gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla seçim sürecinde oluşturulan siyasal söylemleri kültürel bağlamda şifrelenmiş olan göndermelerde aramanın mümkün olabileceği beklenebilir (Yağbasan, 2007).

Van Dijk, haber söyleminin bir bütün olduğunu vurgulamaktadır. Haber üretim süreci içinde haberciliğin örgütlenmesi ve işleyişi oluşan haber metinlerini tüm bir toplumsal yapıyla ilişkilendirerek açıklamaktadır (Keskin, 2004:391).

2.3. Söylem Analizinin Temel Kavramları

Söylem analizi, bir söylem içinde dönüşen, değişime uğrayan bilgi yapılarını inceler ve farklılıkları ortaya koyar (Sözen, 1999). Söylem analizi, metinlerin veya dilin anlam bilimsel ya da söz dizimsel yapısını ele alır ve söylemlerin hem dilbilimsel hem de sosyo-kültürel boyutlarını inceler. Dilbilimdeki gelişmelere bağlı olarak bu alanın disiplinler arası çözümlemelere açık olarak ilerlemesi yaygınlık kazanmıştır. Verilen mesajların altında yatan anlamlarının ortaya konması için anlam bilimsel (semantik), söz dizimsel (sentaks) ve gösterge bilimsel (semyoloji) yazılı, sözlü ve görüntülü mesaj üzerinden çözümlenmesi gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu

kapsamda Baş ve Akturan (2008:27) söylem analizinin temel kavramlarını aşağıdaki başlıklar altında açıklamıştır:

Anlam Bilimsel (Semantik):

Buna göre söylemler, kelime ve cümlelerin dilbilimsel anlamıyla ilişkilendirilerek açıklanır. Anlambilim, metinde yer alan tüm anlam ilişkilerini incelemektedir. Bu anabilim dalında çalışma yapılırken metin ile kullanıcısı arasındaki ilişkiler de ihmal edilmemelidir.

Söz Dizinsel (Sentaks):

Söz dizinsellik, kelimeleri cümle içinde ya da ifadenin tamamında aldıkları yere göre anlamlandırmayı amaçlamaktadır. Bir kelimenin cümlede neresinde yer aldığı (başı, ortası ya da sonu) o ifadenin anlamında değişikliğe neden olmaktadır.

Göstergebilim (Semiyoji):

Göstergebilim, söylemin çözülmesinde simgelerden yararlanmayı hedefler. Göstergebilim bir metni veya söylemi analiz ederken, kendi içinde tutarlı, metnin anlam dünyasına açıklık getirmeye yönelik bir sistematik izlemekte, kullandığı analiz araçlarıyla tespit ettiklerini hep denetlemektedir (Baş ve Akturan, 2008).

Söylem, dilin kullanımıyla oluşmaktadır. Dolayısıyla gücünü kelimelerden, bu kelimeleri kullananlardan ve toplumsal şartlardan alarak söyleme dönüşen medya metinleri ve haberler, belirli bir dil çerçevesi içerisinde söylemsel pratikler olarak toplumsal bilinçte dolaşıma girmektedir. van Dijk (1989: 177) da benzer şekilde toplumsal yapıda etkin olanların diğerleri üzerinde kurdukları hakimiyetin ideolojik boyutunun özellikle haber medyası üzerinden yayılan söylemlerle sağlandığını dile getirmektedir. Yine van Dijk (2000: 36) bir başka çalışmasında toplum içindeki elitlerin medya aracılığıyla, insanların başkaları hakkındaki düşüncelerini şekillendiren medya söylemleri üzerinde belirleyici bir güce sahip olduklarını dile getirmektedir.

Toplumu yönlendirmek için bazı ikna edici stratejiler, kanıtlama biçimleri olmalıdır. Bu nedenle her ideoloji tutarlı ve açık bir değerler dizgesini kabul etmekte ve bundan etkilenmek istenen toplum tarafından içselleştirilmesi istenmektedir. Buna

göre van Dijk, kişinin kendi amaçlarına göre oluşturduğu strateji üzerinde durmaktadır. Van Dijk’a göre (2000:43-44) ideolojik söylemlerin temel stratejisi, kendi tarafındaki pozitif şeyleri, ötekiler hakkındaki negatif şeyleri söylemek esasına dayanmaktadır. Bu bakış açısı aynı şekilde zıt olarak yorumlanırsa “kendi tarafındaki olumsuz şeyleri ve ötekiler hakkındaki olumlu şeyleri söylememe” şeklinde olmaktadır.

Söylemlerin egemen güçlerin veya siyaset-ticaret bağlantılarının etkisi ile oluştuğu bilinmektedir. Ancak temel sorun; söylemlerin medyanın yansıtması gerektiği gibi değil de egemen gücün istediği şekilde oluşturulmasını sağlamaktır (Yağbasan, 2007:627).

2.4. Eleştirel Söylem Çözümlemesi

Eleştirel söylem çözümlemesi, Foucault’nun öncülüğündeki araştırmacılar tarafından dil, güç ve politikanın bu konudaki rolünü ele alır. Eleştirel söylem çözümlemesi üzerine çalışan bu araştırmacılar, dilin sosyo-kültürel yapısından ziyade bunu nasıl ve ne için yaptığı ile ilgilenir. Söylem analizinin temelinde eleştiri yer alır ve söylem analizi, genelde sosyal grupların ya da bireylerin güce ulaşabilmek için dili kullanma yöntemini inceler. Eleştirel söylem analizi, güç, hegemonya, sınıf farkı, ırk, ideoloji, çıkar, sosyal yapı gibi olguları araştırma konusu olarak seçer. Eleştirel söylem analizi, ideolojiler, değer yargıları, güç ilişkileri ve kimlik tanımlamaları gibi kavramların dilbilimi yöntemleriyle kitlelere nasıl yansıdığıyla ilgilenir (Aktaran Çelik ve Ekşi, 113).

Söylem üzerine çalışan dilbilimciler araştırmalarında, güç, sınıf, etnik ayrımcılık, tür, çıkar, yeniden inşa, hegemonya ve sosyal düzen gibi konulara odaklanarak eleştirel söylem çözümlemesini geliştirmeyi amaçlamışlardır (Devran, 2010:61). Van Dijk’a göre eleştirel söylem analizi, söylemin öncelikle kendisi nedeniyle ya da söylem sonucunda ortaya çıkan eşitsizlik, haksızlık ve iktidarın kötüye kullanılmasının söylemsel boyutlarıyla ilgilenmektedir (1993:252).

Van Dijk’ın formüle ettiği haber söylem çözümlemesi yöntemi; makro ve mikro yapının çözümlenmesi şeklinde tasarlanmış, metnin içeriği, retorik, semantiği ve

anlatısını kapsamaktadır. Makro yapı çözümlemesinde metnin bölümleri ve paragraflarının söylemleri üzerine odaklanılmakta metnin tematik yapısı ve konusu gibi söylem boyutları ele alınmaktadır. Bu kapsamda, metin içerisinde yer alan sebep sonuç ilişkisine ve detay konulara değinilmekte, metnin ifade etmek istediği şey ortaya konulmaktadır. Mikro yapı bağlamında ise metnin sesleri, sözcükleri, cümle yapıları ve anlamları yani söylem stili ele alınıp aynı konunun farklı bir biçimde nasıl dile getirildiği üzerinde durulmaktadır. Cümle ve sözcük yapıları aracılığıyla söylemde bulunanın sosyokültürel düzeyi konusunda çıkarımlar ortaya konulmakta, görsel verilerin ve diğer materyallerin söyleme sağladıkları katkılara yer verilmektedir (Devran, 2010:64-66).

Ömer Özer (2001:85), Van Dijk tarafından oluşturulan haber metnlerinin eleştirel söylem analizi ile incelenmesinin aşamalarını makro ve mikro yapı bağlamında şemalaştırmıştır:

A. Makro Yapı

1. Tematik Yapı

a. Başlıklar

b. Haber Girişi: (Spot yoksa haber metninin ilk paragrafı değerlendirilmelidir. Tek paragraftan oluşan bir haberde ise ilk cümle giriş olarak alınmalıdır.)

c. Fotoğraf

2. Şematik Yapı

a. Durum: (Ana Olayın Sunumu, Sonuçlar, Ardalan Bilgisi, Bağlam Bilgisi)

b. Yorum: (Haber kaynakları, Olay taraflarının olaya getirdikleri yorumlar)

B. Mikro Yapı

1. Sentaktik Çözümleme (Cümle yapılarının aktif ya da pasif olması, Cümle yapılarının basit ya da karmaşık olması)

2. Bölgesel Uyum (Nedensel İlişki, İşlevsel İlişki, Referanssal İlişki)

3. Kelime Seçimleri

4. Haber Retoriği (Fotoğraf, İnandırıcı Bilgiler, Görgü Tanıklarının İfadeleri)

Eleştirel söylem analizinin temel ilkelerini Fairclough ve Wodak şu şekilde özetler (Aktaran Van Dijk, 2003):

1. Söylem toplumları ve toplumların kültürlerini oluşturur.
2. Söylem tarihi bir olgudur.
3. Söylem sosyal problemlere dayanır.
4. Söylem analizi, yorumlara ve açıklamalara işaret eder.
5. Güç ilişkileri dağınıktır.
6. Söylem, metinlerle toplum arasındaki aracıdır.
7. Söylem ideolojiktir.

Van Dijk'in ortaya koyduğu çözümleme modelindeki Makro çözümleme tekniği; tematik çözümleme ve şematik çözümleme diye ikiye ayrıldığı bilgisi daha önce verildi. Buna göre tematik çözümlemede, üst başlık, başlık, alt başlık, spot ve haber girişleri; başlık ve haber girişi, özet görevi görür. Başlık, spot ve haber girişinden oluşan standart haberin incelenmesi, haberde genelden özele, en önemli bilginin önce verilmesinden, daha önemsiz detaylara doğru bir ilerleyiş olduğunu gösterir. İkinci çözümleme olan şematik çözümleme ise haber olayı hakkındaki bilgileri içerir ve ana olayın ele alınış biçimini değerlendirir. Bunun yanında bağlam ve artalan bilgilerini de içerebilir. Bu teknik ayrıca, haber kaynakları ve olayın taraftarlarının sözlü tepkilerine yer verilir (Mora, 2007: 18).

Van Dijk'in, tematik çözümleme yöntemine göre, haberlerde kullanılan fotoğrafların analiz edilmesi de tematik çözümlemenin bir parçasıdır. Tematik çözümlemede, daha çok yorumlara yer verilmektedir. Yani tematik çözümlemede hikaye ya da olayın örgüsü ve yapısı değerlendirilmektedir (Yüksel, 2012:178).

Van Dijk, haber metinlerine uyguladığı söylem analizi ilkelerini şu şekilde sıralar; metin ve bağlam, gramer, söz edimi, mikrodan makro yapılara, üslup ve retorik. Metin ve bağlamda, söylemin çeşitli düzeyleri incelenir. Gramerde, metinlerin

tanımlama biçimleri genellikle metnin ele alındığı boyutlara göre farklılık gösterir. Söz ediminde; bir durumdaki ifadeden yararlanarak, sözlü ifadelerin sadece biçimleri ya da anlamları değil, tam tersine toplumsal eylemde betimlenmektedir. Mikrodan makro yapılara ilkesinde ise; sözcük seçimi, cümle yapıları, cümleler arasındaki ilişkilendirmeler ve retorik incelemeleri yapılır. Makro analizde de, ana başlık, spot başlıklar, haber girişi, haberin tematik ve şematik yapısı ile fotoğrafı incelenerek gerçekleşir. Üslupta ise önemli olan konuşmacının söylem biçimleri arasında yaptığı seçimdir. Retorikte ise haberde kullanılan tekrar etme, karşılaştırma, örnek gösterme, kanıt sunma, tanık kullanma, uzman görüşüne başvurma, metafor kullanımı, ironi yapma, tanımlama, ses uyumundan yararlanma, kafiye ve ritim oluşturma, sürü mantığı yaratma gibi haberin ikna gücü ile ilgili kısımları ele alır. (Candikmen, 2014: 47)

Mikro çözümleme tekniğinde ise; sözdizimsel yapı, kelimeler arası bölgesel uyum, ard arda gelen cümlelerin ilişkileri incelenir. Kelime seçimlerinde muhabirin ve haber kuruluşunun ideolojisini yansıtan kelimeler seçilir. Haberin retorik çözümlemesinde kullanılan cümlelerin basit mi bileşim mi olduğu, kısa ya da uzun cümle seçimleri, etken ya da edilgen olması, fotoğraflar ve haberin inandırıcılığını artıran grafik, rakam ve sayısal verilerden oluşan haber retorik haberin ideolojik yapısını ortaya koymaktadır (Mora, 2007: 17-18).

Söylem ile ilgili çalışma yapan araştırmacılar, bu kavramın etkinliğini belirtmek için belirli amaçlara ihtiyaç duyarlar. Bu kapsamda Van Dijk (2003), eleştirel söylem analizinin amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

- Eleştirel söylem analizi, mevcut değerler ve üsluplar yerine çoğunlukla sosyal hayattaki sorunlara ve politik sorunlara odaklanır.
- Eleştirel söylem analizi, diğer tüm sıra dışı araştırma yöntemleri tarafından kabul görmek için olay çözümlemelerinde diğer sıra dışı araştırmalardan daha iyi olmalıdır.
- Eleştirel söylem analizi, daha çok toplumdaki güç ilişkilerinin meşrulaştırılması ya da bunlara karşı koyması üzerine odaklanır.

- Sosyal sorunların deneysel yeterliğinin eleştirel çözümlemesi, çoğunlukla disiplinlidir.
- Eleştirel söylem analizi yalnızca söylem yapılarını tanımlamak yerine, bu yapıları özellikle sosyal dünyadaki başarıya odaklı olarak açıklamaya çalışır.

Teun van Dijk (1993: 252) diğer söylem çözümlemelerinin aksine, eleştirel söylem çözümlemesi yapan çalışmacının sosyo-politik duruşunu, prensiplerini dile getirmesi gerektiğini belirtmektedir. Toplumsal yapıdaki eşitsizliği ortaya koyan kişi, politik bir tutumla bu işi yapmaktadır. Ayrıca van Dijk toplumsal eşitsizliklere maruz kalan bir kesim ile söylem analizi yapan kişinin dayanışma içerisinde olması gerektiğini de aktarmaktadır (Gölcü, 2015: 15).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FOX TV VE STAR TV ANA HABER BÜLTENLERİNDE YER ALAN SEÇİM HABERLERİNİN İNCELENMESİ

1.METODOLOJİ

Çalışmanın bu bölümünde, 31 Mart 2019’da yapılan Mahalli İdareler Seçimleri sürecinde farklı siyasi görüşteki tecimsel kanallar arasında yer alan FOX TV ve STAR TV’deki ana haber bültenleri “Söylem Analizi” yöntemiyle incelenmiştir. Analize geçilmeden önce çalışmanın metodolojisine ilişkin detaylar başlıklar halinde verilmiştir.

1.1.ARAŞTIRMANIN KONUSU

Haber, günlük olayın belirli işlemlerden geçerek kamuoyuyla paylaşılmasıdır. Bu paylaşım ve aktarım yapılırken siyasi ideolojiler haberlerin şekillendirilmesinde etkili olmaktadır. Çalışmada ana haber bültenlerinin siyaset haberlerinde kullandıkları dil ve üslup incelenecektir. Siyaset haberlerinin yoğunlaştığı seçim sürecinde yayınlanan haberlerde medya çalışanlarının tarafsızlığı ele alınacaktır.

1.2.AMAÇ

Bireyler kendi hayatları dışında başka hayatlarda neler olduğunu, yaşadıkları ülkenin siyasi, ekonomik, sosyal vb. alanlarda neler gerçekleştirdiğini merak ederler ve öğrenmek isterler. Bu merak duygusunu giderme ihtiyacını kitle iletişim araçları ve haber bültenleri karşılamaktadır. İdeolojik mesajlar özellikle seçim süreçlerinde baskın bir şekilde izleyiciye ulaştırılmaya çalışılmaktadır. Bu çalışma ile siyasi ideolojilerin ana haber bültenlerine etkisinin ortaya konması amaçlanmıştır. Çalışmada iktidar ve muhalefet haberlerine yönelik tutumlar incelenecektir.

1.3.ÖNEM

Medyanın denetleme görevi demokratik sistemin güçlenmesine, medyanın denetlenmesi ise içeriklerin haberciliğin temel dayanaklarına daha çok tutunmasına yol açmaktadır. Bu yüzden, medya çalışanlarının vermek istedikleri mesajı oluştururken nasıl bir yöntemle hareket ettikleri bu çalışma için önem arz etmektedir. Ayrıca haber alma ve yayma özgürlüğü, ifade özgürlüğü açısından da mevcut medya yapısının durumunu ortaya koymak çalışma kapsamında önemli görülmektedir. Diğer bir bakış açısıyla seçim dönemlerinde seçmenin kararlarını etkilemekte önemli rol üstlenen haber bültenlerinin ileti tasarımlarını hangi parametreler üzerine kurduklarını tespit etmek de güncel habercilik tartışmalarına da kaynak olacaktır. Medyayı kullananların, medyanın haber verme işlevinin olağan sınırlar içinde alımlaması, yani haber metinlerine etki eden egemen ideolojinin söylemlerle ve görüntülerle yeniden üretilmesi izleyici bağlamında fark edilmemesi açısından, haberin aslında söylemlerinin saf olmadığının anlaşılması açısından bu araştırma önem taşımaktadır.

1.4.VARSAYIMLAR

Araştırmada ele alınan seçim sürecindeki siyaset haberleri, medya kuruluşunun siyasi ideolojisine göre şekillenmektedir. Siyasi liderlere ayrılan süreler ve kullanılan dil de bu durumdan etkilenmektedir. Siyasi partilerin adaylarına ve vaatlerine ilişkin paylaşılan bilgiler ile bu haberlerde kullanılan ifadelerin yanlış olduğu görüşü temel alınmaktadır.

1.5.SINIRLILIKLAR

Araştırmaya konusu itibariyle Türkiye’de yayın yapan tüm televizyon kanallarında yer alan ana haber bültenleri dahil edilebilmektedir. Ancak bu, araştırmacının zamanı ve araştırmanın maliyeti açısından zor olacağından sınırlandırmaya gidilmiştir. Buradan hareketle araştırma, farklı ideolojik görüşteki iki tecimsel televizyon kanalı ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca çalışma, araştırmaya konu olan 31 Mart Yerel Seçimleri öncesinde gündemin en yoğun olduğu 18- 24 Mart

2019 tarihleri arası ile sınırlandırılmıştır. Bu tarihlerin dışında gündemin büyük ölçüde aynı olduğu gözlemlenmiş ve araştırmanın sonucuna herhangi bir katkı sağlamayacağı için çalışma bir haftalık süre ile sınırlandırılmıştır.

1.5.YÖNTEM

Yerel seçim sürecinde yayınlanan siyaset haberlerinin analiz edildiği bu çalışmada değerlendirmeye alınan haberler, söylem analizi yöntemiyle incelenmektedir. Anlam üzerine yoğunlaşan çalışmalar göstergebilim, yorumlama ya da söylem analizi kullanılmaktadır. Bu çalışmanın araştırma yöntemi olarak seçilen söylem analizi, yapısalcı dilbilim ile eleştirel söylem çözümlemesi çatısı altında buluşmuştur. Daha açık bir ifadeyle “anlamanın çeşitliliğini ve değişkenliğini araştıran ileri düzey yorumlama ve sosyal göstergebilim” olarak tanımlanabilir (Aktaran Çelik ve Ekşi).

Söylem analizi söylemi, bir bütünlük içerisinde diğer söylemlerle mücadele içindeyken gelişen, değişen ve güçlenen hegemonik iktidar olma mücadelesinin nesnesi olarak görmektedir. Bu nedenle içerik çözümlemesinden de yapısalcı dilbilimsel metin analizlerinden de ayrılmakta ve metinleri bağlamından koparmadan incelemektedir (Uçan, 2012: 182).

Haber bültenlerinde ele alınan konular, Van Dijk’ın “ideolojik çözümlemenin pratik stratejileri” başlığı altında topladığı ve yazılı ya da görsel metinlerin içerisine gizlenen ideolojinin ortaya çıkartılması için kullanılmasını önerdiği yöntemden yararlanılmıştır. Van Dijk, ideolojinin yeniden inşasını “ideolojik kare” olarak adlandırdığı, “Bizimle ilgili pozitif şeyleri vurgula/ Ötekilerle ilgili olumsuz şeyleri vurgula, Bizimle ilgili olumsuz şeyleri gizle / Ötekilerle ilgili pozitif şeyleri gizle” ilkesinden yola çıkmaktadır (van Dijk, 2000).

van Dijk’ın çalışmalarının temel alınmasının en önemli nedeni, araştırmanın temel argümanını oluşturan habere ilişkin çözümlemeleridir. Haberleri yalnızca yapısal ya da metin düzeyinde incelememiş, anlama ve üretim düzeylerine de açıklama getirmiştir (Aydın, 2013: 65). Van Dijk’ın haber söyleminin analiz edilmesine yönelik geliştirdiği yöntem, haber metninin içeriği, semantiği, retorik ve

anlatım tarzını kapsar. Teun van Dijk'ın söylem analizi yöntemi kullanılırken, makro ve mikro yapılar üzerinden haber içerikleri analiz edilmiştir. Dolayısıyla analizlerde mikro yapılar, haber metinlerinde yer alan sesleri, cümle yapılarını, anlatımı, sözcükleri incelerken, makro yapılar, haberin tematik yapısını, konusunu ve temasını bütünüyle incelemektedir.

Analiz edilen haberlerde 31 Mart Yerel Seçimlerinde yer alan siyaset haberlerinin nasıl şekillendiği, ideolojik olarak farklı görüşteki medya kuruluşlarının hangi tarafta yer aldığı, haber anlatımlarının hangi kelimelerle ve ifadelerle yapıldığı gibi çeşitli sınıflandırmalar ve ayrıştırmalar saptanmaya çalışılmıştır.

2.BULGULAR VE SÖYLEM ANALİZİ

2.1.18 Mart 2019 Fox TV Ana Haber Haber 1

Spiker: *Geldik şimdi malum biliyorsunuz Yeni Zelanda'da yaşanan o terörist saldırı veya artık nasıl yorumlayacaksınız, bunu nasıl yorumluyorsunuz kafanızda? Ruh hastası birisinin yapmış olduğu camilere yönelik katliam! Camiye terör saldırısı ve ardından da hayatlarını kaybeden insanlar, şehit olan insanlar... Tabii bunun üzerinde siyasetçilerde meydanlarda da konuşuyor, Miting meydanlarında da konuşuyor. Bugün Çanakkale'de de bu gündemde vardı. İşte Cumhurbaşkanı'ndan şöyle bir açıklama geldi; “Mesajınızı aldık” ama gizli özne var burada dikkat ediniz. “Mesajınızı aldık, kininizin nefretinizin canlı olduğunu anladık. 1000 yıldır buradayız ve kıyamete kadar da burada olacağız.” ama kim veya kimler olduğunu anlayamıyorsunuz. Hristiyan alemi, Amerika, Rusya, Yeni Zelanda hükümeti, Avustralya hükümeti, işte ne bileyim başka aklınıza gelecek cihatçı örgütler... Ama bilmiyorsunuz sadece bir gizli özne var onu bulmaya çalışıyorsunuz. Bu açıklama burada dursun. Bir de Engin Altay'ın açıklaması vardı. Biliyorsunuz İzmir'de de ve daha önceki yerlerde de Erdoğan da Bahçeli de bu olayı Yeni Zelanda'daki olayı seçim meydanlarında de dile getirdiler ve konuştular. Erdoğan da Bahçeli de “Yeni Haçlı seferi geliyor” edasıyla tehlikeli laflar ediyorlar.*

Erdoğan: *Türkiye'nin sabrını Yeni Zelanda'da verdikleri mesajlarla sınıyorlar. Mesajınızı aldık, kininizin, nefretinizin canlı olduğunu anladık. Aldığımız nefesi de bize çok gördüğünüzü de anladık.*

Perfore: *“Yeni Zelanda'da 2 camide 50 kişinin katledildiği terör saldırısı Türkiye'ye yönelik bir mesaj” dedi Erdoğan, katliam manifestosuna işaret etti. Büyük zaferin 104. Yılında Çanakkale'den meydan okudu.*

Erdoğan: *Biz Çanakkale'deyiz, İstanbul'u Konstantinapol yapamayacaksınız. Dedeleriniz geldiler, sonra da kimi ayaklarının üzerinde kimi de tabutla geri döndüler. Aynı niyetle geleceksiniz sizleri de dedeleriniz gibi uğurlayacağımızdan hiçbirinizin şüphesi olmasın.*

Perfore: *18 Mart Şehitleri Anma Günü törenlerinde konuştu Erdoğan. İsim vermedi ama sert mesajlar verdi.*

Erdoğan: *Bu millet ölümü öldüren bir millettir. Hepinizi ayak bastığınız yere gömecekler. Kurşun sıktığınız silahın kabzasına boya ile isimler tarihler yazmakla olmaz, biz tarihi Çanakkale'de kanımızla yazdık. Münbiç'de yazacak tarihimiz var, Fırat'ın doğusunda yazacak tarihimiz var.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı, katliamın gerçekleştiği Christchurch'taki Müslümanlara da cep telefonundan seslendi. Türk istihbaratının tespitini paylaştı, “Bireysel değil organize saldırı” dedi.*

Erdoğan Grafik: *Bu teröristin ülkemizde 2 kere girişi var. Bunlardan bir tanesinde 3 gün kalmış. İkinci ziyaretinde de 43 gün. Türkiye merkezi çevre ülkelerde dahil bu bölgede çalışmasını istihbarat birimlerimiz tespit etmiş bulunuyor. Yeni Zelanda hükümetinin bu konuyu ciddiye almasını bekliyoruz.*

CHP'li Altay: *Gerek Sayın Erdoğan, gerek Sayın Bahçeli, “Bir Haçlı seferi geliyor” edalarıyla toplumda yeni kargaşa ortamına yol açabilecek suni ve tehlikeli laflar ediyorlar.*

Perfore: *CHP, Yeni Zelanda'daki terör saldırısını iç siyasete malzeme yapmakla suçladı Cumhurbaşkanı'nı. Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu için “Hristiyan ağzı ile konuşuyor” sözüne de tepkili CHP.*

Öztrak: *Haçlı zihniyetine ortadan bir alçağın İslamofobik saldırı sırasında çektiği propaganda görüntülerinden 3-5 oy uğruna kendine propaganda malzemesi çıkarmaya çalışıyor.*

Erdoğan: *Bu adam Müslüman mı? Hristiyan. Sen de aynı Hristiyan'ın ağzı ile konuşuyorsun.*

Öztrak: *Bunlar ayıbı da günahı da unutmuş vaziyetler.*

Altay: *Devletin uçağı ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Dışışleri Bakanı giderken Parlamentoda bu olayı kınayan 5 siyasi partiye de bir davet yapılabilirdi, yakışanı bu idi.*

Perfore: *Fuat Oktay ve Dışışleri Bakanı'nın Yeni Zelanda'ya giderken muhalefeti davet etmemesine sitem etti Engin Altay. CHP de Yeni Zelanda'ya bir heyet gönderiyor.*

Spiker: *Şimdi bakınız burada dedik ya öznesi belli değil, kim olduğu belli değil ama bir bilgi var ki... Neden; haberin içerisinde dikkat ederseniz Türkiye'ye şu kadar geldi, bu kadar geldi, çevre ülkelere bu kadar gitti, istihbarat birimlerimizin elde ettiği bilgiler Yeni Zelanda ile paylaşılmış. Acaba şu anda isim verilmesi de yani o özne şu an açıklanmasa da, biliniyor veya bilinmiyor bilmiyorum, irtibat tespit edildi veya edilemedi bilemiyorum, ama önümüzdeki günlerde acaba bunun daha ilerisi var mı? Bu adamla ilgili, terörist ile ilgili Türk istihbarat birimlerinin elinde daha üst seviye bilgi var mı? İstihbarat örgütleri ile ilgili ilişkili olduğu veya bir devletin yönlendirdiği vesaire gibi denilebilir mi? Şu mesajları –anladığımız- sanki bir şey var, birisi var, yani dış bir güç bizim bekaımızı etkiliyor. Dış bir güç var, bizim geleceğimizi, devletin ve milletin geleceğini karartmak istiyor. Ama bunu anlıyorsunuz bu afaki olarak söylenmiş, öylesine seçim amaçlı söylenmiş bir söz mü, yoksa istihbarat birimlerine dayalı bir söz mü, onu zaman gösterecek demek ki.*

Makro Çözümleme

Tarihin önemi nedeniyle ana haber bülteninin başlangıcında Çanakkale Zaferi ile ilgili tören haberleri ve terör operasyonlarında şehit düşen askerlerin cenaze haberlerine ilk sıralarda yer verildiği görülmüştür. Seçim ortamının iyice kızışmaya

başladığı bir dönem olması nedeniyle dış politikayı ve güvenlik sorunlarını ilgilendiren haberlerin de siyaset ve seçim süreciyle ilişkilendirilerek aktarıldığı görülmektedir. İlk olarak incelenen bu haber, bültenin 4. sırasında verilmiş ve dünya gündeminde yer alan terör saldırısının “birkaç oy için i siyasete alet edildiği” düşüncesine yer verilmiştir.

Tematik yapı incelemesinde ilk olarak bakılan başlıklarda, televizyon haberi olduğu için başlık olarak kabul edilen KJ’lerin haber süresi boyunca değişiklik gösterdiği, haberde belirtilen hemen her bilgi için ayrı KJ atıldığı grlmştir. 116 saniyelik haber süresinde 11 farklı KJ kullanılmış, bunlardan yalnızca ikisinde “Cumhurbaşkanı’ndan Yeni Zelanda saldırısına tepki” gibi başlık atılmıştır. Geri kalan 9 KJ’de habere konu olan aktörlerin sözleri tırnak içi ifade olarak ekrana taşınmıştır. Bu yöntemle aktörlerin cümleleri içselleştirilmiştir.

Haber girişi olarak incelenen spotta yani spikerin anlatımında ise oldukça uzun ifadeler kullanıldığı ve haberin neredeyse tamamının izleyiciye önceden sunulduğu grlmştir. Spiker, karşısındaki kamera aracılığı ile izleyiciyle doğrudan konuşarak sorular yöneltip, belirli noktaları iki üç defa tekrar ederek vurgulamıştır. Bir televizyon haberi için oldukça uzun sayılabilecek 66 saniyelik spot kısmında spikerin olaya sık sık kendi yorumunu ya da habere yönelik kendi sorularını da “*Bilmiyorum kafanızda nasıl yorumluyorsunuz?*” gibi ifadelerle kattığı görülmektedir.

Fotoğraf maddesi için haberde kullanılan görüntüler incelenmiştir. Haber, henüz spikerin sunum yaptığı kısımdan itibaren farklı görseller barındırmakta ve habere konu olan olay ya da kişilerin görüntülerinin kullanıldığı görülmektedir.

şematik yapı incelemesinde ilk olarak ele alınan durumda, yaklaşan seçim öncesi siyasi liderlerin bu durumdan daha ziyade yakın tarihte yaşanan terör saldırısı için “Türkiye’ye yönelik saldırı” yönündeki beyanları izleyiciye aktarılmıştır. Karşıt görüşlerin düşüncelerine aynı haberde yer vererek örtülü bir olumsuzlama yapılmaktadır.

Yorumda, haberin içerisinde çoğunlukta Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın dış politika ile ilgili söylemlerine yer verilirken muhalefet temsilcilerinin tepkileri ve seçim sürecinde iktidar ile ittifak kuran MHP lideri Bahçeli’nin de görüşleri paylaşılmıştır.

Haberde bu karşıt görüşteki insanların karşılıklı konuşuyormuşçasına arka arkaya verildiği görülmüştür. Bu şekilde yine haber aktörlerinin kullandığı ifadeler içselleştirilmiş ve izleyicinin oy verme tutumunu etkilemeye yönelik söylemler üretildiği görülmüştür.

Mikro Çözümleme

Mikro çözümlemesinde ise ilk olarak ele alınan sentaktik çözümlemede haber genelinde kullanılan cümlelerin devrik yapıda olduğu gözlemlenmiştir. Uzun ve öznesi ortak, bileşik cümlelerin genellikle etken olarak kurulduğu görülmüştür.

Bölgesel uyumda, haberin başlangıcında konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözleri üzerinden yaşanan terör saldırısının hatırlatıldığı, bu saldırıya verilen tepkilere yer verildiği görülmüştür. Yaşanan saldırının iç siyasetteki yansımaları paylaşılmış ve muhalefetin yönelttiği “Saldırı oy kaygısı için kullanılıyor” eleştirisine genişçe yer verildiği görülmüştür. Haberde dikkat çeken bir diğer ayrıntı ise spikerin haber girişinde yaptığı konuşmanın ve soruların devamında haber sonunda da yeni sorular yöneltmesi ve farklı yorumlar yapmayı sürdürmesidir.

Kelime seçimlerinde de, daha çok tırnak içi ifadelerle haber aktörlerinin sözlerinin tekrarlandığı görülmektedir. Metnin ağırlıklı olarak doğrudan anlatımla oluşturulması tarafsızlık algısı oluşturmaya yönelik bir tutum olarak değerlendirilebilmektedir. Bu cümlelerin devamında ise, “tepkiliydi” “meydan okudu” gibi olumsuzlama ifadelerinin seçildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise ilk olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşması ve konuşma yaptığı tören alanından görüntülerin kullanıldığı görülmektedir. Konuşmasında değindiği konulara ilişkin, saldırı görüntüleri, saldırganın görüntüleri, eleştirdiği muhalefet temsilcilerinin görüntülerinin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Haberin akılda kalıcılığını artırmak için haber aktörlerinin söylediği hemen her cümle KJ'lerde de verilerek izleyicinin görsel hafızasına da mesaj gönderilmiştir. Haberde Erdoğan'ın konuşmasının birinci ağızdan verilmediği durumda grafik olarak adlandırılabilir bir tablo içinde fotoğrafının yanında akan cümleler ile birlikte seslendirildiği görülmektedir. İzleyicilerin haberi daha iyi anlayıp daha inandırıcı bulabilmeleri için habere konu olan ortamlardan sesler ve görüntüler kullanılmıştır.

Haber 2

Spiker: *Dış bekadan gelelim iç bekâya. Çünkü biliyorsunuz iç bekada da yani neticede öyle bir atmosfer yaratıldı ki Türkiye'de işte bir tarafta olanlar, “Evet memleketini milletini seviyor”, diğer tarafta olanlar “Memleketini milletini sevmiyor” Yok böyle bir şey tabii de siyaseten yapıyorlar maalesef bir oy iki oy üç oy fazla alalım diye. Şimdi burada bir söz. Kimden geldi? Kemal Kılıçdaroğlu'ndan geldi. O da beka ile ilgili, yani Cumhur İttifakı'nın sözlerine yanıtlar veriyordu, öyle bir seçim atmosferi yaratılıyor ki şu anda bulunduğumuz ortamdan bahsediyor “Elde kılıç kalkan birbirimizi öldüreceğiz” iddiasında. Diğer tarafta Millet İttifakı'nın diğer adayı ise bugün Bursa Karacabey'deydi, sertti. Yani Meral Akşener, 24 Haziran'dan daha sert ve daha bir cesur duruşu var gibi izlenimi yaratıyor. Erdoğan dönemini kastederek, yine bundan 3-4 yıl öncesini kastederek -o samimiyetsiz süreçten bahsediyor- “Çözüm sürecinin hesabını vereceksin daha” dedi.*

Akşener: *Açılım yaptın, saçılım yaptın, çözüm süreci yaptın, karşılık ne oldu? Hendekler, hendekler kazılırken valilere, emniyet müdürlerine “Çevirin kafanızı” dedin. Hendekler kazıldı sonra 793 vatan evladı şehit olarak o hendekler kapatıldı. Sen daha bunun hesabını vereceksin.*

Perfore: *Ses tonu yüksek, üslubu da sertti Meral akşener'in. Kılıçdaroğlu, Ankara ve Hatay'da konuştu.*

Kılıçdaroğlu: *Öyle bir seçim atmosferi yaratılıyor ki elde kılıç kalkan birbirimizi öldüreceğiz. Kutuplaştırıyorlar, toplumu ayrıştırıyor.*

Erdoğan: *Teröristlerle, ekonomiyle, gizli açık yaptırımlarla, tehditlerle, sinsi ayak oyunları ile ayaklarımıza çelme takmaya çalışanlara karşı yazacak tarihimiz var.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan, Çanakkale'de beka ve terör tartışmasına girmede. Hedefinde sadece HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli vardı, “terörist” dedi.*

Erdoğan: *Çıkmış bir tane de terörist ne diyor? “Kürdistan” çok seviyorsan Irak'ın kuzeyinde Kürdistan var defol git oraya.*

Akşener: Sayın Erdoğan 2 milyon oy alan bir siyasi yapının o günkü hali; bugün eğer 6 milyona çıkıyorsa bunun sorumlusu biz değiliz sensin.

Perfore: Akşener Bursa'daydı. "HDP'nin 6 milyon oyunun sorumlusu iktidar" dedi.

Akşener: Cumhurbaşkanı'nın "terörist" dediği çiftçiler, iyi misiniz?

Akşener: Barzani'ye devlet protokolü uygular, Şivan Perwer'e ağlar, Süleyman Şah Türbesi'nin yerini değiştir, ondan sonra sen milli ben PKK'lı olayım hadi oradan be! Hadi oradan be!

Perfore: Bir de İddia attı ortaya.

Akşener: Abdullah Öcalan'la irtibatları var. Onunla görüşmeleri süratle devam ediyor. Sayın Bahçeli'nin şu sorumu cevaplandırdın mı? Muhterem, sen Çelik Palas'ta Abdullah Öcalan'la görüştün mü? Görüştün mü? Görüştüyse ne görüştün?

Perfore: CHP lideri de Cumhur İttifakı'nı ülkeyi kutuplaştırmakla suçladı. Milliyetçilik üzerinden isim vermeden yine Bahçeli'yi hedef aldı Tank Palet Fabrikası hatırlatmasıyla.

Kılıçdaroğlu: Kendi silah fabrikasını yabancı orduya satan bir devlet gösterin. Hala gidip fabrikayı satanların sözcülüğünü yaparsanız, o fabrikayı satanlara oy verirsiniz, ben size asla ne milliyetçi ne de ülkücü derim.

Spiker: Bir iki bir şey daha hatırlatayım. O tarihlerde o samimiyetsiz süreçte, bakınız yani haber ajansları teröristlerle, PKK'lı teröristleri çekerdi, paylaşırdı. Öylesine bir samimiyetsiz bir bahar ortamı paylaştılar ve o kadar rahat geziyorlardı ki haber ajansları bunları paylaşıyordu. Daha sonra da barış yakın, güzellik yakın, her şey güzel olacak söylemleri vardı. Ama diğer taraftan, yani kafası çalışıyorsa bir insanın, sorgulama yapıyorsa, iktidar tarafından HDP tarafının terör örgütü tarafından sözlerine bakıyorsunuz; yani yürümesi mümkün değil de gitmesi mümkün değil. Ama bir şekilde iterek yürütmeye çalışıyorlar. Ondan zaten samimiyetsiz süreç diyoruz. Askerin elinden yetki alınmış, valilere verilmişti. İşte Meral hanımın dediği doğru, böyle teröristler askerlerin gözlerinin önünden geçerd. Yetki askerde olmadığı için valilerde olduğu için valiler de o yetkiyi vermezlerdi. Hendekler kazılırken, o şehirlere silahlar doldururken siz iktidar, AKP iktidarı, neredeydiniz?

Şimdi böyle atıyorsunuz demeyim de, böyle sözler söylüyorsunuz, ağzınızdan şimdi başka başka yeni yeni sözler çıkıyor ama nasıl olacak bu? Neden o zaman yaptığınız böyle hareketler de şimdi değiştirdiniz? Çabuk gömlek değiştirdiğiniz. Anlıyorum çok hızlı bir şekilde gömlek değiştirebiliyorsunuz ama maalesef bunlar hassas noktalar. Hassas noktalara çözüm bulmaya sözüm ona çözüm bulmaya çalışırken de siyaseten sanki hiçbir şey olmamış gibi davranıyorsunuz. O zaman diğer taraftan sorgulamak gerçekten önemli.

Makro Çözümleme

Arka arkaya verilen siyaset haberlerinin ikincisi yani bültenin 5. Sırasında yer alan haberde muhalefetin hükümete yönelik eleştirilerinin verildiği, onların mitinglerinde konuştukları sözler verilmiştir.

Tematik yapı incelemesinde yer alan başlıklarda 151 saniyelik haber süresinde toplam 10 KJ kullanıldığı görülmüştür. 8 tanesinin tırnak içi ifade ile konuşan kişilerin sözleri olduğu gözlemlenirken “Millet ittifakı liderlerinden Cumhurbaşkanı Erdoğan’a sert sözler” başlığının farklı sürelerde iki defa kullanıldığı görülmüştür.

Haber girişinde spikerin 67 saniye boyunca haberi anlattığı, anlatım yaptığı sırada da kendi görüşlerine de yer verdiği görülmüştür. “Akşener, 24 Haziran’dan daha sert ve daha cesur” ifadesiyle siyasi parti yönelimini belli etmektedir. Spiker, haber öncesinde açıkça “iki üç oy daha fazla alabilmek için yapıyorlar” ifadesiyle iktidar partisine yönelik bir olumsuzlama yapmaktadır.

Fotoğraflarda yani habere dair görüntülerde, konuşan kişilerin görüntüleri, konuştukları alanlardan görüntüleri ve konuşmalara konu olan konu ya da kişilerin görüntülerinin kullanıldığı görülmüştür.

Şematik yapı incelemesinde haberin durumunda muhalefet liderlerinin iktidarın seçim politikasına yönelik eleştirisinde kullandığı sert ifadelerin öne çıkarıldığı görülmüştür. Ayrıca geçmiş yıllarda uyguladığı politikalar da haberde öne çıkarılan başlıklar arasında yer almıştır. Muhalefetten yapılan bu eleştiriler haber süresi

boyunca iktidara yönelik olumsuz bir söyleme dönüştürülerek izleyiciye sunulmaktadır.

Yorumda ise haberin girişinden sonrasında yapılan yorumlara kadar her aşamasında “oy kaygısıyla siyasi ortamın gerginleştirildiği” mesajının hakim olduğu görülmüştür. Haberin başlangıcında İyi Parti lideri Meral Akşener’in eleştirisi, arkasından CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun eleştirileri verilmiştir. Haberde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın da muhalefete yönelik sözlerinin de yer aldığı ancak süre olarak daha kısa yer verildiği görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Mikro çözümlemede ilk olarak ele alınan sentaktik çözümlemede haberin içerisinde kullanılan cümlelerin kısa, tırnak içi ifadelerle yani doğrudan anlatımla kurulduğu görülmüştür. Etken yapıları cümleler, çoğunlukta bileşik kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda, ilk olarak muhalefet liderlerinden Meral Akşener’in geçmişte uygulanan çözüm süreci politikasını hatırlattığı konuşması verilmiş ardından CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun siyasi atmosferin gerginliğini olduğunu söylediği konuşmasına yer verilmiştir. Haberin devamında Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın HDP’ Eş Başkanı Sezai Temelli için söylediği “terörist” ifadesinin hatırlatıldığı görülmektedir. Erdoğan’ın bu sözlerine muhalefetten gelen ve cevap olarak algılanabilecek söylemleri arka arkaya verilmiştir. Bu yöntem ile liderlerin aynı haberin içerisinde karşılıklı konuşma yaptığı algısı oluşturulmaktadır. Haberin sonunda spikerin uzunca bir konuşma daha yaparak neredeyse haber süresi kadar yorum yaptığı görülmektedir.

Kelime seçimlerinde çoğunlukla haberin aktörlerinin cümlelerine doğrudan yer verildiği görülmektedir. Liderlerin birbirlerine karşı kullandıkları cümleler için “sertti”, “hedef aldı” gibi yorumlayıcı ifadelerle yer verildiği gözlemlenmiştir. Haberde kullanılan aktarma yüklemelerinin ise iki görüşteki aktörler için de genellikle olumlu yönde tercih edildiği ancak haberin genelinde aksine Akşener’in bir ifadesi için olumsuz yöndeki “Bir de iddia attı ortaya” cümlesinin tercih edildiği

görülmektedir. Haber spikeri de hükümetin geçmişte uyguladığı çözüm süreci için de “samimiyetsiz süreç” ifadesini kullanmaktadır.

Haberin retoriğinde ise ilk olarak İyi Parti lideri Meral Akşener’in mitingde yaptığı konuşmanın görüntüsü ve alandaki kalabalığın görüntülerinin kullanıldığı görülmektedir. Arka arkaya konuşmalarına yer verilen liderlerin konuştuğu ortamdaki görüntüleri kullanılmıştır. Habere konu olan Sezai Temelli’nin görüntüleri de kullanılmıştır. Haber süresi boyunca kullanılan 10 farklı KJ ile ve özellikle Akşener’in konuşmalarında kullanılan alt yazı ile de konuşulan konuların izleyicilerin aklında kalmasına destek olunması amaçlanmıştır.

Haber 3

Spiker: *İşte sorgulanması gereken bir haber daha... HDP, Sezai Temelli’nin sözleri ve o sözler Ankara ve İstanbul ile ilgili Mansur Yavaş ve Ekrem İmamoğlu ile ilgili sözleri. O sözler bugün siyasete daha doğrusu dünden itibaren siyasete damgasını vurdu.*

Sezai Temelli: *Mansur Yavaş da bilecek ki seçilmişse HDP oyları ile seçilmiştir. Kürtlere rağmen siyaset yapamayacağını bilecek.*

Mansur Yavaş: *Saçmalamış. Tek kelimeyle saçmalamış. Mansur Yavaş’ın seçim kazanmasını isteyen birisinin söyleyeceği söz değil.*

Özhaseki: *Yani bu HDP’nin bu işin içinde olduğunu ve sonuna kadar da bu işi devam ettirdiğini yarın bir gün de yönetimde mutlaka işe el koyacaklarının işaretidir.*

Perfore: *Cumhur İttifakı’nın Millet İttifakı’na yönelik terör ile işbirliği suçlamaları devam ederken HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli’nin sözleri tartışmayı alevlendirdi. Mansur Yavaş ve CHP, “O açıklamayı garipsiyoruz” derken, Özhaseki’nin Temelli için, “Sezai Bey” çıkışı dikkat çekti.*

Mansur Yavaş: *Biz herkesten oy istiyoruz ve kimse bize verdiği oydan dolayı asla bedel ödetemez. Biz PKK’ya yakın onlarla işbirliği yapacak insanlar mıyız? Geldiğimiz köken belli.*

Özhaseki: *Sezai Bey, ittifak meselesinde kendilerinin dışlandığını hissedince “bir dakika” dedi. “Biz buradayız, bizi inkar edemezsiniz”.*

Öztrak: *Bizler garipsiyoruz yani bundan önce herhangi bir partiye oy vermiş yurttaşlarımızın oyları artık o partinin ipoteği altına girmiş falan değildir.*

Perfore: *Sezai Temelli'nin sözleri bazı gazetelerde “Ankara ve İstanbul'u HDP yönetecek” şeklinde yer aldı. İktidar cephesinden “itiraf” açıklamaları geldi. Sezai Temelli ise “Böyle bir cümle kurmadım” dedi.*

Özhaseki: *Sezai Bey, bunu çok net olarak ifade etti zaten.*

Sezai Temelli: *Çıkmışlar yalan haber yapmışlar sonra da diyorlar ki “Haberi Sezai Temelli düzeltsin” yalan haberi yapan sensin, ben niye düzelteyim.*

Soylu: *Yüzünde meymenet olmayan adam milletin yüzüne bakarak söyledi, “Kazanacaksa bizden dolayı kazanacak biz alacağımızı seçimden sonra alacağız” Bu senedi kimden aldınız siz? Bir sözleşme yapmışlar.*

Mansur Yavaş: *Ne FETÖ bulaşır ne PKK bulaşır. Bunların ikisi de bizim bulunduğumuz yerlerde asla olmaz.*

Sezai Temelli: *Aday çıkarmamışsak AKP-MHP bloğuna karşı önde olan demokrasi güçlerinin adayı bizim de adayımızdır. Oyunuzu ona basın. Gayet açık oldu değil mi? Anlaşıldı mı? Herkes anladı mı?*

Perfore: *Sezai Temelli HDP'nin aday çıkarmadığı yerde Cumhur İttifakı'nın karşısındaki adaya oy vermelerini istedi HDP seçmeninden. HDP ile işbirliğini reddeden Mansur Yavaş, HDP seçmenine ayrıca seslendi.*

Mansur Yavaş: *HDP'lileri terörist olarak görmüyorum. Hepsini terörist görmek yerine onların bir kısmını PKK'nın pençesinden kurtarmak çok daha olumludur diye düşünüyorum.*

Makro Çözümleme

Bültenin 6. Sırasında yer alan üçüncü siyaset haberinde seçim gündemini etkilediği düşünülen bir açıklama ve o açıklamaya yapılan yorumların verildiği görülmüştür.

155 saniyelik haberde ilk olarak incelenen tematik çözümlemedeki başlıklarda 10 defa KJ değiştirildiği görülmüş ancak bu KJ'lerden 5 tanesinin aynı olduğu incelenmiştir. “İttifak adayları arasında HDP atışması” haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilir.

Haber girişinde spikerin bu defa sunumunu 19 saniye ile sınırlı tuttuğu önceki haber ile arasında bağlantı kurarak sunum için ayrılan sürenin büyük çoğunluğunda önceki habere ilişkin yorumlarını yaptığı görülmüştür. Spikerin habere geçişte “Temelli’nin o sözleri siyasete damgasını vurdu” cümlesiyle iddialı bir giriş yaptığı görülmektedir.

Fotoğrafta ise ilk olarak habere konu olan Sezai Temelli’nin tartışmalı sözlerinin görüntülü olarak verildiği görülmektedir. Haber, konu olan diğer aktörlerin de görüntülerinin sıklıkla tekrar ettiği, görüntü geçişlerinden oluşmaktadır.

Şematik yapı incelemesinde durumda haberin merkezine Sezai Temelli’nin sözlerinin oturtulduğu, iddia muhataplarından Mansur Yavaş’ın da kendisini savunmasına imkan tanıyan cümlelerin sıklıkla gösterildiği gözlemlenmiştir. Bu şekilde Mansur Yavaş’a yönelik açık bir olumlama yapılmaktadır. Haberde bunların dışında Cumhuriyet İttifakı adayı Mehmet Özhasseki ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun da konuya ilişkin görüşlerine ve eleştirilerine yer verilmiştir.

Haberin yorumunda, genel itibarıyla Ankara adayı Mansur Yavaş’ın Sezai Temelli’nin iddialarına yanıt vermesine olanak tanındığı görülmektedir. Temelli ile karşıt görüşte olmasına rağmen, rakibini kötüleyen bir durum olduğu için iktidar adayı Mehmet Özhasseki’nin Temelli için kullandığı “Sezai Bey” ifadesi haberde özel olarak vurgulanmıştır. Bu da Özhasseki’nin olumsuzlandığını göstermektedir. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve Cumhuriyet İttifakı adayı Mehmet Özhasseki’nin konuya ilişkin değerlendirmelerinde kullandıkları “itiraf” ifadesi ön plana çıkarılmıştır. Haberin bütünü ile çelişen bu durum Yavaş’a yönelik bir olumsuzlama olarak değerlendirilmektedir. Yine karşılıklı konuşma havasında dizilen görüntülerde Sezai Temelli’nin daha sonra yaptığı “yalan haber” sözleri de yer bulmuştur.

Mikro Çözümleme

Sentaktik Çözümlemede haber genelinde kullanılan cümle yapılarının etken olduğu görülmektedir. Doğrudan anlatımın ön planda olduğu metnin kısa tutulduğu, haberin çoğunlukla konuşmalarla geçtiği görülmektedir. Kullanılan cümlelerin de devrik ve bileşik yapıları olduğu görülmektedir.

Bölgesel uyumda ise ilk olarak Sezai Temelli'nin sözlerinin verildiği ardından bu açıklamaya ilişkin yapılan yorumların karşılıklı olarak gösterildiği görülmektedir. Hem muhalefet adayının hem de iktidar adayının görüşleri arka arkaya izleyiciye sunulmuştur. Temelli'nin daha sonra yaptığı açıklamasını reddeden konuşma da yer bulurken, "İktidarın karşısındaki adaya oy verin" çağrısı da ayrıca vurgulanmıştır. Bu vurgulama iki türlü yorumlanabilmektedir. HDP seçmenine yönelik örtülü bir mesaj olarak algılanabilirken, çekimser seçmene yönelik de olumsuzlama mesajı olabilmektedir.

Kelime seçimlerinde seçim gündeminde zaten var olan bir tartışmanın "alevlendirildiği" vurgusu yer almaktadır. Kullanılan aktarma yüklemelerinde de Temelli ve Yavaş için "dedi", "seslendi", "istedi" olumlu kabul edilebilecek yüklemeler kullanılırken Özhasseki ve Soylu için aktarma yüklemi kullanılmamıştır.

Haberin retoriğinde ise farklı ortamlarda konuşan başkan adaylarının ve liderlerin görüntülerinin kullanıldığı görülmektedir. Kullanılan KJ'lerle cümlelerin pekiştirildiği, bazı konuşmalarda yer alan alt yazılarla da hem anlaşılabilirliğin hem de akılda kalıcılığın artırılmaya çalışıldığı görülmektedir. Haberde aktörlerin kullandığı "garipsiyoruz", "Sezai Bey" gibi taraf belirtecek ifadelerin tekraren kullanılarak vurgulandığı dikkat çekmektedir.

Haber 4

Spiker: *Şimdi Can Ataklı, bugün ki yazısı. Malum biliyorsunuz gergin günlerden geçiyoruz. Siyasetçiler ağızına gelen her şeyi artık söylüyor. İddialar iddialar kanıtlarsın kanıtlaması belge falan yok hiçbir şey yok ortada. Sadece seçim için bir oy 2 oy fazla olsun yeterli amacıyla düşünüyorlar. Can Ataklı şöyle diyor. "40 yıldır seçim kampanyalarını bir gazeteci olarak izliyorum. Popülizmin bu kadar dibe vurduğunu seviyenin bu kadar aşağı çekildiği ve halkın tahrik edildiği hiçbir dönem görmedim." 40 yıllık bir gazeteci yazıyor bunu. "Korkum seçimlere sanki bütün*

Türkiye'de tek başına giriyormuş gibi davranan Erdoğan'ın söyleminin daha da keskinleşmesi kin ve nefret söyleminin arttırması sonucunda halkın da bir çatışma ortamına sürüklenmesidir.” Aslına bakacak olursanız sözlerine sert söylemleri kuran başlatan, tartışmaları başlatan partili Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan. Kimse bunu dile getiremez kimse söyleyemez. Biraz cesaretiniz varsa evet Can Ataklı gibi dile de getirirsiniz. Ama şöyle baş başa bırakılsa adaylar şöyle sakın bir şekilde konuşsalar aslında sadece seçim sadece yerel seçimden bahsedilse insanlar bu kadar gerilmez adaylar da bu kadar gerilmez, yurttaşlar hiç gelmez bilirler ki bunun sadece bu bir yerel seçim ötesi yok. Ve geldik tartışma, tartışma nerede başladı. Sayın Erdoğan'ın mitinginde, peki o mitingde ne oldu? Biliyorsunuz promosyon olarak çay dağıtılıyor, AKP mitinglerinde çay kavgası vardı.

Erdoğan: *Bak ben çok üzüldüm çok üzüldüm. Böyle kavga olmaz, kavga olmaz. Ben sizin hepinize çay vereyim. Niye orada öyle kavga ediyorsunuz.*

Perfore: *200 gramlık çay paketi nedeniyle çıkan kavgaya Cumhurbaşkanı Erdoğan müdahale etmek zorunda kaldı. Muhalefet o kavgayı da hatırlatarak ekonomik tabloya da vurgu yaparak çay üzerinden Erdoğan'ı hedef aldı.*

Öztrak: *Evladına harçlık veremeyen babalar var. Sarayında kilosu 4000 liralık çay içen Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı 'nın miting kürsüsünden bir avuç kara çayı almak için birbirleriyle kavga eden yurttaşlarımız var.*

Akşener: *Kendileri 48 bin liralık çay içerken vatandaşın başına 100 gram çay atamazlar.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan, gittiği her ilde seçmene bez poşet içinde çay dağıtıyor. Miting sonrası keyif çayı diyerek.*

Perfore: *1 hafta önce Adana mitinginde de konuşması bittikten sonra çay dağıttı Erdoğan. Ancak miting alanındakiler o çayları paylaşamadı, müzik kesildi, Erdoğan çay dağıtımını durdurdu, kavgaya müdahale etti.*

Erdoğan: *Ben sizin hepinize çay vereyim ne oldu? Kavga ediyorsunuz ayıptır, Cumhur İttifakı'nın mensuplarına yakıştıramadım çok ayıp.*

Akşener: *İçinizden çıkıp geldiğini iddia etti. Tepenize tepenize çay atıyor, önüne geleni de fırçalıyor.*

Perfore: *Adana Meydan'daki kavga değil ama Cumhurbaşkanı'nın çay dağıtması Akşener'in gündemindeydi.*

Akşener: *Ülkenin yöneticiliğini yapanlar vatandaşın başına 100 gramlık çayı atamaz, atamazlar ayıptır, günahdır, haramdır. Onlar ama üzerinde 3 tane helikopter 3000 koruma ile geziyor ve sonuç itibarıyla milletin adamı hadi oradan be!*

Makro Çözümleme

Bültenin 7. sırasında yer alan dördüncü siyaset haberinde seçim propagandaları üzerinden ekonomik sorunların eleştirildiği görülmektedir.

Tematik yapı incelemesinde ilk bakılan başlıklarda 13 defa KJ değişikliği yapıldığı ancak bunlardan iki tanesinin haberin başlığı olarak değerlendirilebileceği görülmüştür. Sıklıkla tekrarlanan “Erdoğan ile Akşener arasında çay polemizi” ve “Erdoğan’ın önünde çay kavgası çıktı” cümleleri ile ‘seçim promosyonu olan çayın siyasete malzeme verdiği’ mesajı verilmektedir.

Haber girişinde spikerin uzunca genel siyasi atmosfer ile ilgili yorum yaptığı, haberin girişi için 13 saniye ayırarak “AKP mitinginde çay kavgası vardı” vurgusunu yaptığı görülmektedir. Haberin geneline yayılan bu mesaj ile iktidara ve seçmen kitlesine yönelik bir olumsuzlama yapılmaktadır. Örtülü olarak ekonomik sıkıntıların geldiği seviye de anlatılmaktadır.

Fotoğrafta ise habere konu olan tartışmanın yaşandığı mitingden görüntü, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın olaya müdahale ettiği görüntüler ve İyi Parti lideri Meral Akşener’in konuya yaptığı eleştiriye ilişkin görüntülerinin yer aldığı görülmektedir.

Şematik Çözümlemede ise haberin durumunda bir kavgaın temel alındığı ancak bu kavga üzerinden ortaya çıkan bir başka polemizin vurgulandığı görülmektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın mitinginde çıkan çay kavgasının seçim döneminde ülkedeki ekonomik durumu ortaya koyduğu mesajı yer almaktadır.

Haberin yorumunda, dağıtılan çayın miktar olarak az olduğu “miting sonrası keyif çayı diyerek” ifadesiyle vurgulanırken, “200 gram çay için kavga çıktı” mesajı hakim görüş olarak ön plana çıkmaktadır. Muhalefetin olaya ve Erdoğan’ın çay dağıtmasına yönelik eleştirilerinin de yer aldığı haberde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın olaya müdahale ettiği sırada kullandığı sözlerin de vurgulandığı görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümle yapılarının etken olduğu görülmektedir. Devrik olarak kurulan cümlelerin bileşik yapıları olduğu tespit edilmiştir.

Bölgesel uyumda ise haberin siyaset haberi olmasını sağlayan ayrıntının habere konu olan olaydan ziyade siyasi aktörlerin konuya getirdiği eleştiri olduğu görülmektedir. Miting alanında çıkan tartışmanın muhalefet partilerine ekonomi üzerinden iktidarı eleştirdiği görüşü açıkça yansıtılırken, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın da yaşadığı sorun karşısında sıkıntıya düştüğü mesajı verilmektedir.

Kelime seçimlerinde de “hedef aldı”, “müdahale etmek zorunda kaldı” gibi ifadelerin yer aldığı metinde olumsuz bir yaklaşım olduğu gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde 135 saniyelik haber süresinde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın yaşanan tartışma sırasında kullandığı cümlelerin tekrar tekrar gösterildiği görülmektedir. Erdoğan’ın başka mitinglerde dağıtım yaparken ki görüntülerinin de yer aldığı ayrıca, muhalefetten gelen eleştirilerin yapıldığı konuşmaların görüntülerinin de yer aldığı gözlemlenmiştir.

Haber 5

Spiker: *Daha doğrusu bir vaad idi bu. Bir türlü yerine gelmedi ki 24 Haziran'dan sonra da çok konuşuluyordu. Bu mahkum yakınlarının beklediği MHP'nin önerisi ile aştan bahsediyorum. Kısmi bir af veya cezalarda indirim gibi. Bugün Hürriyet gazetesinde Oya Hanım'ın yazısı var. Oya Armutçu'nun yazısı var, infaz yasası üzerinde çalışıldığını iddia ediyor. Bir duyum var ki yazmış okumanızı öneririm. Hem önümüzdeki günlerde böyle bir şey için adım atılır mı? Hayır onun ipuçlarını bulamıyorsunuz ama nasıl bir çalışma olduğunu anlatıyor. Oradan ilgilenebilirsiniz.*

Şimdi ittifaklardan bahsediyoruz ya bu garip sistem partili cumhurbaşkanlığı partili hükümet sistemi garip bir sistem ucube gibi bir şey yani. Çünkü eskiden koalisyonlardan böyle çekerdi Türkiye. Parlamenter sistem içerisinde zaman zaman ama bunda daha hükümet kurulmadan partiler birbirlerine muhtaç, ihtiyacı var birbirine uymayan partiler birbiriyle ittifak yapıyorlar. Bu her iki ittifakta da söz konusu. Ama özellikle sanki Cumhur İttifakında daha fazla ortaya çıkıyordu gibi çünkü Parti'nin ağır topları konuşuyor. İşte bakınız o kadar enteresan bir haber ki ya seçime gidiyorsunuz Cumhur İttifakı olarak bugün ayın kaç gün kaldı, 13 gün kala tartışmalar çıkıyor Cumhur İttifakında. Yani yerel bazda değil Türk insanının tanıdığı siyasetçilerin tarafında Bülent Arınç, İsmet Yılmaz ağır toplar diyebilirsiniz, birbirlerine polemik yapmadılar tabi iki ittifak arasında yani AKP ile MHP arasındaki çatlağı gösteriyor. Pamuk ipliğine bağlı, diğer tarafta da Cemal Enginyurt ve yerel adaylar ve bu ittifaklar pamuk ipliğine bağlı işte bir örnek.

Arınç: *Aynı ittifakı belediye başkanları olacak, kaymaklı baklava. Geçtiğimiz 5 yıl içinde büyükşehir belediye başkanına arkasını dönüp gidiyordu. Sizin Çerçi yüzünü dönse arkasına denk geliyor o da arkasını dönüyordu.*

Enginyurt: *Bülent Arınç, MHP'li düşmanlığına devam ediyor. “Arkadaş ben bir laf etsem ittifak çatladı diyorlar.”*

Perfore: *Eski Meclis Başkanı Bülent Arınç'ın Cumhur İttifakı'nın Manisa ortak adayı MHP'li Cengiz Ergün için kullandığı cümleler taraflar arasında gerginliğe yol açtı. Cemal Enginyurt'un Arınç'ı hedef alan sert mesajı, MHP'deki kızgınlığın resmi oldu.*

Arınç: *Mehmet Çerçi için büyükşehir belediye başkanlığı olmalı diye gönlümden de geçiriyorum. Onun da 3 dönemi olacak. O da gitsin İzmir'e büyükşehir belediye başkan adayı olsun Manisa'dan ayağını çeksin.*

Enginyurt Grafik: *Adam her fırsatta beka yoktur, MHP Manisa adayına giydirme, Cumhur İttifakı seçim stratejisini beğenmeme, ne ararsan var. Lakin biri beni sustursun.*

Enginyurt: *Yaparsa AK parti yapar. hadi oradan laf salatalığı yapmayın!*

Perfore: Zonguldak'ta bu sözleri ile AK Parti'yi eleştiren Cemal Enginyurt'un Arınç için “MHP düşmanı” sözü çarpıcıydı. Manisa'dakine benzer bir gerginlik de Sivas'ta yaşandı.

İsmet Yılmaz: Arkasında bakanları olan, arkasında hükümeti olan, arkasında Recep Tayyip Erdoğan; Cumhurbaşkanı olan kim olursa; o daha çok hizmet getirir doğru mu?

MHP'li Aday: Sanki Osman Epsileli belediye başkanı olursa doğalgaz gelmeyecek, İlhan başkan olursa gelecek. Ben bunu kabul etmiyorum. Gelecekse bizim dönemimizde de gelecek.

Perfore: Eski Milli Savunma Bakanı İsmet Yılmaz, Sivas Koyulhisar ilçesinde “AK Partili adayın arkasında Cumhurbaşkanı var.” diyerek oy istedi. “Hizmet AK Parti ile gelir” dedi o ilçede Cumhur İttifakı'nın ortak MHP'nin adayı var. O aday Osman Epsileli, Yılmaz'a tepki gösterdi.

İsmet Yılmaz: Hükümet ile uyum içerisinde çalışacak bir belediye başkanımızın olması lazım. İşte bu da İlhan başkandır. Doğru mudur? Diğer kardeşlerimiz de hizmet getirebilir ama o bir getirir, 3 getir. İlhan başkan 10 getirir.

MHP'li Aday Epsileli: Bu ülkenin hizmetlerini tüm ilçe hak ediyorsa verilecektir.

Perfore: Manisa ve Sivas'ta yaşananlar Cumhur İttifakı'nda konsolidasyon tartışmasını raftan indirecek gibi.

Spiker: İsmet Bey'i dinlediğinizde, seçime gitmeyelim verelim tamam, yerel seçimleri kaldıralım, iktidar bizi yönetsin. Olabilir mi öyle bir şey? Sizden şunu rica ediyorum; bu ittifaklar gelir geçer, ittifaklar evet 24 Haziran'da Cumhur ittifakı, millet ittifakı değişmedi şimdi 31 Mart'taki seçimde de değişmedi aynı ittifak ama bir sonraki seçimde bu ittifaklar değişebilir. Lütfen bu günleri unutmayınız. Bugün birlikte yürüyenler yarın bir başka parti ile yürüyebilirler. Cumhur İttifakı'nın tarafları, Millet İttifakı tarafları değişebilir. O yüzden bugün söylenenleri hafızanızın en keskin yerine monte ediniz, kaydediniz çünkü 4 yıl sonra -eğer normal zamanlarda seçim yapılacak olursa- belki de bu ittifaklar kurulmayacak başka ittifaklar kurulacak. Bugün birbirlerine kimileri sevgi sözcükleri ile çıkıyor, birlikte meydanlara

çıkıyorlar. Belki 4 yıl sonra farklı farklı kişiler el ele tutuşup yine ittifaklar kuracaklar unutmayınız lütfen.

Makro Çözümleme

Bültenin 8. Sırasında yer alan beşinci siyaset haberinde de seçim sürecinde kurulan ittifaklara yönelik eleştiri yapıldığı görülmektedir.

Tematik yapı incelemesinde ilk olarak ele alınan başlıklarda 10 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Kullanılan bu başlıklardan “Arınç’tan MHP’yi kızdıran sözler”, “Arınç Cumhur İttifakı’nın Manisa adayını hedef aldı”, “Ak Partili Yılmaz da Sivas’ta MHP adayını kızdırdı”, “Cumhur İttifakı’nda kriz yaratan sözler” bu 4 tanesi haber boyunca öne çıkartılmıştır. Ancak bu haberin asıl başlığı olarak spikerin sunum yaptığı sırada arkasında yazılı olan “Pamuk İpliğine Bağlı İttifak” ifadesi kabul edilebilir. Bu cümle ile Cumhur İttifakı’na yönelik bir olumsuzlandırma yapılmaktadır.

Haber girişinde spikerin uzunca yorum yaptığı görülmüştür. Haberin girişinde Cumhur İttifakı’nın taraflarının polemiğe girdiğini ve ittifakta çatlaklar olduğunu ifade etmektedir. Habere bağladığı son cümlesinde ise ittifakların pamuk ipliğine bağlı olduğunun bir örneğinin izleneceğini belirtiyor. Dolayısıyla başlıkta yapılan olumsuzlandırma haber girişiyle de pekiştirilmektedir.

Fotoğrafta, habere konu olan tarafların konuşmalarının yer aldığı görüntüler, birbirlerine karşı gösterdiği tepkiler ve bu sırada kullandığı ifadelerin alt yazı olarak pekiştirildiği görülmektedir.

Şematik yapı incelemesinde haberde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’nin bir getirisi olan ittifakların mecburiyetten kurulduğu sunulurken, Cumhur İttifakı taraflarının görüş ayrılığı yaşadığı bilgisi verilmektedir. Siyasi ideolojileri farklı olan partinin “Ağır topları” arasında polemikler yaşandığı gösterilmektedir.

Yorumda ise başlangıçta spikerin 89 saniye süren sunumunda açıkça kurulan ittifakların oy kaygısıyla yapıldığını söylediği görülmektedir. Spikerin Cumhur İttifakına yönelik eleştiriler yaptığı gözlemlenmiştir. Öyle ki, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi için “Ucube gibi bir şey” ifadesini kullanmıştır. Haberin tamamına

da hakim olan bu düşünce izleyiciyi “İttifak bozuluyor mu?” sorusunu sormaya yöneltmektedir. Haberin en sonunda yer alan “yaşanan tartışmaların ittifakta konsolidasyonu raftan indirecek gibi” cümlesiyle de ittifakın güçlendirileceği yönündeki söylemlerin son bulacağı düşüncesi yansıtılmıştır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemede haberde kullanılan cümlelerin devrik ve genellikle doğrudan anlatımla kurulduğu görülmektedir. Etken yapıları cümlelerde haber aktörlerinin ifadelerinin tekrarlanarak içselleştirildiği dikkat çekmektedir.

Bölgesel uyumda, haber, 135 saniye boyunca Cumhur İttifakı’nın ideolojik olarak farklı partilerden oluştuğu ve parti içindeki önemli insanların çatıştığı görüşünü yansıtmaktadır. Spikerin sunumundan başlayan “Çatlayan ittifak” söylemleri haberin her aşamasında izleyiciye yansıtılmaktadır.

Kelime seçimlerinin “bir gerginlik de Sivas’ta yaşandı”, “MHP’deki kızgınlığın resmi oldu” gibi olumsuz ifadelerden oluştuğu görülmektedir. Aktarma yüklemelerinin yönü de “tepki gösterdi”, “hedef aldı” gibi tercihlerle yine olumsuz olarak kullanılmıştır.

Haberin retoriğinde ise Bülent Arınç’ın MHP’li adayı eleştiren sözlerinin görüntüsü ve bu konuşmayı pekiştirmek için alt yazılar verilmiştir. MHP’li Enginyurt’un Arınç’ın ifadelerine yönelik yorumu da fotoğrafının yanında akan yazı ile gösterilmiştir. Habere konu edilen iki isim arasında yaşanan gerginliğe ilişkin cümleler tekrar edilmekte ve “Arınç için MHP düşmanı sözü çarpıcıydı” örneğindeki gibi yorum yapılarak da vurgulanmıştır.

Haber 6

Spiker: *Şimdi bir soru, bu soruyu daha doğrusu bir cümle kurdu. Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Mehmet Özhasseki ve şu tartışmayı başlattı. “Kimin oyu helal, kimin oyu haram.”*

Özhasseki: *Hepimize düşen sandıkların başında durmak. Orada helal oylarımızı kimseye kaptırmamak. Onların oylarını istemeyiz. Bize haram ne lazım.*

Perfore: *Yeni bir tartışmayı başlatacak sözler, Cumhur İttifakı'na verilecek oylara “helal”, Millet İttifakı'na verilecek oylara “haram” dedi Mehmet Özhasseki.*

Özhaseki: *Bize haram ne lazım ya. Allah yanımızdan geçirmesin. Ama kendi helal oylarımızı da bunlara kaptırmamaktır.*

Yavaş: *Yaşlı bir anne, baba, Tayyip Beyi çok seviyor ona oy verecek, gençler de Mansur abilerini seviyor ona oy verecekler. Aynı aile içerisinde bunlar birbirine zillet falan der mi? Allah aşkına nasıl bir üsluptur.*

Muhabir: *Millet İttifakı'nın adayı Mansur Yavaş, Ankara ve ilçelerini dolaşmaya devam ediyor. Bugün adresi Nallıhan. Şu anda esnaf ziyaretinde.*

Muhabir 2: *Mehmet Özhasseki başkentte otomotiv sektörünün merkezi Şaşmaz'da, esnafa lokma ve lokum dağıtıyor.*

Özhaseki: *1 senet polemiğidir gidiyor. Ben en sonunda dosyalara baktım. Böyle kirli bir ilişki görmedim.*

Mansur Yavaş: *33 yıllık avukatım. 33 yıllık avukat durup dururken böyle sahte senet vermez. Aklını peynir ekmekle yememiştir.*

Perfore: *Özhaseki, yine sahte senet tartışması üzerinden hedef aldı rakibini. Mansur Yavaş ise Habertürk Televizyonu'ndaydı. Hukuki danışmanlığını yaptığı şirketin yanı sıra davalı olduğu kişinin de ayrı bir senet verdiğini ilk kez söyledi.*

Yavaş: *Bu ilk verilen senet en son onun imzası var. Bu da bana verdiği senet. Bunu ödemek istiyor. Bunu ödeyen insan gidip bunlardan ücret ödeyecek, yer alacak bir daha bir daha tahsil edecek anladım onu sahtekarlık yapacağını.*

Özhaseki: *Biz adamın ne avukatıyız ne sözcüsüyüz. Sen orada herkese sorulan soruya cevap ver bu senet neyin nesi?*

Yavaş: *Davanın değeri aşağı yukarı 10 milyon dolar civarında. Normalde benim 1 milyon dolar civarında para isteme hakkım olduğu halde çok mağdur olduklarını belirttikleri için biz 600 bin dolara anlaştık.*

Özhaseki: *600 bin doları hangi maharetin karşılığı olarak istiyorsun?*

Yavaş: Ben bu davada danışmanlık yapıyorum. Kanun bu hukuki mütalaa verme yani danışmanlık hizmeti için herhangi bir veya vekaletname şartı aranmamaktadır.

Özhaseki: Bugün getirdiler, adam adli sicilden tertemiz kaydını almış adamcağızın sicilde hiçbir suç gözükmüyor.

Mansur Yavaş: Şimdi aklamaya çalışıyor sabıkası yok diye. Gösteriyorum, bu sabıka kaydı. 1 yıl 8 ay sahtecilik cezası var karar burada.

Perfore: Mehmet Özhaseki, bir gün önce Yavaş'ın davalı olduğu kişinin "Adli sicili temiz" demişti. Yeni günde "tanımıyorum" dedi.

Özhaseki: Yeminle söylüyorum, o adamın adını gazetelerde okudum ben. Tanımıyorum, bilmiyorum.

Yavaş: Sayın Özhaseki'nin bu konuya girmemesi lazım. Ben ona kaç defa ikaz ettim.

Makro Çözümleme

Bültenin 9. Sırasındaki altıncı siyaset haberinde ise tematik yapısı incelendiğinde ilk olarak bakılan başlıklarda 12 farklı KJ atıldığı görülmektedir. Sıklıkla habere konu olan kişilerin cümlelerinin yer aldığı KJ'lerde başlık olarak kabul edilebilecek iki cümle ön plana çıkmaktadır. Bunlar; "Ankara'da seçim yarışı kızıştı", "Yavaş sahte senet iddialarına cevap verdi".

Haber girişinde spikerin girişi 20 saniyeyle sınırlı tuttuğu ve haber aktörü olan Mehmet Özhaseki'nin kurduğu cümleyi ön plana çıkararak yaptığı görülmektedir.

Fotoğrafta habere konu olan kişilerin konuşmalarının yer aldığı görüntülerin ve konuşulan davada adı geçen kişinin sabıka kaydı olduğu söylenen kağıdın görselinin yer aldığı görülmektedir.

Şematik yapı incelemesinde haberin durumunda Ankara'nın belediye başkan adayları arasında yaşanan "Sahte senet" polemiği üzerinde durulduğu görülmektedir. Oy tartışması üzerinden giriş yapılan haberde ağırlıklı olarak Mansur Yavaş hakkında yürütülen davaya ilişkin iddialar ve Yavaş'ın bu konuda savunma yapmasına imkan tanınmıştır.

Yorumda haberin girişinden itibaren iki ittifak arasındaki “oyların çalınması ihtimali” üzerinden Millet İttifakı adayı Mansur Yavaş ile ilgili “Sahte senet iddiaları” ve bu iddiaya ilişkin görüş ve cevaplar yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemede haberde kullanılan cümlelerin bileşik yapı ve devrik olarak kurulduğu görülmektedir. Etken yapı ve karmaşık cümlelerle kurulan haber metninde Mehmet Özhasseki'nin yalan söylediğini ima eden “Bir gün önce ‘adli sicil temiz’ demişti, yeni günde ‘tanımıyorum’ dedi.” cümlesinin yer aldığı görülmektedir. Bu cümle ile çelişki yaşandığı vurgulanarak Özhasseki'ye yönelik bir olumsuzlandırma yapılmaktadır.

Bölgesel uyumda haberin Mansur Yavaş tarafına yönelik bir olumlama yapılarak oluşturulduğu gözlemlenmiştir. 157 saniyelik habere Cumhuriyet İttifakı adayı Mehmet Özhasseki'nin “onların oyu bize haram” sözü ile giriş yapıldığı devamında ise sahte senet iddiası ile ilgili eleştirileri ve Yavaş'ın yanıtlarının verildiği görülmektedir.

Kelime seçimlerinin “dedi” gibi tarafsızlığı korumaya yönelik aktarma yüklemeleriyle yapıldığı görülmektedir. Ancak haber genelinde kullanılan kelimeler incelendiğinde haberin Yavaş'a yönelik olumlandırma ile kurulduğu anlaşılmaktadır.

Haberin retoriklerinde ise Ankara adayları Mehmet Özhasseki ve Mansur Yavaş'ın gün içinde katıldıkları programlardan görüntüler, olay yerindeki muhabirlerin görüntüsü ve sunumu, adayların tartıştığı konu ile ilgili yaptıkları konuşmaların görüntüleri kullanılmıştır. “Helal”, “haram” kelimeleri haber içerisinde yinelenerek vurgulanmakta ve seçmen arasında ayrım yapıldığı algısı oluşturulmak istenmektedir. Ayrıca Özhasseki'nin önceki açıklamalarında kullandığı ifade ile bugün kullandığı ifade arasında çelişki olduğu da belirtilmektedir.

Haber 7

Spiker: *Vallahi öyle bir seçime gidiyoruz ki, herkes karşı tarafla ilgili her türlü iddiayı gündeme getirebiliyor. Şimdi vaat dışında her şey var bulabiliyorsunuz ama bir de gerçekler var. Mesela vatandaş göndermiş Ali Rıza Bey, “Benzinin 7 lira olmasına az kaldı” demiş. “Benzin tanzim satış yerleri bekliyoruz” diye de kinaye ile*

bir cümle kurmuş. Alın bu da bir gerçek ama bunu konuşan yok. Benzin nasıl indireceksiniz? Benzin mazot fiyatlarını veya benzin üzerindeki vergi yükünün nasıl azaltacaksınız? Hadi normal tüketici bırakın en azından çiftçi için mazot da bir düzenleme düşünüyor musunuz? Bunları bile girilmiyor bunlar bile söylenmiyor. İktidarın söylediği yeni bir şey maalesef yine yok. Ama başka söylemler üzerinden ülkede özellikle sağ seçmeni dengede tutmaya çalışıyor oy kaybetmemek için. Geldik diğer adaya İstanbul Adayına Binali Bey bugün Bayrampaşa'daydı. Bir vaadi var ama vaadinin aması var; otogarı biliyorsunuz, İstanbul otogarı, “Otogarda ücretsiz park olacak” dedi. Aması haberde...

Yıldırım: *Bana vatandaşlar diyor ki “Otogara gidiyoruz 25 dakika için bizden para alıyorlar, bu parayı kaldıralım mı? Söz veriyor musunuz? Madem siz söz verdiniz, isteyin ne isterseniz benden.*

Perfore: *Baba mesleğim dediği otogar esnafıyla bir araya geldi Cumhur İttifakı'nın adayı Binali Yıldırım. 15 Temmuz demokrasi otogarı esnafından otogar giriş çıkış ücretinin alınmamasını istedi, karşılığında da bu sözü verdi.*

Binali Yıldırım: *Otogarımız nerede olacak, nasıl olacak, bir tane mi olacak, 3 tane mi olacak oturacağız ortak akıl ile karar vereceğiz. Siz isteyeceksiniz, siz diyeceksiniz ki şöyle yapalım biz de yapacağız.*

Muhabir: *Bayrampaşa'da bir otelde otogar esnafıyla buluşan Binali Yıldırım...*

Yıldırım: *Şimdi seninle buluşt...*

Muhabir: *Efendim otogar esnafının sorunlarını dinlediniz...*

Yıldırım: *Şimdi otogara girişte 25 dakika için ücret alınıyordu gelen araçlarla onlar kalktı 25 dakikaya kadar para alınmayacak.*

Muhabir: *Peki otogarın geleceği ile ilgili birlikte...*

Yıldırım: *Onu beraber konuşacağız. En doğru kararı vereceğiz.*

Perfore: *İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım, seçim çalışmalarına Bayrampaşa'da devam etti. Güne iş insanları ve sivil toplum*

kuruluşları ile kahvaltı yaparak başladı. 18 Mart Çanakkale Zaferi üzerinden “beka” mesajı verdi.

Yıldırım: *Beka sorununu anlamak isteyenlere diyorum ki Çanakkale’ye gidin, şehitliği görün ondan sonra beka meselesi var mı yok mu karar verin.*

Perfore: *Yeni Zelanda’daki terörist saldırısı sonrası Avrupa’nın tutumunu eleştirdi.*

Yıldırım: *Terör deyince Avrupalının aklına İslam geliyor. Ama İslam dışında bir hareket oldu mu terör demeye dilleri varmıyor. Ama o beslediğiniz aşırıcılık ırkçılık günün birinde sizin başınıza bela olacak yol yakinken bu yanlıştan dönün.*

Perfore: *Bayrampaşalılarından önce destek sonra da oy istedi, sandığa gitmeleri konusunda da uyardı.*

Yıldırım: *Lütfen sandığa gidelim, asla ihmalkâr olmayalım. “Nasıl olsa bu seçim tamam ne olacak” demeyelim ve mutlaka sandığa gidelim.*

Makro Çözümleme

Yedinci siyaset haberinin bültenin 10. Sırasında yer aldığı ve Cumhur İttifakı’nın İstanbul adayı Binali Yıldırım’ın gün içinde yaptıklarının anlatıldığı bir haber olduğu görülmektedir. Tematik çözümlemede ilk olarak ele alınan başlıklar için 7 defa KJ değiştirildiği ancak 5 farklı başlık atıldığı görülmüştür. Haberin başlangıcında öne çıkarılan başlığın “Yıldırım’dan otogara girişte ücret alınmasın talebi” olduğu gözlemlenmiştir.

Haberin girişinde spikerin 16 saniyelik sunumunda kullandığı giriş cümlesinde ise yaptığı seçim vaadinin “bir aması olduğunu” söylediği görülmektedir.

Fotoğrafta ise, Binali Yıldırım’ın yaptığı konuşmanın, esnafla ve vatandaşlarla bulunduğu, fotoğraf çekildiği anların görüntülerine yer verilmiştir.

Şematik çözümlemede haberin başlangıcında ön plana çıkarılan durumun Cumhur İttifakı’nın İstanbul Adayı Binali Yıldırım’ın otogar esnafına yönelik talepleri ve vaatleri olduğu görülmüştür. Haberin devamında ise Yıldırım’ın katıldığı diğer programlarda verdiği mesajlara yer verilmiştir. Haberin içerisinde muhabirin sunum yaparken Yıldırım ile yaşadığı samimi ana da ayrıca yer verilmiştir.

Haberde öncekilerden farklı olarak spikerin kendi yorumunu katmadığı ve “Amasını haberde izleyelim” diyerek giriş yaptığı görülmektedir. Ancak haberin içerisinde Yıldırım’ın esnaftan talepte bulunduğu karşılığında da başka vaatler verdiği mesajı verilmektedir.

Mikro Çözümleme

Haberde kullanılan cümlelerin devrik ve doğrudan anlatımla yapıldığı görülmektedir. Etken yapılı ve sıralı bileşik kurulan cümlelerle izleyicide neden sonuç ilişkisi oluşturulmak istenmiştir.

Bölgesel uyumda 151 saniyelik habere Yıldırım’ın seçmenle yaptığı anlaşma ile girilmiş devamında katıldığı diğer programlara ilişkin bilgiler ve yaptığı konuşmalar verilmiştir. Yıldırım’ın muhabir ile yaşadığı diyalogun da adayın samimi yönünün de seçmene sunulması amacıyla gösterilmiştir. Haberin genelinde Yıldırım’a yönelik bir olumsuzlandırma yapıldığı ve van Dijk’ın ideolojik kare yöntemine uygun şekilde vaatlerine daha az yer verilerek muhabirle yaşadığı an gibi sıradan şeylerle haber süresinin doldurulduğu gözlemlenmiştir.

Kullanılan kelimelerin adayın gün içinde yaptıklarını anlatabilmek amacıyla seçildiği görülmektedir. Haberde kullanılan aktarma yüklemelerinin de “istedi”, “çağrısı yaptı” gibi olumlu yönde olduğu görülmektedir.

Haberin retoriğinde ise Yıldırım’ın konuşma yaptığı kürsüden görüntüler, buluşma alanına girişinde, çıkışında ve vatandaşlarla sohbet ederken ya da fotoğraf çekilirken ki görüntüleri kullanılmıştır. Yıldırım’ın konuşmasından belirli bölümlerin izleyicinin aklında daha iyi kalabilmesi amacıyla alt yazılarla görsel olarak da desteklendiği görülmüştür.

Haber 8

Spiker: *Rakibi Ekrem İmamoğlu, Yeni Zelanda'daki camide katledilen Müslümanlar için İstanbul'da Eyüp Sultan'da mevlit okuttu.*

Perfore: *Yeni Zelanda'da cami saldırısında katledilen Müslümanlar için seçim çalışmalarına ara verdi ve Eyüp Sultan Camii'nde Yasin okudu İmamoğlu. Cemaat cep telefonuna kaydetti bu anları.*

İmamoğlu: İlla zor günleri beklemek zorunda değiliz iyi günlerde de kol kola olabilmeyi aklı birimi ve geleceği konuşabilmeliyiz.

Perfore: Eyüp Sultan Camii avlusundan çıkışı kolay olmadı İmamoğlu'nun. Yeni günde ise seçim çalışmaları için adalara gitti Ekrem İmamoğlu, vapurda yalnız değildi.

Muhabir: Millet İttifakı'nın adayı Ekrem İmamoğlu Adalara gazilerle indi.18 Mart nedeniyle esnafı selamlıyor ama İmamoğlu'na ilgi büyük öyle ki iğne atsanız yere düşüyor.

Adalar Adayı: Haysiyetli, onurlu gururlu bir belediye vadediyoruz. Adaları hiç sormuyorum bile. İstanbul'u alıyor muyuz?

Perfore: Sahnede CHP'nin Adalar Belediye Başkan Adayı Erdem Gül ve mevcut Belediye Başkanı Atilla Aytac da yanındaydı İmamoğlu'nun. Adalarda toplanan çöplerin gönderileceği adres konusunda mevcut büyükşehir belediye başkanını eleştirdi.

İmamoğlu: Talimat almadan elini kıpırdamaz. Adalar halkını mağdur ediyorsunuz. Bu bir çöp hizmeti yapmayın. Aynen laf şu; “Siz de siyaset yapıyorsunuz, ben de siyaset yapıyorum.” Bu kardeşiniz söz veriyor, sevgili yol arkadaşım Erdem Gül ile tek tek çözeğim bütün Adalara anlatın.

Perfore: Başkan adaylarının ellerini eşleri de bırakmadı. Dilek İmamoğlu ile Aslı Gül de seçim gezisinde yanındaydı.

Vatandaş: Biliyorum sen ülkeye gerçekten bir rahatlama getireceksin sana inanıyorum.

İmamoğlu: Teşekkür ederim.

Perfore: Dilek İmamoğlu, eşinin en büyük eleştirmeni olacağını söyledi.

İmamoğlu: Dilek konuya dahil olunca ben terlemeye başlıyorum.

Dilek İmamoğlu: Verilen sözler tabii ki havada kalmayacak. Biraz terlemesi o yüzden takipçisiyiz arkasında.

Perfore: *Büyükada'dan sonra Heybeliada'ya da geçen Ekrem İmamoğlu, kaptan Köşkü'nde Adalar halkına indirimli ulaşım vaadi verdi.*

Adalar Adayı Gül: *Bunu biz de söylüyoruz.*

İmamoğlu: *%40 indirim yapacağız.*

Perfore: *Rakibi Yıldırım'ın ücretsiz ulaşım vaadi hatırlatıldı İmamoğlu'na...*

İmamoğlu: *Gerçekçi davranıyoruz, gerçek ihtiyaçlar üzerinden gidiyoruz.*

Adalar Adayı Gül: *İktidar vaad etmez, iktidar iş yapar, madem yapacaklar buyursun yapsınlar, yani niye seçim bekleniyor.*

Makro Çözümleme

Bültenin 11. Sırasında yer alan sekizinci haberde de Millet İttifakı'nın İstanbul adayı Ekrem İmamoğlu'nun gün içinde yaptığı çalışmalar yer bulmuştur. Haberin tematik çözümlemesinde incelenen başlıkların 9 farklı KJ ile atıldığı görülmüştür. Hiçbir KJ'nin tekrar kullanılmadığı haberde en uzun süre ekranda tutulan başlığın “Eyüpsultan'da İmamoğlu'na yoğun ilgi” başlığı olmuştur.

Haberin girişinde spiker, yine hiçbir yorum yapmadan ve haberin içeriğinden yalnızca ilk başlığı kullanmıştır. 10 saniyelik sunumunda “İmamoğlu, Yeni Zelanda'da katledilen Müslümanlar için Yasin okudu” cümlesini kullanmıştır.

Fotoğrafta, haberin başlangıcında İmamoğlu'nun Yasin okuduğu görüntülerin uzunca verildiği görülmektedir. Adaya gösterilen ilgi de haberde genişçe yer bulmuştur.

Şematik çözümlemede Millet ittifakı adayının “seçim çalışmalarına ara verdiği” ve “katledilen Müslümanlar için Yasin okuduğu” bilgileri verilmiştir. Haberde adaya vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği ve katıldığı programlarda iktidara getirdiği eleştirileri de yer bulmuştur. İmamoğlu'nun vaatlerinin “gerçekçi” olduğu da söylenmiştir.

Spikerin yorumsuz bıraktığı haberin içeriğinde “İstanbul'a iyi geleceği” mesajı seçmenlerin ağzından verilmiştir. “Camiden çıkışı kolay olmadı”, “İğne atsanız yere düşmeyecek” cümleleriyle adayın seçmenin ilgisini çektiği mesajı verilmektedir.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümlelerin olumlandırma ile oluşturulduğu görülmektedir. Etken yapılı ve basit cümlelerle oluşturulan metinde adaya yönelik vatandaşların kullandığı ifadelerde içselleştirme de yapılmaktadır.

Bölgesel uyumda, haberin, adayın önceki akşamdan itibaren gün boyunca yaptıkları, katıldığı programlar ve buralarda kurduğu cümleler üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Seçmenle buluşan adaya vatandaşlardan gelen övgüler de gösterilmiştir. Yine ideolojik kare yöntemi doğrultusunda oluşturulan haberde adayın kendisini ifade edebilmesine imkan tanınmıştır. Kelime seçimlerinin de haberin genelinde olumlu olduğu, övgü ifadelerine sıklıkla yer verildiği görülmektedir. Aktarma yüklemelerinin de “eleştirdi”, “vaadi verdi” gibi olumlandırma ile kullanıldığı belirlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise adaya vatandaşlar tarafından gösterilen yoğun ilginin görsellerle desteklendiği görülmektedir. Yasin okuduğu camideki kalabalığın görüntüleri ve kendisinin okuduğunu belgeleyen görseller kullanılmıştır. Ayrıca haberin girişinde ve başlangıcında vurgulanan Yasin okumasının “seçim çalışması olmadığı” mesajı verilmekte ve adayın davranışı desteklenmektedir. Haberde ayrıca adayın vapur içerisindeki görüntüleri, Adalar’ı gezerken ki görüntüleri de verilmiş ve hem adayın hem de vatandaşların bazı konuşmaları alt yazılarla desteklenmiştir.

Haber 9

Spiker: *Buyursun yapsınlar diye aslında onlar da bekliyor; EYT'liler. Neyi bekliyor o kanun çıkar mı?*

Vatandaş1: *İş yerine gidiyorum iş arıyorum yaşlısın diyor, işe almıyor. Devlete diyorum ki beni emekli yap. Devlet diyor ki gençsin emekli yapmıyorum.*

Vatandaş 2: *Arkaya baktığınızda milyonlarca insanın şu anda yola döküldüğünü göreceksiniz.*

Perfore: *Emeklilikte yaşa takılanlar, İstanbul Maltepe miting alanında bir kez daha “hakkımızı istiyoruz” dediler. Onların sesine Millet İttifakı’ndan destek geldi. Kılıçdaroğlu Balıkesir’de Akşener Bursa’da EYT’lilere seslendi.*

Kılıçdaroğlu: Kanun teklifi verdik sizin sonunuzu çözelim diye. Ama MHP ile AK Partili milletvekilleri sizin sorunlarınızı çözmek istemediler. Emeklilikte yaşa takılan bir kişi giderdi AK Parti'ye gider de MHP oy verirse iki elim iki yakanızda olacak.

Akşener: EYT'li var mı aranızda? Saraya takıldınız saraya... Ama siz şanslısınız bize “terörist” size “türedi” dedi.

Vatandaş 3:Biz erken emeklilik istemiyoruz. Maç başladıktan sonra değişen kurallardan dolayı mağdur edilmiş insanlarız.

Perfore: Kurdukları emeklilik hayalleri 1999 yılında çıkan yasa ile yıkıldı. Bir anda aynı ben yapılan birçok mağdur çareyi dernek kurmakta buldu. EYT'lilerin sesi cığlığa dönüştü.

Vatandaş: Artık çıksın bu yasa.

Muhabir: Türk bayrakları ile büyük buluşma için Maltepe'ye geldi Eytliler ve kapıda girişte ilk önce güvenlik kontrolünden geçiyorlar.

Vatandaş: Ben hakkım olanı istiyorum çıksın artık bu yasa.

Perfore: İşte İstanbul'dan yükselttikleri bu ses Millet İttifakı'nın da gündeminde. Akşener, Bursa'dan söz verdi bir kez daha.

Akşener: EYT'linin hakkını hukukunu aramaya devam edeceğiz.

Makro Çözümleme

Dokuzuncu siyaset haberinin bültenin 12. Sırasında yer aldığı ve önceki seçim dönemlerinde yapılmış vaatlerle ilgili bir konuya yer verildiği görülmektedir. Tematik çözümlemede ele alınan başlıklarda 5 farklı KJ kullanılmış, “EYT'lilere Millet İttifakı'ndan destek” başlığı ise iki defa kullanılmıştır.

Haberin girişinde toplumun bir kesiminin yaşadığı sorun hatırlatılmaktadır. Spiker habere girişi 10 saniye içinde önceki haber ile bağlayarak yapılmıştır. Önceki haberin son cümlesinde yer alan “Buyursun yapsınlar” ifadesini “Onlar da bekliyor” diyerek bağlamış ve “O kanun çıkar mı?” diye bir soru yöneltmiştir.

Fotoğrafta ise emeklilikte yaşa takılan vatandaşların yaptığı eylemden görüntüler, soruna destek çıkan muhalefet liderlerinin konuşmalarına ilişkin görüntülerin kullanıldığı görülmektedir.

Şematik çözümlemede haberde emeklilikte yaşa takılan vatandaşların iş hayatında yaşadığı sorunlara ilişkin sitemlerinin paylaşıldığı görülmektedir. Haberin devamında da vatandaşların bu sıkıntılarını dile getiren muhalefet liderlerinin hükümete yönelik eleştirileri verilmiştir.

Haberin yorumunda ise “hakkımızı istiyoruz dediler” gibi destek ifadeleriyle olumlandırma yapıldığı görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Haberde kullanılan cümlelerin etken ve sıralı bileşik yapıda olduğu görülmektedir. Vatandaşların sorunlarını öyküsel bir dille anlatıldığı ancak cümlelerin yine devrik olarak kurulduğu görülmektedir.

Bölgesel uyumda ise 109 saniyelik haber süresinde vatandaşların sorunlarının dile getirildiği, kendilerini ifade etmelerine imkan tanıdıkları görülmektedir. Haberin içerisinde ayrıca, CHP ve İyi Parti liderlerinin de EYT sorununa destek verdiği mesajı ve bu yöndeki konuşmaları içselleştirilerek verilmiştir.

Kelimelerin eylem yapan vatandaşlara yönelik olumlandırma yapılarak seçildiği, “hayalleri yıkıldı”, “sesi çığlığa dönüştü” gibi ifadelerle görülmektedir. Aktarma yüklemelerinin de aynı doğrultuda olumlu olduğu gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise eylem yapan vatandaşların görüntüleri, açıkları pankartların görüntüleri, liderlerin konuşmalarının görüntüleri gösterilmektedir. Haberin içerisinde kullanılan KJ’ler ve konuşmalar sırasında gösterilen alt yazılarla kalıcılığın pekiştirilmesi amaçlanmıştır. Haberde muhalefet liderlerinin konu ile ilgili görüşleri tekrar gösterilerek verilen destek içselleştirilmektedir.

2.2.18 Mart 2019 Star TV Ana Haber Haber 10

Spiker: Bugün 18 Mart, destansı zaferin yıldönümü... Bugün Türk ulusunun ayağa kalktığı, tarihin akışını değiştirdiği Çanakkale Zaferi'nin 104. Yıldönümü... Tarihin kanla yazıldığı topraklarda, şehitler ocağı Çanakkale'de törenler yapıldı efendim. Sabah erken saatlerde düzenlendi törenler, Cumhurbaşkanı Erdoğan da oradaydı. Konuşmasında Yeni Zelanda'da düzenlenen ve 50 kişinin öldüğü cami saldırılarını hatırlattı, "Mesajınızı aldık, kininizin nefretinizin canlı olduğunu gördük" dedi. Konuşmasının devamında ise 104 yıl önceki Çanakkale Zaferi ile bugün arasında bağlantı kurdu, "Dedeleriniz geldiler, tabutla döndüler, aynı niyetle gelerseniz sizi de tabutla uğurlayacağız" diye konuştu.

Erdoğan: İstanbul'u Konstantinapol yapamayacaksınız!

Perfore: Cumhurbaşkanı Erdoğan, Yeni Zelanda'daki hain terör saldırısı için çarpıcı mesajlar verdi. "Bu bireysel bir olay değil" dedi, "Mesajınızı aldık" diye de ekledi.

Erdoğan: Mesajınızı aldık, hislerinizi de niyetinizi de anladık, kininizin nefretinizin canlı olduğunu anladık. Yaşadığımız toprakları da aldığımız nefesi de bize çok gördüğünüzü de anladık. Bu bireysel bir olay değildir. Örgütlüdür. Biz buradayız, Biz Çanakkale'deyiz.

Perfore: Çanakkale'de 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 104. Yılı törenlerinde konuştu Erdoğan. Sert mesajlarını Yeni Zelanda saldırısı üzerinden verdi.

Erdoğan: Dedeleriniz geldiler, burada olduğumuzu gördüler. Kimi ayakları üzerinde, kimi tabutla geri döndüler. Şayet aynı niyetle gelerseniz sizi de bekleriz. Sizleri de dedeleriniz gibi uğurlayacağımızdan hiç şüpheniz olmasın.

Perfore: Müslümanlara yönelik saldırıyı gerçekleştiren teröristle İsrail Başbakanı Netenyahu'nun oğlunun sözlerini hatırlattı, "Biz tarihi kanımızla yazdık" diyerek gözdağı verdi.

Erdoğan: Bu iş öyle masum insanların üzerine haince kurşunlar sıktığınız silahın kabzasına boyayla isimler, tarihler yazmakla olmaz. Biz tarihi Çanakkale'de

kanımızla yazdık. İsrail'in başındaki zatin oğlunun ifadeleriyle dikkat edin Yeni Zelanda'daki teröristin ifadeleri aynı. Aynı kaynaktan besleniyorlar.

Perfore: *Erdoğan, Çanakkale Şehitliği'ni gösterdi. "Bizim için namustur" diye sözlerine devam etti.*

Erdoğan: *Hemen karşı tarafta Yeni Zelandalılar yok mu? Avusturalyalılar yok mu? Onlar şu anda bizim şehitlerimizle orada aynı yerlerde yatmıyor mu? Asımın nesli karşımda, Dostça gelerseniz sizi ağırlayacaklar. Düşmanca gelerseniz ona göre muamele yapacaklar. Tıpkı çukur eylemleriyle ülkemize kafa tutmaya çalışan teröristlere tıpkı Suriye sınırımızda musallat olan DEAŞ'lı PKK/PYD'li katillere yaptığımız gibi hepinizi ayak bastığınız yere gömecekler.*

Makro Çözümleme

Ana haber bültenin ilk sırasında verilen siyaset haberinde yerel seçim gündemine girilmediği görülmüştür. Çanakkale Zaferi'nin yıldönümü etkinliklerine ve burada Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dış politikaya yönelik açıklamaları verilmiştir. 169 saniye süren haberin başlıkları incelendiğinde 11 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Bu KJ'lerden "Netanyahu'nun oğlunun sözlerini hatırlattı" ifadesi iki defa kullanılmıştır. Geriye kalan başlıklarda tırnak içi ifadelerle Erdoğan'ın sözlerinin yazıldığı ya da "Cumhurbaşkanı törenlerde konuştu" gibi genel cümlelerin yazıldığı görülmektedir.

Haber girişinde spikerin ilk olarak tarihi önemi olan Çanakkale Zaferi'ne vurgu yaptığı görülmektedir. Tarihi zaferin yıldönümü törenlerinde yapılan konuşmadan kesitler sunan spiker, Erdoğan'ın "104 yıl öncesi ile bugün arasında bağlantı kurduğunu" ifade etmektedir.

Fotoğrafta, Erdoğan'ın törenlerde yaptığı konuşmanın görüntüleri ve konuşmasında değindiği saldırı, saldırgan ve İsrail Başbakanı Netanyahu'ya ilişkin görüntülere yer verilmiştir.

Şematik çözümlemede ise haberde Yeni Zelanda'da yaşanan terör saldırısına değinildiği ön plana çıkarılmış, Erdoğan'ın bu konuya yönelik eleştirileri ile konuşmasını yaptığı günün tarihi önemi ile ilişki kurulmuştur. Erdoğan'ın aynı

doğrultuda İsrail Başbakanı'na ve terör örgütlerine yönelik eleştirileri de haberde içselleştirilerek sunulmuştur.

Haberin yorumunda spikerin Çanakkale Zaferi üzerinde yoğunlaştığı, Erdoğan'ın “dünyaya çarpıcı mesajlar verdiği” mesajları üzerinde durulmuştur. Haberin içeriğinde de aynı doğrultuda iletiler barındıran bir metin yer almaktadır. Haberin genelinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ve açıklamalarına yönelik olumlandırma yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemelerde haberde kullanılan cümlelerin etken ve sıralı bileşik olarak kurulduğu görülmektedir. Devrik olarak kurulan cümlelerle “Türkiye'den dünyaya mesaj” verildiği anlatılmaya çalışılmıştır.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Çanakkale Zaferi'nin yıldönümü törenlerinde yaptığı konuşmanın ayrıntılı olarak sunulduğu görülmektedir. Erdoğan'ın Yeni Zelanda'da yaşanan saldırıya ilişkin tepkisi, bu konunun Türkiye için bir tehdit oluşturduğu yönündeki cümlelerini ve Çanakkale için kurduğu “Bizim için namustur” cümlesinin içselleştirilerek ön plana çıkarıldığı görülmektedir.

Kelime seçimlerin haberi hikayeleştirilen bir dille yapıldı görülmektedir. “hatırlattı”, “diye de ekledi” gibi aktarma yüklemelerinin aynı cümle içinde kullanılması hem bu durumu doğrulamakta hem de yüklem seçimlerinin olumlu yönde olduğunu göstermektedir.

Haberin retoriğinde ise Erdoğan'ın konuşmasından görüntülerin ve konuştuğu konulara ilişkin görüntülerin verildiği gözlemlenmiştir. “Asımın nesli karşımda” dediği sırada kalabalıktan görüntülerin verilmesi bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Haberde ayrıca kullanılan KJ'lerin yanı sıra görsel hafızaya yönelik olarak Erdoğan'ın kullandığı ifadelerden öne çıkan cümle ya da ifadelerin kısa kısa ekranın sağında ya da solunda büyük ve renkli olarak yazıldığı görülmüştür. Örneğin Erdoğan, “Şayet siz de aynı niyetle gelerseniz, dedeleriniz gibi uğurlarız” dediği sırada ekranda “Dedeleriniz gibi” ifadesinin kırmızı-beyaz renklerle yazıldığı ve ekranın ortasına yerleştirildiği belirlenmiştir. Cumhurbaşkanı'nın kullandığı “Bizim

için namus meselesi”, “dedeleriniz gibi uğurlarız” gibi cümlelerin hem yazılı hem sözlü olarak sık sık tekrarlandığı dikkat çekmektedir.

Haber 11

Spiker: *CHP lideri Kılıçdaroğlu, bugün önce Ankara’da Çanakkale Şehitlerini Anma törenine katıldı, sonra Hatay’da halka seslendi. Çanakkale Şehitleri’ni Anma Töreni’ndeki konuşmasında hükümeti şehitler ile gaziler arasında ayırım yapmakla suçladı, 15 Temmuz gazilerinin kayırıldığını öne sürdü. Seçime 13 gün kala ekonomi üzerinden eleştiriler yöneltti. İktidarın söylemleriyle gerginliği arttırdığını seçime değil, adeta savaşa hazırlandığını öne sürdü.*

Kılıçdaroğlu: *Adalet ve Kalkınma Partisi’ne oy veren bütün vatandaşlarıma seslenmek istiyorum; 17 yılın sonunda bu ülkenin saygı değer insanlarını soğan kuyruğuna, patates kuyruğuna sokan bir siyasal iktidara eliniz verecek mi gidip evet oyunu basacaksınız!*

Perfore: *Masaya yumruğunu vurarak seslendi Ak Parti seçmenine. Sandığa 13 gün kala Ankara’da Şehitleri Anma Törenlerine katıldı Kılıçdaroğlu. Tüm şehitler için önce kuran okundu. Salonda şehit yakınları da vardı, gaziler de. CHP lideri şehit yakınlarına sağlanan imkanlar konusunda 15 Temmuz açısından ayırım yapıldığını söyledi.*

Kılıçdaroğlu: *Birisine diyoruz ki 15 Temmuz’da tırnağın yaralanırsa seni gazi sayacağız. Öbürü -35,40 derecede mücadele etti, vücudunda kırıkları var, parmakları yok, niye onu gazi saymıyorsunuz? Bu ayrımcılık benim vicdanımda derin yaralar açıyor.*

Perfore: *Seçim yaklaşırken siyaset cephesinde hava gergin, liderler, meydanlardan karşılıklı suçlamalarını artırdı. Kılıçdaroğlu da, “Savaşa gitmiyoruz” diyerek uyardı.*

Kılıçdaroğlu: *Belediye Başkanlarını seçeceğiz. Muhtarlarımızı seçeceğiz. Ama öyle bir seçim atmosferi yaratılıyor ki elde kılıç kalkan birbirimizi öldüreceğiz. Nereden çıktı bu? Her vatandaşımın kendi vicdanına sorması lazım.*

Perfore: *CHP liderinin eleştirileri ekonomi ve dış politika üzerinde yoğunlaştı.*

Kılıçdaroğlu: *Ekonomi iyi deseler, ekonomi iyi değil ne diyecek? İşsizlik yok deseler, 8 milyona yaklaştı işsiz sayısı. Çiftçinin durumu iyi deseler e çiftçi kendisini yakıyor. 3.5 milyon Suriyeli için harcanan para 35 milyar dolar. 35 milyar dolarla biz işsizliği önlerdik.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu, milliyetçi seçmene de ayrı bir parantez açtı. Bir kez daha tank palet fabrikasını hatırlatarak çağrıda bulundu.*

Kılıçdaroğlu: *Kendi silah fabrikasını yabancı orduya satan bir devlet gösterin. Sakarya'daki tank palet fabrikasının %49,9'unu yani en büyük ortak Katar ordusu. Hala gidip o fabrikayı satanlara oy vererseniz ben size asla ne milliyetçi ne de ülkücü derim.*

Makro Çözümleme

İlk haberden sonra seçime ilişkin siyaset haberlerinden ilki bültenin 7. Sırasından verilmiştir. CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun konuşmalarının yer aldığı haberin tematik çözümlemesinde incelenen başlıklarda 7 farklı KJ kullanıldığı görülmüştür. Her biri farklı atılan bu başlıklardan ön plana çıkanlar “Masaya yumruğunu vurarak konuştu” , “Gaziler arasında ‘ayrımcılık’ iddiası” ve “Ekonomi ve dış politika üzerinden eleştirdi” olmuştur.

Haberin girişinde spiker haberin aktörü olan Kılıçdaroğlu'nun nerede ve ne konuştuğunu aktarmıştır. Kullanılan cümlelerde spikerin Kılıçdaroğlu'nun kurduğu cümleleri “suçladı”, “öne sürdü” gibi yüklemlemlerle anlattığı görülmektedir.

Fotoğrafta, Kılıçdaroğlu'nun konuşmasından görüntülerin verildiği ve konuşma yaptığı ortamın görüntülerinin yer aldığı görülmüştür.

Şematik çözümlemede ise Kılıçdaroğlu'nun ilk olarak Ak Parti seçmenine seslendiği konuşmanın verildiği ardından şehit yakınları ve gaziler konusunda söylediklerinin verildiği görülmüştür. Haberin devamında ise Kılıçdaroğlu'nun “savaşa gitmiyoruz” eleştirisi ve ekonomiye yönelik eleştirileri aktarılmıştır.

Haberin yorumunda ise girişten itibaren haberin genelinde Kılıçdaroğlu'nun iktidara yönelik eleştirileri ve cümleleri doğrudan kendi ağzından yer almıştır. Metinde

“seçim yaklaşırken liderler meydanlarda suçlamalarını arttırdı” ifadesiyle Kılıçdaroğlu’nun hükümeti suçladığı değerlendirilmiştir.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde metinde kurulan cümlelerin etken yapılı, doğrudan anlatımla, bileşik ve devrik yapıda kurulduğu gözlemlenmiştir. Metinde basit yapılı kısa cümlelere de rastlanmıştır.

Bölgesel uyumda Kılıçdaroğlu’nun farklı konulardaki eleştirileri birbirine bağlanarak aktarılmıştır. Metinde CHP liderinin seçmene çağrıda bulunduğu da belirtilmiş, hükümeti sert dille suçladığı da, ekonomi ve dış politika üzerinden hedef aldığı da. Haberin genel yapısı itibarıyla Kılıçdaroğlu’na yönelik olumsuzlandırma ile kurulduğu söylenebilmektedir.

Kullanılan kelimelerde ise mümkün olduğunca Kılıçdaroğlu’nun ifadeleri doğrudan kendi ağzından aktarılmaya çalışılmış, yani haber ideolojik kare yöntemine göre oluşturulmuştur. Kılıçdaroğlu’nun hükümete yönelik eleştirilerine kısa süreler tanınmakta ve desetlenmediği olumsuzlandırmalarla belli edilmektedir. Olumsuz aktarma yüklemeleriyle de bu durum desteklenmektedir.

Haberin retoriğinde de CHP liderinin konuşmasından, katıldığı törene ilişkin görüntüler kullanılmıştır. Şehitler için kuran okunduğu gibi ayrıntı ifadeleri haberde öne çıkarılmakta ve haber süresi bu şekilde doldurulmaktadır. Kılıçdaroğlu’nun “savaşa gitmiyoruz” cümlesi haber içerisinde yinelenmektedir. Haberde Kılıçdaroğlu’nun eleştirilerinden öne çıkan bazı cümlelerin ekranda büyük harflerle kırmızı- beyaz olarak yazıldığı da görülmüştür.

Haber 12

Spiker: *CHP parti Sözcüsü Faik Öztrak bugün kameralar karşısına geçti. Hafta sonunda çok tartışılan iki konu ile ilgili partisinin görüşlerini açıkladı. O açıklamalardan ilki Sezai Temelli’ye ait. “Mansur Yavaş da Ekrem İmamoğlu da bilecekler ki HDP oylarıyla seçildiler” dedi Temelli. Bu sözler de Cumhur İttifakı tarafından Millet İttifakı ile HDP arasındaki gizli ittifakın kanıtı olarak gösterildi. CHP Sözcüsü Öztrak, açıklamayı garipsediklerini bildirdi. Seçmen iradesinin ipotek*

altına alınmayacağını söyledi. Öztrak'ın CHP'nin Ataşehir Belediye Başkan Adayı Battal Elgezdi'nin CHP yönetimini eleştiren konuşması için de yanıtları oldu.

Sezai Temelli: *Mansur Yavaş da bilecek ki seçilmişse HDP oylarıyla seçilmiştir. Ekrem İmamoğlu seçilmişse o kentte yaşayan 3 milyon kürdün oylarıyla seçilmiştir. O da işte bizim gücümüzdür.*

Öztrak: *Bunu garipsiyoruz yani bundan önce herhangi bir partiye oy vermiş yurttaşlarımızın oyları artık o partinin ipoteği altına girmiş falan değildir.*

Perfore: *Cumhur İttifakı uzun süredir CHP ve İyi Parti'yi HDP ile işbirliği yapmakla suçluyordu. HDP eş Başkanı Sezai Temelli'nin sözleri hemen ardından geldi. Gizli ittifak iddialarının zirveye taşındığı bu dönemde yapılan açıklamayı CHP "Garipsiyoruz" diye değerlendirdi.*

Sezai Temelli: *HDP'lileri yok sayarak, Kürtleri yok sayarak, Ankaralıları yok sayarak seçim yapamazsın.*

Öztrak: *Biz bu seçimde İyi Parti ile iş birliği yapıyoruz. Kim olursa olsun Adalet ve Kalkınma Partili, Milliyetçi Hareket Partili, diğer bütün partilere oy vermiş yurttaşlarımızın oylarına talibiz.*

Perfore: *CHP bir kez daha ittifakın İyi Parti ile sınırlı olduğunu altını çizdi. Ama tüm seçmenlere kapımız açık diyerek sandık ittifakını işaret etti.*

Öztrak: *Kimden oy beklediğimizi biz çok net söylüyoruz. Ama kibir ve nifak ittifakı acaba aynı samimiyette ne yaptıklarını açıklıyorlar mı?*

Perfore: *CHP'nin sadece dışı değil, içi de hareketli. Ataşehir Belediye Başkanı Battal İlgezdi, sivil toplum kuruluşlarıyla bir araya geldi. Toplantı kameralara kapalıydı ama sözleri sosyal medyaya hemen yansıdı. Partisinin 40 yıldır iktidar olamadığını söyledi İlgezdi, parti yönetimini adeta topa tuttu.*

Battal İlgezdi: *Kalkıyoruz iktidarı eleştiriyoruz. Ama be kardeşim siz bu ülkede 40 yıldır iktidar değilsiniz. Önce oturun kendinizi eleştirin Cumhuriyet Halk Partisi olarak. Vatandaşın sorununu çözüyor musun? Gidiyor musun ayağına? Yok gitmiyorsun, gitmediğin yer tutmadığın el senin mi değil.*

Öztrak: Kesip biçerek, konuşmayı kendi çerçevesi içinden çıkararak bir algı yaratmaya çalışılıyor.

Perfore: CHP sözcüsü Faik Öztrak, İlgezdi ile konuştuğunu söyledi. Ataşehir adayı sözlerinin kesildiğini ve bir algı yaratılmaya çalışıldığını anlattı parti yönetimine.

İlgezdi: Mesela Sayın genel başkanım, referandum döneminde bir şey söyledi. Dedi ki “Kontrollü darbe” Hayır efendim ben onun gibi düşünmüyorum. Bu ülkede resmen darbe olmuştur. 240 şehit vardı. Darbedir bu ya.

Öztrak: Kendisi, ne partiyi ne genel başkanı hiçbir şekilde eleştirme gibi bir niyetinin olmadığını bana ifade etti.

Makro Çözümleme

Üçüncü siyaset haberi ise bültenin 8. Sırasında kendisine yer bulmuştur. Sezai Temelli’nin Millet İttifakı adayları için yaptığı açıklamaların gösterildiği haberin tematik yapısı incelendiğinde başlıkların önceki haberlerdeki gibi farklı KJ’lerle atıldığı ve çoğunlukla siyasi aktörlerin kullandığı ifadelerin tırnak içinde aktarıldığı görülmektedir.

Haber girişinde spikerin Sezai Temelli’nin tartışmalı sözlerini tekrar ettiği dikkat çekmektedir. Başlangıcı CHP sözcüsünün açıklamasıyla yapılan haberin girişinde parti içindeki anlaşmazlıklar da vurgulanmaktadır.

Fotoğrafta, CHP Sözcüsü Faik Öztrak’ın konuşmasının görüntüleri, Sezai Temelli’nin konuşmasının görüntüleri ve CHP adayının partinin genel başkanı ile ilgili söylediği sözlerin görüntüleri yer almaktadır.

Şematik yapı incelemesinde haberde Millet İttifakı adayları ile ilgili ortaya atılan iddia ve bu iddiaya verilen yanıtlar aktarılmıştır. Haberin içeriğinde ayrıca CHP Manisa Adayı Battal İlgezdi’nin CHP’ye yönelik eleştirilerine de yer verilmiş ve Parti Sözcüsü Öztrak’ın konu ile ilgili açıklamaları paylaşılmıştır.

Yorumda ise CHP’nin kurduğu ittifakta “hareketlilik” yaşandığı vurgusu yapılırken kurulan olumsuzlandırma ile bu sorunun yalnızca ittifakta değil, parti içinde de

olduğu mesajı verilmeye çalışılmıştır. İlgezdi ile Öztrak'ın açıklamaları arka arkaya verilerek açıklamalar arasındaki çelişki ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümlelerin karmaşık yapılı ve devrik olarak kurulduğu görülmüştür. Sıralı bileşik cümlelerle CHP'de ve Millet İttifakı'nda karmaşık bir durum olduğu mesajı verilmeye çalışılmıştır. Etken yapılı cümleler barındıran haberde bazı cümlelerin edilgen olarak kurulduğu da görülmektedir.

Bölgesel uyumda Sezai Temelli'nin Millet İttifakı adayları ile ilgili söylediği sözlerle başlayan haberin CHP'den konuya ilişkin açıklamasıyla devam etmiştir. CHP'ye yönelik olumsuzlandırma ile kurulan haber ittifak polemiğinden, parti içi polemige geçiş yapılarak sürmektedir.

Kullanılan kelimelerin olumsuz yönde ve “adeta topa tuttu” gibi yorum barındıran kavramlar içerdiği görülmektedir. Öyküleyici ifadeleri de içeren haberin aktarma yüklemeleri de “suçluyordu”, “işaret etti” gibi olumsuz yüklemelerden oluşmaktadır.

Haberin retoriğinde ise HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin konuşmasının görüntüsü, CHP Sözcüsü Faik Öztrak'ın konuşmalarının görüntüleri ve CHP Manisa Belediye Başkan Adayı Battal İlgezdi'nin konuşmasının görüntüleri yer almaktadır. Haberin girişinden itibaren her bölümünde Temelli'nin cümlelerinin sözlü ve yazılı olarak yinelendiği dikkat çekmektedir. Bu tekrar ile seçmene “gizli ittifak kurulduğu” mesajı aktarılmakta ve Cumhur İttifakı'na yönelik içselleştirme yapılmaktadır. Haberde özellikle İlgezdi ve Temelli'nin sözlerinin alt yazılarla pekiştirildiği görülmektedir.

Haber 13

Spiker: *Aynı konu HDP eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin “Mansur Yavaş da Ekrem İmamoğlu da HDP sayesinde kazanacak.” Açıklaması, konunun ilk muhatapları Ankara yarışındaki iki isimin de gündemindeydi bugün. Cumhur İttifakı'nın Ankara adayı Mehmet Özhasseki, “Utandıkları, seçmenden sakladıkları durum” diyerek Millet İttifakı'nın HDP ile iş birliği yaptığı iddiasını tekrarladı.*

Mansur Yavaş ise, hem HDP ile iş birliği iddiasını hem de hakkındaki suçlamaların artık seçim sonucunu değiştirmeyeceğini savundu.

Özhaseki: *Bu aslında bizim Millet İttifakı'nın söyleyemediği utandırdığı bir durum.*

Mansur Yavaş: *Söyleyecekleri bir şey kalmayınca ancak korkutarak iftiralarla o koltukları korumaya çalışıyorlar.*

Perfore: *Seçimin kilit illerinden Ankara'da meydanlar iyice ısındı. Cumhur İttifakı Adayı Mehmet Özhaseki'nin gündeminde HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin "İmamoğlu ve Yavaş bilecek ki seçilmişlerse HDP oylarıyla seçilmişlerdir" açıklaması vardı.*

Özhaseki: *İttifak meselesinde kendilerinin dışlandığını hissedince, "bir dakika" dedi, "biz buradayız ne oluyor böyle, ittifakın içinde biz de varız bizden yardım istediniz. Mansur bilecek ki kazanıyorsa sayemizde kazanıyor. İmamoğlu bilecek ki kazanıyorsa sayemizde kazanıyor. Bizi reddedemezsiniz, biz buradayız" dedi. Yani bu HDP'nin işin içinde olduğunu yarın bir gün de yönetimde mutlaka işe el koyacaklarının işaretidir.*

Perfore: *Cumhur ve Millet İttifakı'nın adayları farklı ilçelerde başkentlilerle buluştu. Özhaseki, Yavaş hakkındaki sahte senet iddiaları ve başlatılan soruşturmayı unutmadı.*

Özhaseki: *Ortada bir define var bu bölüşülürken olay çıkmış, benim anladığım bu. Alengirli bir iş var ortada.*

Yavaş: *Elinizden ne gelirse yapın. Artık bundan sonra faydası yok. Ankaralı hemşehrilerimiz kararını verdi.*

Özhaseki: *Zamanında kirli ilişkileri olanlar çıkıp millete hesabını vermeliler. O kirli ilişkilere bizi çekemezler. Biz orada taraf değiliz.*

Yavaş: *Halbuki tecrübeli siyasiler. Durup durup seçime 10-15 gün kala ne yaparsanız yapın halk inanmaz.*

Perfore: *Mansur Yavaş ise projesi olmadığı yönündeki eleştirele yanıt verdi.*

Yavaş: *Alışmışlar çılgın projelere. Çılgın projem yok. İki de bir dönüyor dönüyor, “Projesi yok” Benim çılgın projem yok bunu anlayın artık.*

Makro Çözümleme

Bültenin dokuzuncu sırasında yer alan dördüncü siyaset haberinde önceki haber ile bağlantılı bir haber daha yapılmıştır. Tematik incelemesi yapılan haberin başlıklarında 9 farklı KJ atıldığı bunlardan 4 tanesinin Mehmet Özhasseki’nin sözleri, 3 tanesinin de Mansur Yavaş’ın sözlerinden oluştuğu görülmektedir. Geriye kalan 2 KJ’nin de “Sezai Temelli’nin sözleri Ankara’yı karıştırdı” ve “Ankara adayları seçmenle buluştu” gibi genel başlık olarak atıldığı görülmektedir.

Haberin girişinde spikerin önceki haber ile arasında bağlantı kurduğu görülmekte ve “Aynı konu Ankara adaylarının da gündemindeydi” diye giriş yaptığı gözlemlenmiştir. Spikerin haberin ilk cümlesinde Sezai Temelli’nin kurduğu cümleyi iki haberde de tekrarladığı dikkat çekmektedir. Vurgulanan bu cümle ile Millet İttifakı adaylarına yönelik olumsuzlandırma devam etmektedir.

Fotoğrafta, Mehmet Özhasseki ve Mansur Yavaş’ın konu ile ilgili konuşmalarının görüntüleri kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan habere Özhasseki’nin iddiaya verdiği cevap ile girilmiş, rakibi Mansur Yavaş’ın sözleri de arkasından verilmiştir. İki adayı karşılıklı konuşturur havası içinde montajlanan haberde iki aday hem Temelli’nin sözleri ile ilgili hem de Yavaş hakkındaki sahte senet iddiaları ile ilgili görüşünü dile getirmiştir.

Yorumda haberde öne çıkarılan başlıklardan metinde yazılan cümlelere kadar birçok aşamada Temelli’nin kurduğu cümlelerin “Millet İttifakı’nı ve Ankara yarışını karıştırdığı” mesajı verilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu, karmaşık cümlelerle kurulduğu gözlemlenmiştir. Devrik ağırlıklı kurulan cümlelerin genellikle bileşik yapıda olduğu görülmektedir.

Bölgesel uyumda da haberde iki adayın aynı konular ile ilgili görüşleri ve birbirlerine yönelik meydanlarda kurdukları cümleler arka arkaya verilmiştir. Önceki haberin devamı niteliğindeki haberde adayların ortaya atılan iddia ile ilgili görüşleri yer almaktadır.

Kelime seçimlerinin yoruma dayalı olarak yapıldığı görülmektedir. Doğrudan anlatımla adayların ifadelerinin yansıtıldığı haberde kullanılan aktarma yüklemeleri de Özhasseki'ye yönelik "vardı", örneğindeki gibi olumlu yönde tercih edilirken Yavaş için olumuz kabul edilen "savundu" yüklemi kullanılmıştır.

Haberin retoriğinde ise Ankara adaylarının katıldığı programlardan görüntüler yer almaktadır. KJ'lerle ön plana çıkarılan belirli cümleler, aynı zamanda ekranın sağında, solunda ya da ortasında kırmızı- beyaz renklerle yazılarak da ayrıca vurgulanmıştır. HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin cümlesi haber içerisinde sözlü ve yazılı olarak yinelenmekte ve Millet İttifakı'na yönelik yapılan olumsuzlandırma bu haberde de devam etmektedir.

Haber 14

Spiker: *Gelelim İstanbul'daki yarışa. Millet İttifakı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu, Eyüp Sultan Camii'nde Yeni Zelanda'daki saldırıda hayatını kaybedenler için Yasin-i Şerif okudu. Cumhur İttifakı'nın adayı Binali Yıldırım ise, sivil toplum kuruluşu temsilcileri ile bir araya geldi. Gündeminde terör de vardı, İstanbul'un kronik sorunu trafik de.*

Perfore: *Eyüp Sultan Cami burası, Millet İttifakı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu, Yeni Zelanda'da cami saldırısında hayatın kaybedenler için Yasin-i Şerif okudu.*

İmamoğlu: *Kaybettiğimiz Müslüman kardeşlerimiz için dua ettik. Ama aynı zamanda insanlık için dua ettik. Umut ederiz dünyanın hiçbir yerinde bu tür katliamlar olmaz.*

Perfore: *Cami çıkışında çocukların yoğun ilgisiyle karşılaşan İmamoğlu, duygu dolu anlar yaşattı. Ak Parti İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım*

ise İstanbul Bayrampaşa’da bir kahvaltı programında seçmenle buluştu. Yıldırım’ın gündeminde de terör saldırıları vardı.

Yıldırım: Türkiye Cumhuriyeti’ne tehdit olan, can ve mal güvenliğine musallat olan terör, ister içeride olsun ister dışarıda olsun gideriz olduğu yerde yok ederiz. Bu, bu kadar nettir. Bunu anlatmamız lazım. Biz de onu yaptık. Fırat Kalkanı’nda bunu yaptık, Afrin’de bunu yaptık.

Perfore: Yıldırım, İstanbulluya trafik sorunu çözülecek” sözü verdi.

Yıldırım: Herhalde İstanbul’un trafik sorununu da çözeriz, değil mi? 81 vilayetimizin 81’ini de çözdükse İstanbul’u da çözeriz.

Makro Çözümleme

Bültenin onuncu sırasında yer alan beşinci siyaset haberinde ise İstanbul adayları ile ilgili bir haberin verildiği görülmektedir. Tematik çözümlemesi yapılan haberin başlıklarında 6 farklı KJ kullanıldığı bunlardan 4 tanesi Binali Yıldırım’a ayrılırken, 2 tanesinin İmamoğlu’na ayrıldığı gözlemlenmiştir.

Haber girişinde spiker, iki adayın gün içinde katıldıkları programları sırasıyla anlatmaktadır. Haber girişinde ayrıca Yıldırım’ın konuşmasından öne çıkan konu başlıkları da belirtilmektedir.

Fotoğrafta, iki adayın katıldıkları programlarda yaptıkları konuşmalardan ve ortamlardan görüntüler verilmektedir.

Şematik çözümlemede İmamoğlu’nun Eyüp Sultan Cami’de Yasin okuduğu gösterilmektedir. Devamında İmamoğlu’na gösterilen yoğun ilgi dile getirilmektedir. Ardından Binali Yıldırım’ın programına geçilen haberde yaptığı konuşmalardan kesitler sunulmuştur.

Yorumda haberin genel olarak iki aday açısından da tarafsız bir yaklaşımla kaleme alındığı gözlemlenmiştir. Kullanılan cümleler arasında “duygu dolu anlar yaşattı”, “sözü verdi” gibi ifadeler dışında yorum olarak kabul edilebilecek herhangi bir cümleye rastlanmamıştır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik analizi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken ve basit yapılı, doğrudan anlatım ağırlıkta tercih edildiği görülmektedir. Sıralı cümlelerin de var olduğu haberde devrik cümleler ağırlıkla tercih edilmiştir.

Bölgesel uyumda, haberde İstanbul adaylarından Ekrem İmamoğlu'nun Müslümanlar için Yasin okuması ve ardından yaşanan olay ile ilgili ifadeleri yer almaktadır. İmamoğlu'na etraftaki kalabalığın gösterdiği ilgi ile Binali Yıldırım'ın programlarına geçiş yapıldığı görülmektedir. Yıldırım'ın katıldığı programda verdiği seçim vaatleri ve teröre ilişkin mesajlarına da yer verilmiştir.

Kelime seçimleri tarafsız kabul edilebilecek yönde tercih edilmiştir. Haberde ki aktarma yüklemelerinin de “vardı”, “sözü verdi” gibi nötr sayılabilecek şekilde kullanıldığı görülmüştür.

Haberin retoriğinde ise iki adayın da katıldığı programlardaki konuşmalarından görüntüler, programlardan ortam görüntüleri kullanılmıştır. İmamoğlu'nun Yasin okumasından görüntüler de ayrıca yer bulmuştur. Adaylara vatandaşların gösterdiği ilgiyi kanıtlayan görüntülere de yer verilmiştir. Haberde İmamoğlu'na ayrılan süre ile Yıldırım'a ayrılan süre arasında belirgin bir fark olduğu görülmektedir. Yıldırım'a daha fazla zaman ayrıldığı ve kendini anlatmasına imkan tanındığı gözlemlenmektedir.

2.3.19 Mart 2019 Fox TV Ana Haber Haber 15

Spiker: 12 gün kaldı. 12 gün sonra anayasal hakkımızı kullanacağız ve gideceğiz sandıkta biz oylarımızı kullanacağız. Tabii önce gündemin 1. Maddesine tabeladan sonraki en çok merak edilen o acaba bir haber nedir diye. Yeni Zelanda'daki bu katliam Müslümanlara yönelik katliamla ilgili cami saldırısı ile ilgili gelişmeler hala da konuşuluyor. Gerek dünyada konuşulmaya gerek Türkiye'de de konuşuluyor. Türkiye'de tabii bir de meydanlarda da konuşuluyor. Partili Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, bugün yine hem Zonguldak'taydı. Oradan Sakarya geldi. Kocaeli'nde yaptığı İstanbul'da bir etkinliği var zannedersen oraya gelecek. Yoğun bir gün vardı ve işte Yeni Zelanda hükümetini kast ederek, onları kastederek “Siz hesap sormazsanız o katliamcıdan biz hesap sorarız” dedi. Şimdi tabii Yeni Zelanda

üzerinden daha doğrusu katliam üzerine Yeni Zelanda demeyelim Müslümanlara yönelik katliam üzerinden tartışmalara muhalefet de giriyor. İşte Kemal Kılıçdaroğlu da bir cümle geldi, şu önemli sözü duyduk “Erdoğan teröristin amacına hizmet ediyor.”

Erdoğan: *Ulan terbiyesiz ahlaksız sen kimsin?*

Perfore: *Yeni Zelanda'daki camide 50 kişinin katledildiği terör saldırısı ve o terörist her meydanında Erdoğan'ın hedefinde. Bu kez Zonguldak'tan meydan okudu, Yeni Zelanda hükümetine de seslendi.*

Erdoğan: *50 tane ibadette olan kardeşimizi kallesçe adice alçakça öldürdün bunun hesabını Yeni Zelanda sormazsa biz bunun da hesabını sormasını biliriz.*

Perfore: *Yeni Zelanda'dan o kalles teröriste verilecek ceza ile ilgili gelen açıklamalar Erdoğan'ı çok sinirlendirdi.*

Erdoğan: *Yasalarınızda 15 yıldan daha fazla mahkumiyet yokmuş ya ne diyorsunuz ya! Bu insan hayatı insan canı ne kadar ucuz ya? Eğer yasalarınızda böyle bir şey yoksa yeni yasal düzenleme yap bu tür katilleri de hayat Hakkı tanıma.*

Perfore: *Bir televizyon programında ise teröristin Türkiye'yi hedef alan yayınladığı manifestonun profesyonelce hazırlandığına dikkat çekti.*

Erdoğan: *O dangalığın affedersiniz, böyle bir manifesto yazması mümkün değil. Bu özel bir kurul tarafından hazırlanmış bir manifesto.*

Karamollaoğlu: *Bu tip örgütler batıdaki örgütler tarafından organize ediliyor.*

Perfore: *Erdoğan, Yeni Zelanda'daki cezaları eleştirirken Türkiye'de kaldırılan idam cezasına getirdi sözü FETÖ hatırlatması ile “Yanlış yaptık” dedi.*

Erdoğan: *İdamı kaldırdık bana göre yanlış yaptık. 15 Temmuz gecesi 251 vatandaşımızı şehit edenleri cezaevinde onları beslemek bile bana ağır geliyor. Bizim parlamentomuz bununla ilgili böyle bir karar verirse ben bunu onaylarım.*

Kılıçdaroğlu: *Teröristin amaçlarına hizmet ediyor Erdoğan.*

Erdoğan: *“İslam dünyasından kaynaklanan terör” kim diyor bunu? Bay Kemal.*

Kılıçdaroğlu: *Kınadığımı da söyledim asıl sorumluluğun batıda batı devleti ülkenin de olduğunu söyledim. İnançların kendi koltuğuna siyasete alet edenlere güvenmemekteyiz.*

Erdoğan: *Bir katliamın ardından neonazilerin ağzı ile beyanat veriyorsun. Yani bu adam ya zır cahil yazarı zır zır cahil nereye vardırırsan vardır.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan Yeni Zelanda saldırısı üzerinden CHP liderine de yüklendi. Kılıçdaroğlu ise o görüntülerin AK parti mitinglerinde izletilmesine sesli ses yükseltti.*

Perfore: *Yeni Zelanda saldırısı iç siyasetin de polemik başlıklarından.*

Makro Çözümleme

Haber bültenin ilk sırasında dış politika ile ilişkilendirilerek siyasi liderlerin atışmalarına yer verilmiştir. Tematik çözümlemelerde ilk olarak incelenen başlıklarda 11 defa KJ değişikliği yapıldığı bazı KJ'lerin tekrar verildiği görülmüştür. Bu başlıklardan 3 tanesi CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun sözlerinden oluşurken 1 tanesi Temel Karamollaoğlu'nun geri kalanları ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözlerinden oluşmaktadır. Geriye kalan başlıkların ise "Erdoğan Yeni Zelanda hükümetini hedef aldı" gibi genel başlık olduğu görülmektedir.

Haberin girişinde spikerin bir dakikalık bir sunum yaptığı ve ağırlıklı olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözlerine yer verdiği görülmektedir. Haber girişinde muhalefetten olaya ilişkin yorumların geldiği de belirtilmektedir.

Fotoğraf olarak incelenen görüntülerde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasına ilişkin görüntüler, Kılıçdaroğlu ve Temel Karamollaoğlu'nun konuşmalarına ilişkin görüntüler yer almaktadır. Haberde ayrıca, konu olan saldırı ve saldırganla ilişkin görüntülere de yer verilmiştir.

Şematik çözümlemelerde haberde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Yeni Zelanda'da yaşanan olay üzerinden Yeni Zelanda hükümetine yönelik eleştirilerinin ilk olarak verildiği görülmektedir. Aynı şekilde teröriste yönelik tepkileri ve arkasında birilerinin bulunduğunu söylediği sözleri yer almaktadır. Aynı konu üzerinden CHP lideri

Kılıçdaroğlu'na yönelttiği eleştiriler ve Kılıçdaroğlu'nun yanıtları da haberde bulunmaktadır.

Haberin yorumunda spikerin sunumundan itibaren Erdoğan'ın Yeni Zelanda hükümetine kızgın olduğu vurgusu yapıldığı görülmektedir. Erdoğan'ın sadece Yeni Zelanda hükümetini değil, muhalefeti de eleştirdiği gösterilmektedir. Saldırı ile ilgili tepkisinden “konuyu idam cezasına getirdiği ve tekrar getirmek istediği” vurgusu yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümlelerin uzun, karmaşık ve genellikle sıralı bileşik olarak kurulduğu görülmektedir. Etken yapıları cümlelerden oluşan metinde hem doğrudan hem de dolaylı anlatımın yer almaktadır.

Bölgesel uyumda, haber içeriğindeki farklı konuların birbirine bağlanarak ilerletildiği görülmektedir. Erdoğan'ın Yeni Zelanda hükümetine eleştirisinden idam cezasının kaldırılmasına ilişkin yaptığı açıklamalar arasında bağlantı kurulduğu gözlemlenmiştir. Haberde Erdoğan'ın kullandığı ifadeleri destekler nitelikte açıklama yapan Saadet Partisi lideri Temel Karamollaoğlu'nun da bir cümlesi yer almaktadır.

Haberde tercih edilen kelimelerin habere konu olan aktörlerin gerginliğini yansıtmayı sağlayacak yönde olduğu görülmektedir. Kullanılan “sinirlendirdi”, “hedef aldı” gibi aktarma yüklemelerinin de hem bunu destekler nitelikte hem de haber aktörlerine yönelik olumsuzlandırma ile oluşturulduğunu göstermektedir.

Haberin retoriğinde ise 165 saniyelik haber süresinde en çok Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasına ve bu konuşmalara ilişkin görüntülerine yer verildiği görülmektedir. Kılıçdaroğlu'na ilişkin eleştirileri de karşılıklı konuşma havası içerisinde iki liderin konuşma görüntülerinin arka arkaya verilmesi şeklinde yerleştirilmiştir. Kılıçdaroğlu'nun suçlamalara karşı kendisini savunmasına izin verilerek ona yönelik bir olumlandırma yapılmaktadır. Haber içerisine yazılı ve sözlü olarak yerleştirilen “Erdoğan, Yeni Zelanda hükümetini hedef aldı” mesajı sıklıkla

yinelenmektedir. Haberde kullanılan KJ'ler ve alt yazılarla görsel hafızaya da ayrıca mesajlar gönderilmiştir.

Haber 16

Spiker: *Bu saldırı ile ilgili de şöyle ufak bir bilgi verebilirim. Türkiye 2.kez gelmiş 9 il gezmiş ve bunlar içerisinde Tokat var, İzmir var, gittiği yerler arasında yani Türkiye hakkında bilgisi olan bir teröristten bahsediyoruz. Tabii bununla birlikte bu olayla birlikte ister istemez Türkiye'de bir kesim veya bazı kesimler Ayasofya'nın ibadete açılması yönünde sesini yükseltmeye başladılar. Peki acaba iktidar ne düşünüyor? Yani muhafazakar diye bilinen AKP iktidarı ve onun başındaki isim Erdoğan ne düşünüyordu? Ayasofya konusunda ibadeti açılabilir miydi, açıklamaz mıydı? Ve şu cümleyi kurdu Erdoğan, “Duygusal davranmanın anlamı yok, bu oyunlara gelmeyelim” dedi. Ama diğer taraftan bir başka açıklama geldi. Bu açıklama Meral Akşener'den, o da kimi kast ediyordu aslında Erdoğan' kastediyordu, Ayasofya üzerinden “Korkar yapamaz” dedi.*

Erdoğan: *Ayasofya açılsın ama kardeşim yani bir şey söylerken duygusallıkla affedersin bu alçağın bu teröristin sözlerine karşı böyle bir talepte bulunmanın bir anlamı yok.*

Akşener: *Yapabilir mi? Yapamaz, korkar yapamaz.*

Perfore: *Yeni Zelanda'da Müslümanları hedef alan katliam Türkiye'de Ayasofya'nın ibadete açılması tartışmasını yeniden alevlendirdi. 50 Müslümanı katleden ırkçı teröristlerin sözde manifestosunda “Ayasofya minarelerden kurtulacak, Konstantinopolis tekrar Hristiyan şehri olacak” mesajı da vardı.*

Erdoğan: *Getirisi götürüsü nedir? Bunu burada açıklamak doğru olmaz. Bunun bir götürüsü var, onun bizim için faturası çok daha ağır olur. Şu anda dünyanın çok çeşitli ülkelerinde bizim binlerce camimiz var. Acaba bunu söyleyenler o camilerin başına ne gelir bunu düşünüyor mu?*

Akşener: *Ayasofya'da namaz kılalım dendi, ne dedi? “Sultanahmet'i doldurun 4 tane Ayasofya eder” tırsar, yapamaz!*

Perfore: *Erdoğan, Meral Akşener'in de gündeme getirdiği Ayasofya'nın cami olarak ibadete açılması taleplerine “Dünyanın dört bir yanındaki camilere misilleme ihtimalini” dile getirerek kapıyı sert kapattı.*

Erdoğan: *Bunlar da bir tahriktir. Ben bir siyasi lider olarak bu oyuna gelecek kadar istikameti mi kaybetmedim. İslam dünyasının şu anda biz yükünü çekiyoruz. Nerede, ne oluyor, ne olabilir bunların hepsini düşünmek zorundayız.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı “Ayasofya ibadete açılsın” taleplerine karşı Sultan Ahmet'i açılışı geçtiğimiz hafta yapılan Çamlıca Camii'ni adres gösterdi.*

Erdoğan: *Türkiye şu anda Büyük Çamlıca Camii'ni yaptı ve yaklaşık 60 bin kişi alan bir cami bu oyunlara gelmeyelim diye.*

Makro Çözümleme

Bültenin ikinci sırasından verilen haberde yine dış politikada yaşananların iç politikaya yansımaları gösterilmiştir. Tematik çözümlemesi yapılan haberin başlıklarında 9 defa KJ değiştirildiği ancak bir KJ'nin haberin farklı yerlerinde 4 defa gösterildiği gözlemlenmiştir. “Ayasofya ibadete açılsın tartışması” cümlesi haberin genel başlığı olarak kabul edilebilmektedir. Haberde atılan “Erdoğan Ayasofya tartışmalarına son noktayı koydu” ve “Akşener: Ayasofya'yı açamaz, korkar” başlıkları da öne çıkan diğer KJ'ler arasında yer alıyor.

Spikerin haberin girişini önceki haber ile bağlantı kurarak yaptığı görülmektedir. Haberde ele alınan polemiğin, yaşanan saldırının bir sonucu olarak ortaya çıktığı görüşü yansıtılmaktadır. “İster istemez bir kesim Ayasofya'nın ibadete açılması yönünde seslerini yükseltmeye başladılar” cümlesi bu görüşü desteklemektedir.

Fotoğrafta, Erdoğan'ın katıldığı programda yaptığı konuşmaların görüntülerinin, konusu geçen saldırının görüntülerinin ve Erdoğan'ı bu konuda eleştiren Meral Akşener'in konuşmasının görüntülerinin yer aldığı görülmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde Yeni Zelanda'da yaşanan saldırının seçim mitinglerinde de konuşulduğu, saldırının yayınladığı manifestoda Türkiye'ye yönelik sözlerine karşılık verilmesi gerektiği görüşünü savunan “muhafazakar” insanlar olduğu görüşü sunulmaktadır. Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu konuya

farklı yaklaştığı ve muhalefet lideri Meral Akşener tarafından eleştirildiği gösterilmektedir.

Haberin yorumunda da Ayasofya'nın ibadete açılması konusunun kapandığı görüşü yansıtılmaktadır. Erdoğan'ın "kapıyı sert bir şekilde kapattığı" ifade edilirken Meral Akşener'in "korkak" ifadeleri vurgulanmaktadır. Dolayısıyla Erdoğan'a yönelik bir olumsuzlandırma yapıldığı söylenebilmektedir. Haberin içeriğinde "tartışmaları alevlendirdi" ve "ırkçı terörist" gibi doğrudan yorum kabul edilebilecek söylemler de yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı, genellikle basit ve aşırı uzun olmadan kurulduğu görülmektedir. Devrik cümlelere de yer verilen haberde doğrudan anlatım kullanılmıştır.

Haberin bölgesel uyumunda saldırganın manifestosunun Türkiye'de muhafazakar kesimin tepkisini çektiği, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konu ile ilgili görüşlerinin verildiği görülmektedir. Erdoğan'ın "bunlar da bir tahriktir" ifadesi ve İyi Parti lideri Akşener'in eleştirileri izleyicinin konuya ilişkin yeni sorular üretmesi üzerine kurulmuştur.

Haberde kullanılan kelimelerin, yoruma dayalı, konunun ve konu ile ilgili yorumların sert olduğunu yansıtacak şekilde seçildiği gözlemlenmiştir. Haberde "mesajı da vardı", "sert kapattı" gibi olumsuz ifadeler kullanıldığı görülmektedir.

Haberin retoriğinde ise saldırganın görüntülerinin ve Erdoğan'ın konuşmasından görüntülerin yer aldığı, Meral Akşener'in eleştirilerinin de kullanıldığı görülmektedir. Kullanılan KJ'lerle anlatım güçlendirilmektedir. Haberin ana konusunu oluşturan Ayasofya Cami'nin, Sultanahmet ve Çamlıca Camilerinin de görüntülerine yer verilmiştir. Haberde Akşener'in "korkar, yapamaz" cümlesinin tekraren kullanılması dikkat çekmektedir.

Haber 17

Spiker: *Ve bugünkü köşe yazarları içerisinde bu konuya değinenler çoktu. Kemal Öztürk Yeni Şafakda yazıyor, onu yazmış olduğu makaleden 1bölüm şöyle diyor*

Kemal bey; yani aslında bizlerin de bir şeyleri sorgulamamız gerektiğinin altını çiziyor. “Avustralyalı öküz senatörün kafasına yumurta vuran EGO ile övünüyoruz bir de utanmadan! Daha da utanılacak olan üç kişi bir araya gelip ayrılıkları unutup iç çekişmeleri bitirip adam gibi Müslümanları perişan haline karşı bir çare üretemiyoruz. Peki biz ne yapıyoruz? İslam dünyası perişan da biz çok mu iyi durumdayız? Politize olmuş iddiasını yitirmiş sivil örgütlerden tutun suya sabuna dokunmayan entellektüellere birbirinin kuyusunu kazan cemaatlerden tutun para kazanmaktan başka hayali kalmamış işadamlarına oradan seçimden başka bir şey düşünmeyen siyasilere kadar hepimizin hesabı ağır olacak.” diyor Kemal Öztürk. Güzel bir yazıydı ve okurken de sorguluyorsunuz aynı zamanda Yeni Şafak yazarı Kemal Öztürk’ün yazısını. Ve yine siyasetin içerisinden gidiyoruz. Artık seçim endeksi olduğu için 12 gün var sağında ve bunları her gün paylaşacağız. Ana haberde, sabah haberlerinde, hafta sonu ve sabah ama, bakın size bir gözlemi paylaşayım. Her geçen gün gerginlik biraz daha artıyor ve 12 gün sonunda nasıl bir Türkiye durumuyla sandığa gideceğiz onu da bilmek mümkün değil. Siyasiler her geçen gün tansiyonu biraz daha yükseltiyor. İşte HDP üzerinden tartışmalar var diğer sözleri haberin içerisinde bulacaksınız. Belki de bu cümle yeterli bir soruşturmada Sezai Temelliye açıldı.

Erdoğan: *Bölücü örgütün elindeki Parti’nin eş başkanı çıktı her şeyi açıkça ifade etti.*

Kılıçdaroğlu: *Hiçbir oy bir başka partinin ipoteği altında değildir.*

Yavaş: *Sezai Temelli HDP başkanı sırf seçtirmemek için AK Parti’nin eline koz vermek için yapıyor.*

HDP Sözcüsü Saruhan Oluç: *Eş genel başkanımızın söylediği, bir durum tespiti.*

Perfore: *HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli’nin sözleriyle başlayan tartışmaya Cumhurbaşkanı da Kılıçdaroğlu da ilk kez katıldı. Mansur Yavaş da “Temelli beni seçtirmemek için konuşuyor” dedi.*

Sezai Temelli: *Mansur Yavaş da bilecek ki seçilmişse HDP oyları ile seçilmiştir.*

Erdoğan: Bölücü örgütün emrindeki parti oynanan oyunu ifşa edip bunları sıkmaya başlayınca bunlar da kendi tabanlarını sıkıyor. Bu matruşka oyununun, bu bukailemun siyasetinin sonu gelmiştir.

Kılıçdaroğlu: Bütün seçmenlerle sandık ittifakı yapacağız. AK partili kardeşlerimiz de bize oy versin ülkücü kardeşlerimizle bize oy versinler.

Erdoğan: Türk milleti ile hesabı olan herkes 31 Martı bekliyor.

Kılıçdaroğlu: Hırsları var, öfkesi var, kini var, koltuktan gider miyim diye bir endişesi var. Endişe etmesin bu bir yerel seçim.

Perfore: Cumhurbaşkanı beka tartışmasını da devam ettirdi. Millet İttifakı liderlerinden de yanıtlar geldi. Akşener, Cumhurbaşkanı gibi meydana video izletti, çözüm sürecinden görüntülerle yüklendi.

Akşener: Kimin yalancı kimin dürüst olmadığına Antalyalı şahittir.

Erdoğan: Adı iyi ama kendisi karışık parti de bu örtülü ittifakı güle oynaya kabul etti.

Akşener: Antalya'nın teröristleri nasılsınız iyi misiniz? Bana ve Sayın Kılıçdaroğlu'na, Temel Bey'e PKK'lı dedi. Hendekleri kazdıran kim? 793 şehidin hesabını vereceksin!

Kılıçdaroğlu: Şu terörist, yok bu terörist. İşgal ettiğin koltuk cumhurbaşkanlığı koltuğu sen oradan temiz ve mesajlar vereceksin.

Erdoğan: Kürtler benim kardeşim. 82 milyon benim kardeşim. Ama bunları ayrımcı.

Perfore: Cumhurbaşkanı HDP'yi yine Kürdistan ifadesi üzerinden bölücülükle suçladı. Katıldığı bir televizyon programında ki sözlerine de HDP'den yanıt geldi.

Erdoğan: HDP denilen dinsiz imansız ateist olan takım.

Oluç: Kamu barışını çiğneyen bir kişi ile karşı karşıyayız...

Perfore: Siyasiler terör üzerinden sert çatışırken HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli hakkında da terör propagandası yaptığı iddiasıyla soruşturma açıldı.

Makro Çözümleme

Bültenin üçüncü sırasından verilen haberinin öncekilerden daha net bir şekilde seçim gündemini içerdiği söylenilebilmektedir. Tematik çözümlemesi yapılan haberin başlıklarında 13 defa KJ değişikliği yapılmıştır. Ancak bunlardan “Siyaset HDP oylarını tartışıyor” cümlesi haberin genel başlığı olarak kabul edilebilir. Bunu dışında kullanılan diğer başlıkların ise çok fazla değişkenlik göstermediği, siyasi liderler konuşurken öne çıkan aynı cümlelerinin yer aldığı görülmektedir.

Haberin girişinde spikerin bir köşe yazısı ile ülkenin siyasi atmosferi ile ilgili çıkarımlarını yaptığı ardından da verilecek haberle bağlantı kurduğu görülmektedir. Spiker, “HDP üzerinden yapılan tartışmalar var” ve “Siyasiler her geçen gün tansiyonu biraz daha yükseltiyor” diyerek seçmenin de sandığa aynı gerginlikle gideceği mesajını veriyor.

Fotoğrafta Cumhurbaşkanı Erdoğan, CHP lideri Kılıçdaroğlu, İyi Parti lideri Meral Akşener, HDP eş Başkanı Sezai Temelli ve HDP Sözcüsü Saruhan Oluç’un konuşmalarının görüntüleri yer almaktadır. Liderlerin birbirlerine yönelik ifadeleri karşılıklı konuşma havasında sunulmaktadır.

Şematik çözümlemeye haberin HDP Eş Başkanı Sezai Temelli’nin ortaya attığı iddia üzerinden başlayan tartışmaya siyasi liderlerin verdiği karşılıklar yer almaktadır. Birkaç gün önce başlayan tartışmaya “İlk kez” liderlerin katıldığı vurgulanmakta ve siyasi atmosferin gerginleştiği vurgulanmaktadır.

Haberin yorumunda da aynı doğrultuda liderlerin “sert sözleri” gösterilmektedir. Haberin girişinden atılan KJ’lere kadar her aşamasında gerginlik ve tartışma vurguları yapılmıştır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken ve basit yapılı olduğu, doğrudan aktarmalara yer verildiği görülmektedir. Devrik cümleler de barındıran haber kısa bir metin üzerine oturtulmuştur.

Bölgesel uyumda haberin her aşamasında “tartışma ve yanıtlar” olduğu mesajı yer almaktadır. Karşılıklı atışmaların yer aldığı haberde liderlerin birbirlerine karşı yaptığı suçlamalar ön plana çıkarılmaktadır.

Kelime seçimlerinin de gerginliği yansıtacak şekilde “suçladı”, “yüklendi” gibi olumsuzlandırma yapacak şekilde tercih edildiği görülmektedir.

Haberin retoriğinde ise siyasi liderlerin konuşmalarına ve katıldıkları programlardaki kalabalığın görüntülerine yer verilmiştir. Meral Akşener’in konuşması sırasında kendisinden bahseden Akşener’i dinleyen Kılıçdaroğlu’nun görüntüsü de haberde yer almaktadır. Habere konu olan tartışmayı başlatan Sezai Temelli’nin hem tartışma yaratan iddiasına ilişkin görüntüler kullanılmış hem de Temelli’nin meclisten ve miting meydanlarından görüntülerine yer verilmiştir. Haberde ayrıca, Cumhuriyet İttifakı’ndan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından muhalefete yönelik “terörist” algısı oluşturulmak istendiği haberin içerisinde perfore ile de aktörlerin konuşmaları ile de sıklıkla vurgulanmaktadır.

Haber 18

Spiker: *Bu arada bir önemli gelişme var Avrupa insan hakları mahkemesinden. Biliyorsunuz Avrupa insan hakları mahkemesi geçtiğimiz Kasım ayında cezaevinde tutuklu bulunan Selahattin Demirtaş'ın tahliyesi istemişti ve tutuksuz yargılanmasını yönünde bir karar açıklamıştı. Avrupa insan hakları mahkemesinden 20 Kasım tarihinde idi. Daha sonra hızlı bir şekilde dosya öne çekildi ve Aralık ayında da bir mahkumiyeti oldu. İşte Türkiye'nin de karşı tezleri vardı. Türkiye'nin Adalet bakanlığı nezdinde yapılan temiz başvurusu kabul edildi ve Önümüzdeki günlerde Avrupa insan hakları mahkemesi Selahattin Demirtaş dosyasını Türkiye'nin temiz kararı sonrasında bir kez daha görüşecek. Bakın HDP üzerinden konuşuyoruz ya daha doğrusu siyasiler konuşuyor biz de bunu ekrana getiriyoruz ve ardından da bizler de konuşuyoruz kendi içimizde. İşte ben sizlerle karşılıklı konuşuyorum bir beyin fırtınası gibi sizlerde evinizde şu an konuşuyoruz veya bizi izlediğiniz her yerde ya sessiz bir şekilde diyorsunuz ya da kendi aranızda konuşuyorsunuz. Bugün hangi yazardı hatırlayamıyorum şu anda aklımda değil ama okuduğum orada bir bölüm kalmıştı diyor “hem Türkiye Büyük Meclisi legal bir parti yazan isim*

hatırlayamıyorum şu anda hem de hazine yardımı veriyorsunuz nasıl yapıyorsunuz böyle bir şey? Hem terörist parti diyeceksiniz hem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kendisini temsil edecek, hem de hazine yardımı veriyorsunuz. Kendi elinizle diyor iktidar partisine yani bunların aslında siyasetten söylendiğini hepimiz biliyoruz ama dozu kaçıyor artık gerçekten. Ve şu 12 gün kala insanların tansiyonu da yükseliyor ama siyasilerde dilin kemiği yok ve bu tansiyon daha da yükseltecek özellikle iktidar tarafı bunun altını çizmek gerekiyor. Çünkü özellikle iktidar tarafı Cumhur İttifakı tarafı. Tabii bu benim kendi görüşüm siz katılmayabilirsiniz kendi aranızda konuşabilirsiniz tabii ki. Ve geldik bir başka soruşturma bakın böyle bir ortamda biz seçime gidiyoruz yani Sezai Temelli terörist terör soruşturması şimdi de Mansur Yavaş... Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Cumhuriyet Halk partisi Millet İttifakı'nın ona da soruşturma açıldı bugün. Hatta bir değil bildiğim kadarı ile 2 soruşturma açıldı var mı bunun devamı var devamı. O da dedi ki 12 gün sonrayı kastederek “En büyük hakem millet”.

Erdoğan: *Bu seçime böyle girilirse dahi seçimden sonra çünkü bunun dokunulmazlığı falan da yok. Çok ciddi bir bedeli kendisi ödeyeceği gibi maalesef tabii Ankaralı hemşirelerimiz de ödetme durumuna düşüyor.*

Mansur Yavaş: *Benim zaten dokunulmazlığım yok.*

Kılıçdaroğlu: *Tehdit ve şantajla Ankaralıları Mansur Yavaş'a oy vermeyin diye bir söylem geliştiriyor. Ayıptır, yazıktır, günahtır.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan sahte senet iddiaları üzerinden öyle bir cümle kurdu ki Mansur yavaşla ilgili muhalefet ayaklandı. Erdoğan'ın sözlerinin sabahında Yavaş hakkında soruşturma açıldı.*

Yavaş: *Hukuka saygı duymak gerekiyor, hukuka saygı duymak tercih değildir zorunluluktur.*

Erdoğan: *Belgenin ortaya çıkması yargının Sayın Yavaş ile ilgili vermiş olduğu karar bunlar tabii kenara konulacak bir şey değil.*

Akşener: *Bir Cumhurbaşkanının bu şekilde açık apaçık tehdit edebilir mi? Milli iradeye ihanet ettin!*

Perfore: *Günlerdir siyasetin gündemindeydi sahte senet tartışması. Cumhurbaşkanı önce “alengirli işler” demişti ardından dolandırıcılıkla suçladı Yavaş’ı. Katıldığı televizyon programında da yargıyı işaret etti. Yavaş hakkında hazırlanan iddianameyi “seçime gelebilse dahi” dedi.*

Erdoğan: *Bu seçimi böyle gidebilse dahi seçimden sonra çünkü bunun dokunulmazlığı falan da yok.*

İyi Parti sözcüsü: *Bu nasıl bir ülke arkadaş ya! Cumhurbaşkanı bir partinin Genel Başkanını tehdit ediyor. Dün gece de Mansur’u tehdit etti.*

Erdoğan: *Çok ciddi bir bedeli kendisi ödeyeceği gibi maalesef tabii Ankaralı hemşerilerimizi de ödetme durumuna düşüyor.*

Kılıçdaroğlu: *“Acaba biz Mansur Bey'i nasıl geriye gönderebiliriz?” İftira attı, tutmadılar çamur attilar, tutmadı. Şantajla bu işler olmaz.*

Yavaş: *Sayın Cumhurbaşkanının hep yanlış bilgilendirildiğini düşünüyorum. Eğer etrafındakilere iyice sorarsa “bu mevzu nedir?” dese benim haklı olduğum anlayacaktır.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı’nın sözlerine tepkili Yavaş da, Millet İttifakı’nın iki lideri de. Mansur Yavaş hakkında soruşturma açıldı, davalı olduğu kişinin bilgisayarındaki müstehcen görüntüleri bulundurmak, suçu yetkileri bildirmemek suçlamasıyla. Yavaş’ın avukatı ise karşı suç duyurusunda bulunacaklarını belirtti.*

Vatandaş: *Başkanım Allah'ın izniyle Ankara senin Bala bizim...*

Perfore: *Polemikler sürerken Yavaş Ankara turuna devam etti. Bala'da seçmenle buluştu, esnafı ziyaret etti. Meydanda gündemi ise hakkındaki iddialardı.*

Yavaş: *2 defa aday olarak karşılarına çıktım. Geçen biri yazmış başkanım zaten iki seçimde senin MR’ını çektiler diye...*

Spiker: *Cumhurbaşkanı sözü bu sevgili izleyenler “Seçime böyle gidebilse dahi” Mansur Yavaş’ı kast ediyor, “kendisi de bedel öder Ankaralı da” ve Cumhurbaşkanı kendi düşüncesinde olmayan herkese bedel ödetme çalışıyor dikkat ederseniz. Yani o düşüncede değilseniz kendi düşüncesinde değilseniz, kadın olsun, erkek olsun,*

siyasetçi olsun, gazeteci olsun, sokaktan vatandaş olsun bedel öder ve bu sözü her seferinde kullanmaktan da imtina etmiyor. Ve bu sözü de bir slogan olarak artık kullanmaya başladı. Kupon bir söz olarak kullanmaya başladı ve insanları korkutmaya bu sözle devam ediyor. Yani bakın “bedel öder” derken neyi kastediyorsunuz? O zaman şu soruyu sormak gerekiyor. Hukuk devleti olmak ne demek? Hukuk devleti olmak ne demek? Sadece yürütmenin başı olarak siz konuşabilirsiniz, bedel öder derken siz işin içerisine adalet sisteminde katmış oluyorsunuz. Ve ister istemez o soruyu soruyorsunuz. Hukuk devleti nerede o devlet, bizim devlet mi, bizim ülkemizde hukuk devleti mi? diye soruyorsunuz. Ama kendini soracak olursanız “evet burası hukuk devleti” ama kendilerinin anladığı dilden. düşünebiliyor musunuz? Bedel öder diyor bu cümleyi de net bir şekilde kurabiliyor. Yani zor günler gerçekten, hepimiz için zor günler ve hukuku sadece kendi açısından yorumluyor gibi Cumhurbaşkanı. Ama bu ülkede 82 milyon ve hukuk devleti olmak istiyorsak da öyle cümlelerin bence kurumaması gerekiyor.

Makro Çözümleme

Bültenin dördüncü sırasında yer alan haberin tematik çözümlemesinde ilk olarak incelenen başlıklarda 13 defa KJ değişikliği yapıldığı belli cümlelerin ön plana çıkarılarak tekraren gösterildiği gözlemlenmiştir. Henüz habere giriş yapılmadan arka planda “Ona da soruşturma” ifadesinin kullanılmış ve bu ifade vurgulanmıştır. Haberde ön plana çıkarılan bir diğer başlık ise Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kullandığı “Seçime girebilse dahi dokunulmazlığı yok” sözü olmuştur. Bu cümle ile Erdoğan’ın seçmeni tehdit ettiği mesajı verilmek istenmiştir.

Haberin girişinde spikerin uzun eleştiriler yaptığı farklı isimlerin hukuki yollarla tehdit altında olduğu algısını oluşturmaya çalıştığı görülmektedir. Haber girişindeki son cümle olan “En büyük hakem millet” ifadesi seçmene verilen bir diğer mesaj olarak ön plana çıkarılmaktadır. Yavaş’ın kullandığı bir ifadeyi spiker kendisi de sanki aynı görüşteymiş gibi içselleştirerek sunmaktadır.

Fotoğrafta ise habere konu olan isimlerin farklı mekanlardaki görüntüleri ve konuşmaları, hakkında soruşturma açılan Mansur Yavaş’a gösterilen ilgiler yer almaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde ise 153 saniyelik haberin başında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Mansur Yavaş ile ilgili sözleri ve eleştirileri gösterilmektedir. Devamında ise Erdoğan'ın bu sözlerine karşı çıkan muhalefet liderlerinin eleştirilerine yer verilmiş ve Mansur Yavaş'ın konuya ilişkin sözleri gösterilmiştir.

Haberin yorumunda da Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın halkı tehdit ettiği ve buna karşı çıkan muhalefet adaylarının ve temsilcilerinin sözleri gösterilmektedir. Erdoğan'ın sözlerine karşın vatandaşın Yavaş'a ilgi gösterdiği de izleyiciye sunulmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin devrik ve uzun ağırlıkta olduğu görülmektedir. Karmaşık yapıdaki cümlelerin olumsuz yönde ve çoğunlukla etken olarak kurulduğu belirlenmiştir.

Bölgesel uyumda ise haberin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Ankara adaylarından biri için kullandığı sözler ve bu sözün hemen ardından açılan soruşturma üzerine kurulduğu görülmektedir. “Yavaş seçime girebilse dahi dokunulmazlığı yok” cümlesiyle “Ankaralılara da bedel ödetmek durumunda kalacak” cümlesi özellikle vurgulanmakta ve neredeyse haberin tamamında bu cümleler eleştirilmektedir.

Kelime seçimlerinde “suçladı”, “ayaklandı” gibi aktarma yüklemeleri haberin yönünün olumsuz olduğunu gösterirken muhalefet tarafından yapılan açıklama için “belirtti” kelimesinin tercih edilmesi haberin muhalefet tarafında olumlama yapılarak oluşturulduğunu ortaya koyan bir diğer öge olmaktadır.

Haberin retoriğinde ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katıldığı programdan görüntüler ve Erdoğan'ın konuşmaları, habere konu olan Mansur Yavaş'ın kalabalık arasında, mitinglerdeki konuşmalarından görüntüler, haberde diğer konuşan isimlerin konuşmalarından görüntülere yer verilmektedir. Mansur Yavaş'a kalabalık arasında vatandaşların gösterdiği ilgi, “Başkanım” diyerek hitap etmeleri ve Cumhur İttifakı adayı Mehmet Özhaskeki'nin pankartlarının altında dolaşması gösterilmektedir. Haber süresi boyunca Erdoğan'ın cümlesi sözlü ve yazılı olarak tekrar edilmekte ve Erdoğan'a yönelik olumsuzlandırma yapılmaktadır.

Haber 19

Spiker: Geldik ortak miting. Kimin ortak mitingi? Millet ittifakı'nın ortak mitingi Antalyadaydılar...

Akşener: *Kabus gibi bir Türkiye'ye uyanmak istemiyorsanız o kulağı çekeceksiniz!*

Kılıçdaroğlu: *Şöyle bir kulaktan tutacağız ve gereğini yapacağız.*

Perfore: *Bu kez antalya'daydı millet ittifakı ortağı söylemleri de ortaktı...*

Kılıçdaroğlu: *Emeklilikte yaşa takılanlar; kanun teklifini biz verdik, AK parti reddetti, Milliyetçi Hareket Partisi reddetti.*

Akşener: *Bize “terörist, PKK'lı” onlara yine “türedi” dedi fena değil...*

Kılıçdaroğlu: *Onlar size ret kararı veriyorsa siz de sandıkta dersini vereceksiniz.*

Muhabir: *Akşener ile Kılıçdaroğlu 4. kez ortak bir miting için Antalya'da bir aradalar. Antalya'yı AK Parti'den almak için ortak adayları Muhittin Böcek'e oy istediler. Millet ittifakı bu durakla Cumhur ittifakı ortak mitingini ikiye katladı.*

Perfore: *Meydanda liderlerin fotoğrafları, Türk bayrakları, Bozkurt işaretleri... İki lider parti ayrım yapmaksızın tüm seçmenlerden oy istedi.*

Akşener: *Antalya'yı harika buldum. Antalya tamam inşallah!*

Kılıçdaroğlu: *Bugüne kadar hiç siyasette karşılaşmadığımız çok sert, öfke tohumlarını topluma eken bir siyasal yapı ile karşı karşıyayız.*

Perfore: *CHP lideri Kılıçdaroğlu Antalya mitingine giderken Fox haber eşlik etti.*

Kılıçdaroğlu: *İstanbul'da da, Ankara'da da, Bursa'da da, Antalya'da da, Adana'da, Mersin'de de İnşallah tamamını alacağız. Kırşehir'i alacağız mesela, Artvin'i alacağız. Biz kazandıktan sonra bunu başka bir mecraaya taşımak gibi bir düşüncemiz yok.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu, “İstanbul ve Ankara'yı kazanırsak bir sistem tartışması açmayacağız” dedi. Siyasetin geriliminden yakındı, kolundaki bilekliğin anlamını anlattı.*

Kılıçdaroğlu: *Bu bir Balkan geleneği... Bunu takıyorsunuz, dilek tutuyorsunuz. Baharda leylek gördükten sonra da çıkarıyorsunuz.*

Perfore: *Bir Balkan geleneği marteniçka... O bilekliği takıp bir leylek görünce tutulan dediğin gerçekleşeceğine inanılıyor. CHP liderinin dileği ise 31 Mart'ta başarı kazanmak.*

Kılıçdaroğlu: *Havada mı görürüz leyleği, yerde mi görürüz bilmiyorum ama arkadaşlara söyledim leylek görürseniz mutlaka bana haber verin diye.*

Makro Çözümleme

Bültenin beşinci sırasında yer alan haberin tematik çözümlemesinde ilk olarak incelenen başlıklarda 7 defa KJ değişikliği yapıldığı ancak “Kılıçdaroğlu ve Akşener Antalya’da ortak miting yaptı” cümlesinin haberin farklı kısımlarında ve en uzun süreyle gösterilen başlık olduğu görülmüştür.

Haberin girişinde spikerin 7 saniyede kurduğu tek cümle ile Millet İttifakı liderlerinin ortak mitingde olduğunu söylediği görülmektedir. Spiker önceki habere ilişkin yorumunu uzun tuttuğu için bu haberin girişini kısa yaparak zamanı değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Fotoğrafta muhalefet partisi liderlerinin miting alanından görüntüleri, ortamın kalabalığı ve liderlerin konuşma yaptığı yerlerin görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde muhalefet partilerinin oluşturduğu Millet İttifakı liderlerinin yaptığı ortak miting haber verilmektedir. Haberin içinde Kılıçdaroğlu’nun mitinge giderken yolda verdiği röportaja da genişçe yer verilmiştir. Kılıçdaroğlu’nun sözleri aracılığıyla iktidarın siyaset dilini sertleştirdiği ve miting yapılan şehir dahil birçok büyükşehirde Millet İttifakı’nın kazanacağı görüşü yansıtılmaktadır.

Haberin yorumunda miting alanında anons veren muhabirin “Millet İttifakı, bu durakta Cumhur İttifakı ortak mitingini ikiye katladı” ifadesiyle seçimin sonucuna ilişkin algı oluşturabilecek bir ifade kullanmaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde ise kullanılan cümlelerin genellikle sıralı bileşik olduğu ve olumlandırımlarla izleyiciye sunulduğu gözlemlenmektedir. Devrik yoğunlukta kurulan cümleler yine ağırlıklı olarak etken yapıda kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda da muhalefet partilerinin liderlerinin düzenlenen ortak mitingde hükümete yönelik eleştirilerine yer verilerek başlayan haberde Kılıçdaroğlu'nun miting öncesi verdiği özel röportajına bağlantı yapılmış ve Kılıçdaroğlu'nun siyasi gerilimden yakındığı bilgisi verilmiştir.

Kelime seçimlerinin de olumlu yönde Millet İttifakı'nı över bir havada yapıldığı görülmektedir. “İkiye katladı”, “söylemleri de ortaktı”, “parti ayrımı yapmadan” gibi ifadelerle liderlerin ve görüşlerinin desteklendiği söylenebilmektedir.

Haberin retoriğinde ise Akşener'in konuşması ile başlayıp mitingden kalabalık görüntülerinin verildiği görülmektedir. Kılıçdaroğlu'nun da konuşmasından kısa yerler verilmesinin ardından Akşener'in mitingden ayrılırken kurduğu “Antalya tamam inşallah” cümlesi gösterilmektedir. Haberin devamında ise Kılıçdaroğlu'nun Antalya'ya hareketi öncesi hazırlıkları ve uçaktaki görüntüleri ve buralarda yaptığı konuşmaların görüntüleri kullanılmaktadır.

Haber 20

Spiker: *Şimdi yeni bir tartışma konusu Sakarya'da biliyorsunuz. Türk Silahlı Kuvvetlerine ait önemli bir fabrika var. tank Palet Fabrikası, Türk silahlı kuvvetlerine aitti ve orası işletmesi devredildi. Yani özelleştirme kelimesini kullanmıyorlar “devrildi” diyorlar. 20 küsür yılına Katar ve Türk ortağı var. Ve şimdi bugün bunun da bir tartışması var ama lütfen seviye dikkat ediniz, sonunda ünlem işareti var...*

Kılıçdaroğlu: *Her şeyi sattınız, sıra silah fabrikalarına geldi...*

Erdoğan: *Ya satılan birisi varsa sensin ya!*

Kılıçdaroğlu: *%49.9 unu Katar ordusuna sattın!*

Erdoğan: *Bu Bay Kemal var ya, bu çok garip bir insan. Niye yalan söylüyorsun?*

Perfore: Son haftalarda MHP lideri ile Kılıçdaroğlu arasında polemik başlığıydı tank palet fabrikası. Bu kez Erdoğan ile CHP lideri karşı karşıya geldi. Cumhurbaşkanı, fabrikanın satılmadığını Katar ortaklı Türk şirketine 25 yıllığına işletme hakkının devredildiğini söyledi.

Erdoğan: Mülkiyet devri söz konusu değildir. Varsa böyle bir şey ispatla, ben her şeyi bırakmaya varım. Ama sen siyasetten çekilme var mısın?

Kılıçdaroğlu: Milliyetçi olmak için kendi ülkenin silah fabrikalarını yabancı bir orduya satmayacaksın...

Erdoğan: Gereken yatırımları da yapmak, modernizasyonu gerçekleştirmek ve üretimi hızlandırmak üzere 25 yıllığına Katar ve Türk işbirliği olan BMC'ye devrettik.

Kılıçdaroğlu: Senin milliyetçilik anlayışını da asla kabul etmiyorum. 20 milyar dolar dünyanın en önemli fabrikalarından birisidir.

Erdoğan: Böyle bir fabrikayı en az buraya yapılacak yatırım için 50 milyon dolar gerekiyor. Biz burada çok daha farklı bir adım attık, ilave istihdama da ihtiyaç duyacak.

Perfore: Cumhurbaşkanı, Sakarya'da konuştu. “Palet fabrikasının modernizasyonu için 50 milyon dolar gerekiyordu biz de işletme hakkını devrettik” dedi. Sadece Erdoğan değil, fabrikanın özel şirkete devrine destek veren Bahçeli de Kılıçdaroğlu'nun hedefindeydi.

Kılıçdaroğlu: Kendisini milliyetçi olarak tanımlayıp sarayın sözcülüğünü yapan kişiye seslenmek isterim bu ülkenin silah fabrikası Katar ordusuna satılacak ve sen de kalkacaksın bunu savunacaksın!

Makro Çözümleme

Bültenin altıncı sırasındaki haberde ise tematik çözümlemelerde incelenen başlıklarda 8 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmekte ve en belirgin başlığın haberin farklı sürelerinde 4 defa kullanılan “Erdoğan ve Kılıçdaroğlu arasında Tank Fabrikası tartışması” olduğu belirlenmiştir.

Haberin girişinde spikerin öncesi de bulunan tartışmayı hatırlattığı ve yayınlanacak haberde yer alan ifadelerin sertliğine vurgu yaptığı görülmektedir. Spiker, haber girişinin son cümlesinde kullandığı “sonunda ünlem işareti var” cümlesiyle sözlü sunulan haberin yazılı olarak da algılanıp ifade edilen tepkinin daha da belirginleşmesini amaçlamaktadır.

Fotoğrafta Erdoğan ve Kılıçdaroğlu’nun konuya ilişkin yaptığı konuşmaların görüntüsü ve konuşma yaptıkları alanlardan görüntüler kullanılmıştır. Ayrıca habere konu olan fabrikadan görüntülere ve silah görüntülerine de yer verilmiştir.

Haberin şematik çözümlemesinde bir süredir siyasette tartışma konusu olan Tank Palet Fabrikası konusuna ilişkin muhalefet lideri Kılıçdaroğlu’nun sözlerine ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın bu sözlerle verdiği yanıtlara yer verildiği görülmektedir. Liderlerin karşılıklı konuşma havası içinde verilen konuşmalarıyla birbirlerine yönelik kullandıkları sert ifadeler vurgulanmaktadır. Haberin devamında Kılıçdaroğlu’nun MHP lideri Bahçeli’ye yönelik de sözlerine yer verilmektedir.

Haberin yorumunda ise haberin girişinden itibaren sert ifadeler kullanıldığı vurgusu yapılmaktadır. Kısa tutulan metinde iki taraf arasındaki gerginlik ve birbirlerinin sözleriyle çelişen açıklamaları gösterilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin sıralı, devrik yoğunlukta ve kısa bir metnin içerisinde kullanıldığı görülmektedir. Etken yapı cümlelerin Cumhurbaşkanı Erdoğan’a yönelik olumsuzlandırmalarla kurulduğu gözlemlenmektedir.

Bölgesel uyumda habere konu olan durumun öncesinde de aynı konu nedeniyle tartışmaların yaşandığı, bu kez Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın dahil olduğu belirtilmektedir. İki liderin birbirlerine yönelik sözlerinin gösterildiği haberde Kılıçdaroğlu’nun Bahçeli’ye yönelik sözlerine de yer verilmektedir.

Haberde kullanılan kelimelerde de fabrikanın devredilmesine yönelik eleştiri ifadeleri kullanılmaktadır. Aktarma yüklemelerinde ise haberin bütününden farklı

olarak Erdoğan'ın cümleleri için “söyledi”, “dedi” gibi olumlu yüklemelerin tercih edildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise Erdoğan ve Kılıçdaroğlu'nun birbirlerine yönelik sözleri ve bu cümleleri kurdukları alanların görüntüleri kullanılmaktadır. Habere konu olan Tank Palet Fabrikası ve silahların görüntüleriyle zenginleştirilen haberde Bahçeli'nin ve miting alanlarındaki kalabalığın görüntülerine de yer verilmektedir. Haberde fabrikanın mali değeri, devredilen tutar sıklıkla tekrar edilmektedir.

Haber 21

Spiker: *Muharrem Sarıkaya'nın bugünkü yazısında yine tabi seçimler üzerine yazıyor ve bir siyasetçi ile konuşmuş. Biliyorsunuz ittifaklarla gidiyoruz ya yani seçimlere bazı partiler ittifak yaparak gidiyor ve tuhaf bir sistem daha dün konuşmuştuk ucube bir sistem demiştim hatırlarsanız. Bugün birlikteler yarın bu birlikte olanlar bir dahaki seçimde farklı farklı ittifaklar içerisinde bulunurlar. Bakınız ittifakların halini gösteriyor aslına bakarsanız. Ve dün bir başlık almıştık biz “Cumhur ittifakı pamuk ipliğine bağlı” diye ki Arınç ile Cemal Enginyurt arasında, İsmet Yılmaz arasındaki diyaloglardan hareketle biz böyle bir başlık atmıştık. Çok da zaten yadırganmayacak bir başlıktı. Muharrem Bey şöyle söylüyor; “MHP İl Başkanı,” Ordu MHP il başkanından bahsediyoruz, “Ordu MHP İl Başkanı Köksal Yılmaz, Ordu’da seçmen iş istiyor, doğalgazın yaygınlaştırılmasını talep ediyor, ama bürokrasi yapmamak için didiniyor. Bugüne kadar fabrika kuramadık, fındıktan katma değer yaratamadık, vatandaş ekonomik durumdan dolayı tepkili.” Ak Partili lütfen buraya dikkat ediniz. MHP İlçe Başkanı diyor bunu. “AK Partiliyi, AK Parti'ye karşı ikna etmek görevi de bize düştü. Liderimizin sözünü yere düşürmemek için var gücümüzle çalışıyoruz.” Diyor. Yani bir ittifakın aslında il başkanının bakış açısından bir fotoğraf ortaya çıkıyor. İşte ikna etmek de buradan bulduk. Bugünkü tabelamız ikna ediyorum biliyorsunuz. Yine bir tartışma konusu bu kez bu tartışma konusunun tarafları kim dersiniz İçişleri Bakanı Süleyman Soylu. Zaman zaman o tuhaf çıkışlarını, insanları daha da kutuplaştıran daha da ayrıştıran ve zaman zaman da öfkeliendiren çıkışlarını biliyorsunuz. ve karşı taraf da bu kez Temel*

Karamollaoğlu var. İkisi arasında Saadet Partisi üzerinden “densiz” tartışması yaşanıyor...

Soylu: *Bu sözleşmeyi yapan Saadet Partisi'nin Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu'dur. Bu sözleşmeyi yapan PKK'dır. Ya ne söylüyorsun, 24 Haziran'da Saadet Partisi sattı bu milleti, hadi oradan densiz!*

Karamollaoğlu: *Ya el insaf “imzaladılar” diye de bir tabir kullanıyor. İmzaladım demek bir belge demektir, var mı elinde böyle bir belge?*

Soylu: *Seni Temel Karamollaoğlu sattı densiz ne söylüyorsun? Utanmadan bir de milletin karşısına çıkıyorsunuz. “PKK'yı mecliste siz taşıdınız”.*

Karamollaoğlu: *Kalleşçe alttan vurulmaz, yalan söylenmez, iftira edilmez.*

Perfore: *Saadet Partisi'ni “PKK/ HDP ile gizli bir sözleşme yaptı” diyerek suçlayan, seslendiği kalabalık içinden gösterilen tepki ile daha da öfkelenen Soylu'ya Temel Karamollaoğlunun yanıtı çok sert oldu.*

Karamollaoğlu: *Her nedense Tayyip Bey geçmişte kendisine çok ağır ifadeler kullananları kullanmaktan zevk alıyor.*

Soylu: *Utanmadan bir de milletin yüzüne çıkıyorsunuz, “PKK'yı meclise siz taşıdınız” madem katlanamayacaktınız niye PKK ile ortaklık yapıyorsunuz?*

Perfore: *İçişleri Bakanı Üsküdar'da bir seçim konuşması yapıyordu. Hedefinde muhalefet vardı, CHP, İyi Parti ve Saadet Partisi'ni PKK ile sözleşme yapmakla suçlarken kalabalığın arkasından tepki yükseldi.*

Soylu: *Bu sözleşmeyi yapan Saadet Partisi'nin Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu'dur. Bu sözleşmeyi yapan PKK'dır. Yahu ne söylüyorsun 24 Haziran'da Saadet Partisi sattı bu milleti hadi oradan densiz!*

Perfore: *Soylu kendisine tepki gösteren 2 Saadet partiliye çok öfkeleni. O 2 kişi de gözaltına alındı. Adli kontrol şartı ile serbest bırakıldılar.*

Karamollaoğlu: *AK Parti bir şokla karşılaşacağı endişesi taşıyor. Bunun da müsebbibi olarak bizi görüyor bundan dolayı da kılıçları kınından çıkardılar. Ama beni üzen nokta şu, kallesçe alttan vurulmaz.*

Makro Çözümleme

Bültenin yedinci sırasında yer alan haberde incelenen tematik yapıya dahil başlıklarda 6 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. 2 farklı başlığın iki defa kullanıldığı gözlemlenen haberde “İçişleri Bakanı ile Saadet partisi arasında gerginlik” cümlesi öne çıkmaktadır. En uzun süre ile ekranda tutulan bu başlığı haberin ana başlığı olarak değerlendirmek mümkündür.

Haberin girişinde ise spiker önceki haberin ardından bir köşe yazarından alıntı yapmakta, ardından habere giriş yapmaktadır. Giriş cümlesinin spikerin yorumlarıyla dolu olduğu görülen haberde ön plana çıkarılan ifadenin “Densiz tartışması” olduğu görülmektedir.

Fotoğrafta İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun yaptığı konuşmanın cep telefonu ile çekilen görüntülerinin kullanıldığı görülmektedir. Bu ifadelere yanıt veren Temel Karamollaoğlu’nun katıldığı televizyon programında yaptığı konuşmaların görüntüsü de kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde İçişleri Bakanı ile sağ tabanlı muhalefet partisi arasında yaşanan gerilime yer verilmektedir. Haberde yer verilen açıklamalar ve tartışma konusu “Kutuplaştırıcı” olarak yansıtılmaktadır.

Yorumda ise henüz haberin girişinde spikerin habere konu olan İçişleri Bakanı için “kutuplaştırıcı, öfkelen diren, ayıran açıklamalar yapan” ifadesini kullandığı görülmektedir. Haberin içerisinde de aynı doğrultuda “yanıt çok sert oldu” gibi cümlelerle yorumların yer aldığı görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken ve basit yapıları olduğu görülmektedir. Olumsuzlandırmalarla kurulan cümlelerin devrik ve sıralı bileşik olarak da kurulduğu gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda haberin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun seçim çalışması sırasında yaptığı açıklamanın verildiği gösterilmektedir. Soylu'nun açıklamasına tepki gösteren Temel Karamollaoğlu'nun konuşmasına da yer verilen haber, Soylu ile Saadet Partili iki vatandaş arasındaki gerginlik ile devam etmektedir. Soylu'ya tepki gösteren vatandaşların gözüaltına alındığı bilgisine de yer verilmektedir.

Kelime seçimlerinin ise haberin başlangıcından itibaren Soylu'nun "kutuplaştırıcı" bir tavırda olduğunu savunan bir üslupla yapıldığı görülmektedir. Soylu'ya yönelik olumsuzlandırmalar barındıran haberde kullanılan aktarma yüklemelerinin de buna göre seçildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde Soylu'nun konuşmasından cep telefonu ile çekilmiş görüntülerin kullanıldığı Soylu'nun konuşmalarının daha belirgin olabilmesi için alt yazılarla desteklendiği görülmektedir. Karamollaoğlu'nun verdiği yanıtların da görüntüleri ve habere konu olan diğer isimler olan Meral Akşener ile Kemal Kılıçdaroğlu'nun da kullanıldığı görülmektedir. Soylu'nun vatandaşa yönelik "Utanmadan bir de milletin yüzüne çıkıyorsunuz, "PKK'yı meclise siz taşıdınız"" haberin içinde tekrar tekrar kullanılmıştır.

Haber 22

Spiker: *Ve İstanbul'a geliyoruz. İstanbul'un adayları önemli. Binali Yıldırım, çok yere gitti, nerenin üstünde dersiniz, şöyle bir baktı, Kapalıçarşı'ya gitmişti, Kapalıçarşı'ya bir de yukarıdan baktı.*

Vatandaş: *Ay ay ay kimi görüyorum.*

Perfore: *Esnafa da sürpriz oldu, Binali Yıldırım'ın kapalı çarşı ziyareti. Programında yoktu ama güne tarihi çarşıyı gezerek başladı. Tam bir hafta önce rakibi Ekrem İmamoğlu'nun ziyaret ettiği Kapalıçarşı'daydı, Cumhur İttifakı'nın İstanbul adayı Binali Yıldırım. Sık sık kucaklaştı, esnafla da turistlerle de fotoğraf çekti. Çatıda restore edilen alanı inceledi. Sonra da CHP'nin yönetimindeki Avcılar'a geçti.*

Yıldırım: *Avcılar'da hizmetler artık Yıldırım hızıyla gelecek.*

Perfore: *Çiçek yaprakları döküldü başından aşağı. Avcılar'da da esnafı ziyaret etti Yıldırım. Diğer partilerin stantlarına uğradı. Binali Yıldırım, Yeşilkent Mahallesi'nde de seçmene seslendi. Sevgisini dile getirirken mahallenin ismini karıştırdı ama hemen düzeltti.*

Yıldırım: *Dedim ki belediye başkan adayımıza, ben Yeşilyurt'a gitmeden Avcılar'dan gitmeyeceğim. Mutlaka Yeşilyurt'u göreceğim. Yeşilkent'i göreceğim ve oradaki kardeşlerimizle dertleşeceğim.*

Perfore: *Yıldırım, mahalledeki imar sorununu çözme sözü verdi.*

Yıldırım: *Binali Yıldırım sözü. İmar sorununuz çözülmüştür. Bu kadar açık ve net söylüyorum. Hayırlı uğurlu olsun.*

Perfore: *Sözü okullardaki öğrenci yoğunluğuna getirdi Yıldırım, bir vaat de eğitim cephesinden geldi.*

Yıldırım: *Şu okulu görüyorsunuz değil mi? 80 tane yavrumuz bir sınıfta okuyor. Bu size layık mı? O halde ne lazım? Daha fazla okul lazım. 7 tane daha okul yapıyoruz bu bölgeye.*

Perfore: *En sert mesajını da bölgedeki madde bağımlılığı sorununu çözeceğini söylerken verdi Yıldırım.*

Yıldırım: *Gençlerimizi zehirlemeye çalışıyorlar. Bunların da canına okuyacağız. Karakolumuzu da kuracağız, bu beladan gençlerimizi kurtaracağız.*

Perfore: *Binali Yıldırım, Avcılar'a komşu Esenyurt'ta ise toplu açılış programına katıldı.*

Makro Çözümleme

Bültenin sekizinci sırasındaki haberin tematik çözümlemesinde kullanılan başlıklarda 8 defa KJ değişikliği yapıldığı ancak haberin başlangıcında genişçe anlatılan “Binali Yıldırım’dan Kapalıçarşı ziyareti” konusunun ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Haberin devamında değişen konularla ilgili farklı başlıklar atıldığı gözlemlenmiştir.

Haberin girişinde spikerin yine önceki haberle ilgili yorum yaptıktan sonra bu habere geçiş yaptığı ve haberin içeriğinden ziyade Yıldırım'ın bulunduğu yeri gülerek gösterdiği görülmektedir. Habere girişi de bu şekilde “Yıldırım, Kapalıçarşı'ya bir de yukarıdan baktı” cümlesiyle yapmıştır.

Fotoğrafta, Yıldırım'ın gün boyu katıldığı programlar ve yaptığı ziyaretler sırasıyla gösterilmiştir. Kapalıçarşı'da kalabalığın gösterdiği yoğun ilginin görüntüleri paylaşılmaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde İstanbul'un Cumhuriyet İttifakı adayı olan Binali Yıldırım'ın günün başından itibaren yaptığı ziyaretleri anlatılmaktadır. İlk olarak “rakibinden tam bir hafta sonra Kapalıçarşı'yı ziyaret ettiği” vurgusu yapılmakta, bu şekilde seçmene rakibi hatırlatılmakta ve Yıldırım'a yönelik olumsuzlandırma yapılmaktadır. Haberde bunlardan farklı olarak esnaf ile turistlerin kendisine gösterdiği ilgiye yer verilmektedir. Ardından yaptığı bir mitingde mahallenin ismini karıştırmaya vurgu yapılmaktadır. Haberin devamında ise Yıldırım'ın vaatleri arka arkaya gösterilmiştir.

Haberin yorumunda ise Yıldırım'ın yaptığı ziyaretlerde kendisine gösterilen ilgi ve Yıldırım'ın yaptığı hatanın vurgulandığı görülmektedir. Vaatlerini sıraladığı bölümde ise daha çok adayın konuşmasına yer verildiği metnin kısa tutulduğu görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken ve genellikle basit yapıda olduğu bazı cümlelerin devrik olarak kurulduğu görülmektedir.

Bölgesel uyumda da haberin girişinin Yıldırım'ın Kapalıçarşı ziyareti ile yapıldığı, burada kendisine gösterilen ilginin ve oluşan sempatik görüntülerin paylaşıldığı görülmektedir. Haberin devamında rakip partilerin stantlarını ziyaret ettiği, gittiği diğer durakta da esnafla buluştuğu belirtilmektedir. Miting düzenlenen mahallenin ismini karıştırdığı vurgulanan haberde bu durumun “hemen düzeltildiği” belirtilmektedir. Haberin devamında ise Yıldırım'ın vaatlerinin sıralandığı görülmektedir.

Kelime seçimlerinin özellikle vaatlerin sıralandığı kısımlarda metnin kısa tutulması dikkat çekmektedir. Adayın kendisini anlatmasına da imkan tanınan haberde aktarma yüklemelerinin “seslendi”, “mesaj verdi” gibi olumlu yönde kurulduğu görülmektedir.

Haberin retorğinde ise Yıldırım’ın bulunduğu alanlarda kendisine gösterilen ilgi, vatandaşların seslenişleri, fotoğraf çektirirken ve kucaklaşırken oluşan sempatik görüntüleri, üzerine çiçek atılması gibi görüntüler metinle sözlü olarak da desteklenerek gösterilmektedir. Yıldırım’ın yaptığı konuşmaların ve vatandaşların kendisine yönelik sevgi sözcüklerinin alt yazılarla da desteklendiği görülmektedir.

Haber 23

Spiker: *Tabii zor Binali Bey için yani Meclis Başkanı koltuğundan inip şimdi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışyorsunuz. Yani kentin sorunlarına tabii mutlaka bilgilendiriyorlardır ama ne kadar vakıfsınız işte mesela dilin sürçmesi gibi veya yanlış bilgilendirmesi gibi. Olabilir tabii olabilir ama önemli koltuğu bırakıp da İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı koltuğunu tercih etmek de yani kendi tercihi mi o da tartışılır tabi ama enteresan bir olay. Geldik rakibi ne yapıyor? Ekrem İmamoğlu? Zannedersem partisinin içindeki, CHP'nin içindeki küskünleri de ikna etmişe benziyor, en azından bir kısmını. İşte bir söz “Bizi bir daha CHP'li yaptın, yoksa düşünmüyorduk.”*

Vatandaş: *Bizi bir daha CHP'li yaptın...*

Vatandaş 2: *Oylarımız bir olmasa da gönüllerimiz bir olsun...*

İmamoğlu: *Öbürünü de bir düşün sen yine de...*

Perfore: *Küskün CHP'li seçmen, Ak Partili seçmen... Yine herkesin oyun istedi Millet İttifakı'nın Adayı İmamoğlu. Bu kez önceki seçimlerde AK Parti'nin kazandığı ilçelerden Bayrampaşa'daydı. 31 Mart'a doğru geri sayım başladı. Büyük İstanbul mitingi için de takvim verdi İmamoğlu ama rakiplerinin aksine 31 Mart öncesi değil sonrası içindi takvim.*

İmamoğlu: *Büyük mitingimizi 1 Nisan'da yapacağız hem de 16 milyon insan, hiç kimsenin erişemeyeceği sayıyla.*

Çocuk: Üstü kapalı bir park istiyorum.

İmamoğlu: Çocukların projeleri çok güzel oluyor bazen ben uyguladım bazılarını.

Çocuk 2: Oylar size...

Perfore: Çocuklar oy kullanamayacak ama onların da taleplerini bir kenara not etti İmamoğlu. Girdiği bir kahvehanede bu kez masadaki oyun satrançtı. İstanbul'u şah mı vezir mi yönetiyor sorusuna İmamoğlu'nun yanıtı netti.

İmamoğlu: Şah, Vezir anlamam ben bütün piyonlar gibi düşünen halk var ya halkla yöneteceğim.

Perfore: İmamoğlu ve İlçe Belediye Başkan Adayı Remzi Albayrak, göçmenlerin yoğun yaşadığı mahalleleri birlikte gezdi.

Remzi Albayrak: Boşnak böreğini zengin olanlar yemez, alışkın olanlar yer.

İmamoğlu: Vallahi Boşnak mutfağını gösterin bak, söyleyeyim size. Börekler benden, 10 dakika içinde börek, baklava yandım ben...

Muhabir: Boşnak mutfağından ikramlar ile karşılandı İmamoğlu bayrampaşa'da. Burada karşısına çıkan seçmenin en büyük sıkıntısı ise sandık güvenliği konusunda tereddütleriydi.

Vatandaş: Boya vurulmadığı sürece bu seçimin adil olacağına inanıyor musunuz?

İmamoğlu: Kaygıları büyüterek aslında bizi umutsuzluğa sürüklüyorlar, biz tedbir alıyoruz.

Perfore: İstanbul adayının karısına mahallenin işsiz gençlere de çıktı.

Genç: 50 tane fabrika gezdim, ne oldu? Sonra bu çocuklar mahalle köşelerinde serseri oluyor.

İmamoğlu: Ben ruhunuzda, zihninizde Ekrem abi olmak istiyorum tamam mı?

Perfore: Ardından meydanda toplanan geniş kalabalığa seslendi İmamoğlu. Sosyal medya platformlarında yayınlanan aleyhte reklamlara da değindi.

İmamoğlu: *Milyonlarca lirayı beni kötölemek için harcayacaksınız, bana demişlerdi ya ben de soruyorum; ya kimin parasını kime harcıyorsun kardeşim?*

Perfore: *Konuşmasının ardından sevgi seline karşı dizlerinin üzerine çöktü. İmamoğlu işte böyle vedalaştı Bayrampaşa ile.*

Makro Çözümleme

Bültenin dokuzuncu sırasındaki son siyaset haberinde yapılan tematik incelemede ise 6 farklı KJ kullanıldığı görülmektedir. Haberde ön plana çıkarılan başlıkların da ekranda tutulma sürelerine göre “Bizi yeniden CHP’li yaptın” ve “İmamoğlu’nu görünce şaşırdılar” cümleleri olduğu belirlenmiştir.

Haberin girişinde spikerin Ekrem İmamoğlu’nu överek girişi “Partisinin içindeki küskünleri de ikna etmişe benziyor” cümlesiyle yaptığı görülmektedir. Bu cümle ile İmamoğlu’na açık bir destek verilmekte ve olumlandırma yapılmaktadır.

Fotoğrafta İmamoğlu’na gösterilen yoğun ilgi, yaptığı ziyaretler, çocukların sevgi gösterilerine yer verilmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde İmamoğlu’nun iktidarın yönetiminde olan mahallelere yaptığı ziyaretlerde ilgiyle karşılandığı, çocukların kendisine ilgi ve sevgi duyduğu, özellikle partiye küsmüş olan CHP’lilerin yeniden oy vereceği mesajları sunulmaktadır.

Haberin yorumunda ise İmamoğlu’nun “parti ayrımı yapmadan her kesimden oy isteği” vurgusu yapılmakta ve vatandaşların da aynı şekilde farklı görüşlerden olsa bile İmamoğlu’nu desteklediği algısı oluşturulmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken olduğu, olumlu yönde tercih edildiği basit yapılı ve zaman zaman devrik olarak kurulduğu gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda İmamoğlu’nun küskün seçmenleri ikna ettiği, her kesimin desteğini aldığı mesajının verildiği görülmektedir. Haberde İmamoğlu’nun yaptığı ziyaretler sırasıyla gösterilmekte ve buralarda kendisine gösterilen ilgi aktarılmaktadır. Haberin

devamında ise İmamoğlu'nun bu ilgi karşısında dizlerinin üzerine çöktüğü vurgusu yapılmaktadır.

Kelime seçimlerinin haberin bütünüyle aynı doğrultuda olumlandırmalarla oluşturulduğu söylenebilmektedir. Genel itibariyle İmamoğlu'nu öven sözcüklere yer verilmektedir. Kullanılan “değindi”, “seslendi”, gibi aktarma yüklemeleriyle de bu durum desteklenebilmektedir.

Haberin retoriğinde ise İmamoğlu'nun yaptığı konuşmaların görüntüsü, ziyaretlerde kendisine gösterilen ilginin görüntüsü, gezdiği mekanların görüntüleri, çocukların gösterdiği ilginin görüntüleri kullanılmıştır. İmamoğlu'nun yaptığı konuşmaların ve kendisine vatandaşların söylediği övgü sözlerinin alt yazılarla desteklendiği görülmektedir.

2.4 19 Mart 2019 Star TV Ana Haber Haber 24

Spiker: *İyi akşamlar değerli izleyenler, bugün 19 Mart Salı. Liderler meydanda, seçim çalışmaları aralıksız sürüyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, bugün Ereğli, Sakarya ve Kocaeli'nde seçmenlerle buluştu. İlk adresinde yaptığı konuşma ile eski bir polemik tekrar gündeme geldi. İdam cezası efendim, Cumhurbaşkanı, “İdam cezasını kaldırarak yanlış yaptık” dedi. Ardından sözü kanlı cami saldırısına getirip Yeni Zelanda hükümetine seslendi. Teröristin cezalandırılması için yasal düzenleme yapılmasını istedi. Millet İttifakı ve Kılıçdaroğlu da Cumhurbaşkanı'nun hedefindeydi.*

Erdoğan: Biz örneğin bir yanlış yaptık, idamı kaldırdık. Bana göre yanlış yaptık.

Perfore: *Yanlış yaptık” dedi, idamın kaldırılmasının doğru olmadığını söyledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ereğli mitinginde idam cezasını gündeme getirdi.*

Erdoğan: *15 Temmuz gecesi, 251 vatandaşımızı şehit edenleri ağırlatılmış da olsa, müebbet de olsa ceza evinde onları beslemek bile bana ağır geliyor. Eğer bizim parlamentomuz da bununla ilgili bir karar verirse ben bunu onaylarım.*

Perfore: *Erdoğan, sözü Yeni Zelanda'daki terör saldırısına getirdi. 50 Müslümanı katleden teröriste bir kez daha sert tepki gösterdi.*

Erdoğan: *Ulan terbiyesiz, ahlaksız, sen kimsin? 50 tane ibadette olan kardeşimizin hesabını vereceksin. Bunun hesabını eğer Yeni Zelanda sormazsa biz bunun da hesabını sormasını biliriz.*

Perfore: *Yeni Zelanda hükümetine de Ereğli'den mesaj gönderdi.*

Erdoğan: *Efendim bizim yasalarımızda 15 yıldan fazla mahkumiyet yokmuş, ya ne diyorsunuz siz 50 tane ibadetini yapan Müslümanı katledecek, sizin yasalarınızda böyle bir madde yokmuş, ya bu insan hayatı, insan canı ne kadar ucuz ya. Eğer yasalarında böyle bir şey yoksa yeni yasal düzenleme yap.*

Perfore: *Miting meydanında CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun saldırıyla ilgili sözlerini dinleten Cumhurbaşkanı, CHP seçmenine seslendi.*

Erdoğan: *Bu ırkçı senatörden senin ne farkın var bay Kemal, Allah aşkına söylüyorum CHP'ye gönül veren kardeşlerim, bir Müslüman, kalkıp da terörün kaynağı olarak İslamı nasıl ifade eder.*

Perfore: *Millet İttifakı da hedefindeydi. Bir kez daha "HDP ile iş birliği yapıyorlar" dedi.*

Erdoğan: *Gitti ülkemizin ve milletimizin sırtına hançer saplamak için herkesle yatıp kalkan bir terör örgütünün emrindeki bir parti ile ittifak kurdu. Aynı şekilde adı iyi ama kendisi karışık parti de bu örtülü ittifakı güle oynaya kabul etti. Artık bu maskeli balonun bu matruşka oyununun bu bukalemun siyasetinin sonu gelmiştir.*

Perfore: *Kendisine mektup yazıp görüşmek isteyen beşinci sınıf öğrencisi Şevval'i de unutmadı Erdoğan. Sahneye gelen küçük kız göz yaşlarını tutamadı.*

Erdoğan: *Şevval kızımızın mektubuna cevap veremedim. Ama bak Şevval, bizzat çıkıp geldim.*

Perfore: *Bir sonraki adresi Sakarya'ydı. Büyük bir ilgi ile karşılandı Erdoğan. Kader Kan isimli çocuk ise Erdoğan'ı görebilmek için miting alanına sedyesiyle geldi. Kocaeli mitinginde CHP liderine bir kez daha Yeni Zelanda saldırısı üzerinden yüklendi.*

Erdoğan: *Bu adam ya zır cahil, ya zır zır cahil nereye vardırırsan vardır. Neonazilerin ağzıyla cevap veriyorsun.*

Perfore: *Erdoğan, ünlü besteci Kayahan'ın “Bizimkisi bir aşk hikayesi” eserinin kendi okuduğu şiirle Ak Parti'ye uyarlanmış halini de paylaştı.*

Makro Çözümleme

Bültenin ilk sırasında yer alan siyaset haberinde incelenen tematik yapıya ait başlıklarda tam 19 defa KJ değişikliği yapıldığı ve bir kullanılan başlığın tekrar kullanılmadığı görülmektedir. Genellikle haberin aktörü olan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözlerinin tırnak içinde verildiği haberde zaman zaman, “Yeni Zelanda'daki terör saldırısı”, “Hedefinde Millet İttifakı vardı”, “İlk defa Paylaştı” gibi cümlelerin de kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Haberin girişinde spiker haberin içerisinde yer alan önemli başlıkları belirtmektedir. Haberin başında geniş yer ayrılan idam cezası konusu haberin girişinde de dikkat çekici bir şekilde sunulmaktadır. “Eski bir tartışma konusu” diye tanımlanan idam cezası ile ilgili merak uyandırılmak istenmektedir.

Fotoğrafta, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katıldığı programlarda yaptığı konuşmaların görüntüleri, konuştuğu konulara ilişkin görüntüler ve meydanlardaki kalabalığın görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın idam cezasına ilişkin görüşleri, Yeni Zelanda hükümetine yönelik sözleri ve saldırgan ile ilgili tepkisi gösterilmektedir. Erdoğan'ın Millet İttifakı liderlerinin de eleştirilerine yer verilmektedir. Haberin devamında Erdoğan'ın mitinglerde bulunduğu çocuklarla olan diyalogu ve görüşmeleri de gösterilmektedir.

Haberin yorumunda ise Erdoğan'ın sözlerinin 218 saniyelik haber süresince paylaşıldığı görülmektedir. Birbirinden bağımsız konulardaki konuşmaları, kısa cümlelerden oluşan metinle izleyicinin aklında kalabilecek şekilde sunulmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin kısa, basit yapılı ve anlaşılır ifadelerle kurulduğu görülmektedir.

Bölgesel uyumda Erdoğan'ın yaptığı konuşmaların önem sırasına göre ayrılarak farklı başlıklar altında izleyiciye sunulduğu gözlemlenmiştir. Sırasıyla idam cezası, Yeni Zelanda'daki terör saldırısı, Yeni Zelanda hükümetine eleştirisi, Millet İttifakı'na gösterdiği tepki, miting alanında bulunduğu çocuklar ve seçim şarkısı olarak sıralanmaktadır.

Kelime seçimlerinin en basit şekilde mesajı aktarabilecek şekilde yapıldığı görülmektedir. Kısa kurulan cümlelerin aktarma yüklemelerinin de “söyledi”, “seslendi” gibi olumlu yönde kullanıldığı görülmektedir.

Haberin retoriğinde ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmalarına dair görüntüler, miting meydanlarındaki kalabalığa ilişkin görüntüler, habere konu olan olay ya da kişilerin görüntüleri gösterilmektedir. Erdoğan'ın konuşmaları KJ'lerin yanı sıra ekranda yer alan kırmızı – beyaz yazılarla da desteklenmektedir. Çarpıcı ifadeler sayılabilecek, “Bunu onaylarım”, “Bunun hesabını vereceksin”, “Maskeli balo siyaseti” gibi ifadeleri sözlü ve görsel sunumun yanında yazılı olarak da sunulmaktadır.

Haber 25

Spiker: *CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu ve İyi Parti lideri Meral Akşener, Antalya'da ortak mitingdeydi. Kılıçdaroğlu, kavga siyaseti vurgusu yaptı. Cumhurbaşkanı'nı toplumu ayırtırmakla suçladı. Akşener ise Erdoğan'ın açtığı tazminat davasına tepki gösterdi.*

Kılıçdaroğlu: *Yok şu terörist, yok bu terörist, ya oturduğun koltuk Cumhurbaşkanlığı koltuğu, işgal ettiğin koltuk Cumhurbaşkanlığı koltuğu. İnsanların onuruyla, kimliğiyle oynamayacaksın. İnsanların inancını siyasete alet etmeyeceksin.*

Perfore: *Sözlerinin hedefinde Cumhurbaşkanı Erdoğan vardı CHP liderinin. Erdoğan'ı toplumu ayırtırmakla suçladı.*

Kılıçdaroğlu: *Dünyadan haberi yok. Sanıyor ki milleti kavga ettirirsem ben o koltukta ömür boyu oturacağım. Dinden imandan bahsediyorlar ama Yunus Emre'yi bilmiyorlar, Mevlana'yı bilmiyorlar, Yörükleri bilmiyorlar.*

Perfore: *Antalya'da yapılan ortak mitingde konuştu Kılıçdaroğlu. Demokrasi mücadelesi veriyoruz” dedi. Ekonomik kriz vurgusunu yineledi. İşsizlik rakamlarını hatırlattı.*

Kılıçdaroğlu: *Sadece bir yılda işsiz kalanların sayısı 1 milyon 11 bin kişi. Onların bundan haberi yok. Onlar sarayda oturuyorlar. Onların keyfi yerinde.*

Perfore: *Ortak mitingde İyi Parti lideri Meral Akşener de kürsüdeydi. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yaşadığı terör polemiğini gündeme getirdi. Erdoğan'ın açtığı tazminat davasına tepki gösterdi.*

Akşener: *Sayın Erdoğan, olsa dükkân senin dükkân ama yok. Emekli maaşıma haciz koydurursun olur biter. Battı balık yan gidermiş. Sonuç itibari ile 250 milyon değil, bir dahakine 500 milyon dersin.*

Perfore: *Akşener, eleştirilerini ekonomi üzerinden sürdürdü.*

Akşener: *Sayın Erdoğan, niçin yerel seçimleri bir savaş alanına çevirmek istiyor. Çünkü söyleyeceği söz bitti. Birbirinizle kavga ederseniz, kutuplaşacaksınız sonuç itibariyle yanan mutfak, kaynamayan tencere bunlar konuşulmayacak.*

Makro Çözümleme

Bültenin ikinci sırasında verilen siyaset haberinin tematik çözümlemesi yapıldığında ise 5 farklı KJ kullanıldığı görülmektedir. Süre olarak ekranda uzun tutulan iki KJ haberin başlığı olarak değerlendirilebilmektedir. Bu başlıkların “Kılıçdaroğlu ve Akşener'den ortak miting”, “Kılıçdaroğlu'ndan sonra Akşener konuştu” cümleleri olduğu görülmektedir.

Haberin girişinde spikerin süre ve cümle sayısı olarak daha kısa bir giriş yaptığı görülmektedir. Haberde öne çıkarılan “kavga siyaseti”, “tazminat davası” konu başlıklarını belirtmektedir.

Fotoğrafta, iki liderin yaptığı ortak mitingden görüntülere ve bu mitingde yaptığı konuşmalara yer verilmektedir. Haberde miting alanındaki kalabalığın görüntüleri de gösterilmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde de CHP lideri Kılıçdaroğlu ile İyi Parti lideri Meral Akşener'in düzenlenen ortak mitingde yaptığı konuşmalar sırasıyla gösterilmekte ve bu konuşmalardan öne çıkan konular gösterilmektedir. İki liderin hükümete ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik eleştirileri yer almaktadır.

Haberin yorumunda ise metnin önceki haberdeki gibi kısa cümlelerle oluşturulduğu görülmektedir. Haber süresinin büyük bölümünde liderlerin konuşmalarına yer verildiği görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin çoğunlukla basit yapılı olduğu ancak sıralı bileşik cümlelere de yer verildiği görülmektedir. Haberde kullanılan cümlelerin açık ve anlaşılır şekilde oluşturulduğu gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda CHP lideri Kılıçdaroğlu ile İyi Parti lideri Meral Akşener'in Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik eleştirileri aktarılmaktadır. Ekonomi üzerinden eleştiri yapıldığı mesajı verilmektedir.

Kelime seçimlerinin kısa ve açık bir şekilde yapıldığı görülmektedir. Haberde kullanılan aktarma yüklemelerinin ise “suçladı”, “tepki gösterdi”, “yineledi” gibi olumsuz ya da tarafsız yönde tercih edildiği görülmektedir.

Haberin retoriğinde ise iki liderin katıldığı ortak mitingden görüntüler ve konuşmalarına ilişkin görüntüler kullanılmıştır. Liderlerden biri konuşurken diğerinin kalabalığın arasında en önde diğerini dinlediği görüntüleri de kullanılmıştır. Haberde ayrıca yapılan konuşmalar sırasında ön plana çıkan “Dünyadan haberi yok”, “Söyleyeceği söz bitti” gibi hükümete yönelik eleştirilerden bazıları kırmızı- beyaz renklerde ekranda gösterilmektedir.

Haber 26

Spiker: Millet İttifakı Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Mansur Yavaş hakkında Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yaptığı açıklama sahte senet tartışmasını başka bir boyuta taşıdı. Erdoğan, seçim sonrasını işaret ederek “Bedelini öder” dedi. Yavaş bu açıklamaya Erdoğan, yanlış bilgilendiriliyor, sözlerini tehdit olarak algılamıyorum” diye değerlendirdi. Konu millet ittifakı liderlerinin de gündemindeydi.

Erdoğan: Belgelerin ortaya çıkması yargının Sayın Yavaş ile ilgili vermiş olduğu karar bunlar tabi kenara konulacak bir şey değil.

Perfore: Başkent Ankara’da seçim yarışı “Sahte senet” tartışması gölgesinde sürerken Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan da çok konuşulacak bir açıklama geldi. Millet İttifakı Ankara adayı Mansur Yavaş’ı hedef alan Erdoğan, “Bedel öder” dedi.

Erdoğan: Bu seçime böyle girebilse dahi seçimden sonra çünkü bunun dokunulmazlığı falan da yok, bunlar milletin önüne gelecek. Burada çok ciddi bir bedeli kendisi ödeyeceği gibi tabi maalesef Ankaralı vatandaşlarımızı da ödetme durumuna düşürür.

Mansur Yavaş: Benim zaten dokunulmazlığım yok, şu anda da yok dokunulmazlığım. Hukuka saygı duymak gerekiyor.

Perfore: Mansur Yavaş, Ankara’nın Bala ilçesinden yanıt verdi. Cumhurbaşkanı’nın yanlış bilgilendirildiğini söyledi, “sözlerini tehdit olarak algılamıyorum” dedi.

Yavaş: Eğer etrafındakilere iyice sorsa bu mevzu nedir dese benim haklı olduğumu anlayacaktır. 31 Martta milletin hakemliğine başvuruyoruz. Millet ne derse o olacak.

Muhabir: Tehdit olarak algılıyor musunuz?

Yavaş: Yok ben algılamıyorum.

Perfore: Mansur Yavaş tartışmasına CHP lideri Kılıçdaroğlu da, NTV yayınında katıldı.

Kılıçdaroğlu: Ciddiye alınacak bir şey değil. Gizli kapaklı bir iş çevrilecek de bunlar kalkıp söyleyecekler.

Perfore: *Bilinçli olarak Yavaş'ın hedef alındığını söyleyen CHP lideri söz konusu iddiaların da algı yaratmak amaçlı olduğunu savundu.*

Kılıçdaroğlu: *Duvarlara Kürtçe sloganlar yazıyorlar. Yazarların da kimliğini tespit ettik. Ak Partililer. Niçin, algıyı değiştirmek için Mansur Yavaş'a oy vermesinler diye. Bunun adı ahlaksızlık değil mi?*

Perfore: *Polemik, İyi Parti lideri Meral Akşener'in de gündemindeydi.*

Akşener: *Sayın Mansur Yavaş'ı bir Cumhurbaşkanı seçimi alıyor diye apaçık tehdit edebilir mi? Milli iradeye ihanet etti.*

Perfore: *Bir başka tartışmalı başlık, Sezai Temelli'nin açıklaması. "İmamoğlu ve Yavaş seçilmişse bilecekler ki HDP oylarıyla seçilmişlerdir" diyen Temelli'ye Yavaş tepki gösterdi.*

Yavaş: *Gerçekten Mansur Yavaş'ı HDP'liler seçmek istese şu lafı eder mi? Bu aleyhime koz vermek için Ak Partililerin eline koz vermek için yapıyor bu kadar basit.*

Perfore: *Mansur Yavaş, bir kez daha "Herkesin oyuna talibiz." Dedi.*

Yavaş: *Herkesin oyuna talibiz. Ama terörden PKK ile araya mesafe koymamış insanlarla işimiz olmaz. Yürü işine diye cevap verdik, daha ne yapılabilir? Olay bu kadar basit.*

Makro Çözümleme

Üçüncü sıradaki haberde yapılan tematik incelemede ise başlıkların 12 defa KJ değişikliği yapılarak kullanıldığı görülmektedir. Haberin ilk sırada gösterilen ve en uzun süre ekranda tutulan başlığının ise "Sahte senet tartışması büyüyor" olduğu görülmektedir. Bu cümle haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Haber girişinin haberin içeriğinde yer alan konuya ilişkin iki tarafın da görüşlerine yer verilerek yapıldığı gözlemlenmiştir. Spiker, ilk olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eleştirisini "başka boyuta taşıdı" cümlesiyle açıklarken, muhalefetin yanıtı da yorum katmadan aktarmaktadır.

Fotoğrafta her iki tarafın liderlerinin ve adayın yaptığı açıklamalara ilişkin görüntülerine yer verilmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde ilk olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katıldığı programda söylediği sözlere ardından da bu açıklamaya gelen tepkilere yer verilmektedir. Konunun muhatabı Mansur Yavaş'ın yanıtına da yer verilmektedir.

Haberin yorumunda ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Mansur Yavaş'a yönelik sözlerinin vurgulanarak aktarıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında verilen cümlelerin tekraren bir de ortalarında gösterildiği gözlemlenmiştir. Haberde tarafsızlığı oluşturabilmek adına Mansur Yavaş'ın yanıtının da fazla bir müdahaleye uğramadan aktarıldığı görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin çoğunlukla basit yapılı olduğu görülmektedir. Fazla uzun olmayacak şekilde kurulan cümlelerle anlaşılır bir metin ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasıyla başlayan haber bu açıklamalara yapılan eleştirilerle devam etmekte ve konunun asıl muhatabı Mansur Yavaş'ın yanıtı da paylaşılmaktadır. Haberin içerisinde yine Mansur Yavaş ve yine Millet İttifakı İstanbul adayı Ekrem İmamoğlu ile ilgili gündemi belirleyen açıklamalardan biri olan Sezai Temelli'nin kurduğu cümlelerin kısa bir hatırlatma yapmak yerine tam olarak dillendirildiği görülmektedir.

Kelime seçimlerinin anlaşılır olabilecek şekilde yapıldığı haberde kullanılan aktarma yüklemelerinin konuşan kişiye göre yön değiştirdiği görülmektedir. Mansur Yavaş'ın açıklaması için “savundu” yüklemi kullanılırken, Erdoğan için “söyledi” gibi olumlu yüklemelerin tercih edildiği belirlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katıldığı programda yaptığı konuşmaya ilişkin görüntüler, Mansur Yavaş'ın seçim çalışması kapsamında gittiği ilçedeki konuşmasına ilişkin görüntüler, vatandaşların ona gösterdiği ilginin görüntüleri, CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun katıldığı programda yaptığı konuşmanın görüntüleri ve Meral Akşener'in mitingde yaptığı konuşmanın görüntüleri

kullanılmıştır. Ayrıca tüm bu mekanların ortam görüntüleri ve haberde adı geçen Sezai Temelli ile Ekrem İmamoğlu'nun görüntülerine de yer verilmiştir. Haberde ön plana çıkan cümleler kırmızı beyaz renkte yazılan yazı ile ekranın ortasında da vurgulanmaktadır.

Haber 27

Spiker: Seçim çalışmaları ile devam edelim. Gaziantep'teyiz. Başkanlık koltuğuna tekrar aday olan Fatma Şahin, sokak sokak seçmeni dolaşıp hem sorunlarını dinledi hem de Gaziantep için yeni projelerini anlattı. İşte Fatma Şahin'in seçim sürecinde bir günü.

Perfore: Tokalaşmadık esnaf, hal hatır sormadık kimseyi bırakmadı. Fatma Şahin, Gaziantep'e ikinci dönem için talip.

Muhabir: Star TV seçimin nabzını bu kez Gaziantep'te tutuyor.

Perfore: Gaziantep iki milyonluk bir şehir, üstüne 500 bin Suriyeliyi de ağırlıyor. Sanayi ve ticaret kenti olmanın yanı sıra eşsiz mutfağı ile de ön plana çıkıyor.

Fatma Şahin: İdeolojik belediyecilik bitmiştir. Ak Parti belediyeciliği ile bitmiştir. Artık partiniz ne olursa olsun, siyasi görüşünüz ne olursa olsun birlikte ben Gaziantep sevdalıyım diyen herkesle gidecek yolumuz var diyoruz.

Perfore: Bir dönem yönettiği kentte Fatma Şahin'in pek çok yeni projesi var.

Muhabir: Nedir projeleriniz, Gaziantep için?

Fatma Şahin: Şimdi zaten Türkiye'nin en büyük su projesini tamamladık, konuta başladık, ulaşım. Şu an yeni dönemde sayın Cumhurbaşkanımız açıkladı, bir medeniyet kuruyoruz 10 milyon metre kare. Ayrıca, metroya giriyoruz. Onlarca işimiz var ve ustalık dönemi 1 Nisan'da başlıyor inşallah.

Perfore: Gaziantep Ticaret Endüstri Merkezi'ni gezen Fatma Şahin, daha sonra bir bir esnafın kapısını çaldı. Şahin, esnaf ziyaretinin ardından işitme engelli bir çifti ziyaret etti. Fatma Şahin, kadın ve çocuklarla da buluştu.

Fatma Şahin: *Gelecek aydınlık olsun, mutlu olalım. Hep birlikte olalım. Barış, kardeşlik, sevgi gelsin.*

Perfore: *Şahin, hayvanat bahçesinde gösteri yapan fokun sürprizi ile karşılaştı.*

Makro Çözümleme

Beşinci sıradaki dördüncü siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemelerde 8 defa KJ değişikliği yapıldığı ve başlıklardan “Sokak sokak dolaşp Gaziantep’lileri dinliyor” cümlesinin ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Söz konusu başlık haberin farklı yerlerinde iki defa gösteriliyor ve süre olarak da ekranda en uzun süre tutulan başlık olduğu tespit edilmiştir.

Spiker haberin girişini, Cumhur İttifakı’nın Gaziantep adayı Fatma Şahin ile yapılan röportajdan çıkarılan haberi “İşte Fatma Şahin’in seçim sürecinde bir günü” cümlesiyle yapmaktadır. Öncesinde kurduğu cümlelerle de Şahin’in Gaziantep için “yeni projelerini anlattığı” ve “sokak sokak dolaşp esnafı dinlediği” bilgilerini aktarmaktadır.

Fotoğrafta Şahin’in gün içinde gezdiği yerler ve katıldığı programlara ilişkin görüntülere yer verilmektedir. Haberde Şahin’in verdiği röportajdan görüntüler ve konuşmasında söylediği projelere ilişkin görüntüler de kullanılmaktadır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Fatma Şahin’in ikinci kez aday olduğu Gaziantep’te geçirdiği bir propaganda gününe eşlik edildiği ve programlarda yaptığı konuşmalarla katıldığı etkinliklere ilişkin bilgiler paylaşılmaktadır.

Haberin yorumunda ise Şahin’in “yeni projeleri var” ve “tokalaşmadık esnaf bırakmadı” gibi bilgilere yer verilmektedir. Haberde ayrıca Star TV’nin seçimin nabzını Gaziantep’te tuttuğu görüşü de ifade ediliyor.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle basit yapılı, kısa, karmaşık olmayacak şekilde seçildiği görülmektedir. Haberde dolaylı aktarmaların kullanıldığı belirlenmiştir.

Bölgesel uyumda Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin'in bir gününe tanıklık edildiği belirtilmektedir. Şahin'in katıldığı programların aktarıldığı haberde seçim vaatlerine de yer verilmektedir. Şahin'in çocuklara ve kadınlara özel ilgi gösterdiği vurgulanmaktadır.

Kelime seçimlerinin başından sonuna olumlu yönde yapıldığı görülmektedir. Kullanılan aktarma yüklemelerinin de Şahin'i ve çalışmalarını destekler nitelikte olumlu olduğu görülmektedir.

Haberin retoriğinde ise Şahin'in günün başlangıcından akşam saatlerine kadar katıldığı programların görüntülerine yer verildiği görülmektedir. Şahin'in verdiği özel röportajların görüntüleri ve vatandaşların kendisine gösterdiği ilginin görüntüleri de aktarılmaktadır. Şahin'in konuşması sırasında Gaziantep'ten genel görüntüler de kullanılmaktadır.

Haber 28

Spiker: *İstanbul Bakırköy'de CHP, pankartlarını kesenlere yönelik şikayette bulundu. Polis iki kişiyi elinde falçata ile pankartları keserken suçüstü yakaladı. Gözaltına alınan şüpheliler, İyi Partili çıktı.*

Perfore: *Pankartları falçata ile keserken suçüstü yakalandılar. Gözaltına alınan şüpheliler İyi Parti Bakırköy Gençlik kolları Başkanı ve yardımcısı çıktı. Bakköy'de son iki ayda CHP adayına ait pankart ve afişe zarar verildi.*

Muhabir: *Şikayet üzerine Bakırköy ilçesine gelen emniyet müdürlüğü ekipleri bu sokağa geldiği anda iki kişinin ellerinde falçata ile pankartları kestiğini gördü. Suçüstü yakalanan iki kişi gözaltına alınarak emniyet müdürlüğüne götürüldü.*

Perfore: *21 ve 22 yaşındaki şüpheliler İyi Parti Bakırköy Gençlik Kolları Başkanı ve yardımcısı çıktı. İfadelerinde kendilerine ait pankartlara zarar verildiği için "Biz de zarar verenlerin pankartlarını yırttık" dediği öğrenildi. İki şüpheliden CHP Bakırköy ilçe başkanlığı şikayetçi oldu. Saldırıyı gerçekleştiren şüpheliler tutuksuz yargılanacak.*

Makro Çözümleme

Bültenin altıncı sırasındaki haberde yapılan tematik çözümlemede tek KJ yani tek başlık kullanıldığı görülmektedir. Bir dakikalık öne çıkarılmak istenen tek durum olan “CHP pankartlarını kesenler İyi Partili çıktı” cümlesi haber süresi boyunca ekranda gösterilmektedir.

Haberin girişinde de aynı durum ön plana çıkarılmıştır. Spiker kısa ifadelerle olayın öncesini ve polisin yaptığı soruşturmaya ilişkin bilgileri paylaşmaktadır. Ardından ise “Gözaltına alınan zanlılar İyi Partili çıktı” cümlesiyle girişi yapmaktadır.

Fotoğrafta, parti üyelerinin yüzleri blurlanmış haldeki toplu fotoğraflarına yer verildiği ayrıca haberde olayın yaşandığı bölgedeki güvenlik kameralarının görüntülerine de yer verildiği görülmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde asayiş haberi tarzında kaleme alınan metin ile ittifak halindeki iki partinin üyeleri arasında yaşanan çatışma ön plana çıkarılmaktadır. Haberde olayın başlangıcı olan pankart kesme ve CHP’nin şikayet süreci anlatılmaktadır. Daha sonra polislerin yaptığı çalışmalar ve zanlıların suçüstü yakalandığı bilgisi paylaşılmaktadır. Zanlıların kimliğinin ise İyi Parti üyesi olduklarını ortaya çıkardığı ve “kendilerine ait pankartlara zarar verildiği için” yaptıklarını söylediği bilgileri paylaşılmaktadır. Haber, zanlıların tutuksuz yargılanacağı bilgisiyle sona ermektedir.

Haberin yorumunda ise asayiş haberleri ile daha yoğun bir benzerlik gösteren haberin bültenin bu kadar ön sıralarında yer bulmaktadır. Ayrıca, seçim sürecinde ittifak içinde olan iki parti arasında yaşanan çatışmaya vurgu yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin kısa, basit yapıda ve öyküleyici bir üslupla kurulduğu görülmektedir. Dolaylı anlatımın yapıldığı haberde yaşananlar olay sırasına göre aktarılmaktadır.

Bölgesel uyumda da yaşanan olayın öncesi ve sonrası sırası ile aktarıldığı gözlemlenmiştir. CHP ile İyi Parti arasında yapılan ittifaka karşın parti üyeleri arasında yaşanan gerilim izleyiciye sunulmaktadır.

Kelime seçimlerinin tarafsız olarak kabul edilebilecek bir üslupta yazıldığı görülmektedir. Aktarma yüklemelerinin de “dediği öğrenildi” örneğinde olduğu gibi edilgen olarak ve olumsuz yönde kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise olayın yaşandığı yerdeki güvenlik kamerası görüntülerinin tekrar tekrar gösterildiği belirlenmiştir. Habere konu olan parti üyelerin fotoğraflarının yüzler blurlanacak şekilde (kimliklerinin belli olmaması için) aktarılmaktadır. Kanal muhabirlerinden birinin olayın yaşandığı yere giderek olay yerinde anons verdiği görülmektedir. Bu şekilde verilen habere ilişkin inandırıcılığın artırılması amaçlanmaktadır. Haberde ayrıca spikerin sunumundan itibaren haber bitene kadar ekranın sol tarafını kaplayacak büyüklükte yatay olarak “özel haber” yazılı bir KJ’ye yer verilmektedir. Bu yöntem ile de diğer kanallarda yer almayan haberin inandırıcılığını arttırmak amaçlanmaktadır.

2.5. 20 Mart 2019 Fox TV Ana Haber Haber 29

Spiker: *Şimdi geldik seçimlere bakacağız. Seçimlere kaç gün kaldı? Hemen okutucuda göreceksiniz; 11 gün kaldı. 11 gün sonra anayasal hakkı nedir, bizler için gidip oyumuzu kullanmaktır ve muhtarlar belirlenecek, belediye başkanlığı belirlenecek ve üyeler belirlenecek. Meclis üyelikleri, il genel meclis üyeleri. Artık gündemde Cumhuriyet İttifakı'nın bir gündemi var Millet İttifakı'nın ve seçime yalnız girecek olan partilerin bir gündemi var. Cumhuriyet İttifakı'nın gündemi, beka sorunu... “Türkiye’de beka sorunu var” diyor ve diğer siyasi partileri terör örgütleri ile ilişkilendirmeye devam ediyor. Aslında dünkünden farklı olarak bir haber seyreteceksiniz sadece ve sadece bu haberi bir kez daha ekrana getirmemizin sebebi şudur; çünkü liderler yine konuştu ve biri konuşunca diğeri de cevap verdi.*

Erdoğan: *Ankara’da ve Türkiye’de pandoranın kutusu açılmıştır. Karşımızda dörtlülü çete var. Kandil’den yönetilen bu çete ile bir mücadele vereceğiz.*

Kılıçdarolu: *Sanki savaşa gidiyoruz elde yalnızlık neredeyse birbirimizi gırtlaklayacağız.*

Bahçeli: *Bu CHP, Atatürk’ün CHP’si değildir. Bu İP iyi falan hiç değildir.*

Akşener: Savaşa mavaşa gitmiyoruz. Allah rızası için birbirimizle kavga etmeyelim.

Kılıçdaroğlu: Nerede saldırırlarsa saldırınsınlar, Gazi Mustafa Kemal'in yolundan asla dönmeyeceğim.

Perfore: Meydanların değişmeyen polemik konusu beka. Erdoğan da Bahçeli de terörle işbirliği iddiası ile Millet İttifakı'nı hedef aldı yine. Kılıçdaroğlu, beka odaklı AK Parti iktidarının 17 yılını ve ekonomiyi hatırlattı.

Kılıçdaroğlu: 17 yıl önce yoktu, niye şimdi beka sorunu var?

Bahçeli: Kandilin hazırladığı kanlı isim liselerinin, CHP meclis üyelikleri üzerinden belediyelere sızdırma girişimlerini beka sorunu olarak görüyoruz.

Kılıçdaroğlu: Eğer bir beka sorunu varsa sebebi iktidardakilerdir ve Türkiye'nin üretimden koparılmasıdır.

Erdoğan: Matruşka ittifakı kurdular. İttifakı destekçe içinden Pensilvanya'nın ve Kandil'in uzantıları çıkıyor.

Temelli: Ellerinde kalan bölücülük, din istismarı, beka sorunu yok bu ülkenin işsizlik sorunu var.

Erdoğan: Geçen hafta ittifakın gizli ortağı çıktı ve postayı koydu. Eş Başkan'ın bu postasından sonra Bay Kemal ile Hanımefendinin tabii elleri ayaklarına dolandı. Hayır diyemediler.

Perfore: Cumhurbaşkanı, HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin Ankara ve İstanbul seçimleri ile ilgili sözlerini hatırlattı, "HDP ile ittifakı saklayamazsınız" dedi.

Erdoğan: Bay Kemal ve hanımefendi, bölücü örgüt sempatisini yüzlerce kişiye belediyelere sızdırma girişimlerini inkar ettiler.

Kılıçdaroğlu: Bize saldırıyorlar, sabah saldır, öğle saldır, akşam saldır. Sanki savaşa gidiyoruz.

Akşener: Birbirimizin kalbini kırmaya değmez, bu bir yerel seçim.

Bahçeli: Zillette umut yoktur, zilletin ardı karanlıktır.

Kılıçdaroğlu: “Kılıçdaroğlu'nu da asmamız gerekiyor” diyorlar. Bana saldıran PKK'ydı. Şimdi başka bir cepheden aynı kafa saldırıyor.

Perfore: *Bir televizyon kanalında CHP lideri için idam çağrısı yapılmıştı. Soruşturma da açıldı. Kılıçdaroğlu da meydan okudu.*

Kılıçdaroğlu: *Efendim beni asacaklarmış, ben korkacakmışım da bilmem ne! Benim idamımla ilgili kanun getireceklermiş, getirmezseniz namertsiniz! Oy vermezsem namerdim!*

Makro Çözümleme

İlk siyaset haberine bültenin üçüncü sırasında yer verilmektedir. Tematik incelemesi yapılan haberin başlıklarında 19 defa KJ değişikliği yapılmaktadır. Ancak bu başlıklardan “Cumhur’dan Millet’e terörle iş birliği suçlaması” cümlesi haberin farklı yerlerinde 5 defa kullanılmaktadır. Bu nedenle ön plana çıkan başlığın yanı sıra Cumhurbaşkanı, Kılıçdaroğlu ve Bahçeli’nin birer cümleleri de haberin içerisinde ikişer defa ekrana yansıtılmaktadır.

Haberin girişinde spiker, “beka sorunu” konusunu vurgularken “Cumhur İttifakı’nın bir gündemi var.” İfadesini kullanmaktadır. Ayrıca spiker izleyicilere, haberde önceki günlerde yayınlanan haberlerden farklı bir şey olmadığını da söylemektedir.

Fotoğrafta, Cumhur İttifakı ile Millet İttifakı liderlerinin konuşmalarına ilişkin görüntüler kullanılmaktadır.

Şematik olarak da incelenen haberde ilk olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Millet İttifakı’na yönelik eleştirisi ve ardından konuya ilişkin Millet İttifakı taraflarının verdiği yanıtlar gösterilmektedir. Haberin içerisinde liderlerin birbirlerine yönelik eleştirileri ve yanıtları karşılıklı konuşma şeklinde sunulmaktadır.

Haberin yorumunda ise Erdoğan’ın “diğer partileri terör örgütleriyle iş birliği yapmakla suçladığı” görüşü hakim görüş olarak ön plana çıkmaktadır. Haber metninin ilk cümlesi olan “Meydanların değişmeyen konusu beka” ifadesiyle Cumhur İttifakı’na yönelik bir eleştiri yapıldığı da söylenebilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik incelemesi de yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle sıralı bileşik olarak kurulduğu görülmektedir. Devrik olarak kurulan cümlelerde doğrudan anlatıma başvurulmaktadır.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Millet İttifakı'na yönelik eleştirisinin gösterildiği haberde muhalefet tarafının yanıtlarına da yer verilmektedir. Karşılıklı konuşturulan liderlerin karşı karşıya geldiği “beka sorunu” konusuna genişçe yer verilmektedir. Haberin devamında da CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun kendisi ile bir muhabirin söylediği “İdam edilmeli” ifadesiyle ilgili görüşü de aktarılmaktadır.

Kelime seçimlerinin haberin gerginliğini yansıtacak şekilde yapıldığı gözlemlenmiştir. “hedef aldı” gibi aktarma yüklemelerinin Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Bahçeli için tercih edildiği görülmektedir. Haberde ayrıca, “dedi”, “hatırlattı” gibi tarafsız kabul edilebilecek yüklemeler de yer almaktadır.

158 saniyelik haberin retoriğinde ise liderlerin konuşmalarından görüntülerin kullanıldığı görülmektedir. Haberde düzenlenen miting alanlarındaki kalabalığa da yer verilmektedir. Ayrıca haberde konusu ve konuşması da gösterilen Sezai Temelli'nin de görüntüleri kullanılmaktadır. Temelli'nin düzenlediği mitingdeki HDP bayrakları da ekrana yansıtılan görseller arasında yer almaktadır.

Haber 30

Spiker: *O da zaten enteresandır. Bir televizyonun muhabiri çıkıp da tuhaf tuhaf sözler edebilme. Yani gazetecilik falan değil bu televizyon haberciliği falan değil sadece tetikçilikten başka bir şey değil. Şimdi ben size bugün aklına çok güvendim bir arkadaşım var bu sözlerin patenti de ona ait aslında bakacak olursanız. İsim vermeyeceğim size ama bugün karşılıklı konuşurken, beka meselesi konuşuyoruz ve çok güzel bir şey söyledi bana, ben de not aldım buraya. Elime dikkat ediniz lütfen, bakın beş parmakla size beka olayını anlatmaya çalışacağım. Ki sizde Türkiye'nin beka sorunu bu partilerden mi kaynaklanıyor yoksa geçmişten gelen ve yönetenlerin hataları ile yoğrulmuş bir beka sorunu ile mi karşı karşıyayız? Bir not aldım bir Ordu. Orduya geçtiğimiz yıllarda Türk Silahlı Kuvvetleri'ne kurulan kumpasları biliyorsunuz. İktidar ve cemaat dedikleri o zamanki yol arkadaşları, ülkenin Genelkurmay Başkanı'nı içeri almışlardı ve terörist başı olarak adlediyorlardı*

kendileri daha sonra kupası olduğu ortaya çıktı. İki millet, söylemler o kadar sert ki millet kutuplaştırıyor, millet ayrıştırılıyor. Üçüncüsü finans sektörü, parasal olarak Türkiye'nin şu andaki içinde bulunduğu darboğaz. Dördüncüsü sanayi çarkının sanayinin veya üretimin maalesef istenilen seviyede olmaması daha geçenlerde açıkladık geçtiğimiz ayın sanayi oranındaki düşüşü. Ve tarım, maalesef tarımda da biz kötü durumdayız. İthal ediyoruz, ithalata dayalı bir tarım politikamız var. İşte beka, bakın beka eğer istiyorsanız gelecek ülkenin gelecek sonu bunlardan oluşuyor. Peki biz bu duruma nasıl geldik? Ordu yıpratılıyor, millet ayrıştırılıyor, işte finans sektörü sıkıntı var, sanayide sıkıntı var, tarımda sıkıntı var. Alın size 5 sözcükle beka. Peki bizi bu duruma kim getirdi? Bugünü yönetenler bizi 16 yıldır yönetenler getirdi. Yani laf da diyebilirsiniz ama en azından sorgulayan bir beyin varsa ki aklına güvendiğim bir arkadaş da bu şekilde konuşmuştu ve hoşuma da gitti sizlerle de paylaşmak istedim. Siz de en azından bir kere düşünün. Çok konuşulan bir olay, bir satış satışta değil işletmenin devri. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin en önemli fabrikalarından biri. Ve dün partili Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın söylemi vardı; "50 milyon dolar" dedi. Yani en azından oraya yapılacak yatırım için ama 50 milyon dolar yani Türkiye Cumhuriyeti devleti için, maliyesi için, 50 milyon dolar nedir? Doğru mu söyledi, sürçü lisan mı etti, dili mi sürçtü bilmiyoruz. 50 milyon dolar ise... Ve devamı gelsin.

Kılıçdaroğlu: Diyor ya "Ey Kılıçdaroğlu, biz bu fabrikayı satmadık, bu fabrikayı birilerine vermedik" diyor.

Erdoğan: Ya satılan birisi varsa sensin ya!

Kılıçdaroğlu: 20 Aralık 2018 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, fabrika özelleştirme kapsam ve programlarını alınmasına...

Erdoğan: Niye yalan söylüyorsun? Burada kesinlikle bir mülkiyet devri söz konusu değildir. Varsa böyle bir şey, ispatla ben her şeyi bırakmaya varım ama sen siyasetten çekilmeye var mısın?

Kılıçdaroğlu: Bırakır mı? Kendi imzası benim değil, devletin resmi gazetesi benim değil, üstünde Türk bayrağı var.

Perfore: *Cumhurbaşkanı, “Tank Palet Fabrikası satılmadı” diyerek Kılıçdaroğlu'na rest çekmişti. CHP lideri bir gün sonra Aralık ayında yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yanıt verdi. Erdoğan'ın fabrikaya “50 milyon dolarlık yatırım gerekiyor” sözü tansiyonu daha da yükseltti.*

Erdoğan: *En az buraya yapılacak yatırım için 50 milyon dolar gerekiyor. Biz burada çok daha farklı bir adım attık.*

Kılıçdaroğlu: *Devletin imkanı yok, 50 milyon doları Katarlılar veriyor ve biz de fabrikayı onlara teslim ettik. Ya 50 milyon dolar nedir Allah aşkına ya? 50 milyon doları bulamadığı için 20 milyar dolarlık fabrikayı Katar ordusuna sattı.*

Erdoğan: *Katar-Türk işbirliği olan BMC'ye devrettik 25 yıllığına.*

Kılıçdaroğlu: *Sayın Erdoğan'a çağrı yapıyorum, o sözleşmeyi iptal et 50 milyon dolara ben sana bulacağım kardeşim!*

Bahçeli: *Kim almış? Türkiye'de bir şirket almış. Özelleştirme mi? Hayır.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu ile Bahçeli arasında alevlenen milliyetçilik polemikinin çıkış noktası da Tank Palet Fabrikasıydı. Kılıçdaroğlu'nun sert eleştirilerine Bahçeli'nin son çıkışı dikkat çekti.*

Kılıçdaroğlu: *Katar ordusu ne yapacak? Tank yapacak orada, kime satacak? Türk Silahlı Kuvvetleri'ne. Ya benim fabrikamdan ben tank satın alacağım, akla bakın bunu aynı zamanda Sayın Bahçeli için de söylüyorum.*

Bahçeli: *Bunu kalkıp özelleştirme diye, silah satıyor diye söylüyor. Bir de bizimle milliyetçiliği yarıştırıyor.*

Kılıçdaroğlu: *Kendi silah fabrikasını yabancı bir orduya peşkeş çekene oy verene de milliyetçi denmez.*

Bahçeli: *Sürekli olarak bazı kavramlarla Türkiye'yi tahrik ediyor Kemal Kılıçdaroğlu bey. Acaba kendisine böyle bir görev mi verildi?*

Perfore: *Tank Palet Fabrikası üzerinden liderliğin polemigi sert.*

Makro Çözümleme

Bültenin dördüncü sırasında yer alan ikinci siyaset haberinin tematik çözümlemesi yapıldığında ilk olarak incelenen başlıklarda 18 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. İlk atılan başlığın haberin içerisinde de 6 defa kullanıldığı gözlemlenmiştir. “Meydanlarda Tank Fabrikası Polemiği” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilir.

Haberin girişinde spikerin 98 saniye boyunca önceki habere ilişkin değerlendirme ve yorum yaptığı görülmektedir. 37 saniye ayrılan haberde ise eksiltmeli cümle ile giriş yapılmaktadır. “50 milyon dolar ise... Devamı gelsin” ifadesiyle spiker, yorumunun haberin içinde bulunabileceğini ifade etmektedir.

Fotoğrafta, haberde yer alan liderlerin konuşmalarına dair görüntüler ve haberin tartışma konusunu oluşturan Tank Palet Fabrikası’ndan görüntüler kullanılmaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde Tank Palet Fabrikası’nın devri ile ilgili CHP lideri Kılıçdaroğlu ile Cumhurbaşkanı Erdoğan arasında yaşanan polemik gösterilmektedir. Erdoğan’ın “50 milyon dolar gerekliydi” ifadesine Kılıçdaroğlu’nun gösterdiği tepki ön plana çıkarılmaktadır. Kılıçdaroğlu’nun MHP lideri Bahçeli’ye yönelik sözlerine ve Bahçeli’nin yanıtlarına da yer verilmektedir.

Haberin yorumunda spikerin yaptığı girişten itibaren Kılıçdaroğlu tarafından anlatıldığı gözlemlenmektedir. İlk perforede yer alan “Cumhurbaşkanı, rest çekmişti, Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yanıt verdi.” ifadesiyle Kılıçdaroğlu’nun kanıt sunduğu mesajı verilmektedir. Haberin genelinde yer alan “tansiyon yükseldi” ifadeleri de liderler arasındaki gerginliği yansıtmayı amaçlamaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle basit yapılı olduğu görülmektedir. Karmaşıklıktan uzak kurulan cümleler, etkin olarak kurulmuş ve doğrudan anlatımlara da yer verilmiştir.

Bölgesel uyumda tank palet fabrikasının devrinin siyasi liderler arasında yarattığı gerilim aktarılmaktadır. Kılıçdaroğlu’nun Cumhur İttifakı liderlerine yönelik

eleştirilerinin aktarıldığı 147 saniyelik haberde Erdoğan ile Bahçeli'nin de sözlerine yer verilmektedir.

Kelime seçimlerinin yoruma dayalı olarak yapıldığı görülmektedir. “tansiyonu daha da yükseltti”, “liderlerin polemigi sert”, “rest çekti” ifadeleri haberin olumsuz yönde kurulduğunu göstermektedir. Kullanılan aktarma yüklemelerinin de genellikle haberin bütünü ile aynı doğrultuda olumsuz olarak tercih edildiği görülmektedir.

Haberin retoriğinde de liderlerin miting meydanlarında yaptığı konuşmaların görüntüleri, meydanlardaki kalabalıkların görüntüleri ve haberin ana konusunu oluşturan Tank Palet Fabrikası'ndan görüntüler kullanılmaktadır. Birbirleriyle konuşur gibi gösterilen liderlerin görüntüleri ve cümleleri, hızlı kurgu geçişleriyle aktarılmaktadır.

Haber 31

Spiker: *Şimdi Çiğdem Toker'in bir yazısı var bugün Cumhuriyet'te şöyle demiş. İktidar seçim stratejisini neden beka üzerine kurdu? Neden sorunlar üzerine, sorunların çözümü üzerine kuramadı? Şöyle diyor Çiğdem; “Gıda enflasyonu %30’u geçti, ekonomi %3 daraldı, genç işsizlik oranı %24.5’a ulaştı.” Bunlar TÜİK'in resmi rakamları biliyorsunuz. “Bu resmi veriler iktidarın vatandaşa anlatacak yeni bir hikayesinin kalmadığının da tescilidir. Yerel seçimlere kısa zaman kala tablo buyken, iktidar dikkat dağıtmak için kontrolündeki medyanın desteğiyle her yolu deniyor.” Bakın burada bunu neden okudum? Şimdi burada Çiğdem Toker, bir cümle içerisinde şöyle bir şey diyor; “Kontrolündeki medyanın desteğiyle her yolu deniyor.” Şimdi birazdan bir söz gelecek, yani artık dil sürçmesi midir Sayın Cumhurbaşkanı'nın bilmiyorum onu okuduğunda zaten siz de Çiğdem'in bu cümlesini aklınızda tutun. “Kontrolündeki medyanın desteğiyle her yolu deniyor” lütfen unutmayınız bu cümleyi. Şimdi unutulmaması gereken cümlelerden birini Devlet Bey kurdu. Star'da Nazlı'nın konuguydu. Ve çok şey konuştu. Ama bakınız dinlerken ikilemde kalıyorsunuz ne demek istedi? Yani eleştiriyor mu ittifakı? Ama diğer taraftan da destek veriyor işte o cümlelerden biri cümlenin başı da var... Genel başkan olarak, bir partinin genel başkanından yani yeni bir sistem değil ucube bir sistemin içerisindeyiz onu anlatıyor. Ucube demiyor ama bir çizginin olması*

gerektiğinin altını çiziyor. “Genel başkan olarak ortaya koyacağınız tutum ve davranışları Cumhurbaşkanlığı makamı ile karıştırırsanız aynı zamanda devleti tahrip etmiş olursunuz.” Şimdi bunu okuduğunuzda bir eleştiri var burada diyorsunuz, ama sona doğru gittiğinizde destek veriyorsunuz.

Bahçeli: Genel başkan olarak ortaya koyacağınız tutum ve davranışları Cumhurbaşkanlığı makamı ile karıştırırsanız aynı zamanda devleti tahrip etmiş olursunuz.

Karamollaoğlu: Hay Allah razı olsun.

Perfore: Bugüne kadar muhalefetin dile getirdiğini ilk kez Cumhur İttifakı'nın ortağı Bahçeli söyledi. “Cumhurbaşkanlığı görevi ile parti genel başkanlığı görevi birbirine karıştırmamalı” dedi.

Bahçeli: Bu iki özelliği koruyacaksınız.

Kılıçdaroğlu: Cumhurbaşkanı, kimin cumhurbaşkanı? Bu kendi partisinin kendi yandaşlarının Cumhurbaşkanı olabilir.

Perfore: Türkiye, yeni hükümet sisteminin devreye girmesiyle partili Cumhurbaşkanı ile tanıştı. Erdoğan devletin başı, aynı zamanda AK Parti'nin Genel Başkanı.

Kılıçdaroğlu: Cumhurbaşkanı dediğiniz kişinin partiler arasında ayırım yapmaması lazım. Cumhurbaşkanı dediğiniz kişinin ettiği yemine bağlı olarak tarafsız olması gerekir.

Erdoğan: Akşam yalan, sabah yalan. Aldığımız tazminatlardan artık bıkar hale geldik. 2,5 milyon gelecek.

Karamollaoğlu: Cumhurbaşkanlığı makamının partili olmasının ne kadar zararlı olduğunu şimdi iyice gördük anladık.

Perfore: Muhalefet bugüne kadar çokça dillendirdi. Cumhurbaşkanının tarafsız olmadığını söyledi. MHP lideri Devlet Bahçeli'ye de katıldığı programda Erdoğan ile ilişkisi soruldu. “Bir Cumhurbaşkanı mı, lider mi, siyasi ortak mı?” diye.

Bahçeli: *Bir siyasi partinin genel başkanı olarak Cumhurbaşkanı olmuştur. Bu iki başlı halden şimdi iki yetkiyi taşıyan bir şahsiyetin üzerinde bir Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi oluşmuş oldu.*

Perfore: *Bahçeli'nin “iki başlı” vurgusu dikkat çekiciydi. Sözleri uyarı gibiydi. “Cumhurbaşkanı ile parti genel başkanı davranışları ayrı olmalı” dedi.*

Bahçeli: *Genel başkan olarak ortaya koyacağınız tutum ve davranışları cumhurbaşkanlığı makamı ile karıştırırsanız aynı zamanda da devleti tahrip etmiş olursunuz. Bunun ikisini birbirinden ayırarak iki ayrı tüzel kişiliğiz.*

Karamollaoğlu: *Sayın Bahçeli'yi, bazı durumlarda tenkit edebiliriz. Ama şimdi şu söylediğine el hak ne kadar doğru söylüyorsunuz.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı ile parti genel başkanı ayırma vurgu yapan Bahçeli, Cumhur İttifakı'nın seçimden sonra da süreceğini söyledi.*

Bahçeli: *Cumhur İttifakı kağıttan yapılmış bir şey değildir. Sağlam temelleri vardır. Kanka olmuşlardır siyaseten.*

Makro Çözümleme

Üçüncü siyaset haberinin tematik çözümlemesinde ele alınan başlıklarda diğer haberlerden farklı olarak yalnızca 2 KJ kullanıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında kısa süreli olarak “Bahçeli’den devlette çift başlılık uyarısı” cümlesi kurulmuş ardından da haberin tamamında Bahçeli’nin tırnak içindeki bir cümlesi gösterilmektedir. Dolayısıyla “Bahçeli: Cumhurbaşkanlığı ile Genel Başkanlık karışmamalı” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde spikerin yine önceki haberde olduğu gibi eksilteli cümleler kurduğu görülmektedir. Bültenin büyük bölümünü kendi yorumuna ayıran spiker haber öncesinde bir köşe yazısından bölümler okumakta ardından yeni haber ile ilgili sunumunu yapmaktadır. Girişte, Bahçeli’nin ön plana çıkarılan bu sözünün iktidara yönelik bir uyarı olduğu görüşü yansıtılmakta ancak yine de MHP’nin desteğinin sürdüğü belirtilmektedir.

Fotoğrafta Bahçeli ile Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın birlikte çekilen görüntüleri sıklıkla kullanılmaktadır. Haberde konuşan diğer liderlerin de görüntülerine yer verilmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde MHP lideri Bahçeli'nin katıldığı televizyon programında kurduğu bir cümlemin altında yatan mesaj irdelenmektedir. Bahçeli'nin ittifak ortağı olan iktidara ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a uyarıda bulunduğu mesajı hakim görüş olarak ön plana çıkmaktadır.

Haberin yorumunda da Bahçeli'nin kurduğu cümlemin “uyarı gibi” olduğu söylenmekte ancak sözlerinin devamındaki “İttifak devam edecek” vurgusu da örtülü olarak “Çelişki” gibi yansıtılmaktadır. Yapılan bu yorum haberin girişinde spikerin yaptığı sunumda alaycı gülüşü ile de belli edilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle basit yapılı olduğu görülmektedir. Doğrudan anlatıma da başvurulmuş cümleler etkin yapılı olarak kurulmuştur.

Bölgesel uyumda MHP lideri Bahçeli'nin kurduğu cümle üzerinden oluşturulan haberde Bahçeli, Kılıçdaroğlu, Erdoğan ve Temel Karamollaoğlu'nun görüşleri arka arkaya yansıtılmaktadır. Haberde Bahçeli'nin kurduğu cümleyle iktidara yönelik uyarı yaptığı görüşü aktarılmaktadır.

Kelime seçimlerinin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ni eleştirmeye yönelik olarak yapıldığı görülmektedir. Kullanılan aktarma yüklemelerinde en çok “söyledi” kullanılmasına karşın metnin genelinde sistem eleştirisinin hakim olduğu gözlemlenmektedir.

Haberin retoriğinde ise MHP lideri Bahçeli ile Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın birlikte çekilmiş görüntüleri kullanılmaktadır. Bahçeli'nin katıldığı programdaki konuşması ekrana yansıtılırken ekran ikiye bölünerek Erdoğan ile ortak hareket ettikleri ya da samimi görüntüler verdikleri pozları gösterilmektedir. Haberde Kılıçdaroğlu ve Karamollaoğlu'nun konuşmalarına dair görüntüler de kullanılmıştır.

Haber 32

Spiker: Sözü içinde hem bir uyarı var ince bir uyarı var hem de bir destek de var. Daha doğrusu paragrafın bütününe bakmak gerekiyor. Yani ustaca seçilmiş kelimeler aslında bakacak olursanız. Şimdi az önce dedim ya bir haber gelecek, Çiğdem Toker'in yazısındaki "Kontrolündeki medyanın" diye biten bir cümlesi vardı. Bu ülkede geçtiğimiz yıllarda çok şeyler gördük, Alo Fatih'ler vardı, daha sonra ağlayan patronlar vardı, gözyaşı döken patronlar vardı, vesaire vardı. Son olarak açıklanan bir ana muhalefet partisinin bir yetkilisinin çalışmasıydı. Medyanın %95'inin artık iktidarın lehine çalıştığını iddia eden bir rapor hazırlamıştı bir milletvekili. Şimdi çok enteresan, bir tartışma konusu var, Hatay'da baraj meselesi. Bildiğimiz barajlardan bahsediyoruz elektrik veya sulama barajlarından. İki lider arasında, kimle kim? Sayın Erdoğan'la Kemal Kılıçdaroğlu arasında baraj tartışması. İşte o baraj tartışmasına bir cümle damgasını vurdu. Aslında baraj tartışmasının da önüne geçti. Zaten bildiğimiz bir şeydi de aslında tekrar ağızından duymuş olduk. En azından ağızından tarihe kayıt düştü, ama bu cümle neticede arşivler silinemediği için Türkiye'deki gazetecilik veya televizyon haberciliği ve yazılı veya görsel basının istediğini aslında anlatmaya çalışıyordu. bu cümle de Sayın Cumhurbaşkanının ağızından çıktı. Aslında baraj konusunu tartışıyordu işte dedi ki "Televizyonlara talimat verdim."

Erdoğan: Hatay'da 6 tane baraj yaptığımızı söylüyorum, ana muhalefetin başındaki zat, "Hatay'da baraj yok ki" diyor. Televizyonlara da talimat verdim. Dedim bizim oradaki Hassa'daki Reyhanlı'daki bütün barajlarımızın yayınlayın!

Perfore: Kılıçdaroğlu'nun sözlerine karşı televizyonlara talimat verdiğini söyledi Cumhurbaşkanı. Nedeni iki lider arasındaki baraj problemiği.

Kılıçdaroğlu: Sordum başkana 6 baraj gerçekten yapıldı mı? "Baraj yok ki" dedi.

Erdoğan: Eline diline dursun yalandan daha büyük bir felaket olmaz.

Perfore: Cumhurbaşkanı Hatay mitinginde yatırımları anlatırken 6 baraj yapıldığını söyledi, CHP lideri ise Hatay'da o sözleri yalanladı.

Kılıçdaroğlu: Baraj yok ki 6 baraj yapılsın. Adamın Türkiye'den haberi yok pes vallahi. Ya bir danışmanı da mı yok? Nasıl olsa ben atarım diyor, millet de inanır.

Erdoğan: *Bana diyorsun ki “Ya bunun bir danışmanı yok mu?” Bunu sana tavsiye ediyorum. Ya senin bir defa kılavuzun kim ona bak. Bunun kılavuzu karga!*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği'ne yapılan tema parkın açılışında baraj tartışmasını gündeme getirdi, CHP liderine “yalancı” dedi.*

Erdoğan: *Televizyonlara da talimatı verdim. dedim bizim oradaki Hassa'daki, Reyhanlı daki bütün barajlarımızı yayınlayın bu adam nerede hangi barajlarımız var bunları görsün.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı, televizyon ismini söylemedi. Millet İttifakı'nın Hatay Belediye Başkanı 'nı hedef alırken de dikkat çekici bir çıkış yaptı.*

Erdoğan: *CHP'nin Hatay Belediye Başkanı ne diyor? “Oy yoksa yol da yok, hizmet de yok” Benim bir belediye başkanım böyle dese kusura bakmasın kapıya koyarız. Bütün adımları attık.*

Perfore: *İstifası istenen Melih Gökçek de oradaydı. Cumhurbaşkanına gelen bir telefon da merak uyandırdı. Erdoğan, uzun uzun konuştu, gelen notları inceledi.*

Makro Çözümleme

Dördüncü sıradaki haberde yapılan tematik incelemede 6 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Kullanılan 2 başlık ise haberde tekrar tekrar kullanıldığı için ön plana çıkmaktadır. En uzun süre ekranda tutulan “Erdoğan: Televizyonlara talimat verdim” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilir.

Haber girişinde başlıkta öne çıkarılan cümlelerin haberin temel konusu olduğu gözlemlenmiştir. Spiker, okuduğu köşe yazısı ile ilişkilendirdiği cümleye yönelik yorumlar yapmakta ve Cumhurbaşkanı'nın kurduğu bu cümlelerin aslında günlerdir tartışılan konunun önüne geçtiğini söylemektedir.

Fotoğrafta Erdoğan'ın konuşmasına ilişkin görüntüler ve mitingden görüntülere yer verildiği görülmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan ile CHP lideri Kılıçdaroğlu arasında yaşanan baraj polemliği üzerinden Erdoğan'ın kurduğu bir

cümleye geniş yer ayrıldığı görülmektedir. Kurulan cümlelerin polemik konusunun önüne geçtiği haberde kurulan cümlelerle de desteklenmektedir.

Haberin yorumunda ise Erdoğan'ın kurduğu “Televizyonlara talimat verdim” cümlesinin ön plana çıkarıldığı ve bu cümleyle bazı medya kuruluşlarının hükümetin talimatlarıyla çalıştığının kanıtlandığı görüşü yansıtılmaktadır. Spikerin haber girişinden önce okuduğu köşe yazısı ile bu durumu desteklemeye çalıştığı da görülmektedir. Kurulan cümlelerin polemik konusunun önüne geçtiği mesajı da verilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle basit yapıları olarak kurulduğu görülmektedir. Doğrudan anlatımlara da başvurulmuş haberde etken bir üslubun kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda Erdoğan'ın ön plana çıkarılan cümlesiyle başlayan haberde Kılıçdaroğlu ile aralarında geçen tartışmanın da hatırlatıldığı iki liderin yeniden konuşturulduğu görülmektedir. Haberin devamında Erdoğan'ın eleştirilen cümlesi yeniden gösterilmektedir. Haberin sonunda ise katıldığı programda yaşanan bir ayrıntı vurgulanmaktadır.

Kelime seçimlerinin eleştirel bir yönde yapıldığı görülmektedir. “dikkat çeken çıkış yaptı”, “uzun uzun inceledi” gibi ifadelerin olumsuz bir anlatım yapmak için kullanıldığı görülmektedir. Haberde kullanılan aktarma yüklemelerinde ise “yalanladı”, “suçladı” gibi net bir şekilde olumsuzluk ifade eden kelimelerin tercih edildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katıldığı açılış töreninde yaptığı konuşmadan görüntülerin, açılışı yapılan parkın sembollerinden olan görsellerin kullanıldığı görülmektedir. Parkın yapımını başlatan eski Başkan Melih Gökçek'in görüntülerinin ve yeni aday Mehmet Özhasseki'nin görüntülerinin de haberin içerisinde sıklıkla kullanılan görüntüler olması dikkat çekmektedir. Haberde tartışmaya konu olan barajlara ilişkin hiçbir görüntüye yer verilmediği de gözlemlenmiştir.

Haber 33

Spiker: *İşte bu söz bir inceleme başlatır mı önümüzdeki günlerde? Yine Devlet Bahçeli Nazlı'nın programında Star'da FETÖ üzerinden de konuştu ki bugünün iktidarının çok fazla konuşmak istemediği bir mesele. FETÖ'nün siyasi ayağı, onlar çünkü artık bitirirler böyle bir ayağının olmadığı düşüncesindeler bence, açıklamalara baktığımızda. Şimdi Sayın Bahçeli dedi ki “Seçimden sonraki dileğim...” dikkat ediniz “Seçimden sonraki dileğim, FETÖ'nün, Fethullahçı Terör Örgütü'nün siyasi ayağının ortaya çıkarılmasıdır.”*

Bahçeli: *Seçimden sonra bir tek dileğim vardır, Yurtta Sulh Konseyi'nin askeri kanadı şu an Sincan'da. Siyasi kanadını da bulmak lazım.*

Kuşoğlu: *O konseyin ortaya çıkarılması demek AK Parti'nin yarısının açığa çıkması demektir.*

Karamollaoğlu: *Bunun siyasi ayağının adı AK Parti!*

Perfore: *MHP lideri Devlet Bahçeli, seçimlere kısa bir süre kala FETÖ'nün siyasi ayağını bir kez daha işaret etti, tartışmayı raftan indirdi.*

Bahçeli: *Yurtta sulh konseyi neyin nesidir? bunların uzantıları nedir?*

Hakverdi: *Neyi amaçladığını biz bilmiyoruz ama Devlet Bey bugün başka bir şey söyler, yarın tam tersi bir şey.*

Bahçeli: *511 bin kişi soruşturmadan geçmiş. Her bir ortalama 5 aile olsa iki buçuk milyon.*

Chpli Aday: *İttifak ortağına baksın, FETÖ'nün siyasi ayağını görür.*

Perfore: *Bahçeli, “Milyonlar soruşturdu, askeri kanadı bulundu ama FETÖ'nün siyasi ayağı yok” dedi. FETÖ tartışması Ankara yarışına da uzandı.*

Yavaş: *40 kişi birden yurtdışına gideceksiniz, 39'u ya kaçak ya mahkum olacak, bir kişi kalacak.*

Özhaseki: İspatlasalardı. Madem gittim ispatlasalardı. Adam götürdüm ispatlasalardı. Şimdi doğru kalabalık gittik, o resimdeki 3-4 kişi ya firari veya tutuklu. Başka? Hiçbiri tutuklu değil.

Perfore: Mehmet Özhaseki, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde bir grup işadamı ile Amerika'ya yaptığı ziyarette çekilen fotoğraf karesi üzerinden yapılan eleştirilere yanıt verdi. FETÖ davasında hapis cezası alan Kayserili işadamı Hacı boydakla 2014 yılında yaptığı görüşmeyi anlattı.

Özhaseki: Hacı Boydak Beye dedim ki; bak siz buraya her işlemeye cemiyeti gibi diyorsunuz ama bir örgüt haline geldi. “Ya öyle olur mu abi?” falan dedi. Bak Hoca Efendi dedim, birisi evini gözetler mi kardeşim, gece ne yaptığına bakar mı, iftira eder mi, kumpas kurar mı?

Perfore: Özhaseki, “FETÖ ile bağlantım hiç olmadı. Sohbetlerine bile gitmedim.” Dedi. Kayseri Belediyesi 'nde FETÖ'den ihraç edilen kimse olmadığını söyledi.

Özhaseki: “220 tane FETÖ'den adam atılmış” diyorlar. 110 tane göstersonler, adaylığı bırakıyorum. 55 tane göstersonler hatta.

Makro Çözümleme

Bültenin yedinci sırasında yer alan beşinci siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemelerde ele alınan başlıklarda 10 defa KJ değişikliği yapıldığı bunlardan ikisinin üçer defa ekrana yansıtıldığı görülmektedir. Haberin üzerine kurulduğu “Bahçeli: Tek dileğim, FETÖ’nün siyasi kanadı ortaya çıkarılsın” ve daha genel ifadeyle aynı durumu anlaan “FETÖ’nün siyasi ayağı tartışması” cümleleri haberin genel başlıkları olarak değerlendirebilir.

Haberin girişinde spiker, önceki haber ile bağlantılı cümle ile girişi yapmaktadır. İzleyiciye Bahçeli’nin FETÖ’nün siyasi ayağı konusunu “raftan indirdiği” görüşü yansıtılmaktadır.

Fotoğrafta, Bahçeli’nin katıldığı programdan görüntüler ve bu sözü yorumlayan isimlerin görüntülerine yer verilmektedir. Haberin devamında Ankara adaylarının da görüntülerinin paylaşıldığı görülmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde MHP lideri Bahçeli'nin gündeme getirdiği konuya ilişkin hatırlatma yapılmakta ve iki defa izleyiciye aktarılan cümlelerin ardından Cumhur İttifakı'nın Ankara adayı Mehmet Özhasseki hakkındaki iddialara yer verildiği görülmektedir.

Haberin yorumunda da Bahçeli'nin ittifak ortağı ile ters düşebilecek bir konuyu açtığı mesajı verilmektedir. Partisinin desteklediği Ankara adayı ile ilgili de aynı konuda iddialar bulunduğu bilgisi aynı haberin içerisinde izleyiciye sunulmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin basit ya da sıralı bileşik olarak tercih edildiği görülmektedir. Devrik cümlelere yer verilen haberde doğrudan anlatım da yapılmaktadır.

Bölgesel uyumda MHP lideri Bahçeli'nin açtığı konunun muhalefetin mevcut bir eleştirisi olduğu görüşü aktarılmaktadır. İlk olarak Bahçeli'nin cümlelerinin gösterildiği haberin devamında aynı konu üzerinden hakkında iddialar bulunan Mehmet Özhasseki'nin konuşmaları ve rakibi Mansur Yavaş'ın iddiaları da haberin içerisinde “Ankara yarışına da sıçradı” cümlesiyle aktarılmaktadır. Bu cümleden itibaren haber Bahçeli'nin kurduğu cümleden uzaklaşarak Mehmet Özhasseki hakkındaki FETÖ iddiaları üzerine yoğunlaşmaktadır.

Kelime seçimlerinin haberin hakim görüşünü savunacak yönde yapıldığı gözlemlenmiştir. “Bahçeli'nin yeni bir inceleme başlatabilecek bir konuya değindiği” haberin girişinde sunulurken haberin içeriğinde de “seçimlere kısa süre kaldığı” vurgusu yapılmaktadır. Bahçeli'nin cümlesi için eski bir tartışmayı “raftan indirdiği”, “bir kez daha” aynı konuya değindiği de belirtilmektedir. Kullanılan bu kelimelerle izleyicilere yakın geçmişte yaşanan siyasi olaylar da hatırlatılmak istenmektedir.

Haberin retoriğinde ise Bahçeli'nin katıldığı programda yaptığı konuşmaya ilişkin görüntüleri ve bu sözlere karşılık veren siyasi isimlerin görüntüleri kullanılmaktadır. Habere konu olan FETÖ'ye ilişkin de arşivde yer alan mahkeme görüntüleri, tutuklanan darbeci askerlerin görüntüleri, Fethullah Gülen'in görüntülerinin de kullanıldığı gözlemlenmiştir. Haberin devamında ise Ankara adaylarının katıldıkları

programlarda yaptıkları konuşmalara yer verilmektedir. Haberin bu sürelerinde de Özhaseki'nin katıldığı mitinglerden, programlardan ya da siyasi isimlerle yaptığı konuşmalardan görüntüler kullanılmaktadır.

Haber 34

Spiker: *İnandınız mı? İnaniyor musunuz? diye sorayım. Benim kafamda soru işaretleri var. Şimdi bakınız, 15 Temmuz'da biliyorsunuz yaşanan olayı, o darbe girişimi sırasında eşini ve oğlunu yitiren bir kadın vardı, Nihal Olçok. Erol Olçok'un ki hem iktidara yakındı, hem Erdoğan ailesine yakın bir insandı orada şehit oldu. Oğlu da şehit oldu. Şimdi hanımefendinin kaç gündür attığı tweetler var ve isyanını dile getiriyor. Bu FETÖ borsası iddiaları çok konuşuluyor ve o konuşulan iddialardan da etkileniyor. Ve ardından da ister istemez içindeki duyguları paylaşıyor insanlarla. Fettah Tamince olayı, Fettah Tamince biliyorsunuz FETÖ davalarından beraat geldi, takipsizlik de geldi, beraat da geldi ki onun okullarında okumuş, Zaman gazetesinin hissedarı, ardından o banka BankAsya'ya, milat denilen tarihten sonra da para yatıran işadamından bahsediyoruz. Ve kadın haykırıyor, acılı kadın haykırıyor. En son attığı mesaj da şöyleydi; Fettah Tamince'yi kastederek "İhale verildi bu mudur? Neyle neyi takas ettiniz?" diye isyanı var. Ve sesini duyurmaya çalışan bir kadın en sonda da Tamince ailesine Taksim'deki Atatürk Kültür Merkezi'nin yapım ihalesi verildi ve orayı da o yapacak. Yani çok konuşuluyor ya bugünlerde bir FETÖ borsası mı kuruldu? Parası olan, mevkisi olan dışarı mı çıkıyor? Çıkartılıyor mu? diye hep bu sorular maalesef bunun sorgulanmasına neden oluyor. Şimdi geldik yine bir tartışma konusu, Ankara'da durum nedir? Net olarak bilmiyoruz, anketlerden bahsediyorum. Ve Ankara'yı kim kazanır, Mansur Yavaş mı kazanır, rakibi Sayın Özhaseki mi kazanır bilmiyoruz. Ancak artık çıta liderler seviyesinde. Yani Cumhur İttifakı'na liderleri seviyesinde. Hem Sayın Erdoğan'ın hem Sayın Bahçeli'nin hedefinde Mansur Yavaş var. Artık Özhaseki biraz daha geride kalıyor. Sayın sevgili izleyenler diğer taraftan Mansur Yavaş ne yapıyor? O da kendisinin bu kadar çok hedefe tutulmasını da şöyle özetliyor kendi penceresinden; "Kazandığımı görüyorlar."*

Erdoğan: *Ankara, Büyükşehir adayının sahte senet cambazı olduğunu öğrendi mi? Ayrıca vergi kaçakçısı bu.*

Yavaş: *Almadığımız paranın makbuzu olmaz kanun açık. Vergi kaçırıyorsam işlem başlatın Allah aşkına!*

Erdoğan: *Ankara'yı sahte imzalarla senet imzalayanlara teslim edemeyiz.*

Yavaş: *Mansur Yavaş seçimi kesin kazanıyor ki bunu yıldırmaya çalışıyorlar kumpas diye ama yılmam.*

Bahçeli: *Bu şahıs, Cumhuriyet Halk partisi adaylığından şahıs çekilmelidir.*

Yavaş: *Peygamber Efendimiz diyor ki; “Bir elime Ay bir elime Güneş'i verseler haklı davamdan vazgeçmem.” Diyor.*

Perfore: *Cumhur İttifakı'nın iki liderinden Mansur Yavaş'ı hedef alan sert açıklamalar yükseldi. Erdoğan, “Ankara'yı teslim edemeyiz.” cümlesini kurdu. Bahçeli ise “Adaylıktan çekil” derken Yavaş'ın seçilse dahi görevine devam edemeyebileceğini söyledi.*

Bahçeli: *Bu seçilirse mahkeme de karar verdi ne olacak? Mecburen oradan ayrılacak.*

Yavaş: *Çekilme olmaz da, “Mansur Yavaş seçilirse de çalıştırmayız” gibi seçmenin iradesi üzerine baskı yapmaya çalışıyorlar.*

Perfore: *Sahte senet tartışması sürerken yavaş hakkında görevi kötüye kullanma suçlamasıyla iddianame hazırlandı. Ardından davalı olduğu kişinin bilgisayarındaki mahrem görüntüleri yetkileri zamanda bildirilmediği gerekçesiyle soruşturma açıldı.*

Yavaş: *Siyasi bir takım kumpaslar kurmaya başlanıyor. Bunu bir yerden hatırlıyoruz değil mi? FETÖ kumpaslarından.*

Erdoğan: *Bu skandal, provokasyon diyerek, bağırarak, sağa sola çamur atarak kapatılamayacak kadar büyüktür.*

Yavaş: *Önce yargısız infazla basında yaptılar şimdi iş yargı kısmına geldi.*

Perfore: *Mansur Yavaş, İsmail Küçükkaya ile çalar saat programında konuştu. “Seçime girse dayı hem kendisi hem de Ankaralı bedeli ödeyebilir” diyen Cumhurbaşkanı da Ankara'dan ses yükseltti.*

Erdoğan: *Ne böyle bir ittifaktan, ne de bu ittifakın defolu adayından Ankara'ya bir hayır gelmez.*

Yavaş: *Sayın Cumhurbaşkanı'nın ilk aday olduğu zamanlarda onun hakkında yazılan yazılar. Hiç mahkeme kararı olmadan iddiaların hepsinin ileri sürüldüğü zaman. Damdan düşenin halinden damdan düşen anlar.*

Erdoğan: *Ankara, karanlık işlere bulaşmış ellere teslim edilmeyecek kadar mühim bir şehirdir.*

Yavaş: *Halka diyor ki, “Boşuna Mansur Yavaş'ı seçmeyin.” Bu tür şeylerin ters tepeciğini en iyisi Sayın Cumhurbaşkanı'nın bilmesi gerekiyor.*

Bahçeli: *Kemal Kılıçdaroğlu, getirdiği gibi “Siz buradan ayrılın” demesini de bilmelidir.*

Yavaş: *Allah'ın da bir hesabı var. Allah nasip ederse kazandım efendim, peşin konuşmak istemem 10 puandan fazla fark olacak.*

Perfore: *Yavaş, hakkında iddiaların ve suçlamaların seçmeni kenetlediğini söyledi. Cumhurbaşkanı ise tartışmayı gündemden düşürmeyeceğini gösterdi.*

Makro Çözümleme

Altıncı siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemede 16 defa KJ değişikliği yapıldığı ancak bazı cümlelerin tekrar tekrar ekrana yansıtıldığı görülmektedir. Haberde en çok gösterilen “Yavaş: Halka diyorlar ki Mansur Yavaş'ı seçmeyin” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilebilir.

Spiker, habere giriş yapmadan önceki haberle bağlantılı bir konuya ilişkin bilgi verip yorum yapmaktadır. Daha sonra habere girişi, genel durum ile ilgili hatırlatıcı bilgilendirmelerle yapmaktadır. Ankara yarışının farklı bir boyuta taşındığı mesajı verilen haberde parti liderlerinin adayların önüne geçtiği belirtiliyor.

Fotoğrafta, Erdoğan, Yavaş ve Bahçeli'nin konuşmalarına ilişkin görüntülerin kullanıldığı görülmektedir.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Millet İttifakı'nın Ankara adayı Mansur Yavaş hakkında çıkan iddialar ile ilgili sözlerinin hatırlatıldığı gözlemlenmiştir. Yavaş'ın bu cümlelere yanıtı da izleyicilere aktarılmakta ve Bahçeli'nin de Erdoğan'ı destekler nitelikteki açıklamaları gösterilmektedir.

Yorumda ise haberin girişinden itibaren, Mansur Yavaş'ın kazanacağı belli olduğu için iktidarın karalama kampanyası yürüttüğü algısı oluşturulmak istenmektedir. Mansur Yavaş'ın cümlelerinden ekrana taşınan kısımlar da, ön plana çıkan KJ'ler de bu mesajı doğrular niteliktedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerde etken yapının hakim olduğu ve hem doğrudan hem de dolaylı anlatımlarla kurulduğu görülmektedir. Yorumu dayalı kurulan metnin son cümlesinde genel bir değerlendirme yapıldığı söylenebilmektedir.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Mansur Yavaş'a yönelik sözleri aktarılmakta ardından da Yavaş'ın bu duruma verdiği yanıt gösterilmektedir. İddialar ile ilgili bilgilerin de yeniden verildiği haberde Yavaş'ın kazanacağı yönündeki açıklamaları da vurgulanmaktadır.

Kelime seçimlerinin de haberin genel tavrını destekler şekilde yapıldığı görülmektedir. “Erdoğan, Ankara'dan ses yükseltti”, “tartışmayı gündemden düşürmeyeceğini gösterdi” gibi net bir şekilde yorum içeren ve taraflı kabul edilebilecek kelimeler tercih edilmiştir.

Haberin retoriğinde ise Cumhurbaşkanı Erdoğan, Mansur Yavaş ve Bahçeli'nin konuşmalarına ilişkin görüntülerin kullanıldığı görülmektedir. Haberde Mehmet Özhaseki ve Kılıçdaroğlu'nun da görüntülerine yer verildiği gözlemlenmiştir. Bahçeli ile Erdoğan'ın birlikte verdiği pozlara ve Yavaş'ın halkın arasındayken çekilmiş görüntülerine de yer verilmektedir.

Haber 35

Spiker: *İstanbul'da ne olur? Önce Binali Bey, taksiciler ile birlikteydi. Taksicilerden bakın ne istedi?*

Perfore: *Taksiye dönüştürülmüş klasik bir otomobilin direksiyonuna geçti bu kez Cumhuriyet İttifakı'nın İstanbul adayı Binali Yıldırım. Taksicilerden yılın siyasetçisi ödülünü alırken bir de uyarıda bulundu.*

Yıldırım: *Öyle müşteri beğenmemek yok, uzak, yakın mesafe yok.*

Perfore: *31 Mart seçimlerine artık 10 gün kaldı. Binali Yıldırım, günü Anadolu Yakası'na ayırdı.*

Yıldırım: *Sancaktepe metrosu biraz gecikti. Ben de Tuzla'da oturuyorum, dolayısıyla bu metronun Tuzla'ya kadar hızlı bir şekilde bitmesi lazım değil mi?*

Muhabir: *Cumhuriyet İttifakı'nın adayı Binali Yıldırım, bir önceki seçimlerde AK Parti'nin önde olduğu ilçelerden birinde, Sancaktepe'de, önce sivil toplum kuruluşlarının temsilcileriyle bir araya geldi. Şimdi de bir okulun temel atma töreninde.*

Perfore: *Sancaktepelilere hem şehir hastanesi sözü verdi Yıldırım, hem de o hastaneden gençlere istihdam sözü.*

Yıldırım: *4 bin 100 yataklı bir hastane kuruyoruz. Bu ne demektir? Burada on beş bin Sancaktepeli kardeşimize iş demektir. Hanımefendiler evde el işi yapıyorsunuz, bunları sizin bütçenize katkı sağlaması için destekleyeceğiz.*

Perfore: *Çalışan kadınlara kreş sözünü yineledi Yıldırım. Alevileri ise cemevi sözü verdi.*

Yıldırım: *Alevi kardeşlerimizin bazı beklentileri olduğunu biliyoruz. Cemevleri ile ilgili yapılan işler var, yapılmayan işleri var.*

Perfore: *Sancaktepe'de Yenidoğan Mahallesi'ndeki okulun temel atma törenine katıldı Yıldırım. Hedefinde FETÖ vardı.*

Yıldırım: *FETÖ örgütü de eğitimi kullanarak yavrularımızın zihnini karıştırdı, onları zehirledi. Eğitimin karanlık emelleri olan insanların elinde nasıl bir silaha dönüştüğünü 15 Temmuz'da gördük.*

Muhabir: *Binali Yıldırım'ın programında Beykoz AK Parti İlçe Başkanlığını ziyaret de vardı ama kapının önünde o kadar büyük bir kalabalık var ki, Binali Yıldırım, seçim otobüsünde mini bir miting yaptı.*

Perfore: *Yıldırım, Beykoz'da seçmene sandık uyarısında bulundu.*

Yıldırım: *Sandıklara sahip olacağız değil mi?*

Perfore: *MHP İlçe Başkanlığını da ziyaret eden Yıldırım, Riva'da okul açılışına katıldı, günü yine Beykoz Yalıköy'de stat açılışı ile noktaladı.*

Makro Çözümleme

Yedinci siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemelerde 8 defa KJ değişikliği yapıldığı ve önceki haberlerden farklı olarak hiçbir KJ'nin yeniden kullanılmadığı görülmektedir. Dolayısıyla haberde ön plana çıkarılan başlık olan, “Yıldırım’dan hastane ve istihdam sözü” cümlesi, ekranda en uzun süre tutulanlar arasından belirlenmiştir.

Haberin girişinde de önceki haberlerden farklı olarak spikerin yorum yapmadığı 9 saniye gibi kısa bir sürede iki cümle ile habere bağlantı yaptığı görülmektedir. Ancak girişte Yıldırım’ın taksicilerden bir şey istediği söylenmekte ve merak uyandırmak amacıyla sorulu giriş tekniği kullanılmaktadır.

Fotoğrafta ise Yıldırım’ın günün başlangıcından itibaren katıldığı programlardan ve yaptığı konuşmalardan görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhuriyet İttifakı’nın İstanbul adayı Binali Yıldırım’ın bir günü aktarılmaktadır. Katıldığı programlarda yaptığı konuşmalar ve seçim vaatlerine yer verilmektedir.

Haberin yorumunda ise öncekilerden farklı olarak pek yorum katılmadığı daha çok Yıldırım’ın konuşmalarına ve yaptıklarına yer verildiği görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken olduğu basit ve bileşik yapıları cümlelere yer verildiği görülmektedir. Hem doğrudan hem dolaylı anlatıma da başvurulmuş haberde devrik cümleler de kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda Yıldırım'ın bir gün içinde katıldığı farklı programlarda yaptığı konuşmalar ve verdiği sözler üzerine yoğunlaşmaktadır. Cemevleri ile ilgili vaatleri, taksicilerden müşteri ayırmamalarını istemesi, hastane ve istihdam sözü vermesi gibi başlıklar ön plana çıkarılmaktadır.

Kelime seçimlerinin de tarafsız bir şekilde yorumdan uzak olacak şekilde yapıldığı görülmektedir. Kullanılan aktarma yüklemelerinin de “sözü verdi”, “uyarıda bulundu” gibi yansız kabul edilebilecek kelimelerden seçildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retoriklerinde ise Yıldırım'ın gün içinde katıldığı programlardan görüntülerin, kendisine gösterilen yoğun ilginin hem görüntü ile hem de metin ile desteklenerek izleyiciye aktarıldığı görülmektedir. Yıldırım'ın yaptığı tüm konuşmaların da alt yazılarla desteklendiği gözlemlenmiştir.

Haber 36

Spiker: *Şimdi Cumhurbaşkanı'nın hala o sözündeyim ben. “Televizyonlara talimat verdim” cümlesi vardı ya. Tabii zaman zaman biliyorsunuz bazı gazeteler hep benzer başlıklarla çıkıyorlar. Ve şöyle diyorsunuz, noktasına virgülüne kadar manşet aynı veya sürmanşet aynı. Acaba diyorum, böyle kurulmuş bir merkez mi var? İktidarı destekleyen gazetelere “Ya şunu şöyle yazın, bunu böyle yazın, şurada başlatın” diye talimat mı gidiyor? Televizyona talimat veren malum gazetelere de talimat verir. Ve diğer aday, Ekrem İmamoğlu. O da dolaşıyor. O da İstanbul'un ilçelerinde, bu sefer başka AKP'li bir seçmenleydi. Bakın, “İlk defa siz ikna ettiniz CHP'ye oy verecek” dedi. işin sahibi...*

Vatandaş: *Başkanın ilk defa siz ikna ettiniz, ilk defa size oy verecek, ilk kez.*

Perfore: *Seçmeni ikna etti İmamoğlu. Oto sanayi sitesinden işçinin oyunu alarak işverene de söz vererek ayrıldı.*

Vatandaş: *Ne yazık ki cıracak yetiştirmek zor çünkü engeller var.*

İmamoglu: *İşte biz yardımcı olacağız.*

Perfore: *Millet İttifakı'nın İstanbul adayı seçim maratonunda hızını arttırdı. Her iki yakada da seçim gezilerini sürdürüyor. Eski mahallesi olan AK Parti'nin seçimlerde önde geldiği Güngören'de ilgi ile karşılandı.*

Vatandaş: *Bak bak, oğluma sarılıyorum bak.*

İmamoglu: *Annem diyor ki, “Bazen kıskanıyorum” diyor. “Sonra da seviniyorum” diyor. Sesimi biraz kısın aramızda kalsın, Ak Partililerin bile oyunu alacağım. Tamam aramızda kalmasın kardeşim herkesin oyun alacağım.*

Perfore: *Dün akşam bu iddia ile Güngören'den ayrıldı İmamoglu. Yeni güne Kartal'da başladı, şehit yakınları, gaziler ve engellilerle buluştu.*

İmamoglu: *Birbirimizi kırmayalım, televizyonda çıkıyorlar Allah, bağırıp çağırıyorlar. “Sen milli değilsin, ben milliyim. Sen şöylesin, ben böyleyim.” Hiçbirinin malzemesi olmayacağız arkadaşlar.*

Perfore: *Konuşmasının ardından 2016 yılında Hakkari'de şehit düşen Uzman Çavuş Bayram Aksu'nun gözü yaşlı ailesinin yanına gitti İmamoglu. Alparslan, babası şehit düştüğünü anne karnında daha 4 aylıktı.*

İmamoglu: *Şöyle kocaman bir sarıl bakayım amcaya, hadi bakayım. Tamam bak abla sana bakıyor bak. Kamu kurumlarında gerçekten hizmet alamıyorlar. Özel bir kursumuz olacak ve bunu yapacağız. Benim de öğrenmem lazım.*

Muhabir: *Millet İttifakı'nın adayı projelerini anlattı, engellilerle bir arada. İşitme engellileri selamlıyor, onlarla iletişimde. İşaret dili ile yapıyor.*

Perfore: *Gençler için vaatlerini ise bu kez öğrenci evinde anlattı İmamoglu, Kadıköy'de eşi Dilek İmamoglu ile birlikte Yusuf Alper Oktay ve Abdurrahman'ın evine konuk oldu, aynı evde kalan 4 gencin en büyük sıkıntısı kiralar ve yurt sorunydu.*

İmamoğlu: *Büyükşehir Belediyesi yurt meselesini çok ihmal etti. Hatta tespit ediyoruz ki birçok kuruma vakfa yer vermiş. Ya senin yurdun yok.*

Perfore: *Çay demleyen, börek yapan hamarat gençlere kendini anlatan İmamoğlu'na eşinin sadece gözleri ile cevap vermesi herkesi güldürdü.*

İmamoğlu: *Evde yemeği ve bulaşıkları da ben yıkıyorum dermişim. Ya tabii ki öyle değil ne yazık ki evde olamıyorum çok fazla.*

Makro Çözümleme

Bültenin son haberi olan sekizinci siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemede 8 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. İki defa kullanılan “İmamoğlu, eski mahallesini gezdi” cümlesi haberde ön plana çıkarılan başlık olmuştur. Ancak haberin genelinde İmamoğlu’nun katıldığı programların ve kurduğu cümlelerin ekrana yansıtıldığı gözlemlenmiştir.

Haberin girişinde spikerin haberin başlangıcında verilen bir detay ile habere giriş yaptığı görülmektedir. Giriş öncesinde ise bültenin başlarında kalan bir habere ilişkin yorum yapmayı sürdürmektedir.

Fotoğrafta İmamoğlu’nun gün içinde katıldığı programlardan ve yaptığı konuşmalardan görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Millet İttifakı adayı Ekrem İmamoğlu’nun gün içinde katıldığı programlar, yaptığı ziyaretler ve burada kendisine gösterilen ilgi ekrana taşınmaktadır. İmamoğlu’nun Ak Partililerin de oyunu alacağı görüşü hem vatandaşların cümleleriyle hem İmamoğlu’nun cümlesiyle hem de metinde kullanılarak haberde öne çıkarılmaktadır.

Yorumda da İmamoğlu’nun “herkesi ikna ettiği” düşüncesi açıkça ifade edilmektedir. Ak Parti’nin önde olduğu bir ilçede ilgiyle karşılandığı bilgisi de bu görüşü desteklemektedir. Haberde İmamoğlu’nun eşi ile arasındaki ilişki de seçmene samimiyet duygusunu yansıtabilmek amacıyla aktarılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken ve öyküleyici bir dille yazıldığı görülmektedir. Dolaylı ve doğrudan aktarımların yapıldığı haberde devrik cümleler de yer almaktadır.

Bölgesel uyumda İmamoğlu'nun gün içinde katıldığı programlar, yaptığı ziyaretler ve burada kendisine gösterilen ilgi ekrana taşınmaktadır. Engellilerle kurduğu iletişim, şehit çocuğuna gösterdiği ilgi, öğrencilerle ve yaşlı kadınlarla kurduğu ilişki de gösterilmektedir.

Kelime seçimlerinin haberin genel görüşünü destekler nitelikte yapıldığı görülmektedir. “hızını arttırdı”, “iddia ile ayrıldı” gibi yorum içeren ve iddialı kelime tercihlerinin yapıldığı haberde kullanılan aktarma yüklemeleri de olumlu yönde kullanılmıştır.

Haberin retoriğinde de İmamoğlu'nun gezileri, gösterilen yoğun ilgi, kalabalıklardan görüntüler, kendisine sarılan kadınlar, çocuklar kullanılmaktadır. İşaret dili kullandığı görüntüler, çay içip öğrenci evinde oturduğu halleri ekrana taşınmaktadır. Konuşmalarından belli bölümlerin alt yazı ile desteklendiği de görülmektedir.

2.6. 20 Mart 2019 Star TV

Haber 37

Spiker: *Cumhurbaşkanı Erdoğan, seçim mitinglerini sürdürüyor. Ankapark'ın açılış töreninde konuştu. Millet İttifakı'nın Ankara adayı Mansur Yavaş'ı hedef aldı. “Sahte senet cambazı ve Vergi kaçakçısı” diye seslendi. Ankara için “defolu aday” olduğunu anlattı. Millet ittifakının HDP ile işbirliği yaptığına da bugün bir kez daha değindi. İttifakın gerçek patronunun ortaya çıktığını belirtti. HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin “HDP'nin oylarıyla başkan seçilecekler” açıklamasını kalabalığa dinletip “Eş başkanının bu postasının ardından Bay Kemal ve Hanımefendinin eli ayağı dolandı” diye konuştu.*

Erdoğan: *Ankara'yı sahte imzalarla senet imzalayanlara teslim edemeyiz.*

Perfore: *Hedefinde Millet İttifakı'nın Ankara adayı Mansur Yavaş vardı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ismini kullanmadı ama sahte senet iddialarını hatırlatarak Yavaş'a yükledi.*

Erdoğan: *Benim milletim Ankara Büyükşehir adayının nasıl bir karşılıksız senet veya sahte senet cambazı olduğunu öğrendi mi? Ayrıca vergi kaçakçısı bu, bunların hepsini anlatmanız lazım. Ne böyle bir ittifaktan ne de böyle bir ittifakın defolu*

adayından Ankara'ya hayır gelmez. İstiyoruz ki Ankara emin ellerde devam inşallah desin.

Perfore: Uzun zamandır merakla beklenen Ankapark açıldı. Erdoğan da Ankapark'ın açılışında verdi mesajlarını.

Erdoğan: Ankara'da ve Türkiye'de pandoranın kutusu açılmıştır. Millet bu oyunu gördü. Tezgahın şifrelerini çözdü. Artık olanı olmamış sayamazsınız. Hakikati hakaretle örtemezsiniz. Gerçeği yalanla kapatamazsınız. Güneşi balçıkla sıvayamazsınız.

Perfore: Millet İttifakı'nı "Matruşka İttifakı" diye eleştirdi. HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin açıklamalarını izlettirdi, "İttifakın asıl patronu posta koydu" dedi.

Temelli: Seçilmişse HDP oyları ile seçilmiştir.

Erdoğan: İttifakın gizli ortağı asıl patronu çıktı ve postayı koydu. Eş Başkanın bu postasından sonra Bay Kemal ile Hanımefendinin tabi elleri ayaklarına dolandı. Çıkıp da bu nobran dile gıklarını bile çıkaramadılar. Birbirini yalanlayan üç beş cümle dışında eş başkana cevap dahi veremediler eş başkan karşısında mum gibi oldular. Karşımızda 4'lü çete var ve bunlar Kandil'den yönetiliyor unutmayın.

Perfore: Hatay'da Millet İttifakı tek adayla seçim yarışına girdi. Cumhurbaşkanı Hatay adayını eleştirdi, kendi teşkilatına seslendi.

Erdoğan: CHP'nin Hatay Belediye Başkanı ne diyor, "Oy yoksa yol da yok" böyle kibir kulelerinden asla olmadık. Benim bir belediye başkanım böyle dese kusura bakmasın kapıya koyarız. Tüm belediye başkanlarıma söylüyorum, bakanlarıma da söylüyorum. Halkımın gönlünü kıran benim de gönlümü kırmış olur.

Perfore: Erdoğan ile Kılıçdaroğlu arasında yeni bir tartışma konusu ise Hatay'da yapılan barajlar.

Erdoğan: İşte ben Hatay'da 6 tane baraj yaptık diyorum ana muhalefetin başındaki zat, Antalya'da diyor ki Hatay'da baraj yok ki diyor. Eline diline dursun, bana diyorsun ki "Ya bunun bir danışmanı yoku mu?" Bunu sana tavsiye ediyorum. Senin bir defa kılavuzun kim ya kılavuzuna bak. Televizyonlara da talimatı verdim. Bütün barajlarımızı yayınlayın. Akşam yalan, sabah yalan.

Makro Çözümleme

Bültenin ikinci sırasında yer alan ilk siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 20 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Ancak haberde hiçbir KJ'nin tekrar etmediği gözlemlenmiştir. Haberin başlangıcında yer alan ve haberin bütünü

itibariyle ön plana çıkarılan “Sahte senet iddialarıyla Yavaş’a yüklendi” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilir.

Haberin girişinde spiker, sunumunu yapmaya, haberin aktörü Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın nerede konuştuğu bilgisi ile başlamaktadır. Genel olarak haberde yer alan önemli bilgileri aktaran spiker, Cumhurbaşkanı’nın kurduğu cümlelerden öne çıkanları tekrarlamaktadır.

Fotoğrafta, Erdoğan’ın konuşmasından görüntüler ve mitingden görüntüler kullanılmaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Millet İttifakı’nın Ankara adayı olan Mansur Yavaş hakkındaki iddialar ile ilgili eleştirileri ön plana çıkarılarak gösterilmektedir. Haberin devamında Erdoğan’ın Millet İttifakı’na yönelik diğer eleştirileri de ekrana taşınmaktadır.

Haberin yorumunda spikerin sunumundan itibaren Erdoğan’ın görüşlerinden yana bir tutum olduğu görülmektedir. “Ankara için defolu aday olduğunu anlattı.” cümlesinde Erdoğan’ın haklı ve doğru bir görüş belirttiği algısı oluşturulmaktadır. Haberin içerisinde de izleyicinin bilgisi ve görüşü oluşması amacıyla Erdoğan’ın değindiği konulara ilişkin detaylar anlatılmaktadır. Haberde yer alan diğer tartışma konusu olan Hatay’daki barajlar konusu ise Millet İttifakı’na yönelik eleştirileri, kendi parti teşkilatına uyarılarının ardından haberin en sonunda gösterilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle basit yapılı, açık ve anlaşılır bir tutumla kurulduğu görülmektedir. Doğrudan ve dolaylı anlatımların kullanıldığı haberde devrik cümlelere de yer verilmektedir.

Bölgesel uyumda Erdoğan’ın katıldığı açılış töreninde yaptığı konuşmadan Millet İttifakı’na ve adaylarına yönelik eleştirilerine yer verilmektedir. Haberdeki konu geçişlerinin önem sırasına göre yapıldığı gözlemlenmiştir.

Kelimelerin haberin bütünü ile paralel olacak şekilde olumlu bir yönde seçildiği görülmektedir. “anlattı”, “belirtti” gibi aktarma yüklemelerinin olumlu ve destek içeren ifadelerden oluştuğu gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise Erdoğan’ın konuşmasından ve alandaki kalabalıktan görüntülere yer verildiği görülmektedir. Programa katılan Ankara adayı Mehmet Özhaske ile eski Başkan Melih Gökçek’in yan yana görüntüleri de izleyiciye sunulmaktadır. Erdoğan’ın kalabalığa dinlettiği Sezai Temelli’nin tartışmalı cümleleri haberde de tam olarak gösterilmektedir. Tüm haberlerde kullanılan ve

ekranın ortasında verilen kırmızı beyaz yazıların Erdoğan'ın öne çıkarılan çok sayıdaki cümlesi için kullanıldığı belirlenmiştir.

Haber 38

Spiker: *Dün bir televizyon muhabirinin yaptığı şok açıklama, kurduğu akıl almaz cümle bugün soruşturma konusu oldu. Haberimizde şimdi izleyeceksiniz, ne dediğini. Açıkça Kılıçdaroğlu'nun idam edilmesini istemişti o muhabir. CHP lideri ise bu sözlerle seçim meydanından yanıt verdi. "Beni asacaklarmış ben de korkacaktım" dedi. CHP lideri tank palet fabrikası ile ilgili de konuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'a "Sözleşmeyi iptal et" diye seslendi.*

Akit TV Muhabiri: *Türk kamuoyu PKK terör örgütüne yine FETÖ'ye de yandaşlık yapan, kol kanat geren bağrında besleyen örneğin Kemal Kılıçdaroğlu gibi bazı isimlerin de işte bu darağacında asılmasını, idam edilmesini bekliyor diye düşünüyorum.*

Perfore: *Akit TV Muhabiri Mehmet Özmen, Ankara Ulucanlar Cezaevi önünde yaptığı canlı yayında darağacı önünde yaptığı açıklamada CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun idam edilmesini istedi. Önce CHP yönetimi, "Kuvay-i Milliye ruhunu yaşatan CHP kimseden korkmaz" dedi. Sonra da Kılıçdaroğlu sesini yükseltti.*

Kılıçdaroğlu: *Görüyor musunuz, Kılıçdaroğlu'nu darağacında asmamız lazım diyorlar. Bana saldıran PKK idi. Şimdi başka bir cepheden saldırıyorlar. Nerden saldırırlarsa saldırsınlar. Kimden gelirse gelsin Gazi Mustafa Kemal'in yolundan ve inandığım davadan, büyük Türkiye yolundan asla dönmeyeceğim.*

Perfore: *CHP liderini hedef alan Akit TV muhabiri için savcılık harekete geçti, soruşturma başlattı. Akit TV, "Kullanılan talihsiz ifadeler kurumumuzun görüşü değildir" dedi, "Muhabir ile ilgili gereken yapılacaktır" açıklamasını yaptı. Kılıçdaroğlu'ndan da dikkat çeken idam mesajı geldi.*

Kılıçdaroğlu: *Efendim beni asacaklarmış da ben korkacaktım da bilmem ne. Benim idamım ile ilgili kanun getireceklermiş. Getirmezseniz namertsiniz, oy vermezsem namerdim.*

Perfore: *CHP lideri, Ankara'nın Keçiören ilçesinden verdi mesajlarını, "Savaşa değil, yerel seçime gidiyoruz" dedi.*

Kılıçdaroğlu: *Muhtar seçeceğiz, Belediye başkanı seçeceğiz. Sanki savaşa gidiyoruz elde yalın kılıç neredeyse birbirimizi gırtlaklayacağız.*

Perfore: *Ekonomi vurgusunu yineledi Kılıçdaroğlu. İşsizlik rakamlarına dikkat çekti.*

Kılıçdaroğlu: *Sadece son bir yılda işine son verilen kişi sayısı 1 milyon 11 bin kişi. Ne demektir. 1 milyon eve para girmemesi demektir.*

Perfore: *Sözü Sakarya'daki tank palet fabrikasına getirdi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a seslendi.*

Kılıçdaroğlu: *50 milyon doları bulamadığı için 20 milyar dolarlık fabrikayı Katar ordusuna sattı. O sözleşmeyi iptal et, 50 milyon doları ben sana bulacağım kardeşim. 25 yıllığına veriyorsun, kime Katar ordusuna veriyorsun. Bu nasıl bir vatan sevgisidir?*

Makro Çözümleme

İkinci siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemelerde 14 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında gösterilen “Akıl almaz cümleye soruşturma” cümlesi, en uzun süre ekranda tutulması ve iki defa kullanılması nedeniyle haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde spiker, özetleyici bir giriş yapmaktadır. Haberin içinde yer alan önemli ifadeleri belirtildiği girişte daha çok bir muhabirin Kemal Kılıçdaroğlu ile ilgili sözleri ön plana çıkarılmaktadır.

Fotoğrafta, muhabirin açıklaması ve Kılıçdaroğlu'nun yanıtına ilişkin görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Kılıçdaroğlu'na yönelik bir muhabirin kurduğu cümlelerin eleştirildiği ve CHP'den konuya gelen tepkiler gösterilmektedir. Kılıçdaroğlu'nun bu cümlelere tepkisi de haberde genişçe yer bulmaktadır. Haberin devamında Kılıçdaroğlu'nun hükümete ve Cumhuriyet İttifakı'na yönelik eleştirileri de izleyiciye sunulmaktadır.

Haberin yorumunda ise Akit TV muhabirinin kurduğu cümle için “akıl almaz”, “şok açıklama” gibi yorum içeren ifadeler kullanılmıştır. Haberin genelinde muhabirin açıklaması eleştirilirken Kılıçdaroğlu'nun tepkisi desteklenmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle basit ya da bileşik yapıda olduğu görülmektedir. Devrik cümlelerin de kullanıldığı haberde doğrudan anlatım yöntemine başvurulmuştur. Haber etken yapıda oluşturulmuştur.

Bölgesel uyumda Kılıçdaroğlu'nun kendisine yönelik “ıdam edilmeli” ifadesine gösterdiği tepki ön plana çıkarılmaktadır. Muhabirin açıklamasının çalıştığı kurum tarafından kabul edilmediği ve muhabir ile ilgili soruşturma başlatıldığı da haberin üzerinde durduğu konular arasında yer almaktadır.

Kelime seçimlerinin haberi oluşturan görüşün ön plana çıkmasını sağlayacak şekilde yapıldığı görülmektedir. Kullanılan aktarma yüklemeleri, belirtilen görüşün desteklenip desteklenmediğini açıkça ortaya koymaktadır. Örneğin; Kılıçdaroğlu'nun idamı ile ilgili tepkisi ifade edilirken “sesini yükseltti” kullanılırken, iktidara yönelik eleştirilerinde “dedi”, “istedi” gibi nötr yüklem tercih edilmektedir.

Haberin retoriğinde de Kılıçdaroğlu'nun katıldığı mitingde yaptığı konuşmanın ve meydandaki kalabalığın görüntülerine yer verilmektedir. Haberde Akit TV muhabirinin yaptığı açıklama ve arkasında bulunan darağacının görüntüleri de haberde kullanılmaktadır. Haberde görüntülerin üzerinde yer alan kırmızı-beyaz renkteki yazılara sıklıkla yer verilmektedir.

Haber 39

Spiker: *Dün akşam Star Tv, NTV ortak yayınında MHP lideri Sayın Devlet Bahçeli'yi konuk ettik. Seçim sürecinde ilk kez bir canlı yayında soruları yanıtlayan Bahçeli, kritik konularda kritik açıklamalarda bulundu. Dün akşamki yaklaşık iki saatlik yayından iki haber derledik efendim MHP lideri sonuç ne olursa olsun Cumhuriyet İttifakı'nın seçim sonrasında da devam edeceğini vurguladı. Hatta ilginç bir de tanım kullandı, iki partinin “siyasi kanka” haline geldiğini söyledi. Mansur Yavaş ile ilgili Kılıçdaroğlu'na çağrısı da oldu, idam cezasının yeniden getirilmesine destek verdi, emeklilikte yaşa takılanlar için de doğru zamanı işaret etti.*

Bahçeli: *Ne olursa olsun 31 akşamı Cumhuriyet İttifakı devam kararını tekrarlayacak ve yoluna devam edecek. Öyle Cumhuriyet İttifakı kağıttan yapılmış bir şey değildir. Sağlam temelleri vardır. Kanka olmuşlardır siyaseten.*

Perfore: *Bahçeli Cumhuriyet İttifakı'nda kararlı. Ak Parti ve MHP'de gelinen noktayı “kanka oldu” diyerek özetledi.*

Bahçeli: *Hareketin ruhunu zedeleyebilecek bir tarihi hataya düşmeyiz. Düşmek demek beka meselesini gündeme taşıyanların ekmeğine yağ sürmek olur.*

Perfore: *MHP lideri dün akşam Star'da seçim programında Star haberi Genel Yayın yönetmeni Nazlı Çelik'in sorularını yanıtladı. 31 Mart için başarı çitasını %52 olarak koydu. Altında oy çıkması durumunda muhalefetin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini tartışmaya açacağını söyledi.*

Bahçeli: *Cumhurbaşkanı'nı çalışamaz hale getirmek. Türkiye'de gelecek ile ilgili bir kaos ve kriz yaratarak tekrar eski sisteme dönme gayreti içinde olanlar var. Gerçek niyet bellidir. Bu çok tehlikelidir, doğru da değildir. Bu çok nettir $x+y=z$ dersiniz x 'e Ak parti, y 'ye MHP z 'de %52. %52'nin altına düşmemek lazım, düştüğü takdirde hemen harekete geçerler, meşruiyet tartışması başlar.*

Perfore: *Bahçeli, sahte senet tartışması ile Millet İttifakının Ankara adayı Mansur Yavaş'a adaylıktan çekilmesi çağrısında bulunmuştu. MHP lideri bu kez CHP lideri Kılıçdaroğlu'na da çağrı yaptı.*

Bahçeli: *Eğer bu seçilir ise mahkeme de karar verdi ne olacak mecbur oradan ayrılacak. Türkiye'nin başkentini bu kadar sıkıntıya koymamak lazım. Bunu getirmiş olan Kılıçdaroğlu, getirdiği gibi siz buradan ayrılın demesini de bilmelidir. Bize laf yetiştireceğine partisindeki bu yanlış düzeltsin.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "İdamı kaldırmakla yanlış yaptık" çıkışına Bahçeli de destek verdi.*

Bahçeli: *MHP olarak biz eskiden bu yana idamın kalkmasından yana olmadık. Eğer idam ile ilgili bir adım atılacaksa MHP bu konuda var. Yapı itibari ile bizim bunu 49 vekil ile çıkarma şansımız yoktur. Ancak mecliste bu olacak.*

Perfore: *MHP Emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili sorunu çözmeyi 24 Haziran seçimlerinden önce vadetmişti. Ama henüz bir çözüm bulunamadı. Bahçeli, EYT'lilere, "Biraz sabır" diye seslendi.*

Bahçeli: *Erken emeklilikteki arkadaşlarımız, sabırlı olmaları lazım. Türkiye'nin gerçeklerini göz önüne almaları lazım. Maliyetlerin ne olduğunu iyi hesap etmeleri lazım.*

Makro Çözümleme

Üçüncü siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 17 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberde ön plana çıkarılan "Kanka olmuşlardır, siyaseten" cümlesi en uzun süre ekranda tutulan KJ olduğundan haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde aynı programdan iki haber derlendiği bilgisi paylaşılmaktadır. Haberde öne çıkarılan konular, özetlenerek sıralanmaktadır.

Fotoğrafta, Bahçeli'nin katıldığı programdan spiker ile birlikte görüntüleri ve değiştiği konulara ilişkin görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde MHP lideri Bahçeli'nin ana haber spikerinin konuğu olduğu programda yaptığı değerlendirmeler aktarılmaktadır. "Cumhur İttifakı'nın ne olursa olsun devam edeceği" mesajı vurgulanmaktadır.

Haberin yorumunda ise Bahçeli'nin konuşmasında Cumhur ittifakı'na destek mesajları ve "kanka olmuşlardır" cümlesi ön plana çıkarılmaktadır. Bu ifade için "ilginç tanım" yorumu yapılmaktadır. Vurgulanan bu mesaj, "Bahçeli Cumhur İttifakı'nda kararlı" ifadesiyle verilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin çoğunlukla bileşik ya da basit yapıda olduğu görülmektedir. Devrik olarak da kurulan cümlelerin etken olduğu belirlenmiştir. Metinde doğrudan anlatıma da başvurulmuştur.

Bölgesel uyumda MHP lideri Bahçeli'nin Cumhur İttifakı'nın seçimden sonra da devam edeceğini söylemesi haberin en başında ve vurgulanarak aktarılmaktadır. Bahçeli'nin Erdoğan'ın idam cezası ve Millet İttifakı'nın Ankara adayına yönelik sözlerini de desteklediği belirtilmektedir. Haber Bahçeli'nin seçmene mesajlarıyla sona erdirilmiştir.

Kelime seçimleri haberin genel olumlu havasını destekler nitelikte yapılmıştır. Kullanılan aktarma yüklemelerinin “söyledi”, “destekledi” gibi olumlu olduğu görülmektedir. Haberin genelinde kullanılan kelimeler, Bahçeli'nin görüşünün desteklendiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Haberin retoriğinde de MHP lideri Bahçeli'nin bülten sunucusunun konuğu olduğu programdaki konuşmalarından görüntülerine yer verildiği görülmektedir. Spiker ile aynı karede görüntüleri, Bahçeli'nin görüntüleri kullanılmıştır. Bahçeli'nin değindiği konulara ilişkin Cumhurbaşkanı ile birlikte düzenlenen mitingden görüntüleri, Mansur Yavaş'ın görüntüleri ve erken emeklilik isteyen seçmenlerin eylemlerinden görüntüler de kullanılmıştır. Haberde kırmızı- beyaz renkte kullanılan ekran yazıları da ön planda tutulmuştur.

Haber 40

Spiker: *Dün akşam canlı yayında Sayın Bahçeli'ye, Ak Parti'den kopup yeni siyasi oluşum hazırlığında oldukları belirtilen isimleri de sordum. İsimleri de verelim, Abdullah Gül, Ali Babacan ve Ahmet Davutoğlu için. “Toplumda karşılığı var mı?” sorusunu yönelttim. Bahçeli, biraz eskilere gitti ve Başbakan Yardımcılığını yürüttüğü 2001 krizinin yaşandığı Ecevitli günleri hatırlattı. Çok dikkatli dinlenecek, tarihe anekdot olarak düşülecek o günlerde Ecevit hükümetine ve Ecevit'e karşı bir yapı geliştirildiğini anlattı. Bugün ile o gün arasında bağ kurdu, eski Ak Partili isimleri uyardı.*

Bahçeli: *Adalet ve Kalkınma Partisi'nin içinden yeni bir siyasi oluşuma ihtiyaç var diyen adamların hepsi bana göre yeni bir senaryonun figüranlarıdır. Erdoğan'a sahip çıksınlar.*

Perfore: *Ak Parti'nin kuruluşunda yer alan bazı isimlerin yeni bir parti için hazırlandığı iddiaları gündemde. Bahçeli o isimler için açık konuştu, “Yeni bir senaryonun figüranlarıdır” dedi.*

Bahçeli: Türkiye’de bazı çevreler, bir siyasi partiyi yıpratmak isterse iktidarı çökertmek açısından bir “Yeni oluşuma ihtiyaç vardır” diye görüşler ortaya koyarlar. Bu konuda çok denemeler oldu. Bu tür denemeler için bazı enstrümanlar kullanılıyor. Bunların hiçbirisi netice vermiyor.

Perfore: MHP lideri, yakın tarihteki kritik bir süreci anlattı. 2001 krizinde Türkiye’ye sorunu çözmek için gelen Kemal Derviş’in kapalı kapılar ardında söylediği cümleyi ve sonrasında işlerin nasıl değiştiğini anlattı.

Bahçeli: Türkiye’de iktisatçı kalmamış gibi Amerika’dan bir kurtarıcı davet ettiler. Kemal Derviş geldi ama bir kriz yaşandı. Bunun maliyeti yüksek oldu. Rahmetli Ecevit sordu, “Bu ekonomik sıkıntıları nasıl aşmamız gerekiyor?” orada benim bir cümle dikkatimi çekti. Hemen Kemal Derviş Bey atıldı, “Yeni bir senaryoya ihtiyaç var” dedi. Masalara beyaz kağıt koyuyorlar ben o kağıdın üzerine Hüsamettin Özkan Bey yanımda oturuyor ona dedim ki Hüsamettin Bey toplantının dağılmasına vesile olunuz. Hüsamettin Bey, müdahale etti, “Sayın Başbakanım Cumhurbaşkanı ile randevunuz vardı saat geldi” dedi. Ve rahmetli Ecevit, Cumhurbaşkanlığı’na çıktı, biz de dağıldık.

Perfore: O tarihte DSP’den yeni bir kopuş başlamadan sadece bir gün önce MHP lideri yeni bir sürecin fitilini ateşledi. Erken seçim gündemini açtı.

Bahçeli: Bir ülkede siyasi gündemi iç ve dış güçler değil, millet iradesi belirlemeli. 3 Kasım 2002 tarihinde erken seçim olabilir, olmalıdır dedim. 7 Temmuz’a geldiğimizde o gün Hüsamettin Özkan Bey Başbakan yardımcılığından ve partiden ayrıldı. Sonra sayılar arttı. Ben de Malatya’ya gidiyordum. Darende’de halkla konuşurken DSP’den ayrılmış vekiller, partinize geri dönünüz dedim. Ama bu arada İsmail Cem Bey’e yeni partiyi kurdurdular.

Perfore: Türkiye’yi 3 Kasım seçimlerine götüren dönemin üzerindeki sis perdesini bu sözlerle araladı Bahçeli. Bugünse kopuşlara dikkat çekti, yeni parti arayışında olanlara tavsiyede bulundu.

Bahçeli: Tavsiyem Türkiye’nin çevresinde ateş çemberi sönünceye kadar orta doğu sakinleşinceye kadar, bölücü terör örgütü ve FETÖ’nün kökü kazınuncaya kadar kimse yerinden oynamasın.

Makro Çözümleme

Dördüncü siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 13 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında gösterilen “Hepsi bir senaryonun figüranlarıdır” cümlesi ana başlıklardan biri olarak sunulmaktadır. Haberin üzerine kurulduğu iddianın yazıldığı “Yeni parti kurulacak iddiaları” cümlesi de aynı şekilde değerlendirilebilir.

Haberin girişinde spiker, önceki haber ile bağlantılı olan bu haberi devamı niteliğinde bir üslupla sunmakta ve kendisinin yönelttiği soruyu söylemektedir. Bahçeli'nin verdiği yanıtı ve haberde öne çıkarılan diğer konuları da özetleyerek sıralamaktadır.

Fotoğrafta Bahçeli'nin konuşmasından görüntüler ve anlattığı döneme ilişkin görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde izleyiciye, Bahçeli'nin 2019 yılı siyasi gündeminde yer alan yeni parti kurulacağı yönündeki iddialar ile 2001 yılında yaşanan siyasi gündem arasında benzerlik olduğunu söylemesi sunulmaktadır. Haberin devamında da Ak Parti'den ayrılan isimlere verdiği tavsiyeler gösterilmektedir.

Bahçeli'nin programda anlattığı bir anısı üzerine kurulan haberin yorumunda iki dönem arasında benzerlik olduğu görüşü yansıtılmaktadır. Bahçeli'nin “sis perdesini araladığı”, “yeni bir dönemin fitilini ateşlediği” değerlendirmeleri de haberde yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde cümleler, Bahçeli'nin siyaset gündeminde önemli roller üstlendiğini savunan şekilde kullanılmıştır. Basit yapıli cümlelerin yoğun olduğu haber metninde doğrudan anlatıma da başvurulmuştur. Haber etken bir üslup ile ele alınmıştır.

Bölgesel uyumda Bahçeli'nin 2001 yılında yaşanan siyasi gelişmeler ile 2019 yılında yaşanan siyasi gelişmeler arasında kurduğu bağlantı ön plana çıkarılmaktadır. O dönemde yaşananlar ile ilgili bilinmeyen detayları anlattığı kısımlar uzunca ekrana taşınmaktadır. Haberin sonunda ise Bahçeli'nin Ak Parti'den ayrılan isimlere yönelik tavsiyeleri gösterilmektedir.

Kelime seçimlerinin haberin olumlu tavrını destekleyecek şekilde yapıldığı gözlemlenmiştir. “anlattı”, “uyardı”, “tavsiyede bulundu” gibi aktarma yüklemli haberin olumlu bir tutumda yazıldığını desteklemektedir.

Haberin retoriğinde ise MHP lideri Bahçeli'nin programdaki görüntülerinin ekranın ikiye bölünmesiyle kullanıldığı görülmektedir. Ekranın diğer yarısında ise 2001 yılından arşiv görüntülere yer verilmektedir. Haberde Bahçeli'nin Ecevit ile yan yana olduğu görüntüleri kullanılmıştır. Ecevit ile birlikte merdivenden inerken çekilmiş bir görüntü ise haber süresinde 3 defa tekrar gösterilmektedir. Bu haberde de tüm haberlerde olduğu gibi kırmızı-beyaz ekran yazıları yoğunlukla kullanılmıştır.

Haber 41

Spiker: Millet İttifakı'nın Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Mansur Yavaş, hakkındaki iddiaları "İftira" olarak yorumladı. CHP lideri Kılıçdaroğlu ile birlikte Keçiören'de seçmenin karşısına çıktı, suçlamalar için "Provokasyon" dedi. "Seçime kadar bakalım daha şapkadan neler çıkaracaklar" diye konuştu.

Mansur Yavaş: Mahkeme kararı olmasına rağmen inanılmaz iftiralara başladılar ve hala da devam ediyor. Yapacağımız tek şey onları sandığa gömmek.

Perfore: CHP lideri Kılıçdaroğlu ile Ankara Keçiören'de seçmeni selamladılar. Millet İttifakı'nın Ankara adayı Mansur Yavaş hakkındaki iddialar için meydan okudu, provokasyon çağrısı yaptı. CHP lideri de Mansur Yavaş için "Artık bir Türkiye markası" dedi.

Mansur Yavaş: Allahtan korkmuyorlar, kuldan utanmıyorlar. Bekliyorum bakalım şurada 8 -10 gün kaldı daha şapkadan neler çıkaracaklar.

Kılıçdaroğlu: İftiralar nedeniyle ve aklanması nedeniyle artık bir Türkiye markası Mansur Yavaş.

Perfore: Yavaş, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Bedel ödeyecek" sözlerine de Fox TV'de katıldığı İsmail Küçükkaya'nın programında yanıt verdi.

Yavaş: Benimle ilgili açılmış henüz hiçbir dava yok. Benimle ilgili verilmiş hiçbir karar da yok. Bir tane iş makinesinin arkasına sığınan birilerinin arkasını kollamak yerine en azından sorsak çünkü ben 64 yaşına gelmiş bir insanım benim çocuğum var. Benim sevenlerim var.

Perfore: Yavaş, müstehcen görüntüleri yargıya geç bildirmekten başlatılan soruşturma için de konuştu. Necmettin Keskin'in bilgisayarında olan görüntülerin savcılığa teslim edildiğini söyledi.

Yavaş: Bu çektiği görüntüleri, bilgisayarı savcılığa verdik. Daha sonra içerisinde başka türlü görüntüler çıktı onlardan da ayrı yargılanıyor. Ama buna rağmen sanki o arkadaşımız melek.

Perfore: HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin "İmamoğlu ve Yavaş seçilmişse bilecekler ki HDP oylarıyla seçilmişlerdir" açıklamasına Yavaş da, "HDP'liler rehabilite edilmeli" karşılığını vermişti. Mansur yavaş bu sözlerine açıklık getirdi.

Yavaş: Ben 6 milyon Ankaralının oylarıyla seçileceğim. HDP'ye oy vermiş bana verecek olan seçmen de vardır. Rehabilite ederiz derken belki dilim sürçmüştür. Kazanmak lazım anlamında... Ben diyorum ki HDP'ye oy vermiş seçmen yarın MHP'ye bile oy verebilir.

Makro Çözümleme

Beşinci siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemelerde 8 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmüştür. Haberin ana başlığı olarak “Mansur Yavaş’tan iddialara cevap” cümlesi ön plana çıkmaktadır.

Haberin girişinde spiker, Millet İttifakı Ankara adayı Mansur Yavaş’ın konuşmasından aktarılan kısımları özetleyerek sunmaktadır. Spiker, doğrudan anlatımla Yavaş’ın cümlelerini kullanmaktadır.

Fotoğrafta Yavaş’ın ve Kılıçdaroğlu’nun konuşmalarından görüntüler ve miting meydanındaki kalabalığın görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Millet İttifakı Ankara adayı Mansur Yavaş’ın hakkındaki iddialar ile ilgili sözleri ekrana taşınmaktadır. CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun da Yavaş ile ilgili sözleri gösterilmektedir. Haberin devamında HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli’nin Millet İttifakı adayları ile ilgili kurduğu cümle yeniden tekrar edilmekte ve Yavaş’ın verdiği yanıt “açıklık getirdiği” belirtilmektedir.

Haberin yorumunda Yavaş’ın hakkındaki iddiaları “iftira olarak yorumladığı”, “meydan okuduğu” belirtilmektedir. Açık bir şekilde yorum yapmaktan kaçınılan haberde Yavaş’ın cümleleri arasında çelişkili kabul edilebilecek ifadeler ön plana çıkarılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapıda ve basit ile bileşik olarak kurulduğu gözlemlenmiştir. Doğrudan anlatıma da yer verilmektedir.

Bölgesel uyumda Yavaş ve Kılıçdaroğlu’nun düzenlenen ortak mitingde yaptığı konuşmalardan belli bölümlere yer verilmektedir. Yavaş’ın ayrıca katıldığı bir televizyon programında da aynı konular ile ilgili açıklamaları gösterilmektedir.

Kelime seçimlerinin haberin tarafsız bir tutumla yazıldığını gösterecek şekilde yapıldığı görülmektedir. Kullanılan “yanıt verdi”, “dedi”, “diye konuştu” gibi aktarma yüklemeleri de bu durumu desteklemektedir.

Haberin retoriğinde ise Mansur Yavaş ve Kılıçdaroğlu’nun birlikte çekilen görüntüleri, miting meydanındaki kalabalığın görüntüleri, konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Haberde Yavaş’ın katıldığı televizyon programındaki konuşmasından görüntülerinin ekran ikiye bölünerek kullanıldığı belirlenmiştir. Yavaş konuştuğu sırada ekranın diğer yarısında Yavaş’a gösterilen ilgi, yaptığı ziyaretlerin görüntülerine yer verilmiştir.

2.7. 21 Mart 2019 Fox Ana Haber Haber 42

Spiker: Tarih 21 Mart 2019 günlerden Perşembe. Bugün 21 Mart. Bugün Nevruz. Doğanın uyanışı, bugün baharın ilk günü. Yeni bir mevsime gelir, yeni bir güzellik, börtü böceğin uyanması bahara merhaba demesi. Gelen mevsimlere merhaba demesi çok güzel bir gün bugün. Ve bu güzel günün akşamından da bir kez daha sizlere iyi akşamlar diliyorum. Tabela nedir diye soruyorsunuz. Tabela şu, iki kişi birlikte konuşuyorlar veya bir kişi başka bir kitleye hitap etmekte ve bir şey istemektedir; onlar da işte istemenin de dereceleri var, önce ya bu olur mu? Ardından yapabilir misiniz? Daha sonra biraz daha ileri gidip yapsanız nasıl olur? En sonunda ne olursun? Deriz ya, ne olursunuz? Peki bu ne olursunuz kim söyledi? Bunu bir bakan söyledi bugün. Peki ne için söyledi? Onu da izleyeceksiniz ve izlerken “Allah Allah” diyeceksiniz “ya artık bu durumda mı?” diye. Tabii o size kalmış, onun değerlendirmesi veya kafanızdan geçecek cümle. Gelelim sandığa 10 gün kaldı. Çok az kaldı. 10 gün sonra dananın kuyruğu kopacak. Ne olduğunu hep birlikte göreceğiz ve sandığa gideceğiz. Peki 10 gün kala sandığa, 10 gün kala verelim işte önemli liderler, kendi aralarında değil de hangi cephede ise artık, hangi tarafta ise maalesef öyle yüklemelerde bulunuyorlar. Yine bir şey yazmadım çünkü her birinden ses var, her birinden bir açıklama var. Hangi birini yazacaksınız. Siz de bunu daha sonra ya anlamadım o ne diyordu o ne diyordu diyorsunuz. Ama önemli liderlerin gündemindeki en önemli madde. Bunu Cumhur ittifakı önüne attı ve yaklaşık 6 haftadır da bunu tartışıyoruz beka. Beka meselesi stratejisini bunun üzerine kurdu, işte liderlerin bugünkü sözleri...

Erdoğan: Gazi Mustafa Kemal'in izinden giden bir parti Kandil'in, Pensilvanya'nın uzantılarına taşeronluk yapmaz.

Kılıçdaroğlu: İnsan kendi vatandaşına terörist der mi? Onlara oy vermeyen herkes terörist, bunu reddediyoruz, kanıyoruz ve lanetliyoruz.

Bahçeli: Milli beka, şaka değildir, oyuncak değildir, bekaımız yoksa vatanımız yoktur.

Akşener: *Cumhurbaşkanı'nın terörist dediği Kocaelili kardeşlerim nasılsınız? iyi misiniz? Hadi bir 250 milyon daha taktık...*

Perfore: *Meral Akşener de Kılıçdaroğlu da Kocaeli'de ortak mitingde Cumhurbaşkanı'nın seçmene terörist dediğini söyledi. Cumhurbaşkanı ve Bahçeli ise millet ittifakını hedef aldı.*

Erdoğan: *CHP'de bugün Kandil'dekilerin hatırı Gazi'nin hatırından çok daha fazla sayılıyor.*

Kılıçdaroğlu: *Öyle bir atmosfer yarattılar ki sanki bu memleketin yarısı terörist, yarısı vatansever. Benim vatanseverlik anlayışım şudur; bayrağını seven, vatanını seven herkes vatanseverdir.*

Erdoğan: *Rüzgar gülü olsa bu kadar sağa sola dönmez. Emin olun, bukalemun olsa bu kadar sık renk değiştirmez. Böyle omurgasız bir ittifaka belediyeler emanet edilir mi?*

Akşener: *Kandil'de Barzani'nin karşısında İmralı'da el etek öpenlerin artık yalanları bu milletin, bu aziz milletin gözünde yok hükmündedir.*

Perfore: *Akşener, beka ve terör tartışmasında arşivi açtı. Bahçeli'nin ortağı Erdoğan hakkındaki eski sözlerini meydanda dinletti.*

Erdoğan: *MHP'nin Genel Başkanı çıktı, "Bölücü örgütün partisi meclise giremezse ülkede istikrarsızlık olur, erken seçime gidilir" dedi.*

Bahçeli: *Bak Sayın Erdoğan, somut şekilde yer ve zamanı göstererek açıklamıyorsan tekrar ifade ediyorum, alçaksın ve şerefsizsin!*

Akşener: *2015'te Sayın Bahçeli'yi PKK'lı ilan etmiş, bu seçimlerde bizi PKK'lı ilan etti.*

Erdoğan: *HDP'nin Eş Başkanı, Eruh da çıkıyor, "Türkiye'nin diyor beka meselesi mi var?" diyor oradakiler de diyor ki "Evet var" bu tabii orada apışıp kalıyor.*

Perfore: *Erdoğan, Eskişehir'de HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'yi de hedef aldı. Temelli ise Van'dan yanıt verdi.*

Erdoğan: *Ha sen Kürdistan'ı çok mu seviyorsun?, Irak'ın kuzeyinde var, defol git oraya!*

Temelli: *Sen kimi ayırıyorsun, benim bir yanım Urfa bir yanım Tekirdağ!*

Makro Çözümleme

Bültenin ilk sırasında yer alan siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemelerde 14 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Ancak başlıkların büyük çoğunluğu 2 ya da 3 defa ekrana taşınmaktadır. Haberin seyri itibariyle “Cumhur ortaklarının gündemi beka” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilmiştir.

Girişte spiker uzunca farklı konulardan, nevruzdan, baharın gelişinden bahsetmektedir. Habere girişi ise liderlerin gündeminin ortak olduğunu söyleyerek yapmaktadır. İzleyici adresli giriş yöntemini kullanan spiker, haber girişini “İşte liderlerin bugünkü sözleri...” ifadesiyle sonlandırmaktadır.

Fotoğrafta, habere konu olan siyasi parti liderlerinin konuşmalarından görüntüler ve meydanlardaki kalabalıkların görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhur İttifakı tarafından ortaya atıldığı söylenen beka konusunun haftalardır tartışıldığı ve meydanlardaki tek gündemin bu olduğu aktarılmaktadır. Liderlerin birbirlerine yönelik cümleleri ve suçlamalarının gösterildiği haberde “başka bir seçim stratejilerinin olmadığı” mesajı aktarılmaya çalışılmıştır.

Haberin yorumunu büyük çoğunlukla spikerin yaptığı, metnin kısa tutulduğu gözlemlenmiştir. Liderlerin seçim stratejilerini tek konu üzerine oluşturdıkları ve haftalardır başka konunun konuşulmadığı mesajı açıkça belirtilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle bileşik yapıda olduğu görülmektedir. Etken üslupla yazılan metnin kısa tutulduğu ve çoğunlukla liderlerin konuşmalarına yer verildiği belirlenmiştir.

Bölgesel uyumda sırasıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan, CHP lideri Kılıçdaroğlu, MHP lideri Bahçeli ve İyi Parti lideri Akşener’in konuşmalarına yer verilmiştir. Siyasi

güçlerine göre sıralanan liderlerin beka meselesi ve terör ile ilgili cümleleri gösterilmiştir. Haberin en sonunda ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın HDP eş Genel Başkanı Sezai Temelli'ye eleştirisi ve Temelli'nin yanıtı da yer almaktadır.

Kelime seçimlerinin birbiriyle benzer ifadelerden yapıldığı gözlemlenmiştir. Aktarma yüklemi olarak tekraren tercih edilen “hedef aldı” cümlesinin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ifadeleri için kullanıldığı gözlemlenmiştir. Akşener'in cümleleri için ise “söyledi”, “dinletti” gibi olumlu kabul edilebilecek yüklemelere yer verilmiştir.

Haberin retoriğinde de liderlerin konuşmalarına ilişkin görüntülerin arka arkaya karşılıklı konuşur gibi aktarıldığı gözlemlenmiştir. Miting meydanlarındaki kalabalığın görüntüleri de sıklıkla kullanılmaktadır. Meral Akşener'in Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2015 yılında söylediği sözleri meydanda dinlettiği görüntüler haberde de tam olarak yer almaktadır. Özellikle Bahçeli'nin Erdoğan için kullandığı “şerefsizsin, alçaksın” ifadeleri dev ekranda yazılı olarak da gösterilmekte ve bu detaylar ekrana taşınmaktadır.

Haber 43

Spiker: *“Bir yanım Urfa bir yanım Tekirdağ” dedi Sezai Temelli. Kim nerede diye merak ediyorsanız; Cumhurbaşkanı Kütahya'da, Kocaeli'nde ortak miting vardı Kemal Kılıçdaroğlu Meral Akşener, Devlet Bahçeli Tokat'ta, Sezai Temelli Van'daydı. Ve birazdan zaten o haberleri, sesleri farklı farklı haberlere dönüştürdük. Şimdi her haberin içerisine gireceksiniz zaten bütün partilerin liderlerini. Bu söz hala daha çok tartışılıyor. 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitler Günü'nde söylenmişti Cumhurbaşkanı tarafından. Bu toprakları istila etmek için o dönemde gelen 1915 yılında gelen işte Anzak askerleri ve Çanakkale savaşı için gelmişlerdi. Ve daha sonra da sonucu zaten tarih biliyor artık, boğazları geçemediler ve orada da kimileri öldü kimileri ülkesine döndü. Şimdi oradan hareketle Cumhurbaşkanı 18 Mart'ta şu cümleyi kurdu; son bölüm önemli “Sizleri de dedeleriniz gibi uğurlayacağımızdan hiç şüphemiz olmasın” dedi ama koşulda var, “Şayet aynı niyete gelecek olursanız, bir istila niyetiyle gelecek olursanız” onun da hakkını vermek gerekiyor. Ve daha sonra bu söz 3 ülke arasında sorun oldu. Türkiye ve Anzak*

Avustralya, Yeni Zelanda hükümetleri arasında sorun oldu. Peki bugün ne oldu? Cumhurbaşkanının İletişim Başkanı Fahrettin Altun'dan bir söz geldi. "Cumhurbaşkanı'nın ifadeleri bağlamından çıkarılmıştır" yani çarpıtılmıştır dememek için daha esnek, bir daha diplomatik bir kelime kullandı. "ifadeleri bağlamından çıkarılmıştır" aslında o şayet koşuluna belki de kendisi de bağlıyordu. peki bugün ilişkiler nasıl dersiniz, dün itibarıyla gergindi bugün itibarıyla yumuşuyor gibi.

Erdoğan: *Ancak inananlar kardeştir. Bay Kemal'in böyle bir derdi yok. Kim kardeştir bunlar bilmez!*

Perfore: *Cumhurbaşkanı, Yeni Zelanda'daki terör saldırısından söz ederken Kılıçdaroğlu'nu bu cümle ile hedef aldı, CHP liderinin "İslam dünyasından kaynaklanan terör" cümlesini hatırlatarak.*

Erdoğan: *Bu katillere lojistik bir destek değil mi bu? Ya sen ne biçim adamsın be!*

Perfore: *Kılıçdaroğlu, yardımcılarını taziye için Yeni Zelanda'ya gönderdi. Erdoğan, bu ziyareti de eleştirdi.*

Erdoğan: *Utanmadan sıkılmadan 3 tane adamı da Yeni zelanda'ya gönderiyorsun. Niye? Dostlar alışverişte görsün. Ancak inananlar kardeştir!*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Eskişehir'den CHP liderini eleştirirken, Avustralya ve Yeni Zelanda ile tansiyonu düşürdü. Çanakkale Savaşı'nın yıl dönümünde konuşurken Yeni Zelanda'daki terör saldırısını hedef almış, Çanakkale Savaşı'nı hatırlatmıştı. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, Erdoğan'ın o sözleri için açıklama yaptı.*

Erdoğan: *Dedeleriniz geldiler, burada olduğumuzu gördüler, sonra da kime ayakları üzerinde kimi tabutla geri döndüler. Sizleri de dedeleriniz gibi uğrayacağımızdan hiç şüpheniz olmasın.*

Altun Grafik: *Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ifadeleri maalesef bağlamından çıkarılmıştır. Türkler Anzak misafirlerine karşı daima cana yakın misafirperver davranmıştır.*

Perfore: *Avustralya Başbakanı Morrison Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı Atatürk'ün Anzak annelerine hitaben yazdığı mektubu hatırlatarak eleştirdi. Yeni Zelanda katliam görüntülerinin miting alanlarında gösterilmesini kanadı.*

Erdoğan: *104 yıl önce olduğu gibi Çanakkale'nin denizini de topraklarını da o düşmanlara mezar etmekten asla çekinmeyiz.*

Altun Grafik: *Cumhurbaşkanı Türkiye'ye karşı geçmiş ve hala devam eden saldırılara ilişkin tarihi bir bağlamdaki görüşlerinin çerçevesini çizdi.*

Perfore: *Erdoğan, Çanakkale Şehitlerini Anma törenlerindeki konuşmasından bir gün sonra Washington Post gazetesine yazdığı makalede “Terör saldırılarına, Hristiyan öğretilerine, ahlakına ve prensiplerine bağlamaya yönelik her türlü gayreti, kategorik olarak reddediyoruz” demişti. Avustralya Başbakanı, “Erdoğan'ın görüşlerindeki yumuşama memnuniyet verici.” dedi.*

Makro Çözümleme

Bültenin ikinci siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 8 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin üzerine kurulduğu mesajı tanımlayan başlığın ise haberde 3 defa yer verilen “Beştepe’den Avusturalya ile krizi yumuşatma mesajı” olduğu belirlenmiştir.

Haber girişinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kurduğu cümle hatırlatılmakta ve ne demek istediği anlatılmaktadır. Alıntılı giriş tekniği kullanılan haberde bahsi geçen cümlelerin krize neden olduğu anlatılmaktadır.

Fotoğrafta, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından görüntüler ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un açıklamalarının görüntüleri ekrana yansıtılmaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde ilk olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu'nun kullandığı “İslamdan kaynaklı terör” ifadesine gösterdiği tepki ekrana taşınmaktadır. Haberin devamında ise Erdoğan'ın Yeni Zelanda saldırısı üzerinden yaptığı eleştiriler ve cümlesine Avusturalya ve Yeni Zelanda hükümetlerinden gelen tepkiler anlatılmaktadır. Haberin sonunda ise Erdoğan'ın

cümlesinin “bağlamından uzaklaştırıldığı” yönünde açıklama yapan Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un açıklamaları yer almaktadır.

Haberin yorumunda ise Erdoğan’ın Kılıçdaroğlu’nu ve Yeni Zelanda’ya gönderdiği heyeti “hedef aldığı” mesajı verilmektedir. Ve Erdoğan’ın kurduğu bir cümlelenin Avusturalya ve Yeni Zelanda ile krize neden olduğu, daha sonra da bu krizin yumuşatılmaya çalışıldığı görüşü aktarılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümlelerin öyküleyici bir anlatım barındırdığı görülmektedir. Doğrudan anlatımlara yer verilen haberde bileşik sıralı cümleler de kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda Erdoğan’ın Kılıçdaroğlu’nun kullandığı ifadeye tepkisi ve Yeni Zelanda’ya heyet göndermesine tepki göstermesi aktarılmaktadır. Haberin devamında ise Cumhurbaşkanı’nın bir cümlesi ve bu cümleye yapılan eleştiriler gösterilmektedir. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un Erdoğan’ın sözleriyle ilgili açıklaması haberin üzerine kurulduğu konuyu oluşturmakla birlikte en sonda ve “gerginliği yatıştırma” olarak gösterilmektedir.

Kelime seçimlerinin çoğunlukla doğrudan anlatım yöntemini gösteren şekilde haber aktörlerinin cümleleri ile oluşturulduğu gözlemlenmiştir. “hedef aldı”, “kınadı” gibi aktarma yüklemeleri haberin olumsuz yönde oluşturulduğunu desteklemektedir.

Haberin retoriğinde ise Erdoğan’ın konuşmasından görüntülerin tekraren kullanıldığı görülmektedir. Habere konu olan Yeni Zelanda saldırısı ve saldırıgana ilişkin görüntüler de yer almaktadır. Haberde CHP’li heyetin ziyaretinden görüntüler de gösterilmektedir. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un açıklaması ise fotoğrafının bir kenarda yer aldığı ve ekranın büyük bölümünde kurduğu cümlelerin yazılı olarak atığı bir görüntü kullanılmıştır.

Haber 44

Spiker: *Şimdi bakınız, insanın başına gelirse ne gelirse dilinden geliyor veya bir şeyleri ifade edememesinden geliyor. Zaman zaman bunu ekranda ben de yaşadım, yaşıyorum. Ve eleştirmek isteyenler de bir şekilde eleştirebiliyorlar. Ama bakınız*

şimdi Sayın Cumhurbaşkanının tamam bu sözü yanlış anlaşıldı diyelim, ve İletişim Başkanı da sözü toparlamaya çalışıyor yani “bu bağlamından çıkarıldı” aslında söz ortada koşul da olsa yani “bu niyetle gelecek olurlarsa” diyor Sayın Cumhurbaşkanı. Ama bakın aynı Cumhurbaşkanı, hadi diyelim yanlış söyledi, bir de o görüntüleri artık dünyanın yayın yasağı getirdiği, dünyanın içsel olarak, yani yazılı bir metin olarak değil içsel olarak, bir dürtü olarak, yayın yasağı getirdiği o katliam görüntülerini meydanlarda önce buğulamadan, üstünü tarama yapmadan izlettirdi vatandaşlara ardından ertesi gün bu sefer üstünü buğulatarak izletildi. Yani 3 hafta üst üste gelir mi, yapılabilir mi? diye soruyorsunuz iletişim kazası dersiniz evet birinde belki iletişim kazası, hadi tamam ikincisi de iletişim kazası olsun ama bir hata 3. Kez yapılırsa hata olmaktan çıkıyor. O zaman ne oluyor? Onun cevabını siz kafanızda veriyorsunuz. Nedir o? Soruyu soralım, kasıtlı mı yapılıyor? diye cevabını aslında Cumhurbaşkanı Erdoğan ve yakın çevresi biliyor. Şimdi bir şeyleri biliyor ki dile getirmeye çalıştı. Ama üstü kapalı olarak. Peki nasıl diyeceksiniz, kim diyeceksiniz. Süleyman Soylu İçişleri Bakanı. Biliyorsunuz, 10 gün sonra sandık var ve Meral Akşener'in söylediği bir söz var, “Kulaklarını çekin, ders verin” diye bu seçimle ilgili şimdi oy isterken veya seçmeni ikna etmek isterken şöyle bir cümle kurdu Süleyman Soylu İçişleri Bakanı, “Ne olursunuz bizi zayıf düşürmeyin, bu seçim ders verme seçimi değildir.”

Soylu: Elimizi hainlerin karşısında zayıf bağlattırmayın ne olursunuz, zayıf düşürmeyin. Bu seçim ders verme seçimi değildir.

Özel: “Bizi uyarma seçimi değil, bizi bu hallere düşürmeyin.” Kardeşim oyunu alırken alıyorsun, sonra sırtını dönüyorsun bu vatandaş perişan ediyorsun. Senin kulağını da çekecekler, dikkatini de çekecekler.

Perfore: İktidar 31 Mart için “beka seçimi” diyor. Muhalefet “Ders verme seçimi”. Kılıçdaroğlu da Akşener de her mitinginde “İktidar değişmeyecek ama ders alacak” diyerek sandığa vurgu yapıyor.

Kılıçdaroğlu: Siz sandıkta dersini vereceksiniz.

Akşener: O kulağı çekeceksiniz. Kulak çekildikten sonra ne olacak? Pamuk olacak pamuk.

Perfore: Muhalefetin söyleminin aksine iktidar cephesi, 31 Mart sonuçlarını terörle mücadeleyle ilişkilendiriyor. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu da bu söylemi en çok dillendirenlerden.

Soylu: Bizim boynumuzu kandilin önünde eğik bırakmayın ne olursunuz. Şu FETÖ denilen şarlatana bizi güldürmeyin.

Karamollaoğlu: İçişleri Bakanı, insanları tehdit ediyor diyor ki “Yarın bu seçimlerde iktidara destek vermezseniz nasıl Türkiye’de anarşi çıkacak göreceksiniz” diyor. ve beceriksiz biraz utanmak icap eder ya!

Soylu: Ahlaksız ben miyim? İki tane milletvekilini Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne sokacağım diye PKK’ya milli görüşe satmaya çalışan sen misin? Ahlaksız kim?

Karamollaoğlu: Allah akıl fikir versin ya! Allah iman versin!

Perfore: Süleyman Soylu Zonguldak’ta konuştu. Muhalefeti terörle işbirliğiyle suçlarken çok çarpıcı bir cümle kurdu “O seçim bu seçim değil” dedi.

Soylu: Bu seçim Türkiye’ye güç verme seçimi, kuvvet verme seçimi, birilerini çıldırtma seçimidir, çıldırtma!

Özel: Yine verin oyu, bunlar seçim akşamı şöyle der, “Yahu çiftçinin bir derdi yokmuş, memurun bir sorun yokmuş, verdiğimiz sözleri tutamadık bundan sonra böyle devam” derler 4 yıl daha vatandaşın anasını ağlatırlar.

Soylu: Ne olursunuz zayıfa düşürmeyin, bu seçim ders verme seçimi değildir. Bu seçim fire verme seçimi değildir.

Akşener: Elbette ki insanlar bir ders verecek.

Perfore: Soylu’nun sözleri muhalefet cephesinde böyle yankılandı.

Makro Çözümleme

Üçüncü siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 14 defa KJ değişikliği yapıldığı ancak haberin üzerine kurulduğu “Soylu: Ne olur bizi zayıfa düşürmeyin” cümlesinin haberin içerisinde 6 defa kullanıldığı görülmektedir.

Haberin girişinde alıntılı giriş tekniğinin kullanıldığı belirlenmiştir. Spiker, tüm haberlerde olduğu gibi bu haberde de izleyici adresli giriş yöntemini de sunumuna dahil etmektedir.

Fotoğrafta İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun konuşmasından ve ona yanıt veren diğer siyasi isimlerin konuşmalarından görüntülere yer verilmiştir.

Şematik çözümlemede haberin Süleyman Soylu'nun katıldığı bir açılıшта kullandığı “Ne olursunuz” ifadesi üzerine kurulduğu görülmektedir. İdeolojik kare yöntemine göre kurulan haberde Soylu'nun bu cümlesi üzerine olumsuzlandırma yapılmaktadır. Soylu'nun vatandaşlardan istedikleri gösterilmekte ve muhalefetten bu söyleme gelen eleştiriler aktarılmaktadır. Haberde ayrıca Soylu'nun Saadet Partisi için yaptığı eleştiriler ve SP lideri Karamollaoğlu'nun yanıtları da yer almaktadır.

Yorumda ise haberin Soylu'nun cümlesine eleştiri olduğu söylenebilmektedir. Spiker henüz haberin girişini yaparken eleştiri cümleleri kurmaya başlamaktadır. Haberin içeriğinde de Soylu'nun cümlesi için “çarpıcı açıklama” yorumu yapılmaktadır. Muhalefetin ise bu seçimi “ders verme seçimi” olarak gördüğü algısı aktarılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu ve kısa tutulduğu görülmektedir. Çoğunlukla basit yapılı cümlelerin kullanıldığı haberde doğrudan anlatıma da yer verilmiştir.

Bölgesel uyumda İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun seçmenden oy isterken kullandığı “ne olursunuz” ifadesi üzerine oluşturulan haberde muhalefetin de “ders verme seçimi” olduğu yönündeki görüşü ön plana çıkarılmaktadır. Soylu'ya ve savunduğu görüşe yönelik olumsuzlandırma yapılırken muhalefetten gelen eleştiriler içselleştirilerek aktarılmaktadır. İki tarafın seçmene benzer şekilde talepte bulunması izleyiciye sorgulayıcı bir şekilde sunulmaktadır.

Kelimelerin haberin genel tavrını yansıtacak şekilde tercih edildiği görülmektedir. Kullanılan aktarma yüklemeleri incelendiğinde ise Soylu için “dedi”, “diyor” gibi tarafsız olarak seçildiği görülürken muhalefet temsilcileri için “vurgu yaptı” gibi olumlu yüklem tercih edilmiştir.

Haberin retoriğinde Soylu'nun ve ona yanıt veren liderlerin açıklamaları karşılıklı konuşur gibi arka arkaya gösterilmektedir. Haberde miting meydanlarındaki kalabalıkların da görüntüleri sıklıkla kullanılmıştır. İktidar ile ilgili bölümlerde Erdoğan ve Bahçeli'nin birlikte çekilen görüntüleri ve ortak mitinglerinden görüntüler kullanılırken muhalefet ile ilgili bölümlerde de Akşener ve Kılıçdaroğlu'nun birlikte ya da birbirlerini dinlerken çekilmiş görüntüleri kullanılmıştır. Soylu'nun "Ne olursunuz" cümlesi haber içerisinde yazılı ve sözlü olarak sıklıkla yinelenmiş ve izleyici zihninde "yalvarıyor" algısı oluşturulmak istenmiştir. Süleyman Soylu'nun konuşmasındaki cümlelerin alt yazılarla desteklendiği görülmektedir. Haber Soylu'nun meydandaki kalabalığa el salladığı görüntülerle sona ermektedir.

Haber 45

Spiker: *Adeta seçmene yalvarır gibiydi. "Ne olursunuz" Bir de benim söylememden tabii tam hissedemiyorsunuz ama kişilerin kendi seslerinden kendi jest ve mimiklerinden nasıl söylendiğini görüyorsunuz ve o şekilde ilk aklınıza gelen, ben bunu iki kere izledim aşağıda şimdi üçüncü izleyişim, nasıl yalvarıyor dedim Süleyman Soylu seçmene. Ve aklıma o geldi ondan sonra Allah'tan seçimler bakın demokrasinin iyi veya kötü ama iyi ki demokrasi var ki bu seçimleri yapabiliyoruz. Burnundan kıl aldırmayan siyasetler, iktidarıyla muhalefetiyle söylüyorum, bu sefer halkın ayağına gidiyorlar, halkın yanına gidip derdlerini anlatıyorlar. Zaman zaman da Süleyman Bey gibi "Ne olursunuz" gibi ifadelerle halktan oy istiyorlar. İyi ki seçim var, iyi ki demokrasi var. Geldik bir başka önemli haber. Biliyorsunuz çok tartışılıyor, Sakarya'daki Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait Tank Palet Fabrikası çok stratejik bir fabrika. Yani tabii ki özelleştirebilirsiniz özelleştirme demeyelim yani onun idaresini işletmesini bir başkasına verebilirsiniz. 5 milyar dolara verirsiniz deniyor 20 milyar dolar, hiç önemli değil verebilirsiniz. Ama stratejik bir tesisten bahsediyoruz. Askeri anlamda Türkiye'nin askeri koşulları içerisinde bulunduğu jeopolitik durum içerisinde önemli bir testten bahsediyoruz. Ve işte bakınız, Yaşar Yavuz Harb İş Sendikası Sakarya Şube Başkanı. 695 işçiden 605 işçi başka yerlere çalışmak için başvurdu. Gerekçeleri de şu; Katara verildi ya "Bundan sonra bu ülke bir şehit verirse vebali, bunun sorumlusu tank palet işçileri olmasın istedik."*

Yaşar Yavuz: Bundan sonra bu ülke bir şehit verirse vebali bunun sorumlusu tank palet fabrikası işçileri olmasını istedik

Perfore: Aylardır tartışılıyor. Muhalefet, sendika, işçiler karşı çıkıyor Tank Palet Fabrikası Katar ortaklı şirkete devredilmesine. Ancak bu kez o fabrikada çalışan 605 işçi “Bilgilerimizi Katar’la paylaşmak istemiyoruz” diyerek başka fabrikalara tayinlerini istedi. İşte o tayin dilekçesi;

Yavuz: Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde kamu işçisi olarak elde edilmiş olduğum bilgi ve birikimimi yabancı ortaklı bir firma ile paylaşmak istemediğinden naklimi yapılmasını arz ederim.

Erdoğan: 25 yıllığına Katar Türk işbirliği olan BMC’ye devrettik.

Perfore: Harb İş Sendikası eylemlerde işletme hakkı devrine karşı çıktı ama bu kez işçiler önemli bir adım attı. “Birikimimizi yabancı şirketle paylaşmak istemiyoruz” dediler. 695 işçiden 605’inin nakil dilekçeleri Milli Savunma Bakanlığı’nda.

Yavuz: Üretilen bir fırtına obüslerinin bilgi işlem paketi var, atış kontrol sistemi var. Bunlar hep gizli bilgiler. O bilgiler bizim şu an savaşta olan fırtına obüslerimize sistem kilitlemesi ile obüsleri atışı yapamayacak hale getirebilecek bilgiler var.

Perfore: Harb İş Sakarya Şube Başkanı Yavuz, yabancı şirket ortaklığına bu çarpıcı cümle ile bir kez daha karşı çıktı. Tankların obüslerin üzerindeki silahlara ait bilgilerin üçüncü kişilerin eline geçmesi halinde gizli bilgilerin de deşifre olabileceğine dikkat çekti. Tayin isteyen 605 işçi “vebal alamayız” dedi.

Yavuz: Bu ülke 1 şehit verirse vebali bunun sorumlusu Tank Palet çalışan işçileri olmasını istedik.

Perfore: Tayin dilekçeleri Milli Savunma Bakanlığı'na ulaştı. Mayıs ayı sonuna kadar bakanlığın yanıt vermesi gerekiyor. Aksi takdirde Harb İş Sendikası davaya hazırlanıyor.

Kılıçdaroğlu: Bizim subayların çalıştığı fabrikada tank üretecek, bize satacak. Arkadaş sende haysiyet yok mu, sende onur yok mu, sende gurur yok mu?

Akşener: 50 milyon dolar için fabrika peşkeş çekildi.

Perfore: *Cumhurbaşkanı'nın “Fabrikaya 50 milyon dolar yatırım gerekiyor bu yüzden farklı adım attık” sözüne de sert muhalefet.*

Kılıçdaroğlu: *Bir devleti bu kadar acımasızca pazarlayan bir başka siyasetçi görmedim. Satarsın bir uçağı 150 milyon dolara, 50 milyon doları verirsın, yenilensin fabrika eğer yenileniyorsa.*

Makro Çözümleme

Dördüncü haberde yapılan tematik incelemede 10 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında ekranda görünen “ 605 tank palet işçisi Katar yüzünden tayin istedi” cümlesinin farklı bölümlerde 5 defa daha kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Haberin girişinde alıntılı giriş tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Spiker, habere konu olan olayın geçmişini hatırlatmakta ve yaşanan yeni gelişmeyi bu tekniği kullanarak aktarmaktadır.

Fotoğrafta sendikanın şube başkanının açıklamasının görüntüsü ve fabrikadan görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemede Harb İş Sendikası Sakarya Şube Başkanı'nın Tank Palet Fabrikası çalışanları adına yaptığı açıklama gösterilmektedir. Haberde Tank Palet Fabrikası işçilerinin tayin istediği ve sorumluluk almak istemedikleri belirtilmektedir. Muhalefet liderlerinin de benzer açıklamaları gösterilmektedir.

Haberin yorumunda KJ dahil olmak üzere “işçilerin Katar yüzünden tayin istediği” görüşü yansıtılmaktadır. Haberde savunulan bu görüş, muhalefet liderlerinin açıklamalarıyla da desteklenmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin çoğunlukla devrik olduğu görülmektedir. Basit ve bileşik yapıları kurulan cümlelerde etken üslup kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda sendika başkanının açıklaması üzerinden Tank Palet Fabrikası'nın devrinden fabrika çalışanlarının da rahatsızlık duyduğu görüşü yansıtılmaktadır. Muhalefet liderlerinin bu görüşü savunan cümlelerine yer verilmektedir.

Kelimelerin haberin eleştirel tavrını yansıtacak şekilde seçildiği gözlemlenmiştir. “Önemli bir adım attı”, “Bir kez daha karşı çıktı” gibi ifadeler fabrikanın devrine karşı çıkıldığını desteklemektedir. Aktarma yüklemelerinin de “dikkat çekti” gibi olumlu yönde yüklemelerden tercih edildiği görülmektedir.

Haberin retoriğinde sendika başkanının konuşmasından görüntüler ve fabrikada çalışan işçilerin, o işçilerin eylemlerinden görüntülerin, imza topladıkları sırada çekilen görüntülerin kullanıldığı görülmektedir. Haberde atış yapan tankların görüntülerine de yer verilmiştir. Haberde konuşmalarına yer verilen siyasi isimlerin de görüntüleri kullanılmıştır.

Haber 46

Spiker: *Tabii bu konuda, acaba diyorsunuz, 2 parti arasında hatırlatıyorum sizleri ki aklınızda bulunsun yani bülteni devamlı olarak izleyenler için, MHP ile CHP arasında da iki lider arasında da milliyetçilik üzerinden bir tartışma var. Bu tank palet fabrikasının işletmesinin devredilmesi yönünde. Kemal Kılıçdaroğlu, “milliyetçi olarak bilinen Devlet Bahçeli ne diyecek bu konuda” diyor Devlet Bahçeli cevap veriyor, “Bunun milliyetçilikle alakası yok”. Ama bu 605 işçinin başka yere tayin istemesi ile ilgili şimdi ne diyecek sayın Bahçeli onu merak ediyoruz. İşte bir de Katar meselesi, gelen mesajlar var “Neden Katar'a veriliyor?” diyor. Yani biz otomobil yapıyoruz, daha doğrusu otomobil yapılması için pehlivanlar adı takıldı onlara Türk sanayisi babayiğitler aday adı takıldı zannediyorsam 4 ya da 5 şirketten oluşuyor. Onlar bir yerli otomobil yapmak için uğraşıyorlar. Yani bizim böyle bir sermayemiz varsa, sanayimiz de varsa, mühendisimiz, işadamımız da varsa neden elin yabancısına veriyoruz? Bakın sendika ne diyor, “Kritik bilgiler, stratejik bilgiler” diyor. İşte bunları bile bile maalesef Katarlılara veriyoruz. Ne için veriyoruz, neden veriyoruz? Bize verilen o uçakla Cumhurbaşkanı'na verilen uçakla bir alakası var mıdır, yok mudur? Ama verdik neticede verdik gitti oluyor. Ve geldik yine çok tartışılacak bir konu. Vallahi*

iktidar partisi zaman zaman kendi ayağına sıkıyor diye bir tabir vardır ya hani böyle davranıyorlar çok enteresan. Şimdiki haberde bunu izleyeceksiniz. Mehmet Zeybek AK Parti Afyonkarahisar Belediye Başkan Adayı. Afyonkarahisar, Afyon, Türkiye'nin batısı. Diğeri Fatma Şahin eski Bakan o da Türkiye'nin güneydoğusunda Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı şu anda. Şimdi öyle bir enteresan cümle kuruldu ki, öncesinde anlatmadan dün Sayın Bahçeli Star'da katıldığı programda, “FETÖ'nün siyasi ayağı çıkarılmalı” demişti. Bakın onu da not düşelim daha sonra bugün bu açıklama geldi. Diyor ki zan altında bırakıyor Fatma hanımı. “O dönem bakan bana İmam yolladı. Cami imamı zannettim, meğerse farklı bir imammış.”

Zeybek: Fatma Şahin, Aile Sosyal Politikalar Bakanı'ydı. Beni aradı. “O kuruma...” dedi, “Denizlili imam arkadaş veriyorum” dedi. Ben imam deyince cami imamı zannettim, meğerse farklı bir imammış bu arkadaş.

Özel: Ona İmam diye FETÖ imamı yollayan dönemin bakanı şimdiki Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı ve tekrar aday!

Perfore: AK Parti Afyonkarahisar Belediye Başkan Adayı Mehmet Zeybek FETÖ ile mücadelesinden söz derken İl Başkanlığı yaptığı dönemde o günün Aile Bakanı Fatma Şahin ile aralarında geçen bir diyalogu anlattı, “Bana İmam gönderdi, meğer cami imamı değilmiş.” dedi.

Zeybek: Ben imam deyince cami imamı zannettim, meğerse farklı bir imammış bu arkadaş.

Özel: Bu laflardan sonra Fatma Şahin'den büyük siyasi ayak mı var? Bunun şahidi de senin Afyon Belediye Başkan Adayı. Yazık diyorum, ayıp diyorum!

Perfore: AK Partili Mehmet Zeybek, bu çarpıcı çıkışı Afyon'un yerel televizyonunda yaptı. “Benim göreve getirdiğim kişiye dönemin valisi ve emniyet müdürü kumpas kurdu, yerine FETÖ'cü bir kişiyi gönderdiler” dedi. Devreye de dönemin Aile Bakanı bugünkü Gaziantep Belediye Başkanı Fatma Şahin'in girdiğini söyledi.

Zeybek: “6 aylığına geçici süre veriyorum memnun kalmadığın takdirde anında değiştireceğim” dedi. Arkadaş geldi, yurtlarda kalan öğrencileri alıp kendi yerlerine götürmeye kalktı.

Akşener: *Garip gureba, çaycı çorbacı hapiste. FETÖ'nün evini yol edenler Belediye Başkanı Adayı!*

Perfore: *FETÖ'nün siyasi ayağı tartışması da Bahçeli'nin sözleri ile raftan indi. MHP Lideri “Seçimden sonra tek dileğim” demişti.*

Bahçeli: *Seçimden sonra bir tek dileğim vardır, Yurtta Sulh Konseyi'nin siyasi kanadını bulmak lazım.*

Akşener: *Kardeşim 2 kere araştırma önergesi verdik biz. Muhteremleri iradesi ile red oldu.*

Özhaseki: *Onlarla herkes temasta, valiler, bakanlar, başbakanlar MİT Bölge Başkanları ama ne zamana kadar? 2014'e kadar.*

Perfore: *AK Parti Ankara Büyükşehir Adayı Mehmet Özhaseki de İsmail Küçükkaya ile Çalar Saat programında “2014'e kadar FETÖ ile temas vardı” dedi. Ama sonrasında kesildiğini söyledi.*

Özhaseki: *Durmadan bu resim geliyor. Orada o grupta Central Park'ın ortasında orada denk geldik.*

Perfore: *FETÖ ile bağlantılı işadamları ile Amerika'da çekildiği iddia edilen fotoğrafı hakkında da konuştu. 17/25 Aralık süreci sonrasında AK Parti içinde kapalı kapılar ardında yaşananları da aktardı.*

Özhaseki: *2014 yılı başıydı, Sayın Cumhurbaşkanı'mız il başkanları toplantısı yapıyor. “O lanet FETÖ örgütüne ait sempatik bakan bir tek Allah'ın kulu varsa partiden defolsun gitsin” dedi. Ondan sonra bazı milletvekilleri istifa etti hatırlayın sonrasında il başkanlarının herhalde yarısı görevinden alındı.*

Makro Çözümleme

Beşinci haberde yapılan tematik çözümlemeye 11 KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Başlıklar incelendiğinde “Ak Parti adayı: Fatma Şahin bakanken bana FETÖ imamı gönderdi” cümlesinin 5 defa gösterildiği belirlenmiştir.

Haberin girişinde alıntılı giriş tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Spiker izleyici adresli giriş tekniğini de yaptığı tüm sunumlarda kullanmaktadır. Habere konu olan olay anlatılmadan kişiler ve yaşananlarla ilgili genel bilgi verilmekte ardından habere konu olan olay ve açıklamalar doğrudan anlatımla aktarılmaktadır.

Fotoğrafta, Ak Parti Afyonkarahisar adayı Mehmet Zeybek'in açıklamalarının görüntüsü ve muhalefetten verilen yanıtların görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Ak Partili adayın yine Ak Partili bir isme yönelik açıklamaları gösterilmektedir. Ve bu açıklamalara muhalefet tarafından yapılan yorumlar da haberde izleyiciye sunulmaktadır.

Haberin yorumunda henüz spiker sunum yaparken Ak Partili isimlerin “kendi ayaklarına sıktıklarını” söylediği gözlemlenmektedir. Haberin devamında da bu algının oluşturulmasına yönelik bir dil kullanılmaktadır. Haber metninde Mehmet Zeybek'in kurduğu cümleler sıklıkla tekrar edilmekte ve Zeybek'in kendi ağzından da izleyiciye sunulmaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde cümleler incelendiğinde çoğunlukla doğrudan anlatım yöntemine başvurulduğu görülmektedir. Genellikle basit yapılu cümlelerin tercih edildiği haberde etken bir yapı hakimdir.

Bölgesel uyumda da Ak Parti Afyonkarahisar Belediye Başkan Adayı Mehmet Zeybek'in yerel bir televizyon programında FETÖ ile mücadelesine ilişkin kurduğu cümleler üzerinden yine Ak Parti Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Fatma Şahin ile ilgili ortaya çıkan iddialar tartışılmaktadır. Zeybek'in cümleleri vurgulanarak ekrana taşınırken muhalefet kanadından isimlerin eleştirileri de izleyiciye sunulmaktadır.

Kelime seçimlerinin de çoğunluğunun Mehmet Zeybek'in cümlelerinin tekrarı olduğu görülmektedir. “çarpıcı çıkış” gibi yorum içeren kelimeler kullanıldığı gözlemlenmiştir. Kullanılan aktarma yüklemelerinin de “söyledi”, “dedi” gibi olumlu kabul edilebilecek yüklemelerden seçildiği görülmektedir.

Haberin retoriğinde Mehmet Zeybek'in katıldığı televizyon programından görüntüler kullanılmıştır. Fatma Şahin'in açıklaması olmadığı için arşiv görüntüler kullanılmıştır. Muhalefet partilerinden konuya değinen isimlerin konuşmalarına da yer verildiği görülmektedir. Ayrıca habere konu olan Fetullah Gülen'in görüntüleri ve FETÖ soruşturmasından darbeci subaylardan görüntüler de yer almaktadır. "FETÖ'nün siyasi ayağı tartışmasını raftan indirdiği" söylenen Bahçeli'nin açıklamaları da yeniden gösterilmektedir. Haberin en sonunda da Ak Parti'nin Ankara adayı Mehmet Özhasseki hakkındaki FETÖ iddialarına da yer verilmekte ve Özhasseki'nin savunmaları gösterilmektedir.

Haber 47

Spiker: *"Yarısı görevinden alındı." Demek ki üç aşağı beş yukarı zannedersem hiçbir tutuklanma tabii hiçbir tahkikat yok, soruşturma yok. Ama bu sözden anlayabilirsiniz neden uzaklaştırdıklarını veya neden görevden alındıklarını. Şimdi bakınız, bu haberde dikkatinizi çekmiştir, Fatma hanımdan bir ses duymadınız ama biz önce bir ajanstan rica ettik. Demirören Haber Ajansı'ndan rica ettik ardından onlardan da bir cevap gelmedi. Daha sonra Ogün Yıldız yurt haber müdürümüz, özellikle Fatma Hanım'a ulaşmaya çalıştı. Yani "Siz ne diyorsunuz? Hakkınızda böyle bir iddia var, en azından cevap veriniz, söz hakkınızı kullanınız." Ona ulaşmak için de basın danışmanları Hüseyin Akay var ona ulaştık. "Vallahi eğer bir şey iletecek olursa bana biz de size iletiriz." Henüz daha aramadı. Bülten içerisindeyiz daha 15-20 dakikamız daha var. Neticede canlı yayın, söz hakkı olacak olursa ufak da bir cümle mutlaka kendisinden kullanabiliriz. Geldik bir başka önemli tartışma. Şimdi bir önemli tartışma da işte o gazeteyi biliyorsunuz, herkesi hedef göstermek ile ünlü bir gazete. İsmi bile almaya gerek yok. Enteresan bir haber yaptı televizyonu da var aynı zamanda bir muhabiri haber yaptı. Enteresan yani bırakın gazeteciliği, bırakın televizyon haberciliğini, yani vicdanen bile kurum yani aklı da bırakın vicdanen dahi kurulamayacak bir cümle kurdu. Daha sonra da tartışma başladı idam tartışması. Cumhurbaşkanı da bu konuya girdi. Ama o kişinin ağzından Ana Muhalefet Liderinin ismi de çıktı. İdam ve Kemal Kılıçdaroğlu... Şimdi CHP lideri dedi ki, "Beni asacaklarmış, benim idamım için kanunu getireceklermiş, getirmezsensiz namertsiniz, oy vermezsem namerdim!" dedi. Ve muhalefet bunu*

gündemde tutmaya devam ediyor. Ne var ki, iktidar partisinden AKP'den henüz daha bir açıklama yok.

Kılıçdaroğlu: *“Vatandaşlar Kılıçdaroğlu'nun asılmasını bekliyorlar.” Pes yani Türkiye'de bunu cesaretlendiren bu ortam var tabii, AK Parti'nin Genel Başkanı Erdoğan.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu hakkında idam çağrısı yapılan yayınla ilgili “Erdoğan cesaretlendiriyor” dedi. Özgür Özel ise, CHP liderinin memleketi Tunceli'de iktidar cephesine seslendi.*

Özel: *AK Parti'nin sözcülerinden, grup başkan vekillerinden, sarayın sözcüsünden, sarayın kendisinden, sarayın bekçisinden bu konu ile ilgili bir tane kınama duydunuz mu?*

Kılıçdaroğlu: *Efendim beni asacaklarmış da, benim idamımla ilgili kanun getireceklermiş. Getirmezseniz normalsiniz, oy vermezsem namerdim!*

Perfore: *Bir televizyon kanalında canlı yayında muhabir Ulucanlar Müzesi'ndeki darağacı önünde “Türk kamuoyu Kılıçdaroğlu gibi bazı isimlerin idam edilmesini bekliyor” dedi.*

Kılıçdaroğlu: *Toplumu kışkırtmak, bir şekilde toplumu kutuplaştırmak, havuz planın bir parçası toplumu karıştırmak...*

Perfore: *Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı o muhabir hakkında soruşturma başlattı. Televizyon kanalı da açıklama yaptı, “Talihsiz ifadeler, kurumun görüşleri değildir” dedi.*

Kılıçdaroğlu: *Beni öldürdüğünüz zaman veya beni yok ettiğiniz zaman bu ülkede işsizliği önleyecekseniz, yoksulluğu önleyecekseniz, ben de canımı veririm ne olacak. Yani PKK bana saldırdığı zaman çıktım şunu söyledim, bu memleket için ben canımı vermeye hazırım.*

Akşener: *Beni hapsedtiriyordu, 250 milyon TL mahkemeye verdi. Sayın Kılıçdaroğlu'na idam düştü.*

Kılıçdaroğlu: *Feriştahı bile gelse biz diz çökmeyiz!*

Perfore: *CHP lideri bir kez daha meydan okudu idam çağrısına. CHP'li Özgür özel ise AK Parti'den ve MHP'den tepki yükselmemesini eleştirdi.*

Özel: *Siyasi rakiplerine idam tehdidi yapan çakma demokrat AK Parti'ye sesleniyoruz, o rezaletten beri 5 gün geçti çıtınız çıkmıyor çıkın kınayın.*

Makro Çözümleme

Altıncı siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 11 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. 3 başlığın tekrar kullanıldığı görülen haberde 4 defa ekrana taşınan “ ‘Kılıçdaroğlu’na idam’ tartışması” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde spikerin yoruma dayalı çok sayıda ifade kullandığı görülmektedir. Olayı kurumun ismini vermeden hatırlatarak giriş yapan spiker, haberle ilgili olarak da önceki haberlerde olduğu gibi alıntılı giriş tekniğini kullanmaktadır.

Fotoğrafta, Kılıçdaroğlu ve CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel’in açıklamalarının görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde bir televizyon kanalında Kılıçdaroğlu ile ilgili yapılan idam açıklaması üzerine kurulduğu görülmektedir. Haberin tamamında Kılıçdaroğlu, Özgür Özel ve Meral Akşener’in açıklamaları yer almaktadır.

Haberin yorumunda ise spikerin sunumunda muhabiri sert şekilde eleştirdiği görülmektedir. Haberin içerisinde ise yoruma dayalı ifadelerin minimum düzeyde tutulduğu gözlemlenmiştir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin çoğunlukla basit yapıları olarak kurulduğu görülmektedir. Devrik cümlelere de yer verilen haberde etken bir üslup hakimdir. Doğrudan anlatımlara başvurulduğu da gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda CHP lideri Kılıçdaroğlu’na yönelik idam açıklaması üzerine kurulan haberde Kılıçdaroğlu’nun “meydan okuduğu”, CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel’in “iktidara seslendiği” mesajları aktarılmaktadır.

Kullanılan kelimeler incelendiğinde haberin olumlu yönde oluşturulduğu görülmektedir. Aktarma yüklemeleri içerisinde en çok “dedi” kullanıldığı bunun da tarafsız bir duruş sergileyebilmek amacıyla yapıldığı gözlemlenmiştir.

Retorik incelemesinde haberin üzerine kurulduğu idam açıklaması ile ilgili hiçbir görüntü ya da açıklama kullanılmadığı görülmektedir. Haberde yalnızca Kılıçdaroğlu ve onu destekleyen Meral Akşener ile Özgür Özel’in açıklamaları yer almaktadır. Haberin de bu kişilerin görüntüleri ile çoğunlukla Kılıçdaroğlu’nun görüntüleriyle oluşturulduğu belirlenmiştir. Ayrıca, miting meydanlarındaki kalabalık görüntüleri, yoğun Türk Bayrağı görüntüleri de kullanılmıştır. Özgür Özel’in konuşmaları sırasında alt yazı ile desteklenme yapıldığı belirlenmiştir. Kılıçdaroğlu konuştuğu sırada ekranın ikiye bölündüğü ve insert görüntü kullanımına devam edildiği de gözlemlenmiştir.

Haber 48

Spiker: *İşte bakın, o kadar gergin bir ortamda, o kadar sert ışıklarının kullanıldığı bir ortamda 31 Mart'ta doğru gidiyoruz. Ve ister istemez buna tetikçilik yapanlar da oluyor. Maalesef yazılı basında da oluyor, görsel basında da oluyor. Bir vatandaş demiş “Ne olur demiş biraz sessizlik, biraz sakinlik, biraz üslup düzgünlüğü, biraz saygı ne olursunuz” İşte önümüzdeki 10 gün boyunca en azından bu tansiyonu biraz daha düşürebilirsiniz. Ne var ki, tansiyonun artacağını düşünüyoruz biz. Çünkü oy hesabı yapıyorlar, iki üç oy fazla olsun diye. Şimdi bir şey daha söyleyeyim, az önce Mehmet Özhaskeki'nin sözü vardı ya, hani görevden alınan, metal yorgunluğu denilip de aslında bir türlü anlayamadığımız, anlıyoruz ama yani net bir şey söyleyemiyoruz tabii ki. Ama bir şekilde FETÖ vesaire gibi konularda olduğunu anlıyoruz veya öyle olduğunu düşünüyoruz. Faruk Aksoy, Yeni Şafak'ta bugün yazısından bazı bölümler var. Bir bölümünü okuyacağım, siz de 31 Mart günü takip ediniz lütfen, şöyle diyor Faruk Bey, görevden alınan, AKP'nin metal yorgunluğu diye görevden aldığı başkanlardan bahsediyor. “Görevden alınan ya da istifa ettirilen belediye başkanlarının şehirlerinden çıkan sonuçlar da çok önemli.” diyor Faruk Aksoy. Birazdan onun yazısından bazı bölümler aktaracağım sizlere... Ankara, Ankara'ya gidiyoruz. Ankara'da ne oluyor? Ne oluyor, valla Mansur Yavaş sakinliğini hala da*

koruyor. Yani üslup olarak da sakın bir insan ve fevri hareketlerden kaçınıyor, kendisi ile ilgili ithamlarda var biliyorsunuz. “Şapkadan tavşan çıkartmaya çalışıyorlar” dedi önümüzdeki 11 gün boyunca. Peki rakibi, vallahi biliyorsunuz sahte senet olayı olduğunda Sayın Bahçeli Mansur Yavaş'a ithafen şöyle demişti yani “Kemal Kılıçdaroğlu onu görevden almalı, Mansur Bey görevden çekilmeli” demişti sahte senet tahsile ilgili. Yani seçime girmesin diyor. Mehmet Özhaseki bugün İsmail'in programındaydı sabah İsmail Küçükkaya'nın. Ama onu dilediğinizde Bahçeli ile aynı fikirde olmadığını anlıyorsunuz.

Erdoğan: Bu seçime böyle girebilirse dahi seçimden sonra çünkü bunun dokunulmazlığı falan da yok.

Kılıçdaroğlu: Kararı Erdoğan mı verecek, Yüksek Seçim Kurulu mu verecek?

Perfore: Cumhurbaşkanı, “seçime gelebilse dahi bedel ödeyebilir” demişti Mansur Yavaş için. Yavaş'ın adaylığının iptali için Mersin'den bir başvuru yapıldı Yüksek Seçim Kurulu'na. YSK dilekçeyi işleme koymadı, “adaylık listeleri kesinleşti” diyerek.

Erdoğan: Ankara'yı sahte imzalarla senet imzalayanlara teslim edemeyiz!

Yavaş: Belli ki, bu kadar hücum etmelerinden aradaki fark çok fazla! Bunu kapatamayacaklarını anladıkları için her gün şapkadan bir tavşan çıkarıyorlar.

Erdoğan: Ayrıca vergi kaçakçısı bu!

Kılıçdaroğlu: “Mansur Yavaş'ı seçerseniz ben elimden ne geliyorsa Mansur yavaş'ı başarısız kılmak için elimden ne geliyorsa yaparım” demek oluyor, bu anlama geliyor.

Perfore: Seçime 10 gün kala Ankara yarışı sertleşiyor, söylemler de.

Özhaseki: Çok kirli bir iş, pis bir iş, ömrümde bu kadar kirli bir iş hiç görmedim.

Yavaş: 31 Mart akşamı bu kadar yapılan haksızlığa karşı cevabı sandıkta vereceğiz. Öncelikle o sandıkları oyla patlatacağız.

Perfore: *Cumhur İttifakı'nın adayı Mehmet Özhasseki, İsmail Küçükkaya ile Çalar Saat programına konuştu, rakibini hedef aldı.*

Özhaseki: *Kesinleşen bir şey var. Bu senet sahte, ve sahte senede dayalı olarak adamı takip etmiş. Mansur Yavaş bu iddialara cevap vermek istiyorsa “Televizyonlar bana kapalı demiş” buyursunlar, ortak canlı yayın, baştan sona yayınlayacağız. Ama bülten okuyup kaçmasın sorulara cevap versin.*

Küçükkaya: *Hadi beraber yapalım.*

Özhaseki: *Ben taraf değilim ki.*

Perfore: *Özhaseki, Mansur Yavaş'ın davalı olduğu kişi ve avukatları ile canlı yayına çıkıp açıklamalar yapmasını istedi. MHP liderinin “Yavaş adaylıktan çekilmeli” sözü hakkında da konuştu.*

Bahçeli: *Bu şahıs Cumhuriyet Halk partisi adaylığından çekilmelidir.*

Özhaseki: *Ben şimdi çekilsin deyip de niye tek başıma seçime giriyor gibi gözüküyorum orada yani İsmail Bey.*

Küçükkaya: *Hayır Sayın Bahçeli “Çekilsin” dedi de...*

Özhaseki: *Eyvallah o kendi takdiri.*

Yavaş: *Ne yaparlarsa yapsınlar nafile. Hiç birimiz burada çamur tutacak is tutacak halimiz yok. Leke tutmayız.*

Perfore: *Millet İttifakı'nın adayı Mansur Yavaş, hakkındaki suçlamalara karşı bir kez daha ses yükseltti, “Tarihi fark atacağız” dedi.*

Yavaş: *Bu yapılanlar hepimizi daha da kamçıladi. İnşallah hayatlarında görmedikleri tarihi bir farkı görecekler.*

Makro Çözümleme

Yedinci haberde yapılan tematik incelemede 18 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Bazı cümlelerin tekraren kullanıldığı gözlemlenen başlıklar içinde 6 defa ekrana yansıtılan “Ankara yarışı sertleşiyor” cümlesi ana başlık olarak kabul edilebilmektedir.

Haberin girişinde izleyici adresli giriş tekniğinin kullanıldığı görülmektedir. Spiker, seçim sürecinin geneline yaşananları izleyicilerle konuşur gibi özetlemektedir. Daha sonra haberde izlenecekler işaret ederek MHP lideri Bahçeli ile Cumhur İttifakı'nın Ankara adayı Mehmet Özhaseki'nin "aynı görüşte olmadığı" vurgulanmaktadır.

Fotoğrafta, Mehmet Özhaseki, Mansur Yavaş, Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kılıçdaoğlu ve Bahçeli'nin konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde seçime sayılı günler kala Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan iki aday arasında yaşananlar ekrana taşınmaktadır. Mansur Yavaş ile ilgili sahte senet iddiaları ve bu konu ile ilgili siyasi liderlerin açıklamaları gösterilmektedir. Yavaş'ın rakibi Mehmet Özhaseki'nin, MHP lideri Bahçeli'nin "Yavaş, adaylıktan çekilmeli" açıklamasına katılmadığı vurgulanmaktadır.

Haberin yorumunda spiker, Mansur Yavaş için "sakinliğini koruyor" gibi övgü içeren ifadeler kullanmaktadır. Metinde de Mehmet Özhaseki için "rakibini hedef aldı" gibi yorumlar yapılmaktadır. Haberin bütününde de seçim süreci için "yarış sertleşiyor, söylemler de" yorumu yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken bir üslupla yazıldığı görülmektedir. Çoğunluğu basit yapıli cümlelerden oluşan haberde devrik cümlelere de yer verilmiştir.

Bölgesel uyumda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan iki aday ve partileri arasında gerilim olduğu ve bu gerilimin her geçen gün daha da tırmandığı mesajı aktarılmaktadır.

Kelimelerin de haberin mesajını destekleyecek yönde tercih edildiğı gözlemlenmiştir. Aktarma yüklemli, "istedi", "konuştu", "hedef aldı", "dedi" örneklerinde görüldüğü gibi farklı yönlerde kullanılmıştır. Olayın iki tarafının da açıklamalarının yer alması bu durumun temel nedeni olarak gösterilebilmektedir.

Haberin retoriğinde ise konuşması bulunan tüm isimlerin görüntüleri, Mansur Yavaş'ın vatandaşların arasında çekilmiş görüntüleri, Mehmet Özhaseki'nin Fox

TV’de yayınlanan programda yaptığı konuşmaların görüntüleri, sunucunun görüntüsü ve konuşmaları gösterilmektedir. Ayrıca, haberin başlangıcında değinilen YSK’ya itiraz bölümünde YSK binasının dışarıdan çekilmiş görüntüleri de kullanılmıştır.

Haber 49

Spiker: *Ve Faruk Aksoy’un Yeni Şafak’taki yazısından bir bölüm, Ankara için yazmış, İstanbul için de bir bölüm var. Şimdi diyor ki Faruk Bey, “Ankara’da Mansur Yavaş seçimi alır, epey bir farkla alır. Şayet Mansur Yavaş’ın rakibi Özhasseki değil de Gökçek olsaydı yine alırdı. Özal, 89 yerel seçimlerini ne için kaybettiye, Gökçek de bu seçimlere aday gösterilseydi benzeri bir durum yüzünden kaybederdi.” Burası bence çok çok önemli, “Bizim memlekette Cumhuriyet devrimlerinin hepsi tartışılmıştır, konuşulmuştur. Ağır şekilde de eleştirilmiştir. Fakat halkın gönül rızası ile kabul ettiği, itiraz etmediği tek şey seçme ve seçilme hakkı olmuştur. Millet en çok bunu sevmiştir.” diyor Faruk Aksoy yazısında. Gelelim İstanbul’a gelelim. İstanbul’da ne var? Bugün iki ismin bir araya geleceğini, Nevruz dolayısıyla Halkalı’daki Nevruz meydandaydı. İki ismin Binali Bey’in ve Ekrem Bey’in orada bir araya gelmesi belki de el ele tutuşması bekleniyordu, gazeteciler de heyecanla bekliyorlardı. Bir araya gelmek istemedi mi? diye soruyoruz. Tabi ister istemez şu soruyu soruyorsunuz, “Peki hangisi?” diye. Karar sizin...*

Perfore: *Gözler, 21 Mart’ta İstanbul’daki Nevruz kutlamasındaydı. Kutlamadan çok iki adayın buluşmasında...*

Muhabir: *Cumhur İttifakı’nın adayı Binali Yıldırım’la Millet İttifakı’nın adayı Ekrem İmamoğlu, ilk kez bugün İstanbul’da bir programda yan yana görüntü vereceklerdi, ancak Binali Yıldırım programa gecikti, Ekrem İmamoğlu ise programı erken terk ediyor.*

İmamoğlu: *Şu ana kadar gelmeyen Sayın Yıldırım eğer benim çıkışımı bekliyorsa e çıkıyorum gelsin o zaman. Keşke nevrüz’da bir araya gelebilseydik.*

Muhabir: *Fotoğraf vermekten mi kaçında acaba?*

İmamoğlu: Yani bilemiyorum ben fotoğrafta güzel çıkıyorum. Sayın Yıldırım'da güzel çıkıyor. Aslında keşke bir araya gelseydik, el ele kol kola mesaj verseydik. Ama yine de Sayın Yıldırım'ın da nevrusun kutluyorum.

Perfore: Seçime artık sayılı günler kala İstanbul adayları tempolarını arttırdı. 21 Mart yani Bahar Bayramı'nı bir gelenek ile kutladı Millet İttifakı adayı İmamoğlu. Ateşin üstünden atladı, demir dövdü. Türkiye Caferi lideri Selahattin Özgündüz karşıladı Millet İttifakı adayını. İmamoğlu mesajlarını barış üstünden verdi.

İmamoğlu: Nevruz birleşme günüdür, barış günüdür. Barıştan korkmayalım, güzel dilden korkmayalım. Barış ve güzel dil, bu ülkenin kurtuluşudur.

Perfore: Aynı programa Cumhur İttifakı adayı Binali Yıldırım da katılacaktı ama yoğun programından dolayı gecikti. İmamoğlu salondan ayrıldıktan sonra geldi. Yıldırım, öncesinde de Esenyurt'taydı. Esenyurtlu sanayici ve işadamlarına seçim mesajını da Nevruz üzerinden verdi.

Yıldırım: Hazır mıyız 31 Mart'ta? Baharı birlikte karşılayalım mı? Nevruz ateşini İstanbul'da yakalım mı?

Perfore: Hem Türkçe hem Kürtçe karşılandığı doğu ve güneydoğu temsilcileri ile buluşmasında Kürtçe cümleler kurarak kutladı nevruzu.

Yıldırım: Nevruz trozbe. Herşeval sersevan, belki doğru belki yanlış, oldu mu Azmi Bey?

Perfore: İlçenin belediye başkan adayını da kürsüden uyardı. Sonra da seçmenlerden oy istedi.

Yıldırım: Bak burada Azmi Bey seçildikten sonra kapılar kapanmıyor kardeşim. Hep hemşehrilerin içinde olacaksınız. Önce 31 Mart'ta bayrağı yere düşürmeyeceğiz, sonra da ne istersen isteğin bizden.

Perfore: Hemen ardından bir fabrikada çalışan işçilerle bir araya geldi. Fabrika yemekhanesinde işçilerle birlikte oturdu sofraya, oy istedi.

Yıldırım: Azmi Ekinci'yi seçerken beni de unutmayın olur mu? memnun olurum.

Perfore: *Ekrem İmamoğlu ise Millet İttifakı liderlerinden Meral Akşener ile birlikte bir gün önce yaptıkları mitingde rakibi Yıldırım'a yüklendi, 17 yıldır yönetimde olduğunu hatırlatarak.*

İmamoğlu: *Bakıyor okula diyor ki, Avcılar'da veya bir ilçede bilmiyorum “Bak bak şu sınıfta diyor bir sınıfta 80 kişi var diye rakibim şikayet ediyor” diyor. Vaat göreve talip olanlar tarafından verilir, yönetenler vaat vermez, yapar. Bu nedir biliyor musunuz? Bu samimiyetsizliktir.*

Makro Çözümleme

Bültende yer alan son siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 10 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin içerisinde 3 defa kullanılan “Yıldırım-İmamoğlu buluşması gerçekleşmedi” cümlesi haberde ön plana çıkarılan ana başlık olarak değerlendirilmektedir.

Haberin girişinde izleyici adresli giriş tekniği kullanılmıştır. Spiker, önceki haber ile ilgili yorumlarını tamamladıktan sonra yeni habere ilişkin izleyicilere sorular yöneltmektedir.

Fotoğrafta İmamoğlu ve Binali Yıldırım'ın konuşmalarından ve katıldıkları programlardan görüntüler kullanılmaktadır.

Haberin şematik incelemesinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adaylarının aynı programda birbirleriyle denk gelmek istemediği belirtilmiştir. Özellikle İmamoğlu'nun açıklamalarıyla Binali Yıldırım'ın bir araya gelmek istemediği algısı oluşturulmak istenmiştir.

Haberin yorumunda da Binali Yıldırım'ın Ekrem İmamoğlu ile bir araya gelmekten kaçındığı mesajı verilmektedir. Haberin girişinde spikerin diğer haberlerden farklı olarak yorumu sorular yönelterek açık bir şekilde dile getirmeden yaptığı görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi de yapılan haberde kullanılan cümlelerin izleyicinin kafasında soru işaretleri oluşturmaya yönelik olarak kurulduğu görülmektedir. Etken

sluptaki cümlelerin bazılarının devrik olarak kurulduğu gözlemlenmiştir. Cümlelerin çoğunluğunun basit yapıda olduğu belirlenmiştir.

Bölgesel uyumda haberin başlangıcından itibaren Yıldırım'ın İmamoğlu ile bir araya gelmek istemediği mesajı aktarılmaktadır. Haberin devamında adayların katıldıkları diğer programlara ilişkin bilgiler de verilmektedir. Yıldırım'ın vaatleri sıralanırken haberin en sonunda İmamoğlu'nun Yıldırım'ın vaatlerini eleştirdiği gösterilmektedir.

Kelimeler incelendiğinde ykleyici bir üslup barındıran seçimler yapıldığı görülmektedir. "yüklendi", "oy istedi", "mesaj verdi" gibi aktarma yüklemlerinin tercih edildiği belirlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise İmamoğlu ve Yıldırım'ın katıldıkları programlardan, kalabalıkların içinden görüntüleri gösterilmektedir. Haberde muhabirin etkinlik alanından yaptığı sunum da yer almaktadır. Bu şekilde habere olan inandırıcılık artırılmak istenmektedir.

2.8. 21 Mart 2019 Star TV Ana Haber Haber 50

Spiker: *Seçime 10 gün kaldı. Önümüzdeki Pazar günü sandık başındayız. Liderler seçim çalışmalarını sürdürüyor. Tartışmasız miting programlarının en yoğununu Cumhurbaşkanı Erdoğan yürütüyor. Kimi zaman bir güne 4 miting sığdıran Cumhurbaşkanı, en az iki ile mutlaka gidiyor. Bugün de 2 ilde Eskişehir ve Kütahya'da Millet İttifakı'nı eleştirdi. Kılıçdaroğlu'nu yalancılıkla suçladı, CHP seçmenine ise çağrıda bulundu, "Gelin CHP'yi bu adamdan kurtaralım" diye seslendi.*

Erdoğan: *Bay Kemal, bundan haberin var mı? O senin kılavuzların var onlara bir sor.*

Perfore: *Seçime 10 gün kala mitinglerine hız kesmeden devam ediyor Erdoğan. Bugün nce Eskişehir'de ardından da Kütahya'da seçmenle buluştu. Sözlerinin hedefinde yine CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu vardı.*

Erdoğan: *Genel Başkanı ne ki belediye başkanı ne olsun. CHP'ye gönül veren kardeşlerim bu yalancının peşinden gidiyor ya.*

Perfore: *Hatay'daki baraj sayısı ile ilgili iki lider arasında başlayan tartışmayı Erdoğan bugün de sürdürdü, Kılıçdaroğlu'na "yalancı" dedi.*

Erdoğan: “Açtım diyor belediye başkanına sordum, Hatay’da bunların yaptığı baraj var mı? diye.” “O da dedi ki” diyor, “Burada baraj yok ki.” 7 tane baraj var. Bunun 6’sını biz yaptık. Ama adam yalancı, bak bir sıçrarsın iki sıçrarsın aynen Man adalarında olduğu gibi orda da yargıya düşersin.

Perfore: *Cumhur İttifakı “Yerel seçim bir beka seçimi olacak” dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan da, bugün bir kez daha “Beka sorunu var” dedi. CHP ve HDP’ye yüklendi.*

Erdoğan: *Biz beka sorunu var dediğimizde Bay Kemal çıkıyor “Türkiye’nin beka sorunu mu var” diyor. Ama HDP’nin eş başkanı Eruh’ta çıkıyor “Türkiye’nin beka meselesi mi var?” diyor oradakiler de diyor ki “Evet var.” “Var” deyince bu tabi apışıp kalıyor.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu’nun “İslam terörü” sözlerini hatırlatarak CHP’nin Yeni Zelanda’ya heyet göndermesini eleştirdi.*

Erdoğan: *Bir de utanmadan “İslam dünyasından kaynaklanan terör” diyor ya. Yav sen ne biçim adamsın be! Ya senin Avusturyalı bu ırkçı senatörden ne farkın var ya? O da aynı şeyi söylüyor sen de aynı şeyi söylüyorsun. Ondan sonra utanmadan sıkılmadan 3 tane adamını da Yeni Zelanda’ya gönderiyorsun. Niye? Dostlar alışverişte görsün.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı CHP seçmenine de seslendi.*

Erdoğan: *Gelin 31 Mart’ta artık bu devranı geri çevirelim. Cumhuriyet Halk Parti’yi de bu adamdan kurtaralım.*

Perfore: *Erdoğan, Eskişehir’de bir fabrikayı da ziyaret etti. Bir sonraki durağı Kütahya’ydı. Terörle mücadelede bahsederken sözleri “Bir gece ansızın gelebiliriz” sloganlarıyla kesildi.*

Erdoğan: *Son günlerde, biti tekrar kanlanan bölücü örgüte Kandil’i, Sincar’ı bulunduğu her yeri mezar etmek için bu seçimden güçlü çıkmalıyız.*

Halk: *Bir gece ansızın gelebiliriz.*

Erdoğan: *Ondan hiç şüphemiz olmasın, her an hazırız. Şu anda sınırdayız.*

Perfore: *CHP’ye 15 Temmuz darbe girişimini hatırlatarak yüklendi, “rüzgar gülü” dedi.*

Erdoğan: *CHP hem halkçıyız diyor hem de 15 temmuz gecesi halka kurşun sıkan FETÖ’cü alçakların sözcülüğünü üstleniyor. İnanın rüzgar gülü olsa bu kadar sağa sola dönmez. CHP’de bugün Kandil’dekilerin hatırı Gazi’nin hatırından çok daha fazla sayılıyor.*

Makro Çözümleme

Bültenin ilk sırasında yer alan ilk siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 9 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Hiçbir başlığın yeniden kullanılmadığı haberde ekranda tutulma süresiyle ön plana çıkarılan başlıkların “Erdoğan Eskişehir ve Kütahya’daydı” ve “Eskişehir’de konuştu” gibi genel başlıklar olduğu belirlenmiştir.

Haberin girişinde spikerin özetleyici giriş tekniğini kullandığı gözlemlenmiştir. Haberin aktörü Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın cümlelerinden alıntılarının da yapıldığı girişte yine Erdoğan’ın konuştuğu şehirler ve birden fazla yere gitmesi vurgulanmaktadır.

Fotoğrafta, Erdoğan’ın katıldığı mitinglerde yaptığı konuşmalardan görüntüler yer almaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın iki farklı şehirde düzenlenen mitinglerde yaptığı konuşmalar ve CHP lideri Kılıçdaroğlu’na yönelik farklı konulardaki eleştirileri gösterilmektedir.

Haberin yorumunda Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kullandığı eleştirel ifadelerin tırnak içinde tekrarlandığı görülmektedir. Haberde yapılan yorum, “hedef aldı”, “eleştirdi” gibi yüklemlemlerle sağlanmıştır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken üslupla yazıldığı görülmektedir. Çoğunlukla basit yapıyla kurulan cümlelerde sıklıkla doğrudan anlatım da kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın konuşmasından oluşan haberde CHP lideri Kılıçdaroğlu’na yönelik eleştiriler gösterilmektedir. Erdoğan’ın katıldığı programlar ve teröre ilişkin mesajları da yine yaptığı eleştiriler ile ilişkilendirilerek ekrana taşınmaktadır.

Kullanılan kelimeler incelendiğinde “dedi”, “eleştirdi”, “seslendi” gibi olumlu kabul edilebilecek aktarma yüklemelerinin kullanıldığı görülmektedir.

Haberin retorğinde ise Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın katıldığı mitinglerde yaptığı rabia işareti, meydandaki kalabalığın görüntüsü, Erdoğan’ın konuşmalarından görüntüler, atılan sloganlar kullanılmıştır. Erdoğan’ın eleştirdiği Kılıçdaroğlu’nun da vatandaşların arasında yine el sallarken görüntüleri gösterilmektedir. Erdoğan, beka meselesi ile ilgili konuşma yaparken Bahçeli ile birlikte çekilen görüntüleri ekrana taşınmaktadır. Haberde kırmızı- beyaz şekilde gösterilen yazılar da ise “Sen ne biçim adamsın”, “Apışıp kalıyor” gibi sert sözler vurgulanmak amacıyla tercih edilmiştir.

Haber 51

Spiker: Millet İttifakı'nın iki lideri de ortak mitinglerine devam ediyor. Kocaeli'nde birlikte kürsüye çıktı Kılıçdaroğlu ve Akşener. Her ikisi de beka vurgusuyla Cumhuriyet İttifakı'nın bilerek ülkeyi kutuplaştırdığını savundu. Kılıçdaroğlu, "hükümetin bu gerilimi, mutfaktaki yangının konuşulmaması için çıkardığı" iddiasını tekrarladı. Akşener ise Kandil ile işbirliği yaptığı yönündeki iddiaları "iftira" olarak niteledi.

Kılıçdaroğlu: Onlara oy vermeyen herkes terörist, oy veren değil. Bu anlayış, toplumu ayırıştıran bir anlayış. Bu anlayışı reddediyoruz, kınıyoruz ve lanetliyoruz.

Perfore: Sözleri de üslubu da çok sertti Kılıçdaroğlu'nun. Cumhuriyet ittifakı cephesinden gelen eleştiriler için "Kavga istiyorlar" dedi.

Kılıçdaroğlu: Öyle bir atmosfer yarattılar ki, sanki bu memleketin yarısı terörist, yarısı vatansever. İnsan kendi vatandaşına terörist der mi? Hal esnafı terörist, kimmiş? Pazarcı terörist, bakkal terörist.

Perfore: CHP lideri Kılıçdaroğlu ile İyi Parti lideri Akşener, bu kez Kocaeli'nde ortak mitingdeydi. Alanı dolduranları birlikte selamladılar. İlk sözü alan Kılıçdaroğlu, ekonomik kriz vurgusu yaptı. "İktidar cephesi ekonomi konuşulmasını diye uğraşıyor" dedi.

Kılıçdaroğlu: Niye kavga, niye gerilim? "Mutfaktaki yangını vatandaş görmesin" diyorlar. Ne dersen de! Bu ülkede vatandaşın mutfağında yangın var yangın! Son bir yılda işsiz kalan vatandaşlarımızın sayısı 1 milyon 11 bin kişi. Sarayda oturanların işsizlik sorunu var mı Allah aşkına?

Perfore: Tanzim satışları üzerinden yine Ak Parti seçmenine seslendi.

Kılıçdaroğlu: Son bir yılda kuru soğan %219 zamlandı, patates %135. Ak Parti'ye geçmişte oy veren kardeşlerime sesleniyorum; senin de düşünme zamanın, senin de elini vicdanına koyma zamanın. "Ne oluyor bu memlekete?" diye sor.

Perfore: Kılıçdaroğlu'nun konuşmasını dikkatle dinleyen Meral Akşener'in gündeminde ise 'terörist' polemiği vardı. Akit TV muhabirinin "Kılıçdaroğlu'nun idam edilmesini istiyoruz" sözlerine de üstü kapalı gönderme yaptı.

Akşener: Malum arkadaş, kendi şehrimde doğduğum şehirde beni suçladı, el yükseltti beni hapsedtiriyordu, 250 bin TL mahkemeye verdi, Sayın Kılıçdaroğlu'na idam düştü.

Perfore: HDP ile gizli ittifak sözlerine çok sert çıktı Akşener.

Akşener: Kandil ile sözleşme imzaladığını söylüyorlar. Tarzan zorda zorda! Onun için yalan söylüyorlar. Yalanla bir seçim kampanyası götürüyor.

Makro Çözümleme

İkinci sıradaki haberde yapılan tematik incelemede 7 defa KJ değişikliği yapıldığı yine hiçbir başlığın yeniden kullanılmadığı görülmektedir. Haber süresince ekrana yansıtılan başlıklardan “Kılıçdaroğlu: Ülkeyi bilerek kutuplaştırmak istiyorlar” cümlesi ana başlık olarak kabul edilebilmektedir.

Girişte spikerin özetleyici giriş tekniğini kullandığı görülmektedir. Haberde ekrana taşınacak kişi ve konulardan öne çıkanları sırasıyla söylemektedir.

Fotoğrafta Kılıçdaroğlu ve Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Millet İttifakı liderlerinin düzenlediği ortak mitingde yaptıkları konuşmalar sırasıyla gösterilmektedir. Liderlerin hükümete yönelik eleştirileri izleyiciye sunulmaktadır.

Haberin yorumunda ise iki liderin de söyledikleri sözlerden alıntılar yapıldığı görülmektedir. Ancak haberde Akşener’in konuşmaları için “çok sert çıktı”, “üstü kapalı gönderme yaptı” gibi yorumlar yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken üslupla yazıldığı görülmektedir. Çoğunluğu basit yapıyla oluşturulan cümleler de doğrudan anlatıma da yer verilmektedir.

Bölgesel uyumda Millet İttifakı liderlerinin ortak düzenledikleri mitingde arka arkaya birbirlerini destekleyen açıklamaları gösterilmektedir. İki liderin de hükümete yönelik eleştirileri izleyiciye sunulmaktadır.

Kelime kullanımı incelendiğinde ekrana taşınan görüşlerin savunulmadığı anlaşılmaktadır. “savundu”, “iddiasını tekrarladı”, “niteledi” gibi olumsuz aktarma yüklemeleri kullanılmaktadır.

Haberin retoriğinde ise iki liderin kalabalığı birlikte selamladıkları görüntüler, meydana Türk bayrakları taşıyan kalabalık görüntüleri kullanılmaktadır. Liderlerin biri konuşurken diğerinin en önde dinlediği görüntüler de ön plana çıkarılmaktadır. Tüm haberlerde yer alan kırmızı- beyaz renkteki ekran yazıları bu haberde de sıklıkla kullanılmıştır.

Haber 52

Spiker: *MHP lideri Bahçeli de Tokat'taydı. CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun YPG'ye terör örgütü diyemediğini söyledi. PKK'lıların CHP listelerinden belediye meclis üyesi olacağını tekrarladı. Kılıçdaroğlu'na 50 kişinin öldüğü Yeni Zelanda saldırısı*

üzerinden de yüklendi. “İslam dünyasından kaynaklanan terör” ifadesiyle “Baltayı bir kez daha taşa vurdu” dedi.

Bahçeli: *CHP Genel Başkanı YPG’ye terör örgütü diyemiyor. Üstelik PKK’lıları belediye meclis üyeliği için hazırlıyor. Kızısan pazarlıklar, zilletin foyasını ortaya çıkarıyor.*

Perfore: *Bir kez daha tekrarladı iddiasını. PKK’lıların CHP üzerinden belediye meclislerine gireceğini söyledi. Buna kanıt olarak da HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli’nin sözlerini gösterdi.*

Bahçeli: *HDP’nin çürümüş bir eş başkanı, CHP’nin Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adaylarına ayar veriyor. Seçilirlerse bunun HDP’nin oylarıyla gerçekleşeceğini söylüyor. Sorarım sizlere, bu acıklı tablo zillet değil midir? Bu olan bitenler hezimet değil midir?*

Perfore: *Bahçeli’nin Kılıçdaroğlu’na eleştirileri bununla da sınırlı değildi. Yeni Zelanda’da 50 kişinin katledildiği terör saldırısını hatırlattı. CHP liderinin sözlerine tepki gösterdi.*

Bahçeli: *Maalesef CHP Genel Başkanı baltayı yine taşa vurdu. İslam dünyasından kaynaklanan terörden bahsetti. Gafillğe bakın, kötü niyete bakın, saptırmaya bakın, hala Viyana’yı unutmamışlar. Hala İstanbul’un fethini unutmamışlar. Ama bizde bu zalimliği unutmadık. Tarih uyanıyor, coğrafya ses veriyor, Türk milleti yeniden doğruluşa geçiyor.*

Perfore: *MHP lideri Devlet Bahçeli, seçim gezilerine Tokat ile devam etti bugün. Beka tartışması ve patates soğan fiyatlarına tarihten bir örnek ile atıfta bulundu.*

Bahçeli: *Gazi Osman Paşa tam 142 yıl önce Plevne’de zalim kuşatmaya 145 gün direnmişti. Belki patates yiyemedi, belki soğana ulaşamadılar belki de zaman oldu içecek su bile bulamadılar, gene de taviz vermediler. Kuşkusuz vatanın istikbali için şehadeti göze aldılar.*

Makro Çözümleme

Üçüncü haberde yapılan tematik incelemede 8 defa KJ değişikliği yapıldığı ancak hiçbir başlığın yeniden tekrar etmediği görülmektedir. Haberin başlangıcında verilen ve ekranda uzun süre tutulan “Bahçeli’den Kılıçdaroğlu’na terör eleştirisi” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Alıntılı giriş tekniğinden örneklerin de yer aldığı haberde spiker, haberde öne çıkan cümle ve konu başlıklarını kısa cümlelerle sıralamaktadır.

Fotoğrafta, MHP lideri Bahçeli'nin konuşmasından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde MHP lideri Bahçeli'nin Millet İttifakı liderleri ve adaylarına yönelik eleştirileri gösterilmektedir. Bahçeli'nin CHP'nin HDP ile iş birliği yaptığı yönündeki görüşünü Sezai Temelli'nin cümlesi üzerinden belirttiği aktarılmaktadır. Temelli'nin günlerdik ekrana taşınan cümlesi bu kez de Bahçeli'nin ağzından izleyiciye dinletilmektedir.

Haberin yorumunda Bahçeli'nin CHP'ye yönelik "iddiasını yinelediği" ve eleştirilerde bulunduğu söylenmektedir. Haberin genel itibarıyla olumlu bir yorumla yazıldığı gözlemlenmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken bir üslupla yazıldığı görülmektedir. Devrik cümlelere de yer verilen haberde doğrudan anlatım kullanılmıştır. Cümlelerin genellikle basit yapılı olduğu belirlenmiştir.

Bölgesel uyumda MHP lideri Bahçeli'nin CHP lideri Kılıçdaroğlu'na ve CHP'ye yönelik eleştirileri kendi sözleriyle ekrana taşınmaktadır. Bahçeli'nin tepkisinin bir konuyla sınırlı olmadığı ve tarihten atıf yaparak eleştirdiği görüşleri yansıtılmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde haberin olumlu bir yönde kaleme alındığı görülmektedir. "söyledi", "tekrarladı", "atıfta bulundu" gibi olumlu aktarma yüklemeleri de haberin olumlu yönde yazıldığını desteklemektedir.

Haberin retoriğinde ise MHP lideri Bahçeli'nin miting meydanına girişi, kalabalık arasındaki görüntüleri, kalabalığın gösterdiği ilgi, Bahçeli konuşurken meydana kalabalık vatandaşların yaptıkları bozkurt işaretleri gösterilmektedir. Haberde ayrıca HDP eş Genel Başkanı Sezai Temelli ile CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun görüntüleri de kullanılmıştır.

Haber 53

Spiker: *Liderlerden geçelim adaylara. Ankara'daki propaganda yarışı Mansur Yavaş ile ilgili ortaya atılan iddiaların gölgesinde sürüyor. Cumhuriyet İttifakı adayı Mehmet Özhasseki, Millet İttifakı adayı Yavaş'ın hakkındaki iddialardan temize çıkmadığını söyledi. "Net yanıt vermeden kaçamak cümleler kurduğunu" bildirdi. Yavaş'a göre ise "Fark açıldı, ortaya atılan iddiaların arkasındaki gerekçe de bu."*

Özhasseki: *Eğer mazlum bir adamsan, hakkını yiyorlarsa geleceğim senden özür dileyeceğim ve senin hakkını ben savunacağım.*

Yavaş: *Ne yaparlarsa yapsınlar, nafile hiçbirimiz burada çamur tutacak is tutacak halimiz yok, leke tutmayız.*

Perfore: Seçim yarışının sahte senet iddialarının gölgesinde gerçekleştiği başkent Ankara’da hem Mehmet Özhaseki hem de Mansur Yavaş, gece mesaisi yaptı dün.

Özhaseki: Bu olayı çözmesi gereken CHP’nin adayı. Fakat cevap vermiyor, kaçıyor. İşi bilmeyen adamlarla birkaç kişi ile bazen oturuyor birkaç hikaye anlatıyor, sorulara yine cevap vermiyor.

Yavaş: Belli ki hücum etmelerinden aradaki fark çok fazla bunu kapatamayacakları için her gün şapkadan bir tavşan çıkarıyorlar.

Perfore: Özhaseki, iddialarını Fox TV’deki İsmail Küçükkaya’nın programında yineledi.

Özhaseki: Çok kirli bir ilişki, asla bunların cevabı yok. Hangi maharetinle sen 600 bin dolarlık bir anlaşma yapıyorsun. Peki anlaşma yaptın, sözleşme yaptın mı? Yok. Neden yapmadın? Mahkemede şöyle söylüyor; “O zaman vergi doğardı” diyor.

Perfore: Mansur Yavaş ise 2014 yerel seçimlerini hatırlattı, haksızlığa uğradığını öne sürdü. Seçmene de sandıklara sahip çıkın çağrısı yaptı.

Yavaş: 31 Mart akşamı bu kadar yapılan haksızlığa karşı, bu kadar saldırıya karşı cevabı sandıkta vereceğiz. Öncelikle o sandıkları oyla patlatacağız.

Makro Çözümleme

Dördüncü haberde yapılan tematik incelemede 7 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Başlıklardan “Ankara adaylarının gündemi sahte senet iddiaları” cümlesi hem haberin girişinde kullanılması hem de iki defa yer verilmesi nedeniyle ana başlık olarak değerlendirilebilmektedir.

Girişte özetleyici ve alıntılı giriş teknikleri bir arada kullanılmıştır. Spiker, önceki haberlerin aktörleri ile yayınlanacak haberlerin aktörleri arasındaki farkı dile getirerek giriş yapmaktadır. Habere bağlantıyı ise adayların cümlelerinden alıntı yaparak kurmaktadır.

Fotoğrafta Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan Cumhur İttifakı adayı Mehmet Özhaseki ile Millet İttifakı adayı Mansur Yavaş’ın konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde iki adayın katıldıkları programlarda birbirlerine yönelik kurdukları cümleler ekrana taşınmaktadır. Özhaseki’nin, rakibi için konuşulan sahte senet iddiaları ile ilgili yorumları gösterilirken Mansur Yavaş’ın ise iddialar için yaptığı “Fark açıldı diye” yorumu izleyiciye sunulmaktadır.

Yorumda ise Ankara'daki seçim yarışının "Sahte senet iddiaları gölgesinde sürdüğü" yorumu yapılmaktadır. Haberde bu ifadenin dışında yoruma dayalı bir ifade bulunmamaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken üslupla yazıldığı görülmektedir. Kısa tutulan metinde basit yapıli cümleler tercih edilmiştir. Haberde doğrudan anlatım da kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı adaylarının birbirlerine yönelik iddia ve yanıtları arka arkaya izleyiciye sunulmaktadır. Konuşma havasındaki haberde metin kısa tutulmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde ise iki yönde de ifadeler bulunduğı görülmektedir. Mehmet Özhasaki için "söyledi", "yineledi" gibi aktarma yüklemli tercih edilirken, Mansur Yavaş için "öne sürdü" örneğindeki gibi olumsuz yüklemli kullanılmıştır. Haberin girişinde de "Yavaş'a göre" ifadesi kullanılmaktadır. Bu kelimeler Yavaş'ın söylediğı ve ekrana taşınan hiçbir ifadenin savunulmadığı mesajını vermektedir.

Haberin retoriğinde Mehmet Özhasaki ve Mansur Yavaş'ın katıldıkları programlarda yaptıkları konuşmalardan görüntüler kullanılmıştır. İki adayın da halkın içinde çekilen görüntüleri, vatandaşların gösterdikleri ilgi ekrana yansıtılmaktadır. Süre olarak uzun tutulmayan haberde kırmızı-beyaz ekran yazıları yoğunluklu kullanılmakta ve adayların cümleleri alt yazılarla görsel olarak da desteklenmektedir.

Haber 54

Spiker: *İstanbul adayları da seçim çalışmalarına devam ediyor. Binali Yıldırım, Esenyurt'ta sanayici ve iş adamları ile buluştu. Alt yapı ihtiyaçlarını giderme sözü verdi. Ekrem İmamoğlu ise dün akşam Çekmeköy'de Akşener ile birlikte kürsüdeydi.*

Yıldırım: *Bugün 21 Mart, bu vesile ile herkesin nevrüz bayramını tebrik ediyorum.*

Perfore: *Cumhur İttifakı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım, İstanbul Esenyurt'ta Sanayici ve İş adamları ile bir araya geldi.*

Yıldırım: *Sanayicilik, vatanseverliktir, sanayicilik, fedakarlıktır, sanayicilik, bu ülkede hizmetin adıdır. Türkiye'nin büyümesidir kalkınmasıdır. Siz de bunun öncülerisiniz. Allah hepinizden razı olsun.*

Perfore: *Yıldırım, sanayicilere alt yapı ihtiyaçlarını giderme sözü verdi.*

Yıldırım: *Birçok beklentileri var, bunların hepsini inşallah, şu 31 Mart'ı aradan çıkarırsak oturup enine boyuna konuşacağız ve ortak akılla bunu yapacağız.*

Perfore: *Millet İttifakı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Adayı Ekrem İmamoğlu da dün Çekmeköy’de İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener ile birlikte seçmen karşısına çıktı.*

İmamoğlu: *Kim onurlandırdı biliyor musunuz bugün? Beni çok sevdiğim ablam İyi Parti’nin Genel Başkanı Sayın Meral Akşener onurlandırdı. Buyurun Sayın Genel Başkanım.*

Akşener: *Bu saatte burada bu soğukta Ekrem kardeşimi ve Seyfettin kardeşimi dinlediniz. Hakkınızı bize helal edin.*

Perfore: *Mitingde konuşan Akşener’in hedefinde Cumhurbaşkanı Erdoğan vardı.*

Akşener: *Ekrem kardeşim niye bu kadar kızdırdın Tayyip Beyi? Bu kadar kızdırmak olur mu? Her yerde bir tane belediye başkanının fotoğrafını görmedim her yerde Tayyip Bey’in fotoğrafı, Türkiye genelinde aday.*

Makro Çözümleme

Bültende yer alan son siyaset haberinde yapılan tematik çözümlemelerde 6 defa KJ değişikliği yapıldığı ve yine hiçbir başlığın tekrar etmediği gözlemlenmiştir. Haberin en başında kısa süre gösterilen “İstanbul’da seçim yarışı” başlığı ana konuyu işlediği ve genel bir ifade olduğu için ana başlık olarak değerlendirilmektedir.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmaktadır. Haberin içeriğine dair önemli bilgilerden bazıları spiker tarafından dile getirilmektedir.

Fotoğrafta İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adaylarından Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu’nun konuşmaları ve İmamoğlu ile birlikte Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan adayların gün içinde katıldıkları programlar belirtilmektedir. Adayların buralarda yaptıkları konuşmalar izleyiciye sunulmaktadır.

Haberde yoruma dayalı bir ifadeye rastlanamamıştır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken üslupla yazıldığı görülmektedir. Kısa bir metinden oluşan haberde basit cümleler kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu’nun katıldıkları programlarda yaptıkları konuşmalar ekrana taşınmaktadır. Yıldırım’ın Nevruz mesajı ve seçime yönelik vaatleri ekrana taşınmaktadır. İmamoğlu’nun ise Meral Akşener’i sunduğu bölüm gösterilmektedir

izleyiciye. Akşener'in konuşmasından da meydandaki vatandaşlara teşekkür ettiği bölümler ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik bir eleştirisi verilmektedir.

Kelimeler incelendiğinde haberin yine iki yöne dair bulguları da barındırdığı görülmektedir. Yıldırım'ın konuşmaları için "söz verdi" gibi destek ifadesi yer alırken muhalefeti temsil eden isimler için genel ve yansız kelimeler tercih edilmiştir. Haberde aktarma barındıran yüklem bulunmamaktadır.

Haberin retoriğinde ise ilk olarak Yıldırım'ın programı ve konuşması gösterilmektedir. Yıldırım'ı dinleyen iş adamlarının görüntüleri ve konuşması esnasında gelen alkış sesleri kullanılmıştır. Ekrem İmamoğlu ve Meral Akşener'in de birlikte görüntüleri, kalabalığın gülme sesleri ekrana taşınmaktadır.

2.9. 22 Mart 2019 Fox TV Ana Haber Haber 55

Spiker: *Geldik siyasete gideceğiz 9 gün kaldı artık son düzlük diyebiliriz. Seçim süresi içerisinde beka sorunu esas dışarıda ve bekaya kast etmek isteyen ülkelerin başında da aslında iyi niyetli olmayan Amerika Birleşik Devletleri yönetim var. Bir şekilde Türkiye'yi her seferinde ama her seferinde tehdit ediyor. Kendi emellerine ulaşabilmek için ne var ki iktidar tarafı bunu şu anda görmezlikten geliyor veya cevap vermekten uzak bir şekilde her ne kadar Golan Tepeleri ilgili açıklama aklınızda yer alsın da bunun bir kalıcılığı söz konusu değil. Ama içeri dönüp baktığımızda seçim işte son atakta, son düzlükte daha da tırmanacak demiştik, bu söylemler daha da sertleşecek demiştik. Bakınız şimdiden söylüyorum bugünkü Sayın Erdoğan'ın Konya konuşmasındaki hem ses tonu, hem iki lider hakkındaki söyledikleri, hem de yüz ifadesi bakın yüz ifadesi neyi işaret ediyor biliyor musunuz? Seçim sonrası ortalık toz duman gibi...*

Erdoğan: *Şimdi bir tanesi var içlerinde güya hanımefendi bir ara yurt konseyi diye bir şey çıkardılar. O da onun temsilcisi ne dedi? "Ayın 15'inden sonra başbakan olacağım." Dedi. Oldu mu? Dur bakalım şu anda senin iyi günlerin iyi!*

Akşener: *Cumhurbaşkanı'nın terörist dediği Kocaelili kardeşlerim nasılsınız?*

Erdoğan: *Bir Cumhurbaşkanı'na sen böyle bir iftira atamazsın. Halkıma nasıl terörist derim ya!*

Kılıçdaroğlu: *Ciddiye almıyorum zaten.*

Erdoğan: *Ya sen kiminle oynuyorsun? Kendine gel kendine!*

Perfore: *Akşener'e de Kılıçdaroğlu'na da hiç olmadığı kadar sertti. Cumhurbaşkanı 15 Temmuz darbe girişiminin sözde yurt konseyini hatırlattı. İlk kez İyi Parti lideri Meral Akşener'e FETÖ'nün siyasi ayağı iması yaptı.*

Erdoğan: *Bu yurt konseyi mensubu buymuş.*

Akşener: *Elinden geleni ardına koymazsan namertsin!*

Erdoğan: *Şimdi tabii korku bacayı sardı. Sen Tayyip Erdoğan'a söylemediği sözleri söylemiş gibi göstermek suretiyle zannettin ki fatura keseceğim asıl fatura sana kesilecek.*

Akşener: *Ahanda buradayım buyur!*

Erdoğan: *Şimdi dirsek temasında olduğu Bay Kemal o milletvekilliğine güveniyor ama onunla ilgili de çalışmaları yargıya müracaat etmek suretiyle avukatlarıma yaptırıyorum.*

Kılıçdaroğlu: *Ben bu ülkenin taşına toprağına kurban olurum. Ben bu ülke için her türlü fedakarlıkta bulunurum.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan, Konya'da konuştu. Sözü Kılıçdaroğlu'na getirdi, milletvekili dokunulmazlığına. “Önce parlamento, sonra yargı” sözü dikkat çekiciydi.*

Erdoğan: *Seçimden sonra bir tarafta parlamento, bir tarafta da İnşallah yargıyla işin üzerine üzerine gideceğiz.*

Kılıçdaroğlu: *Benden kurtulmak istiyor çünkü işçinin derdini ben dile getiriyorum. Herkesin derdini ben dile getiriyorum.*

Erdoğan: *Asıl hesap seçimden sonra sorulacaktır.*

Kılıçdaroğlu: *İslam dünyasından kaynaklanan terör...*

Erdoğan: *Şu ahlaksıza bak ya! Senin o zaman Avustralya'daki o terörist senatörden ne farkın var? Aynısın ya!*

Kılıçdaroğlu: *Bizi terörist olarak suçluyorlar. Her türlü suçlamayı yapıyorlar.*

Erdoğan: *Sen tehlikeli bir adamsın.*

Perfore: *Erdoğan Akşener'e dava açtı. Kılıçdaroğlu'nun da dokunulmazlığını hatırlatıp seçim sonrasını işaret etti. Dikkatler, önce 31 Mart, ardından yargıda...*

Makro Çözümleme

Bültenin üçüncü sırasında yer alan ilk siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 16 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Kullanılan başlıklar incelendiğinde 4 defa kullanılan “Erdoğan’dan Kılıçdaroğlu ve Akşener’e çok sert sözler” ve 3 defa kullanılan ekranda da en uzun süre yer bulan “Erdoğan’dan Akşener’e FETÖ’nün siyasi ayağı iması” cümleleri haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişi incelendiğinde spikerin haberde yer alan bilgileri dış politika ile ilişkilendirdiği ve bolca yorum yaptığı görülmektedir. Haberde izleyici adresli giriş tekniği kullanılmaktadır.

Fotoğrafta, Cumhurbaşkanı Erdoğan, CHP lideri Kılıçdaroğlu ve İyi Parti lideri Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın seçim yaklaştıkça üslubunu sertleştirdiği görüşü aktarılmaktadır. Kılıçdaroğlu ve Akşener’i “hedef aldığı” belirtilen Erdoğan’ın iki lidere yönelik eleştirileri gösterilmektedir.

Haberin yorumunda da Erdoğan’ın “hiç olmadığı kadar sert” olduğu yorumu yapılmaktadır. Spiker sunumunda “seçim sonrası ortalık toz duman gibi” bir yorumda bulunmaktadır. Haberin detaylarında da “iması yaptı”, “sözü dikkat çekiciydi”, “dikkatler yargıda” gibi yoruma dayalı pek çok ifade yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümleler incelendiğinde devrik ve sıralı cümlelerin kullanıldığı görülmektedir. Etken üslupla yazılan haberde dolaylı anlatım da kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın muhalefet liderleri için yaptığı eleştiriler ekrana taşınmakta ve muhalefet liderlerinin kendileriyle ilgili bu eleştirilere verdiği yanıtlar gösterilmektedir.

Kullanılan kelimeler incelendiğinde ise Erdoğan tarafından olumsuz bir üslupla yazılan bir metin olduğu gözlemlenmektedir. “ıması yaptı”, “hiç olmadığı kadar sertti”, “sözü dikkat çekiciydi” gibi hem yoruma dayalı hem de eleştirel bir dil kullanılmaktadır.

Haberin retoriğinde ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından görüntüler, miting alanındaki kalabalıktan görüntüler, Türk bayrakları, CHP lideri Kılıçdaroğlu ile İyi Parti lideri Meral Akşener'in konuşmalarından görüntüler, onları dinleyen kalabalıkların görüntüleri kullanılmaktadır. Habere konu olan 15 Temmuz darbe girişimine ilişkin darbe gecesi yaşananlara dair görüntüler de kullanılmıştır.

Haber 56

Spiker: *Seçim sonrası da enteresan geçecek Türkiye'de. Bu sefer herhangi bir siyasi kriz yaşamazın. Çünkü ekonomik bir sıkıntı var bir de buna siyasi bir kriz eklenecek olursa artık siz bakınız ülkedeki durumlara, insanların morallerine. Ve şimdi iktidar tarafının kafası karışık gibi neden diyeceksiniz Sayın Erdoğan'a baktığınızda işte HDP'nin oylarının aslında çok da kıymetsiz olduğunu anlatmaya çalışıyor veya tehlikeli olduğunu anlatmaya çalışıyor bir şekilde. Hele ki Sayın Soylu İçişleri Bakanı, bugün bir sözü var ki evlere şenlik bir söz. Ama diğer tarafta işin bilincinde olan bir isim, kimdir Binali Bey. Çünkü İstanbul'da aday ve dünkü yazıyı okudum hatırlayacaksınız çok kafa kafaya bir yarışın geçtiği de söyleniyor, iddia ediliyor veya bildiriliyor. O şekilde o da gerçeğin farkında yani her seçmenin yani her oyun HDP'li olsun, CHP'li olsun, Saadet Partili olsun ittifakları dışındaki her oyun kıymetli olduğunu biliyor. Ve bir anda İstanbul için HDP oyları tabii ki Binali Beyin gözündeki veya nazarında kıymete bindi.*

Erdoğan: *“İmamoğlu” diyor, “Kürtlerin oylarıyla seçilecek” onlar da inkar ediyor, “Hayır” diyorlar. “Bizim HDP ile ittifakımız yok” yahu her şey ortada.*

Yıldırım: *HDP'ye geçmişte oy verenlerin bu belediye seçimlerinde bana oy vereceğini düşünüyorum.*

Temelli: *Hani biz teröristlik, hani bizim oylar haramdı.*

Perfore: *“HDP'nin İstanbul ve Ankara'da aday çıkarmaması CHP ile ittifakın itirafı” diyor Cumhurbaşkanı. Binali Yıldırım ise “HDP'liler bana oy verecek” dedi. Bir gün sonra Süleyman Soylu Mansur Yavaş'ı HDP oylarına talip olmakla suçladı.*

Soylu: *Mansur Yavaş sana söylüyorum Sen deki bu PKK'dan gelen oyun, HDP'den gelen oyun Allah cezasını versin! Diyebiliyor musun kardeşim? Diyemedi.*

Yıldırım: *HDP'nin adayı yok ben onların oylarını istiyorum.*

Yavaş: *HDP'nin oyunu isteyen bir başkası olsaydı ne olurdu, demedikleri laf kalmazdı.*

Temelli: *Ekrem İmamoğlu seçilmişse bilecek ki o kentte yaşayan 3 milyon kürdün oyu ile seçilmiştir.*

Perfore: *Bu sözleri Cumhurbaşkanı her mitinginde dinletiyor meydandakilere. “Millet İttifakı ile HDP işbirliği” diyor. Binali Yıldırım'a da katıldığı programda İstanbul'daki HDP oyları soruldu.*

Erdoğan: *Ne diyor “İstanbul'da kazanırsan, Ankara'da kazanırsan kim kazandırdı diyecek HDP kazandırdı diyecek” adamlardaki cesarete bak ya.*

Yıldırım: *Onların adayı yok bir karar verecekler. Oyları böyle birileri dağıtım yapıyorlar. Bu oyu kullanacaklara kimse bir şey sormuyor.*

Perfore: *Binali Yıldırım ezber bozan bir çıkış yaptı, “İstanbul'da HDP adayı yok ve oylara talibim” dedi.*

Yıldırım: *HDP'ye geçmişte oy verenlerin bu belediye seçimlerinde bana oy vereceğini düşünüyorum.*

Temelli: *Geçti borun pazarı sür eşeği Niğde'ye. Başka kapıya! Bu oylar yolunu şaşırmaz, rotasından çıkmaz.*

Perfore: *Binali Yıldırım gibi bir dikkat çekici çıkışı da Cumhur ittifakının Ankara adayı Mehmet Özhasaki yaptı.*

Özhaseki: *İspanya'da üst tarafta ayrılıkçı bir Katalanlar var. Ayaklandılar, ayaklandılar da ne yaptılar? Bizim adiler gibi ellerine silah mı aldılar? Yoo demokratik olarak haklarını kullanarak başlarda protesto yapıyorlar. Elllerinde kartonlarla sarı kırmızı boyuyorlar bayrak açıyorlar.*

Perfore: *Batının çifte standardını İspanya'dan ayrılmak isteyen Katalanları örnek göstererek anlattı Özhasaki. “Özgürlük istemeleri demokratik hak” dedi.*

Özhaseki: *Özgürlük isteriz diye yürüyüş yapıyorlar. Kendi kendine demokratik haklarını kullanıyorlar. “Biz sizden değiliz” diyorlar. Niye oraya göz yumuyorsunuz bize gelince bölünsün bir çabalyorsunuz insafsızlar.*

Makro Çözümleme

İkinci sıradaki haberde yapılan tematik incelemede 10 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Başlıklar incelendiğinde ise dört defa kullanılan “Binali Yıldırım, HDP’li seçmenden oy istedi” cümlesi haberin ana başlığı olarak ön plana çıkmaktadır.

Girişte yine izleyici adresli giriş tekniği kullanılmaktadır. Spiker yoruma dayalı ifadeler kullandıktan sonra haberin ana konusunu oluşturan “HDP oyları” ile ilgili “kıymete bindi” ifadesini kullanarak girişi tamamlamaktadır.

Fotoğrafta haberde konuşması verilen isimlerin görüntüleri kullanılmaktadır.

Şematik çözümlemede Cumhur İttifakı’nın İstanbul adayı Binali Yıldırım’ın “HDP seçmeninin oylarına talibim” açıklaması üzerine kurulan haberin parti içinde farklı görüşteki isimlerin açıklamaları gösterilerek ve muhalefetten bu konuya yapılan eleştiriler de vurgulanarak yapıldığı gözlemlenmektedir.

Haberde Binali Yıldırım’ın HDP’li seçmenin oylarıyla ilgili değerlendirmesi için “ezber bozan çıkış” yorumu yapılmaktadır. Süleyman Soylu’nun Mansur Yavaş’a yönelik cümleleri için ise “evlere şenlik” değerlendirmesi yapılmaktadır. Haberde daha hafif düzeyde pek çok yorum ifadesi daha bulunabilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümleler genellikle devrik ve bileşik yapıları olarak kullanılmıştır. Etken yapıları cümlelerin eleştirel bir dille yazıldığı görülmektedir.

Bölgesel uyumda İstanbul ve Ankara’da aday çıkarmayan HDP’ye oy verecek seçmenin tercihi ile ilgili adayların ve siyasi isimlerin yaptıkları değerlendirmeler aktarılmaktadır. Konu ile ilgili görüşleri çelişen Cumhur İttifakı’nın İstanbul adayları Binali Yıldırım ile İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun ifadeleri üzerine muhalefetten yapılan eleştiriler de izleyiciye sunulmaktadır. Haberin en sonunda ise yine Cumhur İttifakı’nın Ankara adayları Mehmet Özhasseki’nin İspanya’da bölücülük yapan Katalanlar için yaptığı yorum üstü kapalı bir şekilde Türkiye’deki durum ile benzerlik gösterdiği için eleştirilmektedir.

Kullanılan kelimeler, haberin Cumhur İttifakı ve adayları açısından eleştirel bir üslupla yazıldığını göstermektedir. “ezber bozan çıkış”, “dikkat çeken çıkış”, “suçladı” gibi ifadeler haberin olumsuz bir yönde yazıldığını desteklemektedir.

Haberin retoriğinde adayların konuşmaları ve seçim mitinglerine ilişkin görüntüler kullanıldığı görülmektedir. Haberin ana konusunu oluşturan HDP’li seçmenlerin miting meydanlarında HDP bayrağı salladıkları görüntüler sıklıkla kullanılmaktadır.

Haber 57

Spiker: *Valla şimdi Mehmet Bey konuşuyor sanki ikimiz ayrı ülkede yaşıyoruz aynı Türkiye’de yaşıyorsak Mehmet Beyle görüşlerimiz arasında da yüz seksen derece bir fark var gibi görünüyor. Şimdi Binali Bey dedi ya, iktidar tarafının gerçekten kafası karışık gibi. HDP’li seçmen “HDP” dedi, “İstanbul’da aday çıkarmadı, HDP’li seçmenin bana vereceğini düşünüyorum” dedi. Kusura bakmayın yani Süleyman Soylu böyle konuşurken, diğer taraftan Erdoğan böyle konuşurken, diğer bazı isimler farklı farklı cümleler kurarken siz gidip bazı seçmenlerin gönlünü kırarken, ki sizin seçim sloganınız işte gönülleri fethetmek o anlamda ve o manada, siz haklı olarak istiyorsunuz Binali Bey farkındayım evet “HDP’li seçmen oyunu istiyorum” diyorsunuz ama nasıl inanacaksınız. Bir tarafta Sayın Soylu’nun sözü diğer taraftan*

Sayın Erdoğan'ın sözü siz de ne yapacaksınız yani istemekten başka bir şeyiniz yok. Ama işte maalesef dilin kemiği yok. Bir önemli tartışma konusu bu da çok önemli. Biliyorsunuz dün Harb İş Sendikası Sakarya Şube Başkanı'nın sözü vardı. Sakarya'daki Tank Palet Fabrikası, "Bundan sonra bu ülke bir şehit verirse vebali ve bunun sorumlusu tank palet İşleri olmasın" istedi ki yanlış olmasın altı yüz doksan beş işçiden altı yüz beşi başka yere tayinini istedi. Başka fabrikada çalışmak istediğinde bulundu çünkü Katarlılara verilmesini istemiyordu, stratejik bir tesis olduğu için. Bugün ana muhalefet lideri Kemal Bey'den bir açıklama geldi. Özellikle ilk bölümü kullandık Katar sözleşmesinin bunu hatırlatarak "Katar sözleşmesini iptal et, bir hafta içinde elli milyon dolar bulmazsam siyaseti bırakacağım" diyerek büyük bir söz söyledi.

Kılıçdaroğlu: *Katar sözleşmesini iptal et elli milyon doları bir hafta içinde bulamazsam ben siyaseti bırakacağım.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı'na teklifini bir kez daha ilettili Kılıçdaroğlu, işçilerin tayin taleplerini gündeme getirdi.*

Kılıçdaroğlu: *Burada devletin sırrı var. "Biz devletin sırlarının yabancı bir orduya satılmasına ortak olmak istemiyoruz" diyorlar.*

Yavuz: *Bundan sonra bu ülke şehit verirse vebali bunun sorumlu tank palet işçileri olmasın istedik.*

Perfore: *Tank palet fabrikasının Katar ortaklı şirkete devri meydanların en sıcak başlığı. Muhalefet bu kez "Bilgi ve birikimimizi Katar ordusuyla paylaşmak istemiyoruz, bu vebali alamayız" diyerek tayinlerini isteyen tank palet fabrikası işçilerinin sesini meydanlara taşıdı.*

Karamollaoğlu: *Tank fabrikasını yabancılara peşkeş çektiler. Bir defa böyle önemli bir fabrika bizim elimizden çıktı mıydı yarın kimin eline geçeceği belli olmaz.*

Yavuz: *Üretilen bu fırtına obüslerinin işlem paketi ve atış kontrol sistemi var bunlar gizli bilgiler.*

Kılıçdaroğlu: *Bunun adı açıkça Türkiye Cumhuriyeti devletine ihanettir.*

Perfore: *Tank ve obüslerin üzerindeki silah sistemlerine ait ve sadece rütbeli askerlerin erişebildiği bilgilerin üçüncü kişilerin eline geçmesi halinde güvenlik sorunu olabileceğine dikkat çekmişti Harbiş Şube Başkanı.*

Kılıçdaroğlu: *Devletin sırları ya o fabrikada imalatın nasıl yapıldığını hiçbir yabancı devlet bilmez.*

Erdoğan: En az buraya yapılacak yatırım için elli milyon dolardır gerekiyor

Kılıçdaroğlu: *Ya devasa Türkiye Cumhuriyeti devleti! Milli geliri sekiz yüz milyar dolar İstanbul'daki elli tane villayı sat, elli milyon dolar. Ben ona şu sözü veriyorum Katar sözleşmesini iptal et, elli milyon doları bir hafta içinde bulamazsam ben siyaseti bırakacağım arkadaş!*

Perfore: *İsim vermeden bir kez daha Bahçeli'ye seslendi.*

Kılıçdaroğlu: *Şimdi ben sormak istiyorum vatansever ben miyim, sen misin kardeşim? Milliyetçi ben miyim, sen misin? Ülkücü ben miyim, sen misin?*

Makro Çözümleme

Üçüncü sırada yer alan haberde yapılan tematik incelemede 8 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında uzun süre ekranda tutulan ve sonunda yeniden gösterilen “Kılıçdaroğlu: Katar’la sözleşmeyi iptal et 50 milyon doları ben bulayım” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Girişte izleyici adresli giriş tekniği kullanılmıştır. Haberin girişinde ayrıca alıntılı giriş tekniğine de yer verilmiştir. Yapılan alıntı cümlesinin devamında “büyük söz” yorumu da yapılmıştır.

Fotoğrafta CHP lideri Kılıçdaroğlu ve Harb-iş Sendikası başkanının konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Tank Palet Fabrikası’nın Katar ortaklı bir şirkete devredilmesi üzerine süren tartışmalar ve CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun eleştirileri gösterilmektedir. Fabrika çalışanları adına açıklama yapan sendika başkanının ve tayin isteyen işçilerin görüşleri üzerinden hükümete yönelik eleştirileri bir kez daha izleyiciye sunulmaktadır.

Haberin yorumunda ise girişte spikerin kullandığı “büyük bir söz söyledi” ifadesinin dışında net bir yorum bulanamamıştır. Ancak haberin genel tavrı itibariyle Kılıçdaroğlu tarafından olumlu bir üslupla kaleme alındığı görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin genellikle basit yapıları oldukları görülmektedir. Devrik cümlelere de yer verilen haberde doğrudan anlatım da kullanılmıştır. Haberin etken üslupla yazıldığı gözlemlenmektedir.

Bölgesel uyumda CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun Tank Palet Fabrikası’nın devri üzerinden yaptığı eleştiriler, işçilerin ve işçi sendikasının Kılıçdaroğlu’na desteği, “yabancı ülkelere gizli bilgilerin aktarılabilceği” görüşü izleyiciye aktarılacak istenmektedir. Saadet Partisi lideri Temel Karamollaoğlu’nun da Kılıçdaroğlu’nu destekler nitelikteki açıklamaları haberde gösterilmekte ve iktidar dışında kalan tüm siyasi isimlerin ve fabrika çalışanlarının aynı görüşte olduğu mesajı verilmektedir.

Kelime seçimleri incelendiğinde de haberin Kılıçdaroğlu tarafından olumlu bir yönde yazıldığı görülmektedir. Haberde “bir kez daha gündeme getirdi”, “bu kez”, “işçilerin taleplerini gündeme getirdi”, “işçilerin sesini meydanlara taşıdı” gibi destek barındıran kelimeler kullanılmıştır.

Haberin retoriğinde Kılıçdaroğlu, sendika başkanı, Karamollaoğlu ve Cumhurbaşkanı’nın konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Fabrikadan görüntüler, tank ve silah görüntüleri, imza kampanyası görüntüleri de haberde yer almaktadır. Miting meydanlarındaki kalabalığın görüntülerine de yer verilmiştir.

Haber 58

Spiker: *Harbiş sendikasının şube başkanının sözünden sonra MHP liderinden henüz bir açıklama yok. Çünkü bu işçilerin başka yere tayin istemesi de aslında çok düşündürücü ve manidar. Neden ve gerekçeleri çok çok önemli, stratejik bir yerden yani gizli bilgilerin başka bir orduya başka bir ülkeye verilmesinden bahsediyor. Acaba fikrini değiştirmiş olabilir mi Devlet Bahçeli? Aynı fikirdeler, aynı fikirdeler, fikir değişikliği yok. Nedir? Süleyman Soylu’nun dünkü sözüydü bu. Ya çok enteresan, seçmene artık yalvarır gibiydi belik kabul etmeyecektir kendisi ama aynen*

onu hissediyorsunuz sözlerinden “Ne olursunuz” dedi, “Bizi zayıf düşürmeyin bu seçimde, bu seçim ve ders verme seçimi değildir” dedi. Ve bugün ne oldu? Konya'da Cumhurbaşkanı bu konuya girdi. Aynı şekilde, belki ne olursunuz demedi ama “Dönem ders verme dönemi değil” yani 31 Mart'ı işaret ediyordu “Bize ders vermeyin” diyordu.

Erdoğan: Dönem ders verilecek değil, iki elin parmakları gibi sımsıkı bir araya gelecek durum.

Akşener: Elbette ki insanlar bir ders verecek. O kulağı çekeceksiniz.

Soylu: Ne olursunuz, bizi güçsüz düşürmeyin, bu seçim ders verme seçimi değil.

Perfore: Muhalefet 31 Mart için “İktidara ders verme seçimi” diyor. İlk İçişleri Bakanı Süleyman Soylu karşı çıkmıştı bu söyleme. Bir gün sonra Cumhurbaşkanı da söyledi, “31 Mart seçimi ders verilecek seçim değil” diyerek seslendi seçmene.

Kılıçdaroğlu: Siz de sandıkta dersini vereceksiniz

Erdoğan: Birileri kritik durumla asla ilgisi ve orantısı olmayan kimi gerekçelerle AK Parti'ye ders vermek istiyormuş.

Akşener: Kulak çekildikten sonra ne olacak? Pamuk olacak, pamuk.

Erdoğan: Aksi takdirde sınırlarımızın dibine kadar dayanmış olan teröristlerin oyunlarını bozmamız zorlaşır.

Perfore: Cumhurbaşkanı terörle mücadeleyi gerekçe gösterdi, “ders verme dönemi değil” derken ekonomiyi de ekledi.

Erdoğan: Aksi takdirde ekonomimize saldıran alçakların ve fırsatçılık yaparak onların ekmeğine yağ sürenlerin bu oyunlarını bozmamız zorlaşır.

Perfore: Cumhurbaşkanı AK Parti ve MHP seçmenine de özellikle seslendi. Konsolidasyon vurgusu yaptı.

Erdoğan: AK Parti ve MHP'li kardeşlerim, birlikte Cumhur İttifakı'nın gereği konsolide olarak ki zillet ittifakına buradan yağ çıkmasın.

Makro Çözümleme

Dördüncü siyaset haberinde yapılan tematik incelemede ise 10 defa KJ değişikliği yapıldığı gözlemlenmiştir. Haberin başlangıcında uzun süre ekranda tutulan ve haber süresinde iki defa daha kullanılan “Erdoğan: Dönem ders verme dönemi değil” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilmektedir.

Girişte izleyici adresli giriş tekniği ile alıntılı giriş teknikleri bir arada kullanılmıştır. Spiker haberin öncesini anlatarak konuya girmekte ve izleyiciye sorular yöneltmektedir. Haberde diğerlerinden farklı olarak geçmiş zaman kipi kullanıldığı da dikkat çekmektedir.

Fotoğrafta Cumhurbaşkanı Erdoğan, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, CHP lideri Kılıçdaroğlu ve İyi Parti lideri Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın mitingde yaptığı konuşmada İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun önceki gün eleştirilerek gösterilen haberdeki cümlelerine benzer cümleleri gösterilmektedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın “dönem ders verme dönemi değil” açıklaması üzerine kurulan haberde muhalefetin bu yöndeki eleştirileri gösterilmekte ve Erdoğan ile İçişleri Bakanı Soylu’nun seçmenden aksi yöndeki talepleri izleyiciye sunulmaktadır.

Haberin yorumunda “özellikle seslendi”, “vurgu yaptı”, “gerekçe gösterdi” gibi yorum barındıran ifadeler rastlanmaktadır. Erdoğan’ın kullandığı cümlelerin desteklenmediği görülmektedir.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümleler incelendiğinde genellikle basit yapı cümleler kullanıldığı görülmektedir. Devrik cümlelere sıklıkla yer verilen haber etken olarak oluşturulmuştur.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın mitingde seçmene yönelik cümleleri ekrana taşınmaktadır. Muhalefetten yapılan “ders verme seçimi” eleştirisine yanıt niteliğinde sunulan haberde İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun aynı görüşteki cümleleri de tekrar gösterilmektedir.

Kelimeler incelendiğinde haberin Cumhurbaşkanı Erdoğan açısından olumsuz bir yönde oluşturulduğu görülmektedir. “karşı çıkmıştı”, “gerekçe gösterdi” gibi kelimeler bu görüşü desteklemektedir.

Haberin retoriğinde Erdoğan, Soylu, Kılıçdaroğlu ve Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Seçim, sandık, Kılıçdaroğlu’nun oy kullanması gibi ayrıntı görüntüler yer almaktadır. Haberde Süleyman Soylu’nun kurduğu cümleler alt yazı ile desteklenmektedir.

2.10. 22 Mart 2019 Star TV Ana Haber Haber 59

Spiker: *Dönelim seçim mitinglerine. Cumhurbaşkanı Erdoğan, bugün de iki ilde halka seslendi, Konya ve Amasya’da seçmenle buluştu. Hem İyi Parti Lideri Akşener’i hem de CHP lideri Kılıçdaroğlu’nu topa tuttu. Akşener’i üstü kapalı olarak 15 Temmuz darbe girişiminde yazılan senaryonun Başbakan’ı olmakla suçladı. Halka terörist dediği iddiasıyla da hedef aldı, “Bunlar senin iyi günlerin asıl fatura sana kesilecek” diye seslendi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, CHP lideri Kılıçdaroğlu’na yüklenirken de milletvekili dokunulmazlığının kaldırılacağını ima etti, “Seçim sonrası yargı ile işin üstüne gideceğiz” diye konuştu.*

Erdoğan: *Asıl fatura sana kesilecek. Bu Yurt konseyi hikayen, öbür tarafta Tayyip Erdoğan’a bu iftira. Bir Cumhurbaşkanı’na sen böyle iftira atamazsın.*

Perfore: *Hedefinde İyi Parti lideri Meral Akşener vardı. Cumhurbaşkanı Akşener’in 15 Temmuz’dan sonraki darbe hükümetinin Başbakan’ı olacağı ve Yurtta Sulh Konseyi üyesi olduğu iddialarını üstü kapalı sözlerle dile getirdi.*

Erdoğan: *Yakışmaz ya güya Hanımefendi, bir ara yurt konseyi diye bir şey çıkardılar o da onun temsilcisi ne dedi, “Ayın 15’inden sonra Başbakan olacağım” dedi. Oldu mu? Dur bakalım . Şu anda senin iyi günlerin iyi, Sen Tayyip Erdoğan’a söylemediği sözleri söylemiş gibi göstererek zannettin ki fatura keseceğim. Asıl fatura sana kesilecek.*

Perfore: *Akşener, seçmene Erdoğan’ın terörist dediğini iddia etmişti. Erdoğan, Akşener’e bir kez daha tepki gösterdi.*

Erdoğan: *Ben halkıma nasıl terörist derim ya? Şimdi tabi korku bacayı sardı. Yurt konseyi mensubuymuş oradan yırtarmış işi. Bu ülke hukuk devleti, gereken cevabı vereceksin.*

Perfore: *Sözü Kılıçdaroğlu'na getirdi Cumhurbaşkanı. “Seçimden sonra yargı ile hareket edeceğiz” dedi.*

Erdoğan: *Senin şimdi dirsek temasında olduğun Bay Kemal, o milletvekilliğine güveniyor. Ama onunla ilgili de çalışmaları yargıya müracaat etmek suretiyle avukatlarıma yaptırıyorum. Teröristlerle el ele omuz omuza yürüyenlere hadi yürüyün diyemeyiz. Kalkıp da YPG'yi savunanı biz yanımızda bu ülkede tutamayız. İnşallah seçimden sonra bir tarafta parlamento bir tarafta da inşallah yargı ile işin üzerine üzerine gideceğiz.*

Perfore: *Yeni Zelanda'da yaşanan terör saldırısını hatırlattı bir kez daha. Saldırının ardından CHP liderinin yaptığı konuşmayı miting alanında izletti.*

Erdoğan: *Şu ahlaksıza bakın, “İslam dünyasından kaynaklanan terör” diyor. Ya senin o zaman Avusturalya'daki terörist senatörden ne farkın var? Aynısın ya. Allah aşkına böyle birinin genel başkanlığında siz daha ne kadar gideceksiniz? Şu ifadeye bak! O zaman senin iç dünyanda başka şeyler var, sen tehlikeli bir adamsın.*

Perfore: *Muhalefet seçmenden sık sık Ak Parti'ye ders vermesini istiyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise “İstikrarın sürmesi gerekir” dedi. Seçmenden oy istedi.*

Erdoğan: *Birileri Ak Parti'ye ders vermek istiyormuş. Dönem ders verilecek değil, iki elin parmakları gibi sımsıkı bir arada durulacak durumdur.*

Perfore: *Konya'da çarpıcı mesajlar verdi Erdoğan. Sözleri parti içine de dışına da mesaj olarak algılandı. Eski Ak Partililerin yeniden görev alması konusunda basında yer alan konuları kesin dille reddetti.*

Erdoğan: *Milletimize tepeden bakan gurur abideleri var ya, kibirli davranan var ya hiç kimsenin bizimle yol yürümesi mümkün değildir. Ak Parti'nin içinde bunlar yer alamaz, peyder pey tasfiye olur. Ak Parti hiçbir zaman geçmişte örnekleri görülen ve hepsi de tarihe gömülen kimliksiz, kişiliksiz, vizyonsuz partilerden birine dönüşmeyecektir.*

Makro Çözümleme

Bültenin ikinci sırasında verilen ilk siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 18 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Hiçbir başlığın yeniden kullanılmadığı haberde ekranda kalma süresine göre “Asıl fatura sana kesilecek” ve “Parlamento ve yargıyla işin üzerine gideceğiz” cümleleri ön plana çıkmaktadır.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Spiker, haberin aktörü Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından ön plana çıkarılan konuları ve cümleleri izleyicilere hızlı ve arka arkaya sıralamaktadır.

Fotoğrafta Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mitinglerde yaptığı konuşmalardan görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmalarından öne çıkarılan konular ve cümleler gösterilmektedir. Erdoğan'ın Millet İttifakı liderleri Meral Akşener ve Kemal Kılıçdaroğlu'na yönelik eleştirileri izleyiciye sunulmaktadır.

Haberin yorumunda Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu ve Akşener'i "topa tuttuğu", Akşener'i "suçladığı" Kılıçdaroğlu'nu "hedef aldığı" yorumları yapılmıştır. Haberde Erdoğan'ın ayrıca "parti içine de dışına da çarpıcı mesajlar verdiği" görüşü yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin basit ya da bileşik yapılı olduğu görülmektedir. Doğrudan anlatımlara yer verilen haberin etken bir üslupla yazıldığı gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın CHP lideri Kılıçdaroğlu ile İyi Parti lideri Akşener'e yönelik eleştirileri izleyiciye sunulmaktadır. Önce Akşener'e yönelik tepkisi "iddialarıyla suçladı", "hedef aldı" ifadeleriyle aktarılmakta ardından "sözü Kılıçdaroğlu'na getirdiği" bilgisi verilerek dokunulmazlık tartışması ile ilgili "imada bulunduğu" belirtilmektedir. Haberin devamında muhalefetin yaptığı "ders verme seçimi" eleştirisine verdiği yanıt "seçmen oy istedi" olarak gösterilmektedir. Haberin en sonunda ise kendi partisine de mesaj verdiği görüşü aktarılmaktadır.

Kelime seçimleri incelendiğinde haberin Erdoğan açısından olumlu bir yönde yazıldığı görülmektedir. "suçladı", "hedef aldı" gibi yüklemelerin yanı sıra "dile getirdi", "dedi" gibi olumlu aktarma yüklemelerinin de kullanıldığı dikkat çekmektedir.

Haberin retoriğinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mitinglerde yaptığı konuşmaların görüntüleri kullanılmıştır. Miting alanındaki kalabalığın görüntüleri, Türk bayrakları gösterilmektedir. Habere konu olan Kılıçdaroğlu ile Akşener'in görüntüleri de haberde yer almaktadır. Erdoğan'ın her mitingde halka izlettiği Kılıçdaroğlu'nun "İslamdan kaynaklanan terör" ifadesini kullandığı konuşması haberde de gösterilmekte ardından Erdoğan'ın tepkisi ekrana taşınmaktadır. Tüm haberlerde yer alan kırmızı- beyaz renkteki ekran yazıları haberde öne çıkmaktadır.

Haber 60

Spiker: *CHP lideri de Ordu ve Giresun'da devam etti seçim çalışmalarına. İki başlık ön plandaydı konuşmasında, Tank Palet Fabrikası ile Cumhuriyet İttifakı'nın beka*

vurgusu. “Silah fabrikasını satana milliyetçi demem” diye konuştu. Beka vurgusu ile toplumun bölündüğünü vurguladı. Ülkenin yarısının terörist yarısının da vatansever ilan edildiğini öne sürdü. Cumhur İttifakı liderlerine “Vatansever sen misin, ben miyim? Milliyetçi sen misin, ben miyim? Ülkücü sen misin, ben miyim?” diye sordu.

Kılıçdaroğlu: Bunun adı açıkça Türkiye Cumhuriyeti devletine ihanettir. O sözleşmeyi iptal et. Vallahi de billahi de 50 milyon doları ben sana bulacağım ya.

Perfore: İddialı konuştu Kılıçdaroğlu. 25 yıllığına Katar ile ortak bir Türk şirketine verilen Sakarya'daki Tank Palet Fabrikası üzerinden Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yüklendi.

Kılıçdaroğlu: “Devletin üzerinden bu fabrikayı modernize etmek istediğimiz zaman 50 milyon dolar gerekiyor” diyorlar. İstanbul'daki 50 tane villayı sat 50 milyon dolar. En küçük uçağını sat, 150 milyon dolar. Sen Suriyelilere 35 milyar dolar buluyorsun, “Efendim 50 milyon dolar yok Katar ordusuna veriyorum ben bunu.” Katar sözleşmesini iptal et bir hafta içinde 50 milyon doları bulmazsam ben siyaseti bırakacağım arkadaş sen de kurtulacaksın.

Perfore: Kılıçdaroğlu, seçim ziyaretlerine Ordu ve Giresun'da devam etti. Sivil Toplum Kuruluşları ile buluşmasında tank palet fabrikasının satılmasını yineledi.

Kılıçdaroğlu: Buyurun kararname. Altında kimin imzası var? Recep Tayyip Erdoğan. Milliyetçi arkadaşlarıma sesleniyorum. Bizi terörist olarak suçluyorlar ama bu ülkenin tank palet fabrikasını savunmak sadece bana mı kalacak? Vatansever ben miyim, sen misin kardeşim, ülkücü ben miyim, sen misin?

Perfore: Tank Palet Fabrikasını Katar ordusuna verildiğini öne sürdü.

Kılıçdaroğlu: Neden Katar ordusu ben onu da anlamadım. Neden Katar ordusu? Devletin sırları ya! O fabrikada imalatın nasıl yapıldığını kimse bilmez. Şimdi Katar ordusuna verildi.

Perfore: Cumhur İttifakı'nın beka söylemini bir kez daha eleştirdi.

Kılıçdaroğlu: Ülkenin yarısı terörist, yarısı vatansever nasıl oluyor bu? Vatandaşı A partili, B partili, C partili, D partili diye ayırmak doğru mu? Değil. Reklamımız da öyle, hepimiz aynı belediye otobüsündeyiz.

Makro Çözümleme

Bültenin üçüncü sırasında yer alan ikinci siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 5 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haber süresinde iki defa ekrana taşınan ve en uzun süre ekranda tutulan “Tank Palet Fabrikası Tartışması” haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Spiker önceki haberin ardından hızlı bir şekilde yeni habere giriş yapmakta ve yayınlanacak haberde yer alan önemli bilgileri izleyiciye sunmaktadır.

Fotoğrafta CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun konuşmalarından görüntüler yer almaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun katıldığı programlarda yaptığı konuşmalar ekrana taşınmaktadır. Kılıçdaroğlu'nun Tank Palet Fabrikası'nın yabancı ortaklı firmaya devri için hükümete yaptığı eleştiriler gösterilmektedir.

Haberin yorumunda Kılıçdaroğlu'nun "iddialı konuştuğu" yorumu yer almaktadır. Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı Erdoğan'a "yüklendiği" ve Cumhuriyet İttifakı'nı "eleştirdiği" değerlendirmeleri yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümleler incelenmiş ve genellikle basit yapıları olarak kurulduğu görülmüştür. Doğrudan anlatıma az da olsa yer verildiği gözlemlenmektedir. Etken yapıları oluşturulan metnin detaydan uzak oluşturulduğu dikkat çekmektedir.

Bölgesel uyumda CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Cumhuriyet İttifakı'na yönelik eleştirileri gösterilmektedir. Kılıçdaroğlu'nun eleştirilerini "iki başlıkta" yaptığı belirtilmektedir.

Kelime seçimleri incelendiğinde haberin Kılıçdaroğlu tarafından olumsuz bir yönde yazıldığı, metinde ayrıntı barındıracak kelimelerden kaçınıldığı görülmektedir. Kullanılan aktarma yüklemelerinin de "öne sürdü" örneğinde olduğu gibi olumsuz yönde tercih edildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retoriklerinde ise Kılıçdaroğlu'nun konuşmasından görüntüler kullanılmıştır. Habere konu olan Tank Palet Fabrikası ve tankların görüntüleri, Cumhuriyet İttifakı liderlerinin el ele görüntüleri de yer almaktadır. Haberde ayrıca Kılıçdaroğlu'nu dinleyen vatandaşların da görüntüleri ekrana taşınmaktadır. Genel KJ'lerin atıldığı ve diğerlerine göre çok az sayıda tutulan bu başlıkların yerini kırmızı- beyaz renkte yazılan ekran yazıları doldurmakta ve daha da ön plana çıkmaktadır.

2.11. 23 Mart 2019 Fox TV Ana Haber

Haber 61

Spiker: *Sandığa sekiz gün kala liderler seçim mitinglerini hızlandırdı. Cumhuriyet İttifakı ikinci ortak mitingini bugün Ankara'da yaptı. Önce Devlet Bahçeli ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan çıktı kürsüye. Beka ve terör yine iki liderin en önemli*

başlığıydı. Sert sözlerle Millet İttifakı'nı hedef aldılar. Kemal Kılıçdaroğlu Artvin, Meral Akşener ise Niğde'den karşılık verdi.

Erdoğan: *Bizi terör örgütleriyle terbiye etmek isteyenlere fırsat vermeyeceğiz.*

Akşener: *Sayın Erdoğan kutuplaştırma uzmanıdır. İlk defa bu seçimde onun kazdığı çukura biz düşmedik.*

Bahçeli: *Millet İttifakı'nın ortakları bunun hesabını iki cihanda nasıl verecekler?*

Perfore: *Cumhur İttifakı ikinci ortak mitingini Ankara'da yaptı. Önce Bahçeli ardından Erdoğan çıktı kürsüye. Erdoğan, HDP Eş Başkanı Sezai Temelli'nin Ankara ve İstanbul'la ilgili yaptığı açıklamaları hatırlattı ama Millet İttifakı'na terörle işbirliği suçlamasında Bahçeli ön plandaydı bu kez.*

Bahçeli: *CHP Genel Başkanı bu zillete nasıl tamam demiştir? FETÖ'yle PKK'yla aynı çizgiye nasıl yuvarlanmıştır?*

Kılıçdaroğlu: *Her türlü iftirayı yapıyorlar. Ya insanda biraz insaf olur insanda biraz ahlak olur.*

Erdoğan: *Her gün dozu artan bu küstahlıklara CHP'den bir tepki geldiğini gördünüz mü? Bu tehdit diline ittifakın diğer ortaklarından bir itiraz yükseldiğini duyduunuz mu?*

Akşener: *Bizi düşmanlaştıran, şeytanlaştıran bir dil ve bugüne getirdiğinizde hepimizi PKK'lı yaptı. Ben ne yaptım, ben kendisine ayna tuttum. Ayna tutunca çok sinirlendi. Çok sinirlenince öyle olur.*

Erdoğan: *Seslerini dahi çıkaramazlar çünkü bunlara bizim oyumuzla seçildiğinizi bileceksiniz denilerek ültimatoma peşinen verildi.*

Akşener: *Yani Apo'nun mektubunu Diyarbakır meydanında okutan kendisi. Bilge lider muamelesi çeken kendisi, Oslo rezaletinin o iğrençliği tanzim eden kendisi. Bütün bunları yaptı. Ben niye savunacağım kendimi ayıp.*

Perfore: *Erdoğan Kılıçdaroğlu'nun İslam dünyasından kaynaklanan terör cümlesini sık sık meydanlara dinletiyor. Ankara'da dinletmedi. Bu kez Bahçeli o sözlere çok tepkiliydi.*

Bahçeli: *Kılıçdaroğlu soruyorum sana bu kadar alçalmayı nasıl başardın? Bu denli gözlerini karartan vicdanını uyuşturan neydi?*

Kılıçdaroğlu: *PKK saldırısına uğrayan benim suçlanan benim anlamak mümkün değil.*

Bahçeli: *Mert olun, yürekli olun, adam olun. Cesaretiniz varsa hangi mihraklarla omuz omuza verdiğinizizi gelin Ankaralıya anlatın.*

Perfore: *Erdoğan bir gün önce milletvekili dokunulmazlığını hatırlatarak parlamento ve yargı diyerek Kılıçdaroğlu'nu hedef almıştı. Artvin'de konuşan CHP lideri yanıt verdi.*

Erdoğan: *Seçimden sonra bir tarafta parlamento bir tarafta da inşallah yargıyla işin üzerine üzerine gideceğiz.*

Kılıçdaroğlu: *Tehdit ediyorlar, istedikleri kadar tehdit etsinler. Yıldıracaklarını sanıyorlar ne yılarız ne de onların dediği gibi korkarız. Yedi düvelin önünde boyun eğmedik hiç kimseye de boyun eğmeyiz.*

Perfore: *Erdoğan eşi Emine Erdoğan'la birlikte geldi meydana. İki lider bir süre sohbet de etti. Ortak mesajların ardından Ankaralı seçmenlerini el ele selamladı.*

Makro Çözümleme

Bültenin ilk sırasında yer alan siyaset haberinde yapılan tematik incelemede başlıklarda 17 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. 4 defa tekrar eden “Siyasette terörle işbirliği tartışması” cümlesi haberin ana başlığını oluşturmaktadır.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde öne çıkarılan konu genel olarak verilmekte liderlerin nerelerde konuştukları sıralanmaktadır.

Fotoğrafta, haberde konuşması verilen liderlerin görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhur İttifakı liderlerinin ortak düzenledikleri miting verilmekte ve burada Millet İttifakı liderleri için “terör örgütleriyle işbirliği yapıyorlar” benzeri suçlamalar yaptıkları gösterilmektedir. Haberin devamında da Millet İttifakı liderlerinin aynı konu ile ilgili yanıtları yer almaktadır.

Yorumda “mitinglerin hızlandığı”, “en önemli başlığın beka ve terör olduğu”, “liderlerin birbirlerini hedef aldıkları ve karşılık verdikleri” yönünde yorumlar yer almaktadır. Haberin geneline yayılan “Bahçeli ön plandaydı” yorumu dikkat çekmektedir.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik ve bileşik cümlelerin yoğun olarak kullanıldığı haberin tamamında dolaylı anlatım yapılmıştır.

Bölgesel uyumda kurulan siyasi ittifak taraflarının birbirlerine yönelik eleştirileri ve yine karşılıklı yanıtları izleyiciye art arda sunulmaktadır. Karşılıklı konuşma havasında gösterilmek istenen haberde Cumhur İttifakı’nın Millet İttifakı’nı “terörle işbirliği yapmakla suçladığı” görüşü ön plana çıkarılmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde “ön planda”, “bu kez” “Ankara’da dinletmedi” örneklerinde, bu haberde genel olarak seçim sürecinde yaşananlardan farklı şeyler olduğunun vurgulandığı görülmektedir. Haberin yüklemelerinin de aktarma barındırmayan kelimelerden seçildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, MHP Lideri Bahçeli’nin CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun ve İyi Parti lideri Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Liderlerin katıldıkları programlarda yaptıkları konuşmalar arka arkaya sunulmaktadır. Haberde terör vurgusu yapılmasına karşın terör operasyonlarından ya da örgüt liderlerinden herhangi bir görüntüye yer verilmemiştir. Yalnızca liderlerin kalabalıkları selamlaması, Türk bayrakları sallayan kalabalığın görüntüsü gibi genel görüntüler tercih edilmiştir.

Haber 62

Spiker: *Cumhurbaşkanı dün Meral Akşener'e sözde Yurt Sulh Konseyi hatırlatmasıyla FETÖ'nün siyasi ayağı iması yapmış, “Bunlar senin iyi günlerin” sözleriyle yüklenmişti. Akşener Erdoğan'a “Beni tutuklatacaksan 1 Nisan'ı bekleme” sözleriyle meydan okudu.*

Erdoğan: *Güya hanımefendi bir ara bir Yurt Konseyi diye bir şey çıkardılar o da onun temsilcisi. Ne dedi ayın 15'inden sonra Başbakan olacağım dedi. Oldu mu? Dur bakalım şuanda senin iyi günlerin iyi.*

Akşener: *1 Nisan'dan sonra tutuklattıracağını ilan etti. Ona gerek yok ben buradayım.*

Erdoğan: *Hanımefendinin kaçacak deliği de yok çünkü o milletvekili de değil.*

Akşener: *Bu seçimin düşman kuvveti benim. Ellerinden geleni ardına koymasınlar.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı 15 Temmuz darbe girişiminin sözde Yurtta Sulh Konseyi'ni hatırlatarak ilk kez “İyi Parti lideri Meral Akşener FETÖ'nün siyasi ayağı” iması yaptı. Akşener, “1 Nisan'ı bekleme” dedi, meydan okudu.*

Akşener: *Hadi tutuklattır da görelim.*

Erdoğan: *Yurt Konseyi mensubuymuş.*

Akşener: *Biz iki defa araştırma önergesi verdik. Siyasi ayağına yönelik, bu Yurtta Sulh Konseyine yönelik Hem Milliyetçi Hareket Partisi'nin hem Ak Parti'nin oyları ile reddedildi.*

Erdoğan: *Korku bacayı sardı. Zannettin ki fatura keseceksin, asıl fatura sana kesilecek.*

Akşener: *Allah şahittir sizin ve Cenabıhakk'ın dışında korkacağım utanacağım bir Allah'ın kulu yoktur. İsteyen hapis eder isteyen vurdurur.*

Erdoğan: *Bir Cumhurbaşkanı'na sen böyle bir iftirayı atamazsın. Halkıma nasıl terörist derim ya.*

Perfore: Akşener'in “Erdoğan seçmene terörist dedi” iddiasıyla başladı polemik. Cumhurbaşkanı çok sinirlendi. İyi Parti liderine FETÖ'nün siyasi ayağı imasına kadar geldi.

Akşener: O gün “Fetullah Gülen Hocaefendi” diye konuşulan kişi hakkındaki görüşlerini biliyorum, uzaktı. Seni bu adamla, bu terör örgütü başıyla kim ya da kimler masaya oturttu? Bunu bu millete anlatmak zorundasın.

Erdoğan: Bak şu anda birileri cezaevinde süre dolduruyor aynı yola sende düşebilirsin.

Akşener: Hakime, savcıya da kafasına odunla vura vura tutuklattıracağım diyebilmek ya gerçekten Allah şifa versin. Korkmayacağımı korkutamayacağını kesinlikle bilir.

Perfore: MHP liderinden de sözde Yurtta Sulh Konseyi vurgulu FETÖ'nün siyasi ayağı çıkışı dikkat çekti, sorularını sıraladı Bahçeli.

Bahçeli: Yurtta Sulh Konseyi olduğunu söylüyorsunuz askeri ayağı zaten sekizinci ayağın ilki. Siyasiler nerde? Bürokratlar nerede? Devletin elindeki bilgiler ne ise Savcısı hakim Emniyet gücü kimler ise bunu çıkartmasını istiyorum.

Makro Çözümleme

Bültenin ikinci sırasında yer alan haberde yapılan tematik çözümlemede başlıklar incelendiğinde 16 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberde 4 defa kullanılan “FETÖ’nün siyasi ayağı polemiği” başlığı ana başlık olarak değerlendirilmektedir. Haberde Erdoğan ve Akşener’in de birer cümlesine üçer defa yer verildiği gözlemlenmiştir.

Girişte alıntılı giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde birbirleriyle girdikleri FETÖ polemiği üzerinden Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Meral Akşener’in öne çıkarılan cümleleri girişte paylaşılmıştır.

Fotoğrafta Cumhurbaşkanı Erdoğan ve İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Cumhurbaşkanı Erdoğan ile İyi Parti lideri Meral Akşener arasında “FETÖ’nün siyasi ayağı” üzerinden “polemik yaşandığı” belirtilmekte ve liderlerin birbirlerine yönelik cümleleri ekrana taşınmaktadır.

Yorumda “ima yaptı”, “meydan okudu”, “polemik başladı” gibi ifadelerle rastlanmıştır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik cümlelere yer verilen haberde doğrudan anlatım da yapılmıştır.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan ile İyi Parti lideri Meral Akşener arasında geçen FETÖ tartışmasına yönelik birbirlerine sarf ettikleri cümleler sıra sıra karşılıklı konuşma havası içinde gösterilmektedir. Erdoğan’ın Akşener’i “suçladığı” görüşü aktarılırken Akşener’in ise Erdoğan’a “meydan okuduğu” savunulmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde analizin diğer kısımlarında da öne çıkan “meydan okudu”, “hedef aldı” gibi yorum ifadeleri dikkat çekmektedir. Haberde ayrıca bahsi geçen Yurtta Sulh Konseyi için “sözde” değerlendirmesi de yapılmaktadır.

Retorikte Cumhurbaşkanı Erdoğan ve İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Adı geçen FETÖ’ye ilişkin operasyon, mahkeme, askerlerin mahkeme salonuna getirilmesi, örgüt lideri Fethullah Gülen’in görüntüleri kullanılmıştır. Haberin en sonunda ayrıca MHP lideri Bahçeli’nin de konuşması verilmiş ve Bahçeli ile Erdoğan’ın birlikte görüntüleri izleyiciye sunulmuştur.

Haber 63

Spiker: *Cumhur ve Millet ittifakları arasında tansiyonu yüksek seyreden başlıklardan biri de Tank Palet Fabrikası tartışması. Muhalefet konuyu gündeminden düşürmüyor. 605 işçi fabrikanın işletme devrine tepki olarak başka kurumlara tayinini istemişti. Akşener bu işçileri hatırlatarak, Kılıçdaroğlu ise milliyetçilik üzerinden Cumhur İttifakı’nı hedef aldı.*

Kılıçdaroğlu: İşçilerin tamamı dilekçe verdiler. Dediler ki bu silahların üretimi ile ilgili bütün sırlar devlet sırrıdır bu fabrikada çalışmak istemiyoruz. O işçiler alkışlamayacak mıyız? O işçilere helal olsun demeyecek miyiz?

Erdoğan: Ya satılan birisi varsa sensin ya.

Akşener: Orada çalışan evine ekmek götürmek zorunda bulunan ve o işe ihtiyacı olan kardeşlerimizin koyduğu o tavrı biz eğer gösteremezsek yuh olsun bize.

Bahçeli: Ey Kılıçdaroğlu! Sen kim milliyetçi olmak kimdir?

Perfore: Cumhur ve Millet İttifakı arasında alevlenen milliyetçilik polemiğinin en sıcak başlığı Tank Palet Fabrikası. Muhalefet altı yüz beş işçinin çalıştıkları fabrikanın Katar ortaklı bir şirkete devrine tepki olarak tayin istemeleri üzerinden yüklendi iktidara.

Erdoğan: Niye yalan söylüyorsun? Burada kesinlikle bir mülkiyet devri söz konusu değildir.

Kılıçdaroğlu: Kim yalan söylüyor? Bir insan kendi imzasını inkar eder mi ya. İmzayı atmışsın nerede? Resmi gazetede.

Erdoğan: Varsa böyle bir şey ispatla. Ben her şeyi bırakmaya varım. Ama sen siyasetten çekilmeye var mısın?

Akşener: Yani nasıl bir yerlilik milliliktir? Nasıl Sayın Bahçeli bir de bu satış arkasında durur yani inanamıyorum ben. Ama bunu Türk milliyetçileri not ettiler.

Perfore: Kılıçdaroğlu bir kez daha rest çekti Artvin Meydanı'ndan. İyi Parti lideri Akşener de Erdoğan'ı hedef aldı.

Kılıçdaroğlu: Katar ordusuna Tank Palet Fabrikasını satanların arkasında duranlara, onların sözcülüğünü yapanlara Milliyetçi ya da ülkücü denir mi?

Bahçeli: Milliyetçilik Türkiye düşmanlarına gülücükler saçan, Türk ve İslam düşmanlarına methiyeler düzen bu bozuk ağızların işi değildir.

Akşener: Günahtır ayıptır. Bu milletin parasıyla imkanlarıyla kurulmuş bir fabrika elli milyon dolara böyle bir kritik fabrika satılır mı?

Erdoğan: *Böyle bir fabrikayı en az buraya yapılacak yatırım için elli milyon dolar gerekiyor. Biz burada çok daha farklı bir adım attık.*

Kılıçdaroğlu: *Elli milyon dolar paraya ihtiyaç var bulamadığımız için Katar ordusu'na verdik. yaptığı sözleşmeyi iptal et, bir hafta içinde bu kardeşin elli milyon doları bulması siyaseti bırakacağım.*

Perfore: *İşletmesi yirmi beş yıllığına Katar ve Türk ortaklı bir şirkete verilen Tank Palet Fabrikası da seçimin en sıcak başlıklarından.*

Makro Çözümleme

Tematik çözümlemesi yapılan sıradaki haberde başlıklar incelendiğinde 13 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Liderlerin cümlelerinin de tekraren kullanıldığı haberde 3 defa gösterilerek en fazla tekrar eden “Siyasetten tank palet fabrikası çalışmalarına destek” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilmektedir.

Girişte tanımlayıcı giriş tekniği kullanılmıştır. Haberin ana tartışma konusu olan tank palet fabrikası için “tansiyonu yüksek seyreden başlıklardan biri” olarak tanımlanmaktadır. Bir başka deyişle haberin ne sorusuna cevap verilerek giriş yapılmaktadır.

Fotoğrafta, Cumhurbaşkanı Erdoğan, MHP lideri Bahçeli, CHP lideri Kılıçdaroğlu ve İyi Parti lideri Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde seçim sürecinde kurulan ittifakların tarafları arasında Tank Palet Fabrikası’nın devri üzerinden “tartışma” yaşandığı ve bu tartışmanın “gündemden düşmediği” görüşleri savunulmaktadır. Haberde siyasi parti liderlerinin konuya ilişkin görüşleri yer almaktadır.

Yorumda haberin üzerine kurulduğu konu için “tansiyonu yüksek seyreden başlıklardan biri” yorumu yapılmakta ve haberin genelinde “tartışmanın gündemden düşmediği” görüşü belirtilmektedir. Liderlerin birbirlerine “yüklendiği” konunun “sıcak gündem” olduğu değerlendirmeleri de yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberin sentaktik çözümlemesinde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik yoğunlukta kurulan cümlelerde yalnızca dolaylı anlatım yapılmıştır.

Bölgesel uyumda devri gerçekleştirilen tank palet fabrikası üzerinden siyasi liderlerin birbirlerine yönelik eleştirileri ve yanıtları gösterilmektedir. Haberin sonunda ise fabrikanın devredilmesi seçim ile ilişkilendirilmektedir.

Kelime seçimlerinde “hedef aldı”, “yüklendi”, “rest çekti” gibi iddiaları ifadeler dikkat çekmektedir.

Retorikte ise liderlerin konuşmalarından görüntüler, meydanlarda dinleyen kalabalık, Türk bayrakları, liderlerin kürsüye çıkarken, ittifak ortaklarıyla birlikte el sallarken, halkı selamlarken, başkan adaylarını sunarken görüntüleri kullanılmıştır. Haberde ayrıca ana konuyu oluşturan fabrikadan, tanklardan, çalışan işçilerden görüntüler de kullanılmıştır. Konuşmalar arasında yapılan geçişler için bir anlık beyaz görüntü ile flash efekti kullanılmıştır.

Haber 64

Spiker: *Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP lideri mesajlarını beka ve terör üzerinden verirken Millet İttifakı'nın öncelikleri işsizlik, faiz, enflasyon başta olmak üzere ekonomi. Bugün de öyle oldu CHP lideri Kılıçdaroğlu AK Parti'yi yine ekonomi üzerinden hedef aldı.*

Kılıçdaroğlu: *Cumhuriyet tarihinde ilk kez sekiz milyona yaklaşan işsizimiz var gencecik fidan gibi çocuklarımız işsiz.*

Akşener: *İşsizlik hat safada. Dört milyon resmi rakamlara göre üç yüz bir bin işsiz gencimiz var.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu da Akşener de işsizlik rakamları ile başladı söze. Eleştirinin hedefinde Erdoğan vardı.*

Akşener: *Pazara gidip yüz liraya dün aldığının bugün yarısını alabiliyor. Sekiz tane taze soğandan oluşan bir demet yedi lira.*

Perfore: *Meral Akşener, çarşı pazar fiyatları üzerinden yüklendi, tane hesabı yaptı. Cumhurbaşkanı son günlerde meydanlarda tanzim ya da kuyruk demedi, icraatlarını anlatıyor. Ankara'daki ortak mitingde de Erdoğan ve Bahçeli'nin gündeminde ekonomi yoktu. Kılıçdaroğlu ise her adreste söylüyor.*

Erdoğan: *Şimdi ki kuyruk yokluk kuyruğu değil bereket kuyruğu, varlık kuyruğu.*

Kılıçdaroğlu: *Şu Almanya'ya acıyorum fakir ülke varlık kuyruğu bile yok. Japonya'ya zaten temelden acıyorum bir varlık kuyruğu bile yok Japonya'da.*

Erdoğan: *Fırsatçılara ders verme kuyruğu. Şimdi benim vatandaşım geliyor oralarından yüzde elli daha ucuz sebzesini meyvesini alıyor.*

Kılıçdaroğlu: *Gariban adamlar girmişler oraya milletin aklıyla alay ediyorlar. Onun adı varlık kuyruğu olsaydı en başta sen yer alırdın. Millete nefes bile aldırmazdın, ben bunu bilmez miyim?*

Perfore: *CHP lideri “Toplanan vergiler” dedi, sorularla da yüklendi.*

Kılıçdaroğlu: *On yedi yılda iki trilyon dolar vergi toplandı, yetmiş milyar dolarlık özelleştirme yaptılar. Bütün bu paralar nereye gitti?*

Makro Çözümleme

Dördüncü sırada yer alan haberde yapılan tematik çözümlemede 5 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında gösterilen ve iki defa kullanılan “Millet İttifakı ekonomi üzerinden yüklendi” cümlesi ile yine iki defa kullanılan ve en uzun süre ekranda tutulan “Kılıçdaroğlu: Almanya’ya acıyorum varlık kuyruğu yok” cümlesi haberin ana başlıkları olarak değerlendirilmektedir.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Millet İttifakı’nın eleştirilerinin verildiği haber Cumhur İttifakı’nın ana gündemi ile karşılaştırılarak sunulmaktadır.

Fotoğrafta Cumhurbaşkanı Erdoğan, CHP lideri Kılıçdaroğlu ve İyi Parti Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Millet İttifakı liderleri Kılıçdaroğlu ve Akşener'in hükümete ekonomi üzerinden yüklendiği belirtilmektedir. Liderlerin konuya ilişkin eleştirileri ve Erdoğan'ın eleştiriye neden olan cümleleri gösterilmektedir.

Yorumda Millet ittifakı liderlerinin hükümeti ekonomi üzerinden eleştirdiği belirtilirken Cumhur İttifakı liderlerinin gündemine ekonomiyi almadığı söylenmekte ve bu durum eleştirilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik cümlelerin de kullanıldığı metin genellikle basit yapılı cümlelerle oluşturulmuştur.

Bölgesel uyumda CHP Lideri Kılıçdaroğlu ile İyi Parti Lideri Meral Akşener'in hükümete ekonomi üzerinden yaptığı eleştiriler gösterilmektedir. İki liderin cümleleri birbirini destekler nitelikte ve arka arkaya sunulmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde Cumhur İttifakı liderleri için "gündeminde ekonomi yoktu", "demedi" gibi durum belirten kelimeler tercih edilmektedir. Bu kelimelerle üstü kapalı eleştiri yapılmaktadır. Millet ittifakı liderleri için ise "her adreste söylüyor", "tane hesabı yaptı" gibi ayrıntı belirten ve örtülü destek ifadeleri kullanılmıştır.

Retorikte liderlerin konuşmalarından görüntülerin yanı sıra miting meydanlarındaki kalabalığın görüntüsü, selamlama ve birliktelik görüntüleri kullanılmıştır. Haberin konusunu oluşturan ekonomiyi desteklemek amacıyla çarşı, Pazar görüntüleri, sebze, meyve görüntüleri de izleyiciye sunulmaktadır. Ayrıca haberde eleştirisi yapılan tanzim satış kuyruklarından görüntüler de yer almaktadır.

Haber 65

Spiker: *Meydanları ısıtan bir diğer başlık Mansur Yavaş'la ilgili sahte senet iddiaları. Erdoğan ve Bahçeli'nin hedef aldığı Yavaş, iddiaları bir kez daha yalanladı. "Her iki lidere de hakkımı helal etmiyorum." dedi.*

Erdoğan: *Ya bu adam Ankara'nın başına gelirse ne tür sahte senetler düzenleneceğini hatırlayın.*

Yavaş: *Kesinlikle kul hakkımı helal etmiyorum. İftiradan büyük günah yoktur. Fitne, adam öldürmekten daha kötü bir suçtur.*

Bahçeli: *Eski ülkücüymüş bunların hepsi masal hepsi fasa fisodur. Ya ülkücüsündür ya değildir arası yoktur.*

Yavaş: *Siz tertemiz bir insana bu şekilde konuşma hakkını nerden buluyorsunuz. Anayasal olarak mahkum olmamış herkes suçsuzdur.*

Perfore: *Cumhur İttifakı'nın iki liderinin hedefindeki isim Mansur Yavaş. Sahte senet iddialarının gölgesinde Erdoğan, "Ankara'yı teslim edemeyiz." Bahçeli ise "Adaylıktan çekil" demişti. Yavaş "Hakkımı helal etmiyorum" diyerek ses yükseltti.*

Bahçeli: *Sahte senet düzenleyip kumpasa bağlanmayın. Vergi kaçakçılığı yaptıktan onca alavere dalavereye saptıktan sonra Ankaralı kardeşlerimin yüzüne baka baka yalan söylemeyin.*

Yavaş: *Yalan konuşuyorsunuz. Bunu duyan benim eşim, kayınvalidem, çocuklarım beni sevenlerin hepsini üzüyorsunuz.*

Erdoğan: *Sahte senetle iş gören var ya, bu adamı CHP düşüniün Ankara'ya belediye başkan adayı yapıyor.*

Yavaş: *Ne hale geldiniz ki o koltuktan kalkmamak için kalkıp tertemiz insanlara iftira atıyorsunuz. Bunun günah olduğunu mu bilmiyorsunuz? Bu günahın ağırlığını mı bilmiyorsunuz?*

Perfore: *Günlerdir siyasetin gündeminde sahte senet tartışması. Cumhurbaşkanı önce dolandırıcılıkla suçladı Yavaş'ı. Yavaş "İftira" dedi, iddialara karşı çıktı. Erdoğan'ın ve Bahçeli'nin yargıyı işaret eden sözlerine de yanıt verdi.*

Yavaş: *Ama Sayın Cumhurbaşkanı "Yetkimi kullanırım, kayyum atarım" falan filan diye düşünüyorsa, sürekli sandıktan iradeden bahseden bir Cumhurbaşkanı'nın bunu yapacağına inanmıyorum.*

Erdoğan: *Bu seçime böyle girebilse dahi seçimden sonra çünkü bunun dokunulmazlığı falan da yok çok ciddi bir bedeli kendi ödeyeceği gibi maalesef tabii Ankaralı hemşehrilerimizi de ödetme durumuna da düşürür.*

Yavaş: *Eğer Türkiye hukuk devleti ise anayasa ve kanunları geçerliyse benim göreve başlamamın önünde hiçbir engel yok. Ne hukuki engel var ne siyasi engel var.*

Bahçeli: *Ankara gibi bir başkent in belediye başkan adayı bu şekilde tartışılarak seçime girmemelidir. Girecek ise hukuken gereği yapılacak demektir.*

Yavaş: *Bu seçimler bitecek yüz yüze nasıl bakacaklar? Bu kadar lafı söyledikten sonra yargı süreçleri devam ediyor yarın o sanığın suçları ceza aldıktan sonra ne diyeceksiniz?*

Perfore: *İddialar ve yanıtlar... Sandığa sayılı günler kala senet polemiği hız kesmeden devam ediyor.*

Makro Çözümleme

Beşinci sıradaki haberde yapılan tematik incelemede haberde yalnızca iki başlık kullanıldığı görülmüştür. Birbirine benzeyen “Yavaş: Hakkımı helal etmiyorum” ve “Yavaş’tan Erdoğan ve Bahçeli’ye: Kul hakkımı helal etmiyorum” cümleleri haberin ana başlığını oluşturmaktadır.

Girişte yine özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde öne çıkarılan cümle de alıntılanarak belirtilmiştir.

Fotoğrafta Cumhurbaşkanı Erdoğan, MHP lideri Bahçeli ve Millet İttifakı Ankara Adayı Mansur Yavaş’ın konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Millet İttifakı’nın Ankara adayı Mansur Yavaş ile ilgili Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP lideri Bahçeli’nin kullandığı cümleler gösterilmekte ve Yavaş’ın bunlara yanıtları yayınlanmaktadır.

Yorumda haberin ana konusunu oluşturan sahte senet iddiaları için “meydanların sıcak başlığı” olduğu, Erdoğan ve Bahçeli’nin Yavaş’ı “hedef aldığı”, Yavaş’ın iddiaları “yalanladığı”, “ses yükselttiği” yorumları yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken olduğu ve yine devrik cümlelere yer verildiği görülmektedir. Haberde doğrudan anlatım ise sıklıkla kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda Cumhuriyet İttifakı liderlerinin Yavaş'ı, hakkında çıkan sahte senet iddiaları üzerinden eleştirdiği gösterilmektedir. Yavaş'ın ise bu iddialara yanıt verdiği ve yalanladığı söylenmektedir. Yavaş'ın "hakkımı helal etmiyorum" ve "tertemiz insanlara iftira atıyorlar" cümleleri haberde vurgulanmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde de yine Erdoğan ve Bahçeli'nin "hedef aldığı", "suçladığı" yönünde kelimeler tercih edildiği dikkat çekmektedir. Yavaş'ın ise bu iddiaları "yalanladığı", "iddialara yanıt verdiği" söylenmektedir.

Retorikte ise Cumhuriyet İttifakı liderlerinin birlikte görüntüleri kullanılmıştır. Siyasi aktörlerin katıldıkları programlarda yaptıkları konuşmaların görüntüleri kullanılmıştır. Bahçeli'nin konuşması sırasında ekran ikiye bölünmüş ve yan tarafta Yavaş'ın halk arasında dolaşırken görüntüleri gösterilmiştir.

Haber 66

Spiker: *Millet İttifakı Ankara adayı Mansur Yavaş doğduğu büyüdüğü, iki dönem de Belediye Başkanlığı yaptığı Beypazarı'ndaydı. Rakibi Mehmet Özhasseki ise Ankara'da Erdoğan ve Bahçeli'nin ortak mitinginde konuştu. Sandık güvenliği anketler ve tecrübe çıkışlarıyla karşı karşıya geldiler.*

Yavaş: *Ankara'nın neresine gidersek gidelim bu seçimi inşallah alıyoruz.*

Özhaseki: *Biz bu seçimi aldık, acayip, götürüyoruz sandıklara açılıyor, oylar çalındı. Ya aylak aylak geymeyin, adam gibi çalışın biraz dürüst olun dürüst.*

Yavaş: *2014 yılında biliyorsunuz bir kazaya uğramıştık. Şimdi öyle bir fark olacak ki inşallah. Kediler de bizden yana merak etmeyin artık, fil bile fayda etmeyecek.*

Özhaseki: *Bu numaraları biz yemeyiz vatandaş da yemiyor.*

Perfore: *Mansur Yavaş ve Mehmet Özhasseki, Ankara'da iki rakip bu kez sandık güvenliği polemiği ile karşı karşıya geldi. Projeler ve tecrübe başlıklarıyla da tansiyon iyiden iyi yükseldi.*

Özhaseki: *Ben zannediyordum ki adaylar çıkacak projelerimiz yarışacak. Saflığıma bakın ki ben böyle bir seçim dönemi hayal ediyordum.*

Yavaş: *Rakibim Kayserili orası çok büyükmüş, çok tecrübeliymiş. O çok büyük Kayseri'ye giden turist sayısının üç yüz bin olduğunu görüyorsunuz oysa Beypazarı'nda ben bırakıp giderken bile beş yüz bin civarında turist geliyordu.*

Perfore: *Millet İttifakı adayı Mansur Yavaş doğduğu büyüdüğü iki dönem belediye başkanlığı yaptığı Beypazarı'ndaydı. Memleketinin sokaklarında eşi ile el ele yürüdü, Bozkurt selamı ile karşılandı. Özhasseki ise Cumhur İttifakı'nın ortak Ankara mitingindeydi. Özhasseki Yavaş'ı hedef aldı. Yavaş miting üzerinden Özhasseki'yi.*

Özhaseki: *Cumhuriyet Halk Partisi'nin adayı belediyeciliği de bilmiyor açıkça ilan ediyorum.*

Yavaş: *Bugün Ankara'da miting var. Altı yüz tane ego otobüsü görevlendirildi. Bütün belediye personeli, katılmayanlara işten atılacağı söylendi. Şu anda belediyenin işçileri mitingde.*

Özhaseki: *Her konuştuğunda gaf yapıyor, tuhaf tuhaf gülünecek işler söylüyor. Güler misiniz ağlar mısınız?*

Yavaş: *Eğer belediyenin parasından bu şekilde şahsi işinde kullanan varsa, evet kul hakkı ve o kul hakkına giren herkese Allah belasını versin.*

Perfore: *Memleketinde destek sloganlarıyla ve coşkulu bir kalabalıkla karşılanan Yavaş'ı hemşerileri Makedonya pankartıyla karşıladı. Yavaş göndermesini mitingden yaptı.*

Yavaş: *İlk göreve başladığımda aday olduğumda hiç çıt çıkmıyordu, Mansur Yavaş iyi insandı ama ne zamanki anketler ileri geçmeye başladı dediler ki “Mansur Yavaş Makedonyalı.” Merhaba Makedonyalı hemşerilerim nasılsınız?*

Perfore: *Sandığa sayılı günler kala Ankara yarışı da hızlandı.*

Makro Çözümleme

Altıncı sırada yer alan haberde yapılan tematik incelemede 9 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberde en uzun süre ekranda kalan ve 4 defa gösterilen “Yavaş: Kedi değil, fil soksan da fayda etmeyecek” cümlesi ana başlık olarak ön plana çıkarılmaktadır.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan Yavaş ve Özhasseki’nin katıldıkları mitinglerde konuşmalarından öne çıkarılan konular kısa bir şekilde sunulmaktadır.

Fotoğrafta adayların konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan iki aday arasında seçim güvenliği ile ilgili polemik yaşandığı belirtilmekte ve bu konu ile ilgili cümleleri arka arkaya gösterilmektedir.

Yorumda iki rakibin “çıkış yaptıkları”, “tansiyonun iyiden iyiye yükseldiği” yorumları yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Haberde yapılan sentaktik çözümlemede kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik cümlelere yer verilen haber dolaylı anlatımla oluşturulmuştur.

Bölgesel uyumda iki adayın katıldıkları mitinglerde seçim güvenliği ve başkanlık tecrübesi ile ilgili cümleleri gösterilmekte ve “polemiğe girdikleri” görüşü yansıtılmaktadır. Yavaş ile ilgili “Makedonyalı” iddiası da vurgulanmakta ve Yavaş’ın yanıtı gösterilmektedir.

Kelime seçimlerinde Yavaş’a yönelik “eşi ile el ele yürüdü”, “bozkurt selamı ile karşılandı” gibi detay ve alt metninde destek yatan ifadelere rastlanmaktadır.

Retorikte ise adayların konuşmalarından görüntülerin yanı sıra meydanlardaki halkın görüntüleri, atılan destek sloganları, Türk bayrakları, Makedonya ile ilgili destek pankartları görüntüleri de kullanılmaktadır.

Haber 67

Spiker: İstanbul'da da adayların mesaisi iyice yoğunlaştı. Cumhur İttifakı'nın adayı Binali Yıldırım'ın gündeminde ekonomi vardı. Ekonomik kriz ifadesini kullanan Yıldırım, istihdamı artırarak zor günleri geride bırakma sözü verdi.

Yıldırım: İstanbul'da inşallah sizin desteğinizle bu göreve gelirsek bu ekonomik krizden çıkmanın yolu da İstanbul'un ekonomisini büyütmekten geçiyor, İstanbul'da daha çok gencimize iş bulmaktan geçiyor.

Perfore: Ekonomik kriz tabirini kullandı Binali Yıldırım. Umudun da istihdamı arttırmaktan geçtiğinin altını çizdi. İlçe ilçe dolaştı, gündeminden ekonomiyi hiç düşürmedi.

Yıldırım: Ekonomi büyürse iş olur. Şu anda ekonomimizde bir durgunluk var onun için yeni iş alanları olmuyor. Bunun için ne yapacağız? Yatırım yapanların önüne halılar sereceğiz.

Muhabir: Binali Yıldırım, cumartesi günü seçim mesaisine Bayburtlularla buluşma ile başladı. Konuşmasında ekonomik kriz vurgusu yaptı Yıldırım.

Perfore: İlk programında da Bahçelievler'de sivil toplum kuruluşlarının temsilcileriyle buluşmasında da ekonominin iyiye gideceğinin sözünü verdi Yıldırım. Cumhur İttifakı'nın İstanbul adayı “Yaşanan sıkıntılar geçici” dedi.

Yıldırım: Bunlar geçici şeyler, unutmayın. Biz bunu ilk defa yaşamıyoruz.

Perfore: CHP yönetimindeki Avcılar'da da gençlerle bir araya geldi Binali Yıldırım. Gençlerin de kendi ekonomilerine yönelik soruları vardı.

Genç: KYK borçlarımızın silinmesi ile ilgili bir düşünceniz var mıdır?

Yıldırım: Bu konuya çok rağbet var. Kopya veriyorlar bana. Belediye başkanının tek başına yapacağı bir iş değil, Ankara'yla ilgili. Ankara Ankara duy sesimizi diye gümbür gümbür bağıracağım.

Perfore: Yıldırım beş yüz bin istihdam vaadini de yineledi.

Yıldırım: Yanlış anlaşılmasın yani belediyeye alacağız, belediyede maaşlı olacak. Öyle bir şey mümkün değil. Belediyeler bugün şu an bile ancak maaşlarını zor veriyorlar. Size fikirlerinizi sermaye sahipleriyle buluşturacağız.

Muhabir: Binali Yıldırım seçim çalışmasına gençlerle devam ediyor. “Enerji kaynağım” dediği gençlerin sorularını yanıtladı. Şimdi de o gençlerin özçekim yarışı arasında salondan ayrılmaya çalışıyor.

Perfore: Akşam da eşiyle birlikte huzurevi ziyaret etti Binali Yıldırım. Seçimden siyasetten bahsetmedi şarkılara eşlik etti.

Makro Çözümleme

Yedinci sırada yer alan haberde yapılan tematik incelemede 9 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberde 4 defa kullanılan Yıldırım’dan “Ekonomik kriz” vurgusu” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilmektedir.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde öne çıkarılan konu kısa bir cümle ile izleyiciye aktarılmaktadır.

Fotoğrafta Cumhuriyet İttifakı’nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım’ın konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhuriyet İttifakı’nın İstanbul adayının bir gün içinde yaptıkları ve katıldığı programlar gösterilmektedir. Yıldırım’ın buralarda yaptığı konuşmalar ve seçmene yönelik vaatleri de sunulmaktadır.

Yorumda Binali Yıldırım’ın “ilk kez ekonomik kriz ifadesini kullandığı” haberin hemen her cümlesinde vurgulanmaktadır. Ve sıkıntıların geçeceğine dair “söz verdiği” söylenmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik yoğunlukta kurulan cümlelerde doğrudan anlatıma da başvurulmuştur.

Bölgesel uyumda Binali Yıldırım'ın bir gününü nasıl geçirdiği ve katıldığı programlarda yaptığı konuşmalar izleyiciye sunulmaktadır. Yıldırım'ın gittiği her yerde “gündeminden ekonomiyi düşürmediği” ön plana çıkarılmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde “ilk kez”, “ekonomik kriz vurgusu”, “umut istihdamda” örnekleriyle ve benzeri kelime tercihleriyle seçmene iktidarın da ekonomik krizi kabul ettiği mesajı verilmek istenmektedir.

Retorikte Yıldırım'ın konuşmalarından görüntülerin yanı sıra konuştuğu sırada slogan atan heyecanlı gençlerin görüntüleri, özçekim yarışına girenlerin görüntüleri, yöneltile soruya gelen alkış ve çığlık desteği, huzurevindeki yaşlılar, şarkı söylerken görüntüleri de kullanılmıştır. Destek alan soru ise alt yazı ile desteklenmektedir.

Haber 68

Spiker: *Millet İttifakı'nın İstanbul adayı Ekrem İmamoğlu'nun programı da yoğunlu. Esnafla, halkla bir araya gelen İmamoğlu beş yıl yönettiği Beylikdüzü'nde de çocuklarla duygusal anlar yaşadı.*

Muhabir: *Sanki gözleriniz doldu biraz.*

İmamoğlu: *Biraz, fazla doldu aslında.*

Perfore: *Gözleri doldu, ağlamamak için kendini zor tuttu Ekrem İmamoğlu. Beş yıl başkanlık yaptığı koltuğuna oturduğu Beylikdüzü'nde çocuklara veda etti. Onunla birlikte gözleri dolan biri daha vardı Annesi Havva İmamoğlu.*

Muhabir: *Sizin de gözleriniz dolmuş.*

Havva İmamoğlu: *Allah güç kuvvet versin ona çalışsın ne yapayım o öyle sevdi.*

Perfore: *Millet ittifakının İstanbul adayı Ekrem İmamoğlu güne esnaf buluşmasıyla başladı. Pazarcılara ayrı başlık açtı.*

İmamoğlu: *Pazarcıyla vatandaşı karşı karşıya getirdi. Ben de diyorum ki ben pazarcının yanındayım kardeşim. Ben size siyasi ortaklar katmayacağım.*

Perfore: *Bir sonraki programında ise Cuma namazı çıkışında yükselen protesto seslerine değindi.*

Vatandaş: *Yanlış yapıyorsunuz HDP ile işbirliği yapmayın. Bu halk sizi de bağrına basar.*

İmamoğlu: *Bir iki tane nerden geldiği de belli değil. Yani bir terör örgütü üzerinden slogan atıyor vesaire. Ya kardeşim ya bilinçli yapıyor ya bilinçli yaptırılıyor ya da o zavallı kardeşim koca koca insanların televizyonda yaptığı konuşmalardan etkileniyor.*

Perfore: *İmamoğlu daha sonra belediyede kadrolaşmaya izin vermeyeceğinin sözünü verdi.*

İmamoğlu: *Biz öyle akraba işini sevmiyoruz belediyede onu söyleyeyim yani. Öyle damatmış gelinmiş oğulmuş falan sevmiyoruz öyle şeyler.*

İmamoğlu: *Geçmediğiniz köprünün parasını size ödettirmeyeceğiz.*

Perfore: *İstanbuluların cebine yönelik vaatlerini de tekrarlayan İmamoğlu'nun bir sonraki durağı yıllarca yönettiği Beylikdüzü'ydü.*

Muhabir: *Millet İttifakı'nın adayı Ekrem İmamoğlu bugün başkanlık yaptığı ilçede Beylikdüzü'nde ve çocuklarla bir araya geldi.*

İmamoğlu: *Çocukların sevgisiyle ben Beylikdüzü'nde büyük büyük tecrübeler edindim. Bu tecrübeleri ben bütün İstanbul'a yaymak istiyorum.*

Perfore: *Beylikdüzü'ne komşu Avcılar'da ise CHP'den yeniden aday gösterilmeyince DSP'den adaylığını koyan Belediye Başkan Adayı Handan Toprak Benli'ye seslendi İmamoğlu.*

İmamoğlu: *Vakit varken son dönem Belediye Başkanımız da bu ısrarından vazgeçse son uyarımı yapıyorum.*

Perfore: *Ekrem İmamoğlu akşam da Üsküdar'da miting yaptı. Binali Yıldırım'ın HDP çıkışını değerlendirdi.*

Yıldırım: *HDP'nin adayı yok, ben onların oylarını istiyorum.*

İmamoğlu: *Allah Allah bu ne? Yani tam bir trajikomik durum. Nasıl başladıysanız öyle bitirin. Niye sözünüzü değiştiriyorsunuz?*

Perfore: *Konuşurken eşine çiçek verildi, esprili bir dille konuşmasını kesti İmamoğlu.*

İmamoğlu: *Benden habersiz eşime nasıl çiçek veriyorsun sen ya?*

Makro Çözümleme

Bültenin sekizinci sırasında yer alan son siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 12 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Başlıklar incelendiğinde üç defa kullanılan “İmamoğlu ve annesinin duygusal anları” cümlesi haberin ana başlığı olarak öne çıkarılmaktadır.

Girişte yine özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde öne çıkarılan konu kısa bir cümle ile izleyiciye sunulmaktadır.

Fotoğrafta Millet İttifakı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ekrem İmamoğlu’nun konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Millet İttifakı adayları İmamoğlu’nun gün içinde katıldığı programlar ve yaptığı konuşmalar gösterilmektedir. İzleyiciye, “yaşadığı duygusal anlar” aktarılacak istenmektedir.

Yorumda İmamoğlu’nun “ağlamamak için kendisini zor tuttuğu”, “duygusal anlar yaşadığı” vurgulanmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Öyküleyici bir dille yazılan haberde devrik cümlelerin kullanıldığı ve tamamının dolaylı anlatımla oluşturulduğu gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda Ekrem İmamoğlu’nun Beylikdüzü’nde çocuklara veda ettiği ve bu sırada uygulandığı ön plana çıkarılmaktadır. Haberin hem başında hem de ortalarında verilen bilgi ile İmamoğlu’nun başkanlık yaptığı ilçe olan duygusal bağ vurgulanmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde “seslendi”, “değerlendirdi”, “yineledi” gibi olumlu anlam barındıran yüklemelerin kullanıldığı görülmektedir.

Retorikte ise konuşmalarına ilişkin görüntüler ve çocuklarla birlikte görüntüleri kullanılmıştır. Annesi ile yapılan röportajın görüntüleri, eşine çiçek verilirken görüntü, kendisine gösterilen ilginin görüntüsü, tepki gösteren vatandaşın görüntüsü, Binali Yıldırım’ın görüntüsü de haberde yer almaktadır. Muhabirin İmamoğlu ile aynı ortamda verdiği sunum ile de habere olan inandırıcılık artırılmak istenmektedir.

2.12. 23 Mart 2019 Star TV Ana Haber Haber 69

Spiker: *Cumhur İttifakı seçimlere 8 gün kala İzmir’den sonra ikinci büyük mitingini Ankara’da yaptı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Atatürk Kültür Merkezi Hipodromu’ndaki büyük Ankara mitingine 450 bin kişinin katıldığını söyledi. Kürsüye önce MHP lideri Devlet Bahçeli, ardından da Cumhurbaşkanı çıktı. Her ikisinin de hedefinde Millet İttifakı Ankara adayı Mansur Yavaş vardı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Sahte senet ile iş gören var ya CHP Ankara’ya belediye başkanı yapıyor. Bu adam Ankara’nın başına gelirse ne tür sahte senet düzenleyeceğini hatırlayın” derken Bahçeli, “31 Mart uçuşumdan önceki son çıkış” dedi.*

Erdoğan: *Soyadı Yavaş var ya, hani sahte senet ile iş gören var ya bu adamı Ankara’ya belediye başkanı yapıyor. Ya bu adam Ankara’nın başına gelirse ne tür sahte senetler düzenleyeceğini hatırlayın. Onun için bunlara dersi vermek lazım.*

Perfore: *Sert sözlerinin hedefinde Millet İttifakı Ankara adayı Mansur Yavaş vardı Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın. Yavaş’a HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli’nin sözlerini hatırlatarak yüklendi.*

Erdoğan: *Bizim oyumuz seçildiğinizi bileceksiniz denilerek ültimatom peşinen verildi. Bu adam Kürt değil ha neidüğü belirsiz birisi. Ama adam Kürtler üzerinden geçiniyor. Benim Kürt kardeşlerimi de istismar ediyor. Ne diyor, “Yavaş, HDP’nin oylarıyla seçildiğini bilecek” diyor. Bak bunu ben söylemiyorum, temeli olmayan Sezai söylüyor.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhur İttifakı’nın ikinci ortak mitinginde Başkent Ankara’da kürsüdeydi.*

Erdoğan: *Sahte senet tartışmalarıyla meydanlarda dolaşan bir şahsa Ankara’yı asla vermeyelim. Sandıkta atılacak yanlış bir adımın telafisi bir şehrin bir ülkenin sadece*

5 yıllık bir dönemine değil, çok daha uzun bir zamana mal olur. Ankara tercihini yıkımdan ve yasaklardan değil, kalkınmadan ve özgürlüklerden yana kullanacaktır.

Perfore: Hem Ak Parti teşkilatlarına hem de MHP seçmenine seslendi Erdoğan, “Son virajdayız” dedi. Cumhur İttifakı Ankara adayı Mehmet Özhaseki için destek istedi.

Erdoğan: Son virajdayız. 31 Mart sandıklarda hesaplaşma değil, geleceğimizi tayin etme yeri haline dönüşecektir. Kendi aralarında oy kaybına fırsat vermeden sandıkları patlatacağınıza inanıyorum. Mehmet Özhaseki kardeşimi sizlere emanet ediyorum.

Perfore: Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan önce kürsüde MHP lideri Bahçeli vardı.

Bahçeli: Eski ülkücüymüş, eski MHP’liymiş. Bunların hepsi masal, hepsi fasa fisodur. Ya ülkücüsündür ya değildir, ya MHP’lisindir ya değildir. HDP’ye el avuç açan birisinin boğazına İmralı yuları geçmiş, istikameti Kandil’e çevrilmiştir.

Perfore: Bahçeli’nin de hedefinde Mansur Yavaş vardı onun da sözleri çok sertti.

Bahçeli: Ankara’yı yavaşlatmaya çalışanlar bu zelil zordu da ajansınıza sordunuz mu? Yavaş yavaş tükenenler, Ankara’ya PKK’lıları taşıma görevini size veren neidüğü belirsiz ajansınız mıydı? Mert olun, yürekli olun, adam olun, cesaretiniz varsa kimlerle yan yana yürüdüğünüzü gelin Ankaralıya anlatın.

Perfore: Beka tartışmalarını hatırlatan Bahçeli, 31 Mart’ın Türkiye için dönüm noktası olacağını söyledi.

Bahçeli: 31 Mart seçimleri Ankara için uçurumdan önceki son çıkıştır. Ankara’nın önünü kesmeye azmetmişlere Ankara’nın önünü açmaya yemin etmişlerin seçimidir. Terör sevicilerle Türkiye sevdalıları arasında yapılacak olan en kritik seçim olacaktır. 8 gün sonra ya beka diyeceğiz, ya belaya boyun eğeceğiz.

Perfore: MHP lideri Cumhur İttifakı’nın adayı Mehmet Özhaseki’ye tam destek sözü verdi.

Bahçeli: Zillet ittifakı kumpastır, komplodur, karanlıktır, kaostur, Milliyetçi Hareket Partisi bütün mensuplarıyla bütün teşkilatlarıyla sayın Özhaseki’nin arkasındadır, destekçisidir.

Perfore: Cumhur İttifakı’nın ortak mitinginde Atatürk Kültür Merkezi alanı sabahın erken saatlerinde doldu. Miting nedeniyle Ankara’da çok geniş güvenlik tedbirleri alındı. Miting alanına önce MHP lideri Bahçeli geldi. Kısa süre sonra da Erdoğan alandaydı. Erdoğan ve Bahçeli, miting öncesinde bir süre sohbet etti. Cumhur İttifakı

İzmir'den sonra ikinci büyük mitingini Ankara'da yaptı. Mitinge kaç kişinin katıldığını Cumhurbaşkanı Erdoğan açıkladı.

Erdoğan: *Emniyetin verdiği rakamı söylüyorum; 450 bin. Bu bir şeyi gösteriyor, ne diyor Ankara? Biz 31 Mart'a hazırız diyor.*

Makro Çözümleme

Bültenin ilk sırasında yer alan ilk siyaset haberinde yapılan tematik incelemede kullanılan başlıklar incelendiğinde 17 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Hiçbir başlığın yeniden tekrar etmediği haberde genelleme ifade ettiği ve başlangıçta kullanıldığı için “Mansur Yavaş'ı hedef aldılar” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilmektedir.

Girişte özetleyici giriş tekniği ile alıntılı giriş tekniği bir arada kullanılmıştır. Haberde öne çıkarılan konular kısa kısa sunulmakta ve haberin aktörlerinin konuşmalarından öne çıkarılan cümleler de alıntılanmaktadır.

Fotoğrafta mitingden ve liderlerin mitingdeki konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Cumhur İttifakı liderlerinin ortaklaşa düzenlediği mitingde ilişkin bilgiler ve liderlerin bu mitingde yaptığı konuşmalar gösterilmektedir. İki liderin de Millet İttifakı'nın Ankara adayına yönelik eleştirileri gösterilmektedir.

Yorumda “sert sözler”, “hedef aldı” gibi ifadelerle rastlanmaktadır. Ayrıca miting için “geniş güvenlik önlemi alındığı” da belirtilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olarak kurulduğu görülmektedir. Cümlelerin genelinin bileşik yapılı olduğu ve doğrudan anlatım da yapıldığı gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda Cumhurbaşkanı Erdoğan ile MHP lideri Bahçeli'nin Ankara'da düzenlenen ortak mitingde birbirini destekleyen yöndeki açıklamaları gösterilmektedir. Ters piramit kuralına göre oluşturulan haberde MHP lideri Bahçeli önce konuşmasına rağmen konuşması sonra verilmektedir. Haberin en sonunda ise miting için yapılan hazırlıklar ve katılan kişi sayısı izleyiciye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ağzından aktarılan “Ankara 31 Mart'a hazır” mesajıyla verilmektedir.

Kelime seçimleri incelendiğinde “söyledi”, “açıkladı” gibi olumlu aktarma yüklemelerinin kullanıldığı görülmektedir. Haberin geneli itibarıyla de olumlu bir yönde oluşturulduğu gözlemlenmektedir.

Retorikte de liderlerin konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Ayrıca, Erdoğan ve Özhaseki'nin kürsüye eşleriyle gelip halkı selamlama görüntüleri, Bahçeli'nin de halkı selamlama görüntüsü, Türk bayrağı ve Cumhuriyet bayrağı sallayan vatandaşların görüntüsü, liderlerin birlikte verdikleri pozlardan, kürsüde, arkada sohbet ederken, miting alanına girerken görüntüleri verilmektedir. Bahçeli, Mansur Yavaş'ı eleştirirken ekran ikiye bölünerek Yavaş'ın görüntüleri ve Yavaş'ı dinleyenlerin yaptıkları bozkurt işaretleri gösterilmektedir. Miting için alınan önlemler sıralanırken de havada uçan helikopter ve alandaki kalabalık izleyiciye sunulmaktadır. Bu haberde diğer tüm haberlerde bulunan kırmızı- beyaz ekran yazıları yer almamaktadır.

Haber 70

Spiker: *Cumhuriyet İttifakı'nın büyük İstanbul mitingi ise yarın Yenikapı'da yapılacak. Hazırlıklar tüm hızıyla sürerken alana 16 metre yüksekliğinde 145 metre karelik dev bir platform kuruldu. Mitinge 2 milyon kişinin gelmesi bekleniyor.*

Canlı perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP lideri Devlet Bahçeli'nin birlikte katılacağı miting için kurulan platformun üzerine led ekranlar kuruluyor. Sahnenin rüzgardan etkilenmemesi için 100 tonun üzerinde su tankı ve metal ağırlık kullanıldı. Miting alanında ses sistemi için 18 kule kullanılırken toplam ses sisteminin 18 bin watt gücünde olduğu öğrenildi. Mitingin güvenliğini 5 bin civarında polis sağlayacak. 5 ayrı giriş noktasında 130 dedektörlü kapı, 23 xray kullanılarak vatandaşlar aranacak ve içeri alınacak. Miting 18 kamera ile canlı olarak yayınlanacak efendim.*

Makro Çözümleme

İkinci sırada verilen haberde yapılan tematik incelemede 5 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberde iki defa kullanılan "Cumhuriyet İttifakı'nın İstanbul mitingi yarın" cümlesi ana başlık olarak öne çıkarılmaktadır.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde verilen bilgilerden öne çıkarılanlar kısaca sıralanmaktadır.

Fotoğrafta miting için yapılan hazırlık çalışmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Cumhuriyet İttifakı'nın İstanbul'da düzenlenecek miting için yapılan hazırlıklar ve katılacak tahmini kişi sayısı belirtilmektedir.

Haberin yorumunda miting için yapılan hazırlıklar olumlandırılarak aktarılmış, teknik detaylara yer verilmiştir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümleler incelendiğinde edilgen bir üslubun hakim olduğu görülmektedir. Basit cümle yapısının hakim olduğu haberde devrik cümleye de yer verilmiştir.

Bölgesel uyumda Cumhuriyet İttifakı liderlerinin ortaklaşa düzenleyeceği miting için detaylı hazırlık yapıldığı mesajı verilmek istenmektedir. Görev alacak personel, alınan güvenlik önlemleri, kamera ve ses gibi teknik bilgiler izleyiciye olumlandırılarak sunulmaktadır.

Kelime seçimleri incelendiğinde teknik bilgi içeren kelimelerin yoğunlukta olduğu görülmektedir. Farklı zaman kiplerinden oluşan yüklemelerin bir araya geldiği metnin fazla uzun tutulmadığı görülmektedir.

Retorikte ise canlı olarak üzerine ses eklenen ham görüntülerin ekrana yansıtıldığı görülmektedir. Miting için kurulan sahne, çalışan personeller, kamera ve ses sistemleri görüntüleri, güvenlik bariyerlerinin görüntüleri gibi detaylar izleyiciye gösterilmektedir. Günler öncesinden hazırlık yapıldığı mesajıyla İstanbul seçmenine ve mitinge önem verildiği mesajı verilmek istenmektedir. Mitinge katılması beklenen kişi sayısının hem KJ ile hem de perfore ile vurgulandığı görülmektedir.

Haber 71

Spiker: *CHP lideri yine Tank Palet Fabrikası üzerinden yüklendi Cumhurbaşkanı Erdoğan'a. Kılıçdaroğlu'nun gündeminde ekonomi ve emeklilikte yaşa takılanlar da vardı.*

Kılıçdaroğlu: *Kendi devletinin silah fabrikasını götüreceksin, yabancı bir orduya vereceksin 25 yıllığına. E Türk Telekom'u gördünüz ne hale geldi.*

Perfore: *Hedefinde Cumhurbaşkanı Erdoğan vardı Kılıçdaroğlu'nun. İşletmesi 25 yıllığına Katar ortaklı bir Türk firmasına verilen Tank Palet Fabrikası üzerinden bir kez daha yüklendi.*

Kılıçdaroğlu: *Katar'a bu silah fabrikasının %50'sini ne kadara verdin arkadaş? İhaleyi ne zaman yaptın? İhale şartnamesi nerede yayınlandı? 20 milyar dolar değeri. Aynı konumda üretim yapan dünyadaki 5 önemli fabrikadan birisi.*

Perfore: *Ankara'da TESKOP- İş Sendikası'nın Genel Kurulu'nda konuştu CHP lideri. Gündeminde yine Sakarya'daki Tank Palet Fabrikası vardı.*

Kılıçdaroğlu: *Bir devletin namusu kendi ülkesinin çıkarlarını siyaset kurumunun sahip çıkmasıyla olur.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu, tank palet fabrikası çalışanlarının başka fabrikalara geçmek için dilekçe verdiğini söyledi.*

Kılıçdaroğlu: *Gerekçe, bu fabrikada silah üretiyoruz, burada devletin en önemli sırları var, buraya Katar ordusu geldiği zaman bütün bu sırları öğrenecekler. Biz devletin sırlarının yabancı bir devlete verildiği fabrikada çalışmak istemiyoruz. O işçilerin tek tek tamamının alınlarından öpüyorum.*

Perfore: *Sonra sözü ekonomiye getirdi, işsizlik rakamlarını hatırlattı.*

Kılıçdaroğlu: *8 milyona dayandı işsizlik sayısı. Bakın şu liste işsizlik dolayısıyla kendisini yakanlar ve intihar edenlerin listesi.*

Perfore: *Kılıçdaroğlu, emeklilikte yaşa takılanları hatırlattı, o tartışma üzerinden de sendikaları eleştirdi.*

Kılıçdaroğlu: *Emeklilik yaşı 60 oldu, vatandaş primini ödedi, emekli olacak, yaşı bekleyeceksin diyor, gidiyor patrona “İşsizim” diyor, “sen yaşlısın” diyor. Gidiyor devlete “Beni emekli et” “sen daha gençsin” diyor. Bu düzenleme yapılırken yeterli tepki gösterildi mi? Hayır.*

Perfore: *Ankara’dan Artvin’e giden Kılıçdaroğlu, oradan da Erdoğan’a tank palet fabrikası çağrısı yaptı.*

Kılıçdaroğlu: *Sayın Erdoğan, Katar ordusu ile yaptığın sözleşmeyi iptal et, bir hafta içinde bu kardeşin 50 milyon doları bulmazsa siyaseti bırakacağım.*

Makro Çözümleme

Üçüncü sırada yer verilen haberde yapılan tematik incelemede ise 8 defa KJ değişikliği yapıldığı gözlemlenmiştir. Haberde üçer defa yer verilen “Kılıçdaroğlu ekonomi üzerinden eleştirdi” ve “Tank Palet Fabrikası tartışması” cümleleri ana başlık olarak öne çıkarılmaktadır.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberin ana başlığında da vurgulanan bilgi girişte de belirtilmekte ve haberde yer verilen diğer konu başlıkları da genel olarak sıralanmaktadır.

Fotoğrafta CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun katıldığı mitingde hükümete yönelik eleştirileri aktarılmaktadır. Ekonomi ve Tank Palet Fabrikası’nın devri ile ilgili eleştirileri sıralanmakta haberin sonunda da emeklilikte yaşa takılanlar konusuna değindiği belirtilmektedir.

Yorumda Kılıçdaroğlu’nun katıldığı farklı programlarda aynı konuları gündeme getirdiği mesajı yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken olarak kurulduğu görülmektedir. Kısa ve basit yapıları cümlelerin yoğunlukta olduğu haberde devrik yapıları cümleler de yer almaktadır.

Bölgesel uyumda Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı ve hükümeti Sakarya'daki Tank Palet Fabrikası'nın devri üzerinden eleştirdiği belirtilmektedir. Kılıçdaroğlu'nun daha sonra "konuyu ekonomi ve işsizlik rakamlarına getirdiği" bilgisi verilmekte ve bu konu ile ilgili eleştirileri gösterilmektedir. Haberin en sonunda da aktörün "emeklilikte yaşa takılanlar" konusu ile ilgili sözleri izleyiciye sunulmaktadır.

Kelime seçimleri incelendiğinde "bir kez daha yüklendi", "gündeminde yine", "oradan da" örneklerinde görüldüğü gibi haberin pek çok yerinde Kılıçdaroğlu'nun aynı konuyu tekrar konuştuğu algısı oluşturulmaktadır.

Retorikte CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Mitinge katılan kalabalığın görüntüleri, çekim yapılırken görüntü, tank palet fabrikasından ve tanklardan görüntü, emeklilikte yaşa takılanlardan eylem yapanların görüntülerine yer verilmiştir. Haberin bir bölümünde Kılıçdaroğlu konuşurken ekran ikiye bölünmekte ve yukarıda bahsedilen bazı görüntüler ekranın yarısında verilmektedir.

Haber 72

Spiker: *İyi Parti Lideri Meral Akşener ise, Niğde'deki mitingden verdi mesajlarını. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yaşadığı terör polemliği için konuştu, beka tartışmasına tepki gösterdi.*

Akşener: *Ne yapacaksa yapsınlar, ellerinden geleni ardına koymasınlar, gereğini yapsınlar ama dedikodu etmesinler onu söylüyorum. Ayıp oluyor ayıp!*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yaşadığı terör polemliğini hatırlatan Akşener, "Korkacağım kimse yok" dedi.*

Akşener: *Bu seçimin düşman kuvveti benim. Önce bu kadın, sonra bayan Meral, arkasından güya Hanımefendi. Güya Hanımefendi'yi ben kadınlarımızın, hanımlarımızın ferasetine havale ediyorum.*

Perfore: *İyi Parti lideri Akşener, Niğde şehir merkezindeki mitingde konuştu.*

Akşener: *İsteyen hapis eder, isteyen vurdurur. Nefes ne bir an sonradana inanmışımıdır. Cenabı hak bana musibet nasip etmişse, musibet için de birilerini vesile kılacaksa hoş gelmiş, sefa gelmiş.*

Perfore: *Beka tartışmalarını hatırlattı, seçmene sağduyu çağrısı yaptı.*

Akşener: *Bir yerel seçime gidiyoruz ama Allah var tepelerdekini konuşmasına bakarsanız savaşa gidiyoruz. Sakın ola ki kalp kırmayın, gönül kırmayın bir belediye seçimi neticesinde birbirinizin yüzüne bakamayacak hale gelmeyin.*

Makro Çözümleme

Dördüncü sırada yer alan haberde yapılan tematik incelemede 4 defa KJ değişikliği yapıldığı ve “Akşener Niğde’den seslendi” cümlesinin iki defa kullanıldığı görülmüştür.

Girişte yine özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde öne çıkarılan konu başlıkları sıralanmaktadır.

Fotoğrafta İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Meral Akşener’in katıldığı mitingde yaptığı konuşmalardan Cumhurbaşkanı Erdoğan’a yönelik sözleri öne çıkarılmıştır. Akşener’in Cumhur İttifakı’nın “savaşa gider gibi seçime gittiği” yönündeki söylemleri gösterilmekte ve kendisinin “kalp kırmayın” tavsiyeleri izleyiciye sunulmaktadır.

Yorumda önceki haberde yer alan aynı yaklaşımın bulunduğu gözlemlenmektedir. Akşener’in de aynı konuları tekrar gündeme getirdiği mesajı verilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken olarak kurulduğu görülmektedir. Kısa ve basit yapıları cümlelerden oluşan metinde devrik cümleler de yer almaktadır.

Bölgesel uyumda İyi Parti lideri Akşener’in Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kendisine yönelik cümlelerine verdiği yanıtlar gösterilmektedir. Haberin ilerleyen bölümlerinde ise Akşener’in seçmene “sağduyu çağrısı” yaptığı belirtilmektedir.

Kelimeler incelendiğinde haberin genel anlam barındıran kelimelerle oluşturulduğu görülmektedir. "hatırlattı", “çağrı yaptı”, “dedi” aktarma yüklemelerinin de yansız olarak tercih edildiği gözlemlenmiştir.

Retorikte ise Akşener’in katıldığı mitingden görüntüler, kalabalığın görüntüleri, kürsüde selamlama, konuşma yaptığı sıradaki görüntüleri kullanılmıştır. Bunların dışında Akşener’in bahsettiği konulara ilişkin herhangi bir görüntü yerleştirilmemiştir.

Haber 73

Spiker: 31 Mart Yerel Seçimleri için geri sayım devam ederken İstanbul adayları da seçim çalışmalarına mola vermeden devam ediyor. Hem Cumhuriyet İttifakı'nın adayı Binali Yıldırım hem de Millet İttifakı'nın adayı Ekrem İmamoğlu, İstanbullulara projelerini anlattı, oy istedi.

Perfore: Cumhuriyet İttifakı'nın İstanbul Adayı Binali Yıldırım, dün akşam eşi Semiha Yıldırım ile birlikte Kayış dağındaki huzur evini ziyaret etti. Huzur evindeki bir doğum günü kutlamasına katılan Yıldırım ve eşi, huzur evi sakinlerinden olan Ayşen Gruda'nın ablası Ayten Erman'a da baş sağlığı diledi. Yıldırım, bugün ise Avcılar'da öğrencilerle bir araya geldi.

Yıldırım: Banliyö hattına binen oldu mu bu ara? Memnun musunuz? Onu da yaptık.

Perfore: Binali Yıldırım, 5 yılda İstanbullu 500 bin gence iş imkanı sağlayacaklarını söyledi.

Yıldırım: Yeni İstanbul Havalimanı'nda 225 bin kişi çalışacak. Yanlış anlaşılmasın, yani belediyeye alacağız belediyeden maaşlı olacak. Öyle bir şey mümkün değil. Sizin fikirlerinizi sermaye sahipleriyle buluşturacağız. Böylece kendi hesabınıza çalışacaksınız.

Perfore: Bir sonraki durağı olan Bahçelievler'de STK temsilcileriyle buluşan Yıldırım, "İstanbul'a tecrübe lazım" dedi.

Yıldırım: İstanbul hapşırsa Türkiye nezle olur. O kadar önemli yani. Olmazsa olmaz, Türkiye için İstanbul, lazım hem de çok lazım ama ne yapmak lazım İstanbul'a da tecrübe lazım tecrübe.

Perfore: Millet İttifakı'nın İstanbul Adayı Ekrem İmamoğlu ise dün akşam Üsküdar'daydı.

İmamoğlu: Hiçbir belediye akraba kulübüne dönemez. Biz öyle oğlan, kızı oğlu, damadı, gelini, bu işleri sevmeyiz kardeşim, bu işler bize göre değil.

Perfore: Bugün ise Bakırköy'de gençlerle buluşan İmamoğlu, projelerini anlattı.

İmamoğlu: Bir kere, geçmediğiniz köprünün parasını size ödettirmeyeceğiz. Uçmadığınız hava alanının parasını size ödettirmeyeceğiz, geçmediğiniz tünelin parasını size ödettirmeyeceğiz.

Perfore: İmamoğlu, Beylikdüzü'nde de çocuklarla buluştu.

Makro Çözümleme

Bültenin altıncı sırasında yer alan beşinci siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 8 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Hiçbir başlığın tekrar

etmediği haberde genel anlam barındırdığı ve haberin başlangıcında kullanıldığı için “İstanbul adayları projelerini anlattı” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilmektedir.

Girişte genelleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Önceki haberlerde de seçim ile ilgili gelişmeler verilmesine karşın “31 Mart seçimlerine geri sayım sürerken...” şeklinde bir giriş yapılmıştır.

Fotoğrafta İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan Binali Yıldırım ve Ekrem İmamoğlu’nun konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde ilk olarak Cumhur İttifakı adayı Binali Yıldırım’ın katıldığı programlar ve yaptığı konuşmalar gösterilmiş ardından Millet İttifakı adayı Ekrem İmamoğlu’nun programları ve konuşmaları izleyiciye sunulmuştur. İki adayın da vaatleri verilmiş ve seçmenlerle kurduğu diyaloglardan bölümler ekrana taşınmıştır.

Yorumda haber metninde yorum barındıran bir ifadeye rastlanmamıştır. Adayların birbirleriyle ilgili isim vermeden yaptıkları değerlendirmeler gösterilmiştir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken üslupla kurulduğu görülmektedir. Cümlelerin genellikle basit yapılı olarak oluşturulduğu gözlemlenmiştir.

Bölgesel uyumda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan adayların gün içinde katıldıkları programlar ve buralarda yaptıkları konuşmalar gösterilmektedir. Adayların seçim vaatlerine ilişkin bilgiler de yer almaktadır.

Kelimelerde haberin olumlu yönde oluşturulduğu görülmektedir. İki aday açısından da aynı yönde kurulan metinde “söyledi”, “dedi” örneklerindeki gibi aktarma yüklemelerinin de olumlu olduğu gözlemlenmiştir.

Retorikte ise ilk olarak Binali Yıldırım’ın yaptığı huzurevi ziyaretinden yaşlılarla birlikte görüntüleri, şarkı söylerken görüntüsü kullanılmıştır. Haberin devamında gençlerle buluşmasında yaptığı espriler ve gülme sesleri kullanılmıştır. Yıldırım’ın eşinin, programlarda yer alan katılımcıların görüntüleri de yer almaktadır. Haberin ikinci kısmında verilen Ekrem İmamoğlu’nun da aynı şekilde konuşmasından görüntüler, dinleyenlerin görüntüleri, çocuklarla buluşmasında çocukların “ekrem abi” sloganı atmaları ekrana yansıtılmaktadır. Haberde iki adayın da konuşmalarının belli bölümleri alt yazılarla desteklenmektedir.

2.13. 24 Mart 2019 Fox TV Ana Haber

Haber 74

Spiker: *Tank Palet Fabrikası'nın 25 yıllığına devri, siyasetin yine en sıcak başlıklarından. İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a seslendi, "İlk 3 aylık emekli maaşımı işletme bedeli olarak ortaya koyuyorum, sen de uçağını sat" dedi. Türk-İş Başkanı Ergün Atalay ise %51 hisse bizde kalmalı uyarısında bulundu.*

Akşener: *İlk 3 aylık emekli maaşımı işletme bedeli olarak ortaya koyuyorum. Satıyor musun bakalım uçağını? Sat şu uçağını da görelim.*

Erdoğan: *Buraya yapılacak yatırım için 50 milyon dolar gerekiyor.*

Akşener: *Utanmadan dedin ki "50 milyon dolarlık yatırım lazım. Onun için yap, işlet, devret. 25 yıllığına verdik." ayıptır, ayıp! 25 yıl sonra Erdoğan, sen 90 yaşında olacaksın.*

Perfore: *"Tank Palet Fabrikası için 50 milyon dolarlık yatırım gerek" diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'a rest çekti İyi Parti lideri Meral Akşener."3 aylık emekli maaşımı bağışlıyorum" dedi, Cumhurbaşkanı'na "Sen de uçağını sat" çağrısında bulundu.*

Akşener: *13 tane uçağa biniyorsun. 500 milyon dolar bir tanesi. İn o uçaktan, sat 500 milyon dolara, koy fabrikanın içine.*

Erdoğan: *Burada kesinlikle bir mülkiyet devri söz konusu değildir.*

Kılıçdaroğlu: *O sözleşmeyi iptal et o 50 milyon doları ben sana bulacağım kardeşim.*

Perfore: *İlk resti "50 milyon doları ben bulurum" diyerek CHP lideri çekmişti. Sakarya'daki tank palet fabrikasının işletme hakkının devri, liderler arasındaki en sert polemik başlıklarından.*

Akşener: *Bütün teknolojiyi Katarlılara peşkeş çekiyorsun. Obüs mermilerini yapan yer orası.*

Kılıçdaroğlu: *Ya benim fabrikamdan ben tank satın alacağım. Akla bak. Bunu aynı zamanda Sayın Bahçeli için de söylüyorum.*

Bahçeli: *Kılıçdaroğlu, varsın şehir, şehir gezip dedikodu yaysın. Olmayan milliyetçiliğini ispatlamaya çalışsın.*

Türk- İş Başkanı Atalay: *Şartnameyi açıklasınlar. Katar'dır, BMC kimse gelip 40 tanesini bizim fabrikada yapsın geri kalan 200 tanesini kendi fabrikasında yapsın.*

Ak Partili Yavuz: *24 ayda 40 tane tank üretilecek, 41.tankın üzerine milli motor yerleştirilecek.*

Perfore: *Türk- İş Başkanı Ergün Atalay ise, şartnameyi açıklayın” çağrısında bulundu. “25 yıllık anlaşma kapsamında %51 hisse savunma bakanlığında olmalı” dedi.*

Atalay: *51 yetki Türkiye Cumhuriyeti’nde olsun, Savunma Bakanlığı’nda olsun. 49 da yabancı sermaye gelirse gelsin.*

Yavuz: *Katar geliyor %49’un ortak oluyor, parasını veriyor. Ama birileri bir kaşık suda fırtına kopartıyor.*

Akşener: *Tank palet fabrikasını 50 milyon dolar için Katarlılara peşkeş çeken bir zihniyet bu!*

Makro Çözümleme

Bültenin ilk sırasında yer alan ilk siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 14 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberde 3 defa kullanılan “Siyasetin gündemi tank palet fabrikası” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Spiker, yorum katmadan haberde verilen bilgilere ilişkin önemli yerleri sıralamaktadır.

Fotoğrafta, Meral Akşener, Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan, Devlet Bahçeli, Engin Atalay ve Ali İhsan Yavuz’un açıklamalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Tank Palet Fabrikası’nın devri ile ilgili muhalefetten yapılan eleştiriler gösterilmektedir. İyi Parti lideri Meral Akşener’in Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın eleştirdiği cümlesi de yeniden gösterilmektedir. Türk-İş Başkanı Ergün Atalay’ın da muhalefetin eleştirilerini destekler nitelikteki açıklamaları verilmektedir. Haberde iktidar tarafından yanıt olarak yalnızca Ak Partili Ali İhsan Yavuz’un cümleleri yayınlanmaktadır.

Yorumda, haberin temel konusunu oluşturan tank palet fabrikası tartışması için “siyasetin en sıcak başlıklarından” ve “sert tartışmalarından” değerlendirmesi yapılmaktadır. Akşener ve Kılıçdaroğlu için de “Erdoğan’a rest çektikleri” yorumu yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümleler incelendiğinde etken üslupla yazıldıkları görülmektedir. Devrik cümlelerin ve bileşik yapı cümlelerin kullanıldığı dikkat çekmektedir.

Bölgesel uyumda İyi Parti lideri Meral Akşener'in Cumhurbaşkanı Erdoğan'a tank palet fabrikasının devri ile ilgili yaptığı eleştiriler üzerinden daha önce gösterilen tepkiler de tekrar izleyiciye hatırlatılarak sunulmaktadır. İki liderin eleştirilerini destekler nitelikte konuşan sendika başkanının konuşması da verilmektedir. Karşı taraftan ise Ak Partili Ali İhsan Yavuz ile MHP lideri Bahçeli'nin kısa cümleleri gösterilmektedir.

Kelimeler incelendiğinde ise yorum barındıran ifadelere rastlanmaktadır. Ayrıca haberin muhalefet tarafından olumlu yönde yazıldığı görülmektedir. “Çağrıda bulundu”, “uyarıda bulundu”, “dedi” gibi olumlu yönde aktarma yüklemeleri tercih edilmiştir.

Haberin retorikinde ise tartışmaya neden olan fabrikadan, tanklardan görüntüler kullanılmıştır. Konuşması yer alan siyasi isimlerin ve sendika başkanının konuşmalarından görüntülere yer verilmiştir. Meydanlardaki kalabalıkların görüntüleri de izleyiciye sunulmaktadır.

Haber 75

Spiker: *Beka polemiği de seçim meydanlarının tansiyonunu yükseltmeye devam ediyor. İktidar kanadı ve ortağı MHP lideri Bahçeli, HDP ile işbirliği yapıldığı iddiasıyla Millet İttifakı'na sert sözlerle yüklendi. İyi Parti, CHP ve Saadet liderlerinden de aynı sertlikte cevap geldi.*

Bahçeli: *İstanbul'da PKK'ya geçit yoktur. İstanbul'da FETÖ'ye müsemma yoktur. Beka düşmanlarına karşı aynı mevziiye girdik. Bütün siyasi dürtüleri, kısır çekişmeleri, dipsiz ve sonuçsuz problemleri geride bıraktık.*

Kılıçdaroğlu: *Belediye başkanı seçmek bir beka sorunu mu? Eğer Türkiye'nin beka sorunu varsa dönüp 17 yıldır bu ülkeyi yönetenlere sormak lazım.*

Akşener: *Allah allah nidalarıyla savaşa gidiyoruz.*

Perfore: *Yerel seçimlerin en sert polemiği beka ve terör. Cumhur İttifakı, zehir zemberek sözlerle Millet İttifakı'nı hedef alırken Akşener, iki liderin yakın geçmişte aynı başlık üzerinden birbirilerine söylediği ağır sözleri hatırlatarak tepki gösterdi Mersin'den.*

Akşener: *Bakın bayayım bugünün kankaları, 2015'te ne olmuş.*

Erdoğan: *Bugün MHP, bölücü örgütün güdümündeki partiye oy dilenir hale geldi.*

Bahçeli: *Erdoğan'dan bunu ispatlamasını istemiştım, ispatlamayan, namert, alçak ve şerefsiz olduğunu hiç çekinmeden haykırmıştım.*

Akşener: Değişmeyen tek şey Sayın Erdoğan'ın iftiraları, oradaki insanlar, liderler değişiyor. Ama bugün 5 kere görüşerek kanka oldular. Allah mübarek etsin.

Perfore: İstanbul Yenikapı'daki ortak mitingde Erdoğan, konuya girmede. Meydan, Bahçeli'nin sert eleştirilerini dinledi. Yeni Zelanda'daki terör saldırısından yola çıkarak sözü bekaya getirdi Bahçeli.

Bahçeli: Şu anda boğazın batı yakasındayız, Avrupa kıtasındayız, işte buradayız Yenikapı'dayız. Gelin katiller, gelin de görelim, gelin de dedeleriniz gibi sizi aynen yerin dibine indirilelim.

Kılıçdaroğlu: Türkiye'deki atmosfer şu, sanki bir savaşa gidiyoruz, Türkiye'de bir beka sorunu var, Türkiye yok edilmek üzere.

Bahçeli: PKK/PYD/YPG, FETÖ'nün kanlı, kahpe, kiralık tetikçileri olarak seçilmesi vahşetin küresel elebaşlarına nüfuz etmiş, Türk ve İslam düşmanlığının yegane sebeplerinden birisidir.

Perfore: İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun "Kandil ile sözleşme imzaladılar" sözlerine de Akşener ve Karamollaoğlu, sert çıktı.

Soylu: İstanbul'da 325 PKK'lıyı da CHP, İyi Parti ve Saadet Partisi listelerinden aday yaptılar.

Akşener: Bugün ben PKK'lıymışım, Kandil'le sözleşme imzalamışım Temel Karamollaoğlu ile beraber, Hadi oradan be, hadi oradan be hadsiz!

Makro Çözümleme

İkinci sıradaki haberde yapılan tematik incelemede 10 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. 4 defa aynı başlığın ekrana taşınması "Seçim öncesi beka tartışması sertleşti" cümlesinin haberin ana başlığı olarak değerlendirilebileceğini göstermektedir.

Haberin girişinde özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Girişte haberde "sert yüklenmeler" olduğu görüşü yansıtılmaktadır.

Fotoğrafta, haberde konuşması yer alan siyasi isimlerin görüntüleri yer almaktadır.

Haberin şematik çözümlemesinde beka tartışması üzerine kurulan haberde siyasi aktörlerin konuya dair görüşleri ve birbirlerine yönelik eleştirileri yer almaktadır.

Haberin yorumunda ise "en sert polemik", "zehir zemberek sözler" gibi yorum ifadeleri yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümleler incelendiğinde etken üslupla yazıldığı görülmektedir. Devrik cümlelere ve bileşik cümlelere yer verilen haberde doğrudan anlatım da yapılmıştır.

Bölgesel uyumda beka tartışması üzerinden Cumhur İttifakı'nı eleştiren siyasi aktörlerin konuşmalarına yer verilmiştir. Cumhur İttifakı tarafından da yanıt olarak MHP lideri Bahçeli'nin cümleleri kullanılmış, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu konuya girmedeği vurgulanmıştır.

Kelimeler incelendiğinde yine Millet İttifakı tarafından olumlu yönde yazıldığı görülmektedir. "Ağır sözleri hatırlatarak tepki gösterdi", "zehir zemberek sözlerle hedef aldı" gibi farklı taraflar için farklı yönde kelimeler kullanılmıştır.

Haberin retoriğinde ise MHP lideri Bahçeli, CHP lideri Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan, İyi Parti lideri Meral Akşener ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun konuşmalarından görüntüler yer almaktadır. Haberde miting meydanlarındaki kalabalığın görüntüleri de kullanılmıştır.

Haber 76

Spiker: Seçimlere bir hafta kala Cumhur İttifakı, üçüncü ortak mitingini yaptı bugün. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP lideri Bahçeli, İstanbul Yenikapı'dan seslendi seçmene. Geniş güvenlik önlemlerinin alındığı, yolların kapatıldığı mitingde sahneye ilk çıkan İstanbul adayı Binali Yıldırım oldu. Yıldırım, konuşmasında birlik beraberlik mesajı verdi.

Perfore: Cumhur İttifakı'nın üçüncü mitingiydi. Üçüncü ve en kalabalığı... İstanbul Yenikapı miting alanını dolduran kalabalığı ilk selamlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan oldu. Avrupa yakasında Yenikapı'daydı miting. Ama önlemler İstanbul'un hemen her ilçesinde hissedildi.

Muhabir: Başta Avrasya Tüneli ve sahil yolu olmak üzere miting alanına çıkan bazı yollar sabah saat 6 itibariyle trafiğe kapatıldı. Aynı zamanda bazı vapur seferleri de karşılıklı olarak iptal edildi. Ekstra güvenlik önlemi olarak da üzerine Türk bayrağı serili kamyonlar da kapalı yollarda yerini aldı.

Perfore: Miting saatine kadar da Üsküdar ve Söğütözü'nden kalkan motorlar, ücretsiz olarak seçmenleri Yenikapı'ya getirdi. Diğer toplu ulaşım araçları da unutulmadı.

Muhabir: Halk ulaşımı, metro, metrobüs ve marmarayla sağlıyor. İşte Yenikapı'daki Marmaray istasyonunun önü. Burada da bir kontrol noktası oluşturulmuş durumda ve güvenlik bekçiler tarafından sağlanıyor.

Perfore: Yaklaşık 5 bin polis ile sağlandı güvenlik.

Muhabir: Miting alanının çevresinde geniş güvenlik önlemleri alındı. Alana giriş için 4 ayrı güvenlik noktası kuruldu. 130 dedektörlü kapı, 23 xray cihazıyla miting alanına girmek isteyenlerin üzerleri tek tek aranıyor, ondan sonra içeri girebiliyorlar.

Perfore: Cumhurbaşkanı Erdoğan ve eşi Emine Erdoğan, helikopter ile geldi Yenikapı'ya.

Yıldırım: İstanbul, aziz İstanbul! Hanımlar, sizlerle gurur duyuyoruz beyefendiler, gençler.

Perfore: Yıldırım, birlik mesajı verdi konuşmasında. "Tüm parti seçmenlerini kucaklayacağız" dedi.

Yıldırım: O partiden, bu partiden diye ayırmadan herkes için hizmet götüreceğiz. Ayırmak yok, ötekileştirmek yok!

Perfore: "İstanbullu, üretecek, kazanacak ve konfor içinde yaşayacak" dedi.

Yıldırım: Vereceğiniz her oy, daha çok iş, daha çok aş, daha çok bereket, daha çok üretim demek. Anneler, çocuklarınız en güzel ana okuluna gidecek.

Perfore: Binali Yıldırım, konuşmasını miting alanını tebessüm ettiren iki taleple bitirdi.

Yıldırım: Birlikte çalışmaya, benim kankam olmaya gençler var mısınız? Finali Binali ile yapalım mı?

Perfore: Yıldırım, sözü Cumhur İttifakı'nın ortağı MHP lideri Bahçeli'ye bıraktı. Bahçeli de büyükşehir ve ilçelerde Cumhur İttifakı adaylarına oy istedi.

Bahçeli: İstanbul ehline emanet edilmelidir. Bunu başaracak isim ise Cumhur İttifakı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Sayın Binali Yıldırım'dır.

Perfore: Cumhurbaşkanı Erdoğan ise, desteğe gelen eski Başbakan Tansu Çiller ve eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar ile bir süre sohbet etti, sonra sahneye çıktı. Sözlerine vaatle değil, şarkıyla başladı. Erdoğan konuşurken miting alanına dev Türk bayrağı açıldı. Kalabalığın sayısını da açıkladı Cumhurbaşkanı.

Erdoğan: Aldığım resmi rakam 1 milyon 600 bin.

Perfore: İstanbul için vaatleri Yıldırım Erdoğan'a bırakmıştı. Cumhurbaşkanı, dev ekran üzerinden anlattı, "Bu projeleri herkes yapamaz" diyerek Ekrem İmamoğlu'nu hedef tahtasına koydu.

Erdoğan: *Ya getirdiğin kişi şu anda İstanbul'un bir ilçesinin belediye başkanı... İstanbul gibi bir şehre de öyle rastgele bir isim yakışmazdı. Onun için İstanbul'a biz Binali Yıldırım kardeşimizi aday gösterdik.*

Makro Çözümleme

Tematik çözümlemesi yapılan haberde başlıklar incelendiğinde 10 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberde iki defa kullanılan “Cumhur İttifakı üçüncü ortak mitingi İstanbul’da yaptı” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Ancak diğer haberlerden farklı olarak haberin aktörlerinin konuşmalarından alıntı yapılmamış, herhangi bir konu bile vurgulanmamıştır.

Fotoğrafta, Cumhurbaşkanı Erdoğan, MHP lideri Bahçeli ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım’ın konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde İstanbul’da yapılan miting ile ilgili güvenlik önlemleri ön plana çıkarılmış ve haberin başlangıcında gösterilmiştir. Mitingde yapılan konuşmalara daha sonra yer verilmiş ve programda yapılan sıralamaya göre izleyiciye gösterilmiştir.

Haberin yorumunda mitingdeki kalabalık vurgulanmakta ve “en kalabalığıydı” yorumu yapılmaktadır. Alınan güvenlik önlemleri için de “İstanbul’un her ilçesinde hissedildi” yorumu yapılmaktadır. “tebessüm ettiren talep” yorumu da Yıldırım’ın konuşmasından önce verilmektedir.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken bir üslupla yazıldığı görülmektedir. Devrik cümlelerin sıklıkla kullanıldığı haberde doğrudan anlatım da yapılmaktadır.

Bölgesel uyumda Cumhur İttifakı’nın İstanbul mitingi için alınan önlemler, vatandaşların ulaşım şekilleri gibi ayrıntılar haberin en başında gösterilmektedir. Konuşmalara daha sonra yer verilen haberde liderlerin ve adayın konuşmaları da aynı şekilde yani düz pramit haber yazma kuralına göre izleyiciye sunulmaktadır.

Kelime seçimleri incelendiğinde haberin nötr bir şekilde oluşturulmaya çalışıldığı gözlemlenmektedir. Alınan önlemlerle ilgili yorum barındıran kelimeler bulunsa da genel itibarıyla “oy istedi”, “mesaj verdi”, “tebessüm ettiren taleple bitirdi” gibi olumlu ya da yansız kabul edilebilecek kelimeler kullanılmıştır.

Haberin retoriğinde ise özellikle mitinge hazırlık süreci ile ilgili çok sayıda detay görüntü kullanılmıştır. Yolların kapalı olması, Türk bayrağı serili kamyonların yolları kapatması, vapurlarda, metrobüs ve metro duraklarında ellerinde Türk bayrağı olan vatandaşların görüntüleri, miting meydanına giriş, yapılan güvenlik kontrollerine ilişkin görüntüler kullanılmıştır. Bu görüntüler kullanılırken olay yerinde bulunan muhabirin de sunumu gösterilmektedir. Bu şekilde habere olan inandırıcılık artırılmaktadır. Liderlerin ve adayın konuşmaları arasında yapılan geçiş sırasında da miting meydanında açılan dev Türk Bayrağı detayı vurgulanmaktadır. Mitinge katılan eski Başbakan Tansu Çiller'in, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın görüntüleri de haberde kullanılmıştır.

Haber 77

Spiker: *Cumhur İttifakı'nın İstanbul mitingi, Millet İttifakı'nın adayı Ekrem İmamoğlu'nun da gündemindeydi. Miting için kaldırılan otobüsler üzerinden yüklendi İmamoğlu rakiplerine. İmamoğlu'nun yoğun Pazar mesaisinde taksiciler buluşması da vardı. Yine rakiplerine gönderme yaparak vaatlerini anlattı.*

İmamoğlu: *Bugün bir miting var biliyorsunuz, 100 tane otobüs, 200 tane otobüs, sizin cebinizden çıkan parayla alınan mazotlarıyla birileri... Yuh yok, yuh yok istemiyorum, yorulursunuz olmaz.*

Perfore: *Cumhur İttifakı'nın İstanbul mitingi muhalefetin gündemindeydi. İmamoğlu, ulaşım kaynağını eleştirdi. CHP'li bir başka isim Özgür Özel ise kapanan Avrasya Tüneli üzerinden yüklendi. "Geçiş garantisi 70 bin aracın ücreti olan 1,6 milyon lira devletin kasasından çıkacak" dedi sosyal medya hesabından. Millet İttifakı'nın adayı olan İmamoğlu da, miting üzerinden yeni vaadini açıkladı.*

İmamoğlu: *En büyük vaadimdir, vallahi de billahi de hiçbirinize zorla mitinge gelin demeyeceğim, dedirtmeyeceğim kardeşim.*

Perfore: *Millet İttifakı'nın adayı Ekrem İmamoğlu, Pazar mesaisine taksicilerle bir araya gelerek başladı. Ev sahibi İstanbul Taksiciler Odası'ydı ama başkan yerine başkan vekili ev sahipliği yaptı İmamoğlu'na.*

Başkan Vekili: *Rahatsızlığından dolayı gelemedi. Gribal bir enfeksiyon geçiriyordu.*

Perfore: *İstanbul Taksiciler Odası Başkanı'nın olmamasına tepki gösterenler de oldu. İmamoğlu'ndan net vaat duymak isteyenler ise çoğunlukta idi.*

Taksici: *Uber ve benzeri korsanlar konusunda net düşünceniz nedir sayın başkanım?*

İmamoğlu: Uluslararası şebeke diye tabir ettiğiniz bu sistem, belgeyi bu arkadaşlara veren Ulaştırma Bakanlığı, doğru mu? Bunun önünü açan anlayış sizin işinizi çözemez kardeşim. Ben sizden oy istemeye de gelmedim.

Taksiciler: Ne demek o?

İmamoğlu: Ben kendimi anlatmaya geldim.

Taksiciler: Oyumuzu da vereceğiz.

İmamoğlu: Takdir sizin kardeşim.

Perfore: Ardından sandık güvenliği çalışmalarına hız verdi. Sandık başında görev alacak hukukçularla ve gönüllülerle buluştu.

İmamoğlu: Sonuçlar belli oldu, şu oldu, bu oldu falan... Malum ajanslar üzerinden bu işlere girişecekler hiç ilgilenmeyin. Bizim burada halk ajansımız var. Bir arada çalışmaya hazır mısınız?

Muhabir: Seçim şarkılarından biri rap şarkısı olan İmamoğlu'nun, ikinci yine rap şarkısını yaptı gençler. Şu anda ilk kez İmamoğlu o parçayı dinliyor ve parçanın teması oy ver.

Perfore: Şarkıları gönüllü yazar Umut Çoban ve Erdem Kaya'ya İmamoğlu da eşlik etti, sonraki istikamet Anadolu yakasıydı.

Muhabir: 31 Mart öncesi büyük İstanbul mitingi yapmayacağını açıklayan İmamoğlu, daha önceki seçimlerde Ak Parti'nin önde geldiği ilçe Sultanbeyli'ye üçüncü kez geliyor ve ilçenin meydanında kalabalığa sesleniyor.

Vatandaş: Bize terörist diyor.

İmamoğlu: Ben o işleri geçtim dostum. Kötü söz sahibine aittir. Bu kadar basit sabrın sonu da selamettir, tamam mı?

Makro Çözümleme

Tematik çözümlemesi yapılan haberde birbirini tekrar etmeyen 7 farklı KJ kullanıldığı görülmektedir. Haberin başlangıcında gösterilen ve ekranda diğerlerinden daha uzun tutulan “İmamoğlu’ndan Cumhuriyet İttifakı mitingine otobüs eleştirisi” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilebilmektedir.

Haberin girişinde yine özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde yer verilen önemli bilgiler izleyiciye girişte de kısaca sunulmaktadır.

Fotoğrafta Millet İttifakı İstanbul adayı Ekrem İmamoğlu'nun konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Cumhuriyet İttifakı'nın İstanbul mitingine yönelik CHP'den ve özellikle Ekrem İmamoğlu'ndan gelen eleştiriler gösterilmektedir. Haberin devamında ise İmamoğlu'nun yaptığı ziyaretler ve katıldığı programlara ilişkin bilgiler verilmekte ve vatandaşlarla girdiği diyaloglar, kullandığı eleştirel cümleler gösterilmektedir.

Haberde yorum barındıran net ifadeler yer almamakla birlikte genel çerçevesi itibariyle olumlu bir hava barındırmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik cümlelere yer verilen haberde doğrudan anlatım da kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda Millet İttifakı İstanbul Adayı Ekrem İmamoğlu'nun gün içinde katıldığı programlara yer verilen haberde aynı gün yapılan Cumhuriyet İttifakı'nın İstanbul mitingi ile ilgili eleştirilerine yer verilmektedir. Vatandaşların yaptığı eleştirilere verdiği "ben onları geçtim dostum", "takdir sizin kardeşim" gibi cevaplar vurgulanmaktadır.

Kelime seçimleri incelendiğinde ise "hız verdi", "eşlik etti" gibi olumlu kelimelerin ağırlıkta olduğu görülmektedir. Kullanılan "yüklendi", "açıkladı", "anlattı" aktarma yüklemeleri de haberin olumlu yönde oluşturulduğunu desteklemektedir.

Haberin retoriğinde ise İmamoğlu'nun katıldığı programlarda yaptığı konuşmalardan görüntüler, vatandaşların oluşturduğu kalabalığın görüntüleri, şarkı söyleyen rapçiler, İmamoğlu'nun eşlik ettiği yerler kullanılmıştır. Haberde İmamoğlu'nu takip eden muhabirin görüntüleri de kullanılmıştır. Ayrıca İmamoğlu'nun konuşmaları alt yazılarla desteklenmiştir.

Haber 78

Spiker: *CHP lideri Kılıçdaroğlu, İstanbul'un ilçelerindeydi. Anadolu yakasında seçmenle buluştu, tapu dağıtım törenine katıldı. İmar sorununa büyükşehir belediye başkan adayı İmamoğlu çözümünü örnek gösterdi.*

Kılıçdaroğlu: *Maltepe'de çözüldü, efendim Kartal'da çözüldü. İstanbul'da bir buçuk milyon vatandaşın tapu sorunu var. 25 yılda çözülüyorsa çözmeyenlerde bir sorun var, çözmeyenlerde bir irade eksikliği var.*

Perfore: *CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, İstanbul Maltepe'de tapu dağıtım törenindeydi. Tapusuna kavuşanların mutluluğuna ortak oldu.*

Kılıçdaroğlu: Bugün, benim hayatımın en güzel günlerinden birisi, vatandaşlarımızın tapu sahibi olması. Ekrem beyin en büyük projelerinden birisi, kentsel dönüşümde garantör büyükşehir belediyesi olacak. Diyecek ki “Herkesin evi olacak garantisi benim” Benzerini İzmir’de yaptık. Huzurlu bir Türkiye, güzel bir Türkiye.

Perfore: Tapu ve kentsel dönüşüm sorununa Millet İttifakı İstanbul adayı Ekrem İmamoğlu’nun projelerini örnek gösterdi Kılıçdaroğlu. Maltepe’den sonraki durağı Büyükkada’ydı.

Muhabir: Cumhur İttifakı Avrupa Yakası’nda Yenikapı mitinginde CHP lideri Kılıçdaroğlu da Büyükkada’da seçmenle buluşuyor, programlarına Anadolu Yakası’nda devam edecek.

Perfore: Büyükkada’da şehit Jandarma Komanda Murat Yüksel’in ailesini ziyaret etti. 1995’te PKK terörü ile mücadelede şehit düşmüştü Yüksel. Kılıçdaroğlu, İstanbul’un dört bir yanından gelen seçmeni de iskelede selamladı. İlgi yoğundu. Adalar Belediye Başkan Adayı Erdem Gül ile birlikte hepsi ile fotoğraf çekti. Anadolu Yakası’nda Kartal ve Çekmeköy de diğer duraklarıydı. Seçmene seslendi, hedefinde Cumhurbaşkanı Erdoğan vardı.

Kılıçdaroğlu: Sarayda oturanlar vatandaşa hizmet edemez. Sarayda oturanlar, milletten kopmuş insanlar demektir. Ama bizim belediye başkanlarımızı vatandaşa öneriyoruz. Görev yaptığın belediye sınırları içinde hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek.

Makro Çözümleme

Tematik çözümlemesi yapılan haberde 5 farklı KJ kullanılmıştır. Yine haberin başlangıcında gösterilen ve en uzun süre ekranda kalan “Kılıçdaroğlu İstanbul’da tapu dağıttı” cümlesi ana başlık olarak değerlendirilebilmektedir.

Girişte de yine özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde yer verilen önemli bilgiler izleyiciye girişte de kısaca sunulmaktadır.

Fotoğrafta, CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun katıldığı programlarda kentsel dönüşüm çalışmaları ile ilgili hükümete eleştirileri ve İmamoğlu üzerinden vaatleri gösterilmektedir. Kılıçdaroğlu’nun katıldığı diğer programlarda da Cumhurbaşkanı Erdoğan’ı eleştirdiği belirtilmektedir.

Haberde yorum barındıran net ifadeler yer almamakla birlikte genel çerçevesi itibarıyla olumlu bir hava barındırmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik cümlelere yer verilen haberde doğrudan anlatım da kullanılmıştır.

CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun gün içinde katıldığı programlar yine aynı gün yapılan Cumhur İttifakı'nın İstanbul mitingi ile ilişkilendirilmiştir. Mitingin Avrupa Yakasında olduğu Kılıçdaroğlu'nun da Anadolu yakasında olduğu vurgulanmaktadır.

Kelime seçimleri incelendiğinde ise yine “seslendi”, “örnek gösterdi”, “hedefinde Erdoğan vardı” gibi örnekler haberin olumlu havasını desteklemektedir.

Haberin retoriğinde CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır. Bazı konuşmaların alt yazılarla desteklendiği görülmektedir. Adalara giderken vapurda görüntüleri, kalabalığa hitap ederken görüntüleri, tapu dağıtırken görüntüleri de haberde detay görüntü olarak kullanılmıştır.

Haber 79

Spiker: *Millet İttifakı'nın Ankara adayı Mansur Yavaş, evinin kapılarını Fox Haber'e açtı. Ailesiyle birlikte sandığa günler kala seçim atmosferini değerlendirdi. Cumhur İttifakı'nın adayı Mehmet Özhaske ise günü kameralardan uzak geçirdi.*

Yavaş: *Yumurtamız da çift sarılı çıktı.*

Eşi: *Yumurta kırma görevi Mansur'da bundan sonra, çok güzel yaptı çünkü, benden daha güzel yaptı. Kızlar beğenecek.*

Perfore: *Sahanda sade yumurta Mansur Yavaş'ın elinden, dolmalar, ekmek ve yöresel meyveler Beypazarı'ndan. Seçime günler kala kahvaltı sofrasında siyaset de vardı anılar da.*

Muhabir: *Millet İttifakı'nın Ankara adayı Mansur Yavaş, yarışa başladığı günden beri ilçe ilçe geziyor, ya seçim otobüsünün üzerinde, ya mitinglerde ya da kalabalıklarla seçmenin karşısına çıkıyor ama bu kez evinde siyasetçi kimliğinin yanında bir baba olarak bir eş olarak da karşımızda.*

Eşi: *Ben yengeç burcuyum. Biraz aile bağlarım kuvvetlidir. Ben hep beraber olalım istediğim için zaman zaman öyle çatışmalar oluyor.*

Kızı: *Her baba kız arasında ara ara çatışmalar olur. Bizde de zaman zaman oluyor, toparlanıyor. Güzel bir baba kız ilişkimiz var.*

Yavaş: *En büyük hobimiz büyük kızımızın yanına gidip torun sevmek oldu şu sıra.*

Perfore: 34 yıllık eşi Nursen Yavaş, abisi, yengesi, yeğenleri, kızları. Ankara'daki seçim yarışında Mansur Yavaş'ın en büyük desteği ailesi.

Kızı: Çok heyecanlıyız hepimiz.

Eşi: Geçen seçim dönemlerinde böyle olmamıştım ben heyecanlanmaya başladım. Ne olacak acaba nasıl bitecek diye.

Yavaş: Farkın çok olmasını istiyorum. 10 oyla da 20 oyla da kazansanız mazbata sizin onda sorun yok ama ne kadar çok oyla kazanırsanız bu işte kötü siyaset yapanlara bir ders niteliğinde olacak.

Perfore: Sahte senetle icra takibi yaptığı iddiaları seçim gündemini de değiştirdi. Rakibi Özhaseki ile girdiği düello evde nasıl hissedildi bu kez eşi ve kızı anlattı.

Eşi: İcra olduğunu bildiğimiz için o yönde huzurluydum. Annem uzakta onun çok akli kaldı.

Kızı: Onun haksızlığa uğradığını görmek üzüyor. Buna bir hukukçu olarak ayrı üzüldüyorum.

Perfore: CHP lideri Kılıçdaroğlu da “Halkın iradesine dokunulamaz” sözleriyle Erdoğan'ın “Bedel ödeyecek” dediği Yavaş'a sahip çıktı.

Kılıçdaroğlu Grafik: Erdoğan, tehdit ve şantajla oy devşirmeye çalışıyor. Hiçbir şey yapamaz.

Yavaş: Seçimden sonra bu konuların kapanacağını düşünüp hep birlikte muhtarından Sayın Cumhurbaşkanı'na kadar iş birliği yapıp ortak akılla Ankara'yı yönetmeye başlayacağız inşallah.

Muhabir: Mansur Yavaş, yoğun temposuna bir kahvaltı molası vermişti ama bizimle birlikte o da yollara düşüyor. Artık seçime günler kala gündeminin en önemli maddesi ise sandık güvenliği.

Perfore: Cumhur İttifakı'nın adayı Mehmet Özhaseki ise günü kameralardan uzak geçirdi.

Makro Çözümleme

Bültende yer alan son siyaset haberinde yapılan tematik incelemede 9 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. İkiser defa ekrana taşınan “Mansur Yavaş evinin kapılarını Fox Haber'e açtı” ve “Yavaş ailesinin seçim günlüğü” başlıkları ana başlık olarak değerlendirilebilmektedir.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Spiker, haberin girişini ana başlıkta yer alan cümle ile yapmakta ve ardından Yavaş'ın rakibi Mehmet Özhasseki'nin günü kameralardan uzak geçirdiğini söylemektedir.

Fotoğrafta Yavaş'ın evinden ailesiyle birlikte yaptığı sohbetin görüntüleri kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde Mansur Yavaş'ın ve ailesinin ev ortamında birlikte görüntüleri gösterilmektedir. Seçimle ilgili ailesinin de görüşleri izleyiciye sunulmaktadır.

Haberin yorumunda Yavaş'ın “baba kimliğiyle” izleyici karşısına çıktığı belirtilmektedir. Yavaş'ın en büyük desteğinin ailesi olduğu görüşü yansıtılmaktadır. Kılıçdaroğlu'nun da Yavaş'a “sahip çıktığı” değerlendirmesi yapılmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik cümlelere de yer verilen haberde doğrudan anlatım da yapılmıştır.

Bölgesel uyumda Mansur Yavaş'ın ev halleri, ailesiyle birlikte mutlu halleri izleyiciye sunulmaktadır. Seçim süreci ile ilgili kendisine yönelik eleştirilere verdiği yanıtlar da gösterilmektedir.

Kelime seçimlerinde öyküleyici bir dille olumlu bir metin oluşturulduğu görülmektedir. Aktarma yüklemelerinin de “değerlendirdi”, “anlattı” gibi yine olumlu bir şekilde tercih edildiği gözlemlenmiştir.

Haberin retorğinde de habere Yavaş'ın yumurta kırmasıyla giriş yapılmaktadır. Günlük ve samimi halleri izleyiciye sunulmaktadır. Eski aile fotoğrafları, kızının ve eşinin görüntü ve görüşleri, Kılıçdaroğlu'nun görüntüsü ve ekranda yazılı akan cümleleri yer almaktadır.

2.14. 24 Mart 2019 Star TV Ana Haber

Haber 80

Spiker: *Cumhurbaşkanı Erdoğan, BDDK ve SPK'nın aralarında Amerika merkezli JP Morgan'ın da bulunduğu bazı bankalar hakkında müşterileri dövizle yönlendirdiği için soruşturma başlattı. Cumhurbaşkanı, bu konudaki mesajlarını yeni kapıdan verdi. Cumhur İttifakı'nın üçüncü ortak mitinginin yapıldığı İstanbul'da, ekonomideki manipülasyon iddiaları için sert konuştu Erdoğan, “Bedelini ağır ödersiniz” diye uyardı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun önemli adımlar attığını hatırlatıp önemli adımlar atıldığını söyledi, “Faturasını ağır*

keseceğiz” diye de ekledi. MHP lideri Bahçeli de, Binali Yıldırım için oy istedi. İki lider, kalabalığı birlikte selamladı.

Erdoğan: *Birileri bizi provoke etmeye başladı. Dövizi tırmandırıyorlar. Yenikapı’dan onlara sesleniyorum.*

Perfore: *Çok sert mesajlar verdi, Yenikapı’daki ortak mitingde sözlerinin adresinde finans sektörü vardı.*

Erdoğan: *Ey finans sektörünün içinde olanlar, kalkıp da piyasadan dövizleri toplayın, döviz yükselecek şöyle olacak, böyle olacak, bu tür provokatif eylemlerin içine giriyorsanız, bunun bedelini çok ağır ödeyeceksiniz.*

Perfore: *BDDK ve SPK piyasalarda manipülasyon şikayeti üzerine harekete geçti. Müşterilerini dövize yönlendirdikleri iddiasıyla bazı bankalarla JP Morgan kurumu hakkında inceleme ve soruşturma başlatıldı. Erdoğan da Yenikapı’dan Hazine ve Maliye Bakanlığı da çalışıyor diyerek seçim sonrasını işaret etti.*

Erdoğan: *Hepinizin kimliğini biliyoruz. Şu anda BDDK bazı adımlar attı. Ama şunu bilin ki seçim sonrası bunun faturasını size ağır keseceğiz.*

Perfore: *Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP lideri Bahçeli, Cumhur İttifakı’nın üçüncü ortak mitingi için bu kez Yenikapı’daydı. Erdoğan, CHP’nin İstanbul, İzmir ve Ankara adaylarını eleştirdi önce.*

Erdoğan: *Ya getirdiğin kişi şu anda İstanbul’da bir ilçesinin belediye başkanı. Ankara’ya da şöyle kenar köşe bir ilçenin belediye başkanını aday olarak gösterdi malum CHP. Ve iki kez kaybetti ve İzmir’de oraya da yine rastgele üzerinde birçok spekülasyonun olduğu geçmişi itibariyle terörle iç içe ne yazık ki kirli böyle birisini İzmir’e layık gördüler.*

Perfore: *Sonra sözü CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’na getirdi. “Sana bir müjdem var” diyerek.*

Erdoğan: *Bak sana şimdi ben bir müjde daha vereyim Bay Kemal. Temelini attık, nasip olursa Atatürk Kültür Merkezi’ni de kısa bir zamanda bitireceğiz. Ama sizlerin yaptığı gibi değil ha, dünyada parmakla gösterilecek bir AKM yapıyoruz. Herhalde bitirdikten sonra orada bir konserimize gelirsin. 29 Ekim’de Fazıl Say’ın orada bir konseri olacak.*

Perfore: *Cumhur İttifakı’nın İstanbul adayı Binali Yıldırım’a da övgüler yağdırdı.*

Erdoğan: *İstanbul gibi şehre de böyle rastgele bir isim yakışmazdı. Onun için İstanbul’a biz Binali Yıldırım kardeşimizi aday gösterdik.*

Perfore: *MHP lideri Devlet Bahçeli de, Binali Yıldırım için “tevazu ve deneyim” sahibi dedi. İstanbul’un öneminin altını çizdi.*

Bahçeli: *Soyadı gibi iş yapan, tevazu sahibi, deneyim sahibi sayın Binali Yıldırım, İstanbul’un başkanı olmaya hem namzet hem de buna ziyadesiyle layıktır. İstanbul Cumhur İttifakı’nın hassasiyet ve namus merkezidir.*

Perfore: *Millet İttifakı’nı da eleştirdi.*

Bahçeli: *Zillet şemsiyesi altında toplanıp, Türkiye’nin kuyusunu kazanlara 31 Mart’ta izin ve icazet asla verilmemelidir. İstanbul’da PKK’ya geçit yoktur. İstanbul’da FETÖ’ye yer yoktur. Zillet ittifakı beladır, Cumhur İttifakı bekadır.*

Makro Çözümleme

Bültenin ilk sırasında yer alan haberin tematik incelemesinde 11 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Haberin ilk başında ekrana yansıtılan ve iki defa kullanılan “Cumhur İttifakı’nın Yenikapı Buluşması” cümlesi haberin ana başlığı olarak değerlendirilebilmektedir.

Girişte özetleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Haberde yer alan önemli bilgiler sıralanmış ve liderlerin konuşmalarından doğrudan anlatım da yapılmıştır.

Fotoğrafta, Cumhurbaşkanı Erdoğan, MHP lideri Bahçeli ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım’ın konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde ilk olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın dış politikaya ve ekonomiye ilişkin mesajları verilmektedir. Haberin devamında Erdoğan’ın seçim mesajları gösterilmekte ve ardından MHP lideri Bahçeli’nin konuşmaları izleyiciye sunulmaktadır. Haberin en sonunda ise İstanbul adayı Binali Yıldırım’ın konuşması yer almaktadır.

Haberde “sert mesajlar”, “övgüler yağdırdı” gibi yorum ifadeleri yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Devrik cümlelere de yer verilen haberde doğrudan anlatıma da başvurulmuştur.

Bölgesel uyumda liderlerin konuştuğu miting için “Büyük İstanbul Mitingi” değerlendirmesi yapılmakta ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın dış politikaya ve ekonomiye yönelik eleştirileriyle giriş yapılmaktadır. Ters piramit kuralına göre yazılan haberde liderlerin ve aday Binali Yıldırım’ın seçim mesajları da izleyiciye gösterilmektedir.

Kelime seçimleri incelendiğinde “eleştirdi”, “sert mesajlar verdi”, “övgüler yağdırdı” gibi çok sayıda olumlu yönde kabul edilebilecek kelime bulunduğu görülmektedir.

Haberin retoriğinde ise liderlerin ve aday Binali Yıldırım’ın konuşmalarından görüntüler kullanıldığı görülmektedir. Konuşmaların dışında liderlerin vatandaşları selamlama görüntüleri, birlikte verdikleri pozlar, kalabalığın görüntüsü kullanılmaktadır. Haberde Türk bayrağı vurgusu yapılmaktadır. Erdoğan eleştirdiği sırada Millet İttifakı liderlerinin de görüntüleri ekrana taşınmaktadır.

Haber 81

Spiker: *Kürsüden verilen mesajlar böyle şimdi meydana inelim. Star Haber ekibinden Onur Aksoy ve Zafer Karakaş’ın izlenimlerine bakalım. Ulaşımdan güvenliğe katılımdan müziklere, rakamlarla Cumhur İttifakı’nın Yenikapı buluşması...*

Perfore: *Vapurlarla, otobüslerle, teknelerle, İstanbul’un dört bir yanından geldiler, Yenikapı miting alanını, parti bayraklarıyla değil, Türk bayraklarıyla doldurdular.*

Muhabir: *Nereden geliyorsunuz? Kim kim geliyorsunuz?*

Vatandaş: *Esenyurt’tan geliyoruz, ailecek geldik.*

Perfore: *Büyük miting öncesi güvenlik önlemleri en üst seviyedeydi. Özel Harekat Polislerinin de aralarında bulunduğu yaklaşık 15 bin polis ve bekçiler, görev yaptı.*

Muhabir: *Yenikapı miting alanına çıkan neredeyse bütün yollar trafiğe kapatılmış durumda. Bakın burası Sirkeci. Yenikapı’ya giden sahil yolu Sirkeci’den itibaren kapatıldı, polisler araçların geçişine izin vermiyor. Kapatılan güzergahlardan biri de Avrasya Tüneliydi. Sabah saat 6’dan itibaren araçların geçişine izin verilmedi. Yenikapı miting alanına girişlerinde birçok noktada kontrol alanı oluşturuldu. İşte onlardan biri, Marmaray Yenikapı istasyonu. Mitinge gelen vatandaşlar, polisler tarafından didik didik aranıyor.*

Anadolu yakasından mitinge katılanlar için de karşı yakadan tekneler kalktı. Tekneler işte bu şekilde Yenikapı’ya yanaşıp yüzlerce kişiyi miting alanına getirdi.

Perfore: *Eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar ve eski Başbakan Tansu Çiller de mitinge gelenler arasındaydı.*

Çiller: *Türkiye hedefte. Ülkemiz hedefte, bugün onun için buradayım.*

Perfore: *Ve miting alanı, hazırlıklar günler öncesinden başlamıştı.*

Muhabir: *Büyük İstanbul mitingi için Yenikapı’daki miting alanına 145 metre genişliğinde 16 metre uzunluğunda dev bir sahne kuruldu.*

Perfore: *Saatler 16'yı gösterdiğinde coşku doruğa çıktı. Kalabalık alana helikopter ile gelen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı merhum Kayahan'ın “Bizimkisi bir aşk hikayesi” adlı şarkısıyla karşıladı. Erdoğan ve Bahçeli, konuşma yapmadan önce bir araya geldi. Yanlarında Tansu Çiller ve Mehmet Ağar da vardı.*

Makro Çözümleme

Bültenin ikinci sırasında yer alan ve devam niteliği taşıyan haberde yapılan tematik incelemede de 8 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. Yine haberin başlangıcında yer alan ve ufak bir değişiklik ile iki defa kullanılan “Büyük mitingden notlar...” ve “Büyük İstanbul mitinginden notlar” başlığı haberin ana başlığını oluşturmaktadır.

Girişte bu defa tanımlayıcı giriş tekniği kullanılmıştır. Haberin “ne” sorusuna cevap verilerek başlanmakta ve haberi yapan çalışanların ismi de izleyicilere sunulmaktadır.

Fotoğrafta miting için yapılan hazırlıklara ilişkin görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde önceki haberde yapılan konuşmaların gösterildiği miting için yapılan hazırlıklar, alınan önlemler ve çalışan personeller gösterilmektedir. Ulaşımın nasıl sağlandığı, kaç kişinin katıldığı gibi detay bilgiler haberde yer almaktadır.

Haberde vatandaşların mitinge “akın ettiği”, “geniş önlemler alındığı” gibi yorum ifadeleri yer almaktadır. Miting alanının parti bayraklarıyla değil, Türk bayraklarıyla donatıldığı vurgulanmaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Öyküleyici bir dille yazılan haberde bileşik cümleler de kullanılmıştır.

Bölgesel uyumda “Büyük İstanbul mitingi” için yapılan hazırlık süreci ekrana taşınmaktadır. Kapatılan yollar, vatandaşların ulaşımını nasıl sağladıkları, “hazırlıkların günler öncesinden başladığı” bilgileri haberde sunulmaktadır. Önceki haberde de sunulan mitinge eski Başbakan Tansu Çiller'in de katıldığı bu kez kısa bir röportaj ile desteklenmektedir.

Kelimelerde de olumlu bir üslubun hakim olduğu görülmektedir. “en üst seviye”, “didik didik”, “parti bayraklarıyla değil Türk bayrakları ile doldurdular” gibi övgü ifadelerinin de bulunduğu gözlemlenmiştir.

Haberin retoriğinde ise kapatılan yollardaki kamyonlar, vatandaşları taşıyan tekneler, kurulumu yapılan sahne, mitinge katılan isimlerin fotoğrafları, liderlerle sohbet etmeleri gibi haberde verilen bilgileri destekleyici görüntüler kullanılmıştır. Haberin tamamında muhabir olay yerinden de bu bilgileri desteklemektedir. Eski Başbakan Tansu Çiller'in röportajından görüntü de kullanılmıştır.

Haber 82

Spiker: *CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu da İstanbul'daydı. Kentin diğer yakasında Kartal'da konuştu. Beka tartışması için "Bekanın muhtar ile ne ilgisi var" diye konuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın meydanlardan kendisine "Bay Kemal" diye seslenmesini unutmadı.*

Kılıçdaroğlu: *Sanki biz bir savaşa gidiyoruz, sanki beka sorunu var, Türkiye mahvoldu, Türkiye'yi kurtarmamız lazım. Ya muhtar seçiyoruz, muhtarın Türkiye'nin bekası ile ne ilgisi var?*

Perfore: *Böyle katıldı beka tartışmalarına. "Beka tartışmasıyla yerel seçimlerin ne ilgisi var?" diye sordu. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, bugün İstanbul'daydı.*

Kılıçdaroğlu: *Türkiye'nin sorunları var mı? Elbette var, başka atmosferlerde tartışırız o sorunları. 1 buçuk milyon tapusu olmayan evde yaşayan bir İstanbul'un sorununu ana kent belediyesi çözmiyorsa çözüm başka yerdedir. İmamoğlu'nun ilk dediği şeylerden birisi de "bir buçuk milyon hanenin tapu sorununu çözeceğim"*

Perfore: *Kılıçdaroğlu, Başibüyük ve Gülensu mahallelerindeki hak sahiplerinin tapusunu dağıtırken konuştu.*

Kılıçdaroğlu: *Bir vatandaş var, ben olmasam söyleyeceği hiçbir laf yok. Sürekli "Bay Kemal" Bay Kemal olmak güzel. Ama Bay Kemal olmak için temiz adam olmak lazım. Namuslu adam olmak lazım. Öyle kolay mı? Biz onlar gibi değiliz. Allah da göstermesin.*

Perfore: *"Kentsel dönüşüm projelerinde kimse evinden olmayacak" dedi.*

Kılıçdaroğlu: *Seni buradan alacağım, başka yere süreceğim. Niye süreceksin kardeşim, benim ömrüm burada geçti diyor vatandaş. Ekrem Bey'in projelerinden birisi kentsel dönüşümde garantör büyükşehir belediyesi olacak.*

Perfore: *Sözlerini bitirirken seçmene seslendi, yine Ak Parti seçmenini eleştirerek.*

Kılıçdaroğlu: *Geçmişte hangi partiye oy vermişse vermiş, tamam eyvallah. Ama bu sefer İstanbullulardan görev bekliyorum. Gideceksiniz tak Ekrem İmamoğlu'na mührü basacaksınız, Ali Kılıç'a mührü basacaksınız.*

Makro Çözümleme

Tematik çözümlemesi yapılan haberde 4 farklı KJ kullanıldığı görülmektedir. Hiçbir başlığın tekrar etmediği haberde “Kılıçdaroğlu’ndan “beka” eleştirisi” ve “CHP lideri tapu dağıtım törenine katıldı” cümlelerinin ön plana çıkarıldığı görülmektedir.

Girişte özetleyici ve alıntılı giriş teknikleri bir arada kullanılmıştır. CHP liderinin konuşmasının yer aldığı haberde öne çıkarılan cümleler sunulmaktadır.

Fotoğrafta Kılıçdaroğlu’nun konuşmasından görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun katıldığı programda yaptığı konuşmalardan bir bölüm ekrana taşınmaktadır. Cumhur İttifakı’nı beka tartışması üzerinden eleştirmeleri gösterilmektedir. Kılıçdaroğlu’nun İstanbul’daki tapu sorunu ile ilgili cümleleri de gösterilmektedir.

Yorumda Kılıçdaroğlu’nun “beka tartışmasına böyle” katıldığı, seçmene “Ak Parti seçmenini eleştirerek” seslendiği yorumları yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Doğrudan anlatıma sıklıkla başvuru olan haberdeki cümlelerin kısa ve basit yapılı olduğu görülmektedir.

Bölgesel uyumda da CHP lideri Kılıçdaroğlu’nun hükümete ve Cumhur İttifakı liderlerine beka konusu üzerinden yaptığı eleştiriler gösterilmektedir. Haberin devamında da kentsel dönüşüm çalışmalarına yönelik eleştirileri izleyiciye sunulmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde çoğunlukla genelleyici anlam barındıran kelimelerin tercih edildiği görülmektedir. Bunların dışında ise olumsuz anlam barındıran “Ak Parti seçmenini eleştirdiği” gibi ifadeler kullanılmıştır.

Haberin retoriğinde ise Kılıçdaroğlu’nun katıldığı programda yaptığı konuşmadan görüntüler, yaptığı ziyaretlerden görüntüler, yolda kalabalık eşliğinde yürürken görüntüleri, etraftan gösterilen ilgilerin görüntüleri, etkinliğe katılan salonda ki vatandaşların görüntüleri, Kılıçdaroğlu’nun alkışlanma görüntüleri ve tapu dağıtırken verdiği pozlar kullanılmıştır.

Haber 83

Spiker: *Millet İttifakı’nın diğer ortağı İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener ise seçmenin karşısına Mersin’de çıktı bugün. Ak Parti’yi tank palet fabrikası üzerinden eleştirdi. Seçmene “Projelere göre oy verin” çağrısını yineledi.*

Akşener: *Beka beka diye yola çıktılar ama koltuklarının bekası olduğunu kendileri ikrar etti.*

Perfore: İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener, Mersin’de seçmenle buluştu. Gündeminde beka polemîği vardı. Tan Palet Fabrikası üzerinden tartışmaya katıldı.

Akşener: Sonra çıktın utanmadan dedin ki “50 milyon dolarlık yatırım lazım. Onun için 25 yıllığına devrettik.” Ey Erdoğan, üç aylık emekli maaşımı ben bu fabrikanın içine işletme bedeli olarak koyuyorum. Satıyor musun bakalım uçağını? Sat şu uçağını da görelim.

Perfore: İyi Parti Genel Başkanı, Cumhurbaşkanı’nın “Bedelini ödeyeceksin” sözlerini de eleştirdi.

Akşener: Bugün Mansur Yavaş’ı tehdit ediyorsa Meral Akşener’i hapis ile tehdit ediyorsa milli iradeye ihanet etmiştir.

Perfore: Akşener, projelere göre oy verin çağrısını yineledi.

Akşener: Bu yerel seçimde ben seçilmeyeceğim, Gültekin kardeşim seçilmeyecek, Kemal Bey seçilmeyecek, Tayyip Bey seçilmeyecek, Belediye Başkan adayları seçilecek. Ama sanırsınız ki liderler tartışa çıktı.

Makro Çözümleme

Bültenin dördüncü sırasında yer alan haberde yapılan tematik incelemede de yalnızca 2 KJ kullanıldığı görülmektedir. Haber süresinin büyük çoğunluğunda ekranda kalan “Akşener Mersin’de seçmenle buluştu” cümlesi haberin ana başlığı olarak öne çıkmaktadır.

Girişte de yine özetleyici ve alıntılı giriş teknikleri kullanılmıştır. Haberde öne çıkarılan ifadeler izleyiciye sunulmaktadır.

Fotoğrafta Akşener’in katıldığı mitingde yaptığı konuşmadan görüntüler kullanılmıştır.

Haberin şematik çözümlemesinde İyi Parti lideri Meral Akşener’in Mersin’de düzenlenen mitingde yine beka tartışmalarına ilişkin eleştirileri gösterilmektedir. Tank Palet Fabrikası ile ilgili eleştirileri de bir kez daha gösterilmekte ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın kendisine yönelik eleştirilerine verdiği yanıt da izleyiciye sunulmaktadır.

Yorumda “çağrısını yineledi”, “tartışmaya katıldı”, “eleştirdi” gibi genel yorum ifadeleri yer almaktadır. Bunlar dışında haber yorumdan uzak bir şekilde oluşturulmaya çalışılmıştır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi de yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Kısa kurulan cümlelerde devrik anlam ve doğrudan anlatım da yer almaktadır.

Bölgesel uyumda Akşener'in yaptığı konuşmadan beka ve tank palet fabrikası tartışmaları ile ilgili sözleri tekrar gösterilmiştir. Kendisine yönelik eleştirilerine verdiği yanıt ve seçmene yönelik talepleri de haberin devamında sunulmaktadır.

Kelimeler incelendiğinde haberin tarafsız bir şekilde oluşturulmak istendiği gözlemlenmektedir. “eleştirdi”, “yineledi” gibi aktarma yüklemeleri haberin olumsuz bir yönde oluşturulduğunu desteklemektedir.

Retorikte ise kısa tutulan haber süresinde yalnızca Akşener'in konuşmalarından ve kürsüden görüntüleri ile meydana gelen kalabalığın görüntüleri gösterilmektedir.

Haber 84

Spiker: *Yerel seçimlerde kritik viraja girildi. Haftaya bugün seçmen sandık başına gidecek, tercihini yapacak. Bu seçimlerde kilit illerden biri de Ankara. Ankara adayları artık zamanla yarışıyor, seçmenle buluşuyor. Millet İttifakı'nın Ankara adayı Türkiye'de bir ilki gerçekleştirdi, hologram görüntüsü sayesinde aynı anda iki ilçede miting düzenledi. Cumhur İttifakı'nın adayı Mehmet Özhasseki ise eşi Neşe Özhasseki ile birlikte yeni açılan Ankapark'ı gezdi.*

Perfore: *Aynı anda hem Çankaya'da hem Yeni Mahalle'deydi. Millet İttifakı'nın Ankara adayı Mansur Yavaş, Türkiye'de bir ilki gerçekleştirdi.*

Yavaş: *Ankara'mızı gelecek yüz yıla da hazırlamak istiyoruz.*

Perfore: *Hologram görüntüsü sayesinde iki ilçede aynı anda seçmenlerle buluştu, projelerini tek tek anlattı.*

Yavaş: *Sevgili hemşehrilerimiz, bizim bütün projelerimiz, Ankara halkının kalkındırılması ekonomik seviyesinin yükseltilmesi, işsizliğin azaltılması üzerine.*

Perfore: *Kuğulu Park'ta bu mitingin tekrarı vardı. Hologramı sahnedeyken o da izleyicilerin arasında kendi mitingini dinledi.*

Yavaş: *Sadece Fransa Devlet Başkanı yapmıştı şimdiye kadar, bu ikincisi oldu.*

Perfore: *“Teknolojiyi takip etmek değil, önceden keşfetmek önemli” dedi. Hologram mitingin siyasi parti liderleri tarafından da kullanılabileceğini söyledi.*

Yavaş: *Tabi seçmen ne düşünür bilmiyorum, mutlaka belediye başkanı adayına dokunmak isteyecektir, bununla yetinir mi bilmiyorum.*

Perfore: *Yavaş'ın rakibi Cumhur İttifakı'nın Ankara adayı Mehmet Özhasseki ise eşi Neşe Özhasseki ile birlikte AnkaPark'ı ziyaret etti.*

Özhasseki: *Bugün Ankapark'ı ziyaret eden kişi sayısı tam 980 bin kişi. Hakkında söylenenler, iftiralar biraz üzücüydü tabi. Şu kalabalığa bakınca insan buranın doğru bir proje olduğunu anlamış oluyor.*

Perfore: *Özhasseki, projeyi inceledi, parkın ziyaretçileriyle fotoğraf çekti.*

Makro Çözümleme

Tematik çözümlemesi yapılan haberde incelenen başlıklarda 5 defa KJ değişikliği yapıldığı görülmektedir. İki farklı adayın programlarının tek haberde sunulmasından kaynaklı olarak “Mansur Yavaş’tan hologram miting” ve “Özhasseki Ankapark’ı ziyaret etti” cümleleri ana başlık olarak değerlendirilmektedir.

Girişte genelleyici giriş tekniği kullanılmıştır. Önceki haberlerde de seçim haberleri sunulmasına rağmen “Yerel seçimlerde kritik viraja girildi.” cümlesiyle giriş yapılmaktadır.

Fotoğrafta, Cumhur İttifakı ve Millet İttifakı’nın Ankara adayları Mehmet Özhasseki ile Mansur Yavaş’ın konuşmalarından görüntüler kullanılmıştır.

Şematik çözümlemesi yapılan haberde Yavaş ve Özhasseki’nin gün içinde katıldıkları programlar gösterilmektedir.

Bu haberde de az sayıda yorum yapılmıştır. Haberin girişinde spiker, “adayların zamanla yarıştığı” değerlendirmesini yapmaktadır. Haberin içerisinde de Yavaş için “projelerini tek tek anlattı” yorumu yer almaktadır.

Mikro Çözümleme

Sentaktik çözümlemesi yapılan haberde kullanılan cümlelerin etken yapılı olduğu görülmektedir. Bileşik cümlelerde doğrudan anlatım da yapılmaktadır.

Bölgesel uyumda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı için yarışan Mehmet Özhasseki ve Mansur Yavaş’ın gün içinde katıldıkları programlar gösterilmektedir. İki adayın da seçim vaatleri ile ilgili bir bilgi yer almamaktadır.

Kelimelerde haberin olumlu yönde oluşturulduğu görülmektedir. İki aday açısından da aynı yönde kurulan metinde “söyledi”, “dedi” örneklerindeki gibi aktarma yüklemelerinin de olumlu olduğu gözlemlenmiştir.

Haberin retorikinde de haberde öne çıkarılan Mansur Yavaş’ın hologram görüntüleri kullanılmıştır. Yavaş’ın kendisini dinlerken görüntüsü ve verdiği röportajdan görüntüler kullanılmıştır. Parkta Yavaş’ı dinleyen vatandaşların da görüntüler yer

almaktadır. Mehmet Özhasseki'nin de eşi ile birlikte parkı gezerken görüntüleri, kendisine gösterilen ilgi, vatandaşlarla fotoğraf çekildiği görüntüler gösterilmektedir.

SONUÇ

Televizyon haberlerinde görüntülü metin “gerçek yaşamın içinden” yapılmış bir alıntıdır. Yapısı gereği her zaman ekrana taşınandan çok daha fazlasını dışarıda bırakmasına rağmen kamera, hareketiyle, değişik görüş açılarıyla parça parça kaydedilen anların gerçeğe benzemesini mümkün kılmakta ve diğer iletişim araçlarından daha gerçekçi bir temsil biçimi yaratmaktadır. Habere konu olan olay yerinden ya da anından bilgi aktarabilme yeteneği ve hızlı olması nedeniyle yazılı basından etkili bir anlatıdır. Televizyonun bu yetenekleri onu diğer iletişim araçlarından daha tarafsız ve inandırıcı kılmaktadır. Bir başka deyişle, televizyon metninde anlatılanlar görüntü kullanılarak desteklenir ve gerçek algısı daha kolay yaratılır (Uçan 2012: 175).

31 Mart 2019'da yapılan Mahalli İdareler Seçimleri'nde televizyonların ana haber bültenlerinde yapılan siyaset haberleri araştırmanın temel inceleme konusunu oluşturmaktadır. Televizyon, haber almak amacıyla en sık kullanılan kitle iletişim araçlarından biri konumundadır. Bu nedenle çalışmanın başlangıcında haber ve televizyon haberciliği ile ilgili temel kavramlar açıklanmıştır. Medya araçlarının, hedef kitlelere gönderdiği mesajlarla ilgili ve bu mesajlara karşı izleyicilerin ne yaptığıyla ilgilenen kitle iletişim kuramları da bu bölümde kısaca açıklanmıştır.

Siyaset haberlerini sunarken medya, görüşleri açıkça sunmak yerine siyasetçileri ve onların konuşmalarını kişilikleri ile birlikte gündeme taşımaktadır. Siyasi çalışmalar yürüten kişi ve gruplar, televizyon haberlerinde yer bulabilme kaygısı taşımaktadır (Uçan, 2012: 176). Bu çalışmada incelenen dönem itibariyle siyasi parti liderlerinin konuşmaları genellikle miting meydanlarında ya da vatandaşlarla doğrudan buluştukları programlarda yapılmaktadır. Bulundukları ortamda seçmene hitap eden siyasiler televizyon haberleri aracılığıyla da daha geniş seçmen kitlesine ulaşmayı amaçlamaktadır.

Haberlerin oluşturulmasında ideolojik kaygıların yattığı görüşünü savunan Van Dijk'in ortaya attığı eleştirel söylem analizi yöntemine göre inceleme yapılan

çalışmada seçim sürecinde yayınlanan haberlerin hangi ideolojilere göre ve nasıl şekillendiğinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu nedenle çalışmanın inceleme alanı farklı ideolojik görüşleri temsil eden iki tecimsel kanal ile sınırlı tutulmuştur. Seçim gündeminin en yoğun olduğu tarihler belirlenmiş ve çalışma 18-24 Mart 2019 tarihleri arasıyla sınırlandırılmıştır. Bu tarihlerin dışında da gündemin büyük ölçüde aynı olduğu gözlemlenmiş ve araştırmanın sonucuna herhangi bir katkı sağlamayacağı için çalışma bir haftalık süre ile sınırlandırılmıştır. Seçime yaklaşan tarihlerde de yine büyük ölçüde birbirini tekrar eden haberlerin gösterilmesi ve haber sayılarının günden güne azalması son haftanın dahil edilmemesine neden olmuştur. Sınırlamaya dahil edilen sürede siyasi liderlerin haberlerine ne kadar süreyle ve nasıl bir üslupla yer verildiği Van Dijk'in söylem analizi yöntemi temel alınarak ortaya konmuştur.

İki farklı görüşteki kurumun çalışanları tarafından hazırlanan haberler gün gün incelenmiş ve Fox TV'de haberlerin genel olarak konu konu ayrılarak hazırlandığı, Star TV'de ise isim isim ayrılarak hazırlandığı tespit edilmiştir. Seçim sürecinde gündemde sıkça konuşulan konular arasında yer alan “beka tartışması”, “Tank Palet Fabrikası'nın devri”, “seçim güvenliği” gibi konu başlıkları Fox TV'de ayrı birer haber halinde ve tüm siyasi aktörlerin konuşmalarından -karşılıklı konuşma havası içinde- bölümler verilerek ekrana taşınmaktadır. Star TV'de ise tüm lider ve adayların haberleri ayrı ayrı hazırlanmakta ve aynı konu ile ilgili görüşleri kendi haberlerine verilen sıra geldiğinde izleyici ile buluşmaktadır. Haberlerde yapılan incelemeler genel olarak toparlanacak olursa başlıklar iki kurumda da sıklıkla değiştirilmektedir. Haberlerin hemen hepsinde net bir ana başlık bulunamamış, haber aktörlerinin konuşmalarından öne çıkarılan cümleler aktörler söylediği sırada ekranda gösterilmiştir. Ancak haberlerin konusunu oluşturan bir genel başlık mutlaka atılmış ya da bir cümle üzerine haber oluşturulmuştur. Çalışmada da bu başlıklar ana başlık olarak değerlendirilmiştir. Detaylı inceleme yapıldığında iki kurumda da ilk sırada yer verilen haberlerde ortalama 15- 19 başlık değişikliği yapılırken bültenin daha ileri sıralarında yer alan siyaset haberlerinde 2-4 değişikliğe kadar düşmektedir. Bu durumun haberlere verilen önem ve ayrılan süre ile de doğru orantılı olduğu görülmektedir. Star TV'de ki haberlerde KJ sayılarının fazla olduğu haberlerin

tamamının Cumhuriyet İttifakı ile ilgili haberler olduğu açık bir şekilde görülürken Fox TV’de hemen her haberde hemen her liderin konuşmasının bulunmasından kaynaklı benzer bir çıkarım yapılamamaktadır. Ancak yine KJ sayısı fazla olan haberlerin Cumhuriyet İttifakı liderleri ya da adaylarının söylemleri, cümleleri üzerinden şekillendirilen haberler olduğu görülmektedir.

Haber girişleri büyük ölçüde Star TV’de özetleyici giriş tekniğı ile Fox TV’de de izleyici adresli ya da alıntılı giriş teknikleri ile yapılmaktadır. Bu durumun haberlerin ters piramit kuralına göre yazılmasından ve Fox TV’de haberlerin izleyiciye doğrudan anlatılır şekilde sunulmasından kaynaklandığı söylenebilmektedir. Bunların dışında iki kurumda da az da olsa genelleyici ve tanımlayıcı giriş teknikleri de bulunmuştur. Söz edilen genelleme Fox TV için yalnızca hafta içi günleri için geçerlidir. Hafta sonu bülteni sunan spiker, hafta içi sunan Fatih Portakal ile aynı tarzda sunum yapmamakta ve haberler genellikle özetleyici giriş tekniğı ile hazırlanmaktadır.

Haberler televizyon haberi olması nedeniyle belirli birkaç kareden oluşan fotoğraflar incelenememiş bunun yerine kullanılan tüm görüntüler incelenmiştir. Ancak iki kurumda da en baskın görüntüler haber aktörlerinin konuşma görüntüleri olmuştur.

Haberler genellikle ana başlığa ve girişe taşınan yani öne çıkarılan konu ile başlamaktadır. İki kurumda da haber aktörünün konuşmasından birkaç saniye görüntü verilmekte ardından o kişi ya da kişilerin nerede konuştukları belirtilmektedir. Öne çıkarılan konu yine haberlerin büyük çoğunluğunda haberin içerisinde en az bir kere daha tekrar etmektedir. Star TV’de haber aktörünün değindiğı konular vurgulanmak istenen konuya göre sıralanmakta ve Cumhuriyet İttifakı’na yönelik haberler olumlandırılarak, daha geniş yer ayrılarak sunulmaktadır. Millet İttifakı’na yönelik haberlerde ise genellikle eleştiriler yer almamakta, adayların ya da liderlerin nerede, kiminle konuştukları verilmekte daha genel ifadelerle ve hemen her gün aynı konuları tekrar göstererek bir sunum oluşturulmaktadır. Fox TV’de ise işlenen konu ile ilgili konuşma yapan her isimin konuşması öncelikle Cumhuriyet İttifakı tarafından yapılan açıklamalar gösterilerek

sunulmaktadır. Millet İttifakı tarafından aynı konuya getirilen yorumlar da hemen her seferinde yanıt olarak gösterilmekte ve bu işleyişle Cumhur İttifakı'na yönelik olumsuzlandırma yapılmaktadır.

Star TV'de yayınlanan haberlerde “sert sözler”, “dikkat çekici çıkış” gibi tarafsızlığı etkilemeyecek ölçüde yorumlar yapıldığı görülmüştür. Haberlerin yönü genellikle aktarma yüklemeleri ile ya da spiker ve muhabirlerin konuşma tarzlarıyla belli edilmeye çalışılmıştır. Ancak Fox TV'de hemen her haber ile ilgili hem başlangıçta hem de haber bittikten sonra dakikalarca yorum yapan bir spiker bulunmaktadır. Dolayısıyla kurumun ve sunucunun haberlere, siyasi partilere ve adaylara yönelik tutumu açıkça ortaya konabilmektedir. Haber metinlerinde de benzer üslup kullanılmakta eleştiri ifadeleri kullanmaktan çekinilmemektedir.

Cümle yapıları incelenen metinlerin neredeyse tamamının etken olarak oluşturulduğu ortaya konmuştur. Haberlerin konusu itibariyle birinci ağızdan desteklenebilen bulgular izleyiciye de etken kalıpla sunulmuştur. Fox TV'de edilgen bir metine rastlanmazken Star TV'de de yalnızca bir haberde rastlanmıştır. Bu haber de ham görüntülerin üzerine canlı seslendirme yapılmasıyla dikkat çekmiş ve siyaset haberi olma özelliğini bir siyasi ittifakın mitingi ile ilgili hazırlıkların anlatılması ile kazanmıştır. Detay ve teknik bilgiler içeren haber bültenin ikinci sırasında, adayların ve liderlerin vaatlerinden bile önce gösterilmiştir. Dolayısıyla incelenen bu haberde ve kurumda yer alan tüm haberlerde van Dijk'in ideolojik kare tekniği kullanılmış ve Cumhur İttifakı açıkça desteklenmiştir. Star TV'de oluşturulan metinler genellikle basit ya da bileşik cümlelerle oluşturulmakta metinler büyük ölçüde kısa tutulmaktadır. Fox TV'de ise devrik cümleler yoğun olarak kullanılmakta bileşik yapıları olarak oluşturulan cümleler ile karmaşık bir yapı oluşturulmaktadır. İzleyiciye doğrudan hitap ederek anlatılan haberlerin metinleri de aynı etkiden çıkmamak adına öyküleyici dille oluşturulmaktadır.

Haberler her iki kurumda da öncelikle iktidarın yani varsa sırasıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, MHP lider Bahçeli'nin, CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun ve en son İyi Parti lideri Akşener'in konuşmaları şeklinde sıralanarak gösterilmektedir. Star TV'de hiç yer verilmeyen HDP haberlerine Fox TV'de de belirgin bir şekilde

süre ayrılmasa da bazı haberlerin içinde görüşlerine yer verildiği gözlemlenmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eleştirerek her mitingde dinlettiği HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli'nin "İmamoğlu ve Yavaş seçilmişlerse bilecekler ki HDP oyları ile seçilmişlerdir." cümlesi özellikle Star TV'de hemen her fırsatta yeniden izleyiciye hatırlatılmaktadır. Bu şekilde Cumhur İttifakı'nın savunduğu "Millet İttifakı ile HDP arasında gizli ittifak" görüşü içselleştirilmektedir. Fox TV'de ise bu hatırlatma "Temelli'nin tartışılan sözleri" örneğinde olduğu gibi konu başlığı olarak yapılmaktadır.

Kelime tercihleri de haberlerin yönlerini belli etmekte kullanılmıştır. Seçim süreci boyunca hemen her gün gündemde tutulan Millet İttifakı Ankara adayı Mansur Yavaş ile ilgili "sahte senet iddiaları" haberlerinde Fox TV'de Yavaş'ın konuşmaları için "yanıt verdi", "sakin kaldı" gibi olumlu ifadelerle içselleştirme yapılırken Star TV'de "yalanladı", "savundu" gibi kelimeler tercih edilmiştir. Mansur Yavaş'ın konuşmaları incelendiğinde de Fox TV'de kendisini savunmasına geniş süre ile imkan tanınırken Star TV'de "İstediklerini yapsınlar", "halkı inandıramazlar" gibi daha genel cümleleri gösterilmektedir. Aynı şekilde iddiaları söyleyen aday ve liderler için de Star TV'de "söyledi", "belirtti" gibi olumlu aktarma yüklemelerinin tercih edildiği ortaya konmuştur.

Haberlerde kullanılan görüntülerin de haberlerin yönleri ile aynı doğrultuda hazırlandığı belirlenmiştir. Cumhur İttifakı ile ilgili haberlerde Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MHP lideri Bahçeli'nin birlikte poz verirken, ortak mitinglerde halkı selamlamaları, tokalaşmaları, sohbet etmeleri gibi samimi görüntüleri ekrana yansıtılmaktadır. Tank Palet Fabrikası ile ilgili haberlerde fabrikadan, çalışan işçilerden ve tanklardan görüntüler iki kurumda da kullanılan ortak görüntüler olurken Fox TV'de işçilerin imza toplaması, tayin istedikleri dilekçenin görüntüsü, sendika tarafından yapılan basın açıklaması da yayınlanmaktadır. Star TV ise bu konudan yalnızca bir defa "Kılıçdaroğlu işçilerin tayin istediğini söyledi" cümlesi ile bahsetmekte ve hiçbir haberde hiçbir görüntüye yer vermemektedir. Yine iki kurumda da bültenin ilk sırasından yayınlanan ve geniş yer bulan "Cumhur İttifakı'nın İstanbul mitingi" haberinde Star TV'de liderlerin konuşma görüntüleri ve kalabalık görüntüleri genişçe ekranda tutulurken Fox TV'de daha çok alınan

önlemler, kapatılan yollar ve meydanda açılan “Dev Türk bayrağı” vurgulanmıştır. Daha açık bir ifadeyle iki kurumda da öne çıkarılan konular ve görüntüler neredeyse aynı olurken, işleniş tarzı ve kullanılan dil farklılaşmaktadır. Genel olarak tüm haberlerde öne çıkarılan ifadeler ve öne çıkarılma nedenleri değişmekte ve tekrar eden cümleler ve görüntüler farklılaşmaktadır. Fox TV’de yineleme ifadelerini haber girişini yapan spiker baskın olarak kullanmakta ve izleyiciye “Bakın burası çok önemli”, “dikkat ediniz” gibi algı yönlendirici ifadeler kullanmaktadır. Star TV’de ise yineleme ifadeleri haberlerin tamamına yedirilmekte ve daha örtülü mesajlarla anlam taşınmaktadır.

Dolayısıyla siyasi ideolojileri farklı görünen iki farklı medya grubuna ait tecimsel kanalda yer verilen haberlerin seçim sürecinde de birbirine benzer olduğu kendi görüşlerini yansıtacak belli haberler dışında aynı haberleri farklı şekillerde işleyerek izleyicilerine ulaştırdıkları görülmektedir. Genel itibarıyla Fox TV’de metinler uzun konuşmalar kısa iken, Star TV’de konuşmalar uzun metinler kısa tutulmaktadır. Görsel olarak Fox TV daha hızlı bir akış ile oluşturulurken Star TV daha yavaş ilerlemektedir. Spiker, Fox TV’de dakikalarca yorum yaparken Star TV’de spiker saniyeler içinde önündeki metni okuyup habere geçmektedir. Star TV’de “efendim”, “sizler için derledik” gibi belirli kalıplar dışında izleyiciye hitap eder bir ifade kullanılmazken Fox TV’de neredeyse tüm bülten izleyici ile sohbet eder gibi sunulmaktadır. Dil kalıpları ve kurallarına Fox TV spikerinin hiçbir şekilde dikkat etmediği o kadar ki bülten boyunca hemen her haberde dil sürçmesi yaşadığı, aynı kelimeleri defalarca tekrar ettiği, bazı cümlelere dikkat çekmek için yinelemelere başvurduğu görülmektedir. İncelenen 44. Haberde Fox TV’de İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun düzenlenen mitingde vatandaşlara söylediği “Ne olursunuz” ifadesi haberin ana konusunu oluşturmuş ve haber tamamen bu cümle üzerine oturtulmuştur. İzleyiciye de öncelikle spiker tarafından açıkça “yalvarır gibi konuşuyorlar” mesajı verilmiştir. Haberin içerisinde de benzer bulgulara rastlanmış ve detaylı analizde anlatılmıştır. Kurumun genel görüşünü de oluşturan iktidara yönelik yapılan olumsuzlandırma bu haberde açıkça kendisini göstermektedir. Ancak Star TV’de aynı haber bülten içerisinde yer almamıştır. Bu örnek gösteriyor ki, van

Dijk'in "ideolojik kare" olarak adlandırdığı dört ilke incelenen iki kurumda da belirgin şekilde uygulanmaktadır.

Benzer şekilde 39 ve 40. Haberlerde de Star TV'de MHP lideri Bahçeli'nin konuşmaları uzun ve iki habere paylaştırılarak yayınlanmıştır. Bahçeli'nin seçim süreci ve gündeme ilişkin farklı konulardaki değerlendirmeleri arka arkaya sunulmuştur. Ancak Fox TV'de bu konuşmalar, yayınlanan haberin konusuna göre farklı haberlerde verilmiş ve Star TV'de gösterilen bazı anılar ya da cümleler yer bulmamıştır. İki kurumda da ortak şekilde öncelikle siyasi liderlerin konuşmaları daha sonra adayların konuşmaları yer almaktadır. Fox TV bülten süresinin neredeyse tamamını siyaset haberlerine ayırırken Star TV'de ilk 15- 20 dakika ile sınırlı tutulmuştur. Bu süreler Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yer aldığı haberlerde genellikle 160 – 180 saniye arası değişmekteyken Meral Akşener ve Kemal Kılıçdaroğlu'nun yer aldığı haberler, 60- 90 saniye arasına kadar düşmektedir. Bu değerlendirme Star TV'de açıkça hesaplanabilirken Fox TV'de toplam haber süresi uzun görünse de muhalefet haberlerinde de Cumhur İttifakı taraflarının açıklamalarına yer verildiğinden bu seviyelerde kalmaktadır. Bazı günler gündem yoğunluğundan adaylar iki kurumun bültenlerinde de kendilerine yer bulamazken bazı günlerde de adaylarla kurum muhabirleri bire bir röportaj gerçekleştirmiş ve bir günlerini seçmene aktarmaya çalışmıştır. Bu haberlerle adayların insani yönleri, ev halleri, yaptıkları proje ya da vaatleri ile ilgili daha detaylı bilgi aktarımını yani adaylara yönelik olumlandırma yapmayı amaçlanmaktadır. Özel röportaj yapılan adaylar gözlemlendiğinde ise Star TV'de Cumhur İttifakı'nın adaylarından, Binali Yıldırım, Fatma Şahin gibi isimler konu edilirken Fox TV'de Millet İttifakı adayı Mansur Yavaş'ın tercih edildiği görülmektedir. Elde edilen tüm bulgular bir araya toplandığında ise objektif olduğunu savunan iki kurumun da objektiflik ilkesine aykırı haberler yaptığı ve Star TV'nin Cumhur İttifakı tarafında haberleri ön plana çıkarırken Fox TV'nin Millet İttifakı tarafındaki haberleri ön plana çıkardığı belirlenmiştir. Sonuç olarak denilebilir ki iki kurumda yayınlanan haberler süre ve sıralama olarak benzese de kullanılan dil ve üslup olarak birbirinden tamamen farklılaşmakta ve iki farklı görüşü savunarak bültenlerini oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

Kitap Kaynakları

- AKYÜZ, Selman S.(2018), “Düşman Medya”, Literatürk Yayınları, Konya.
- ALEMDAR, Korkmaz (2009), “Türkiye’de Kitle İletişimi Dün-Bugün-Yarın”, Gazeteciler Cemiyeti Yayınları”, Ankara.
- BAŞ, Türker, AKTURAN, Ulun (2008), “Nitel Araştırma Yöntemleri: NVIVO 7.0 ile Nitel Veri Analizi”, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- ÇOBAN, Savaş (2013). “Hegemonya Aracı ve İdeolojik Aygın Olarak Medya”, Parşomen Yayıncılık, İstanbul.
- DEVİRAN, Yusuf (2010). “Haber, Söylem, İdeoloji”, Başlık Yayınları, İstanbul.
- EAGLETON, T. (2011). İdeoloji. Özcan, M. (Çev.), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- ERDOĞAN, İrfan (1997). “İletişim, Egemenlik ve Mücadeleye Giriş”. İmge Yayınları, Ankara.
- ERDOĞAN, İrfan (2007). “Pozitivist Metodoloji”, Erk Yayınları, Ankara.
- ERDOĞAN, İrfan (2014). “Medya Teori ve Araştırmaları”, Alter Yayınları, Ankara.
- ERGÜL, Hakan (2005). Televizyonda Haberin Magazinleşmesi, İletişim Yayınları, 2. Baskı, İstanbul
- FOUCOULT, M. (1987). Söylemin Düzeni. ILGAZ, T. (Çev.), İstanbul: Hil Yayın.
- İNAL, A. (1996). “Haberi Okumak”. Temuçin Yayınları, İstanbul.
- MARDİN, Şerif, (1992). Türk Modernleşmesi (Makaleler 4), İletişim Yayınları, İstanbul.
- MARDİN Şerif, (1993). İdeoloji. İstanbul: İletişim Yayınları.
- MUTLU, Erol (2008). İletişim Sözlüğü, Ayraç Yayınları, 5. Baskı, Ankara.
- MUTLU, Erol. (2010). “Kitle İletişim Kuramları”, Ankara: Ütopya.

- MORA, Necla (2008). Medya Çalışmaları Medya Pedagojisi ve Küresel İletişim. Ankara: Alt Kitap
- ÖZER, Ömer. (2009). Eleştirel Haber Çözümlemeleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- ÖZER, Ömer (2011). Haber Söylem İdeoloji, Literatürk Yayınları, Konya.
- PHİLLİPS, N.,&Hardy, C. (2002). Discourse Analysis Londra: Sage Publications.
- RİGEL, Nurdoğan (1995). Haber, Çocuk ve Şiddet. İstanbul: Der Yayınları.
- SARUP, M. (1997). “Postmodernizm ve Postyapısalcılık”. Ark Yayınları, Ankara.
- SÖZEN, Edibe (1997). Medyatik Hafıza, Timaş Yayınları, İstanbul.
- SÖZEN, Edibe (1999). Söylem: Belirsizlik, Mübadele, Bilgi, Güç ve Refleksivite. İstanbul: Paradigma Yayınları.
- ŞEKER, Mustafa (2014), Televizyon Haberciliğinde Küresel Format ve Haberciliğe Etkileri,
- TOKGÖZ, Oya (1981). Temel Gazetecilik. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.
- TOKGÖZ, Oya (2010). Seçimler ,Siyasal Reklamlar ve Siyasal İletişim. Ankara: İmge, Kitabevi Yayınları.
- URAL, A. (2010). Medya, Sermaye, Siyaset Üçgeni: Satılık Medya, İstanbul: Siyah Beyaz.
- ÜŞÜR, Serpil Sancar (1997). İdeolojinin Serüveni Yanlış Bilinç ve Hegemonyadan Söyleme, İmge Kitabevi, Ankara.
- Van DIJK, Teun (1998). Ideology: A Multidisciplinary Approach, Sage Publications, London, Thousand Oaks, New Delhi.
- WOOFFITT, R. (2005). “Conversation analysis and discourse analysis: a comparative and critical introduction”. Sage, London.

YAYLAGÜL, Levent(2006), “Kitle İletişim Kuramları Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar”, Dipnot Yayınları, Ankara.

YÜKSEL, Erkan ve GÜRCAN, Halil İbrahim (2005). Haber Toplama ve Yazma. Konya: Tablet Kitabevi

YILDIZ, S. (2013). “Medya ve Hukuk”, Nobel, Ankara.

Tez Kaynakları

AKSAKAL, Tuğba (2011). Kanal D ve Samanyolu’ndaki Ana Haber Bültenlerinde Yer Alan Ergenekon Haberlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

ALTUN, Sibel(2007), “Haber Söylemi, Değişkeleri: Cumhuriyet Mitingleri ya da Gelincik Devrimi Örnekleme”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

AYDIN, Betül(2013), “Haber Söyleminde Siyasal Etki ve İdeoloji: 2002 ve 2011 Seçimlerinin Karşılaştırmalı Analizi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

BACA, Kübra(2015), “Televizyon Haberciliğinde Nesnellik: Ses Kayıtlarının TV Haberlerinde Ele Alınışı”, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

BAL, Enes (2007), “Televizyon Haberciliğinde Magazinleşme Olgusu: TRT, NTV ve SHOW TV Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

CANDİKMEN, Mehmet (2014), “2011 Genel Seçimlerinde Ak Parti ve CHP Ait Miting Haberlerinin Yazılı Basında Sunumu”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

CİVELEKLER, Mert(2017). “Türkiye’de 2002 Sonrası Basında Yaşanan Dönüşüm: 2002-2015 Seçim Dönemlerindeki Yayınların Karşılaştırılması”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

- ÇOBAN, Melek (2009). “Egemen Söylemin Yeniden Üretilmesinde Haber Çerçeveleme: Kanal D ve STV Örneği”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- DİKTAS, Erdal Onur (2001), “Mimarlık Bilgisi, İdeoloji, Söylem, Elestiri İlişkisi ve Türkiye Mimarlık Yazınından Örneklerle İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- GÜR, T(2011). “Türkçe Öğretmen Adaylarının Dil Tutumları ve Kullanımlarının Söylem Çözümlemesi Yöntemi ile Betimlenmesi”. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- IŞIKLAR, H., Cem (2011). Haber Televizyonlarında Haber Yapım ve Yayın Süreçleri: NTV, HABER Türk ve CNN Türk Televizyonlarının Karşılaştırmalı Çözümlemeleri, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- KAZAZ, Mete (2002), Türk Televizyon Spor Programlarına Yönelik İçerik Analizi: Örnek Olay: Bizim Stadyum(ATV), 3. Devre (KANAL D), 90 Dakika (NTV), Maraton (SHOW TV), Telegol (STAR TV), Spor Stüdyosu (TRT 1), Spor Programları, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- KIRHAN, Aylin (2007), “Üniversite Öğrencilerinin Tematik Televizyon Kanal Tercihleri Kullanımlar ve Doyumlar Kuramı – Sosyal Öğrenme Kuramı Çerçevesinde Maltepe Üniversitesi’nde Bir Çalışma”, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- ORHON, Nezih (2002). Olayın Televizyon Haberine Dönüşümü- Değişim Değeri Açısından Televizyon Haberi, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- SARIİZ, Betül M.(2010), “Gazete Karikatürlerindeki İdeolojik Kodların 2009 Yerel Seçimleri Örneğinde Analizi”, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- SUNGUNAY, Sezin (2018). “Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Söylem Analizi”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- ŞEKER, Mustafa (2003). Özel Televizyonlarda Haberin Seçimi ve Yapılandırması (NTV, ATV ve SHOW TV Örneği). Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- UMUROĞLU, Gamze İ. (2017). “Medyada Ermenilere Yönelik Nefret Söyleminin Sosyal Psikolojik Açıdan Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- UÇAN, Gülten (2012). “Televizyon Söylemlerinde Siyasal Düşünce ve Eylem Biçimi Olarak Türkiye Solu’nun Temsili: 2009 Yerel Seçim Haberleri”, Doktora Tezi, İzmir.
- Van DIJK, Teun (1988). News As Discourse, Lawrence Erlbaum Associates Publishers, Hillsdale, New Jersey.
- YAMAN, Haluk (2017). “İdeoloji, Dil ve Sembol Bağlamında 2015 Yılı Seçimlerinin Medya Analizi”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- YILMAZ, Süleyman Sırrı (2013). “Medya Güvenilirliği: Gençlerin Medya Güvenilirliği Üzerine Ampirik Bir Çalışma”, Doktora Tezi, Konya.

Makaleler

- DOYURAN, Levent (2018). “Medyatik Bir Çalışma Alanı Olarak Eleştirel Söylem Çözümlemesi (Televizyon Dizileri Örneğinde)”, Erciyes İletişim Dergisi, S.4, 301-323.
- GÖLCÜ, Abdülkadir(2009). “Haber Söyleminde Medya-Siyaset İlişkisi: 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri”, İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Güz, 81-101.
- GÖLCÜ, Abdülkadir (2009b). “Bir Mücadele Alanı Olarak Haber Metinleri: Güneş Operasyonu'nun Yazılı Basında Sunumu”, (Editörler: Tülay Şeker, Mustafa Şeker), Terör ve Haber Söylemi, Literatürk Yayınları, Konya.
- HACKETT, Robbert A.(1985), (Çeviren: Ayşe İnal),Ankara Üniversitesi İletişim Dergisi, Ankara.
- İNAL, Ayşe (1995). “Yazılı Basın Haberlerinde Yapısal Yanlılık Sorunu”, Toplum ve Bilim, 111-134.

- KARADUMAN, Sibel, BATU, N. Mert (2011). “Televizyon Haberlerinde Terörizm Olgusunun TRT’nin Haber Söylemi Bağlamında İncelenmesi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.25, 359-374.
- KARADUMAN Sibel(2017), “Eleştirel Söylem Çözümlemesinin Eleştirel Haber Araştırmalarına Katkısı ve Sunduğu Perspektif”, Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, S31-46.
- KAZANCI, Metin (2002). “Althusser, İdeoloji ve İletişimin Dayanılmaz Ağırlığı”, A.Ü.Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 57 (1), 55-87
- KAZANCI, Metin (2006). “Althusser, İdeoloji ve İdeolojiyle İlgili Son Söz”, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, Bahar, 67-86.
- KESKİN, Zerrin Ertan (2004). “Türkiye’de Haber İncelemelerinde Van Dijk Yöntemi”, Haber Hakikat ve İktidar İlişkisi, içinde, Der. Çiler Dursun, Elips Yayınları, Ankara, 391-405.
- KILIÇ, Seyfi (2011). “Antalya’daki Yerel Gazetelerin Siyasal Yanlılık Açısından İncelenmesi”, Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, S. 2, 70-95. s
- ÖZTÜRK, Ş. (2004). “Özel televizyon kanallarının Türk haberciliğine etkisi”. *Selçuk İletişim*, 3(2), 97-112.
- SEVER, Neşe (1998). Kitle İletişim Araştırmalarında İki Yaklaşım: Liberal ve Eleştirel Kuramlar Farklılıklar ve Yakınlaşmalar, Kurgu Dergisi, S.15, 44-53, Eskişehir.
- SUCU, İpek (2012). Althuuser’in gözünden İdeoloji ve İdeolojinin Bir Taşıyıcısı Olarak Yeni Medya, Selçuk İletişim Dergisi, 7,3, Konya.
- ŞEKER, Mustafa (2009). “Dağlıca Baskını Haberlerinin Söylemi”, Terör ve Haber Söylemi, (Editörler: Mustafa Şeker, Tülay Şeker), Terör ve Haber Söylemi, Literatürk Yayınları, Konya, 89-154.

Van DİJK, Teun (1989). “Social Cognition and Discourse”, Handbook of Social Psychology and Language, Howard Giles & Peter Robinson (Eds.), Chichester: Wiley. 163-183.

Van DİJK, Teun (2000). “New(s) Racism”, Simon Cottle (Ed.), Ethnic Minorities and The Media, London: Open University Press. 33-49.

Van DIJK, Teun (2002). “Political discourse and ideology”, Anàlisi Del Discurs Polític, içinde, (Eds) Clara Ubaldina Lorda ve Montserrat Ribas, Universitat Pompeu Fabra Barcelona, 15-34.

YAĞBASAN, Mustafa (2007). “Bir Kentin Siyasal Söylemlerinin Oluşmasında Medyanın Metaforları (Elazığ İli Örneği)”, Medya ve Siyaset Uluslar arası Sempozyumu, Cilt 2, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi, 15-17 Kasım, İzmir, 627-638.

YURDAKUL, Hasan(2018), “Kitle İletişimde Haber ve Etki: Liberal ve Eleştirel Yaklaşımlar”, Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi, S.1,62-77.

İnternet Kaynakları

ÇELİK, Hilal, EKŞİ Halil “Söylem Analizi”.
<http://dspace.marmara.edu.tr/bitstream/handle/11424/1193/1642-2956-1-SM.pdf?sequence=1> (Erişim Tarihi: 08.03.2019)

<https://sozluk.gov.tr/> (Erişim tarihi 24.01.2020)

Van DIJK, Teun (2000). İdeology and Discourse: A Multidisciplinary Introduction, [English version of an internet course for the Universitat ObertadeCatalunya(UOC)<http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Ideology%20and%20discourse.pdf> (Erişim Tarihi: 01.06.2020)

<https://www.startv.com.tr/program/star-haber/bolumler/18-mart-2019-ana-haber> (Erişim Tarihi 20.04.2020)

<https://www.startv.com.tr/program/star-haber/bolumler/19-mart-2019-ana-haber> (Erişim Tarihi 22.04.2020)

<https://www.startv.com.tr/program/star-haber/bolumler/20-mart-2019-ana-haber> (Erişim Tarihi 25.04.2020)

<https://www.startv.com.tr/program/star-haber/bolumler/21-mart-2019-ana-haber> (Erişim Tarihi 28.04.2020)

<https://www.startv.com.tr/program/star-haber/bolumler/22-mart-2019-ana-haber> (Erişim Tarihi 01.05.2020)

<https://www.startv.com.tr/program/star-haber/bolumler/23-mart-2019-ana-haber> (Erişim Tarihi 03.05.2020)

<https://www.startv.com.tr/program/star-haber/bolumler/24-mart-2019-ana-haber> (Erişim Tarihi 04.05.2020)

<https://www.fox.com.tr/Fatih-Portakal-ile-FOX-Ana-Haber/bolum/1178/18-Mart> (Erişim Tarihi 21.04.2020)

<https://www.fox.com.tr/Fatih-Portakal-ile-FOX-Ana-Haber/bolum/1179/19-Mart> (Erişim Tarihi 23.04.2020)

<https://www.fox.com.tr/Fatih-Portakal-ile-FOX-Ana-Haber/bolum/1180/20-Mart> (Erişim Tarihi 26.04.2020)

<https://www.fox.com.tr/Fatih-Portakal-ile-FOX-Ana-Haber/bolum/1181/21-Mart> (Erişim Tarihi 2.05.2020)

<https://www.fox.com.tr/Fatih-Portakal-ile-FOX-Ana-Haber/bolum/1182/22-Mart> (Erişim Tarihi 05.05.2020)

<https://www.fox.com.tr/Fatih-Portakal-ile-FOX-Ana-Haber/bolum/1183/23-Mart> (Erişim Tarihi 06.05.2020)

<https://www.fox.com.tr/Fatih-Portakal-ile-FOX-Ana-Haber/bolum/1184/24-Mart> (Erişim Tarihi 08.05.2020)